

UNIVERSITATEA PEDAGOGICĂ DE STAT "ION CREANGĂ" DIN CHIȘINĂU

**FACULTATEA DE GEOGRAFIE
CATEDRA GEOGRAFIE ȘI TURISM**

PROGRAMUL DE STUDII SUPERIOARE DE LICENȚĂ

0114.7 GEOGRAFIE

DOMENIUL GENERAL DE STUDII: 011 ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI

DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ: 0114 FORMAREA PROFESORILOR

FIȘELE UNITĂȚILOR DE CURS

ÎN CONFORMITATE CU

PLANUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT APROBAT ÎN 2024-2025

CHIȘINĂU, 2025

FUNDAMENTELE ȘTIINTELOR EDUCAȚIEI

Denumirea programului de studii	LLS, Istorie, Filologie, Dans, Pedagogie preșcolară, Pedagogia învățământului primar, Fizică, Matematică, Informatică, Biologie, Chimie, Geografie și Psihopedagogie
Ciclul	I, Licență
Denumirea unității de curs	<i>Fundamentele științelor educației</i>
Facultatea/catedra responsabilă de unitatea de curs	Facultatea Științe ale educației Catedra Științe ale educației și management
Titular de curs	Zagaievschi Corina, dr., conf. univ.
Cadre didactice implicate	Bocancea Viorel, dr., conf. univ
e-mail	zagaievschi.corina@upsc.md , bocancea.viorel@upsc.md

Codul unității de curs	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
F.01.O.001	2	I	1	60	30	30

Descriere succintă a integrării unității de curs în programul de studii

Se încadrează în categoria unităților de curs fundamentale, dezvoltate și adaptate domeniilor de formare profesională. Are ca scop acumularea cunoștințelor și formarea abilităților și competențelor de bază ce permit abordarea din perspectiva teoriei educației a domeniului de formare profesională, cu focalizare pe subiecții educației. Rezultatele învățării urmează a fi valorificate în cadrul tuturor unităților de curs fundamentale și de specialitate, precum și în cadrul stagiilor de practică.

Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs

- C-1. Interpretarea explicativă a conceptelor pedagogice fundamentale;
- C-2. Operarea cu terminologia specifică domeniului pedagogic, în diverse contexte profesionale;
- C-3. Organizarea procesului educativ în baza reperelor conceptuale pedagogice fundamentale;
- C-4. Proiectarea /selectarea metodelor, strategiilor de educație;
- C-5. Operaționalizarea obiectivelor educaționale;
- C-6. Evaluarea/autoevaluarea proiectelor de activitate educativă;
- C-7. Aplicarea criteriilor de evaluare a calității educației.

Finalități de studii

La finalizarea unității de curs, studentul va fi capabil:

- F-1. să recunoască terminologia specifică științelor pedagogice în documentele de politici educaționale;
- F-2. să implementeze conceptele pedagogice fundamentale în proiectarea, desfășurarea și evaluarea activităților educative;
- F-3. să proiecteze activități educative pe baza unor strategii centrate pe elev și în premisa corectitudinii științifice;
- F-4. să valorifice metodele și strategiile eficiente în practica educativă;

F-5. să conștientizeze importanța corelației obiective-conținut-metodologie în proiectarea activităților educative;

F-6. să elaboreze proiecte interactive de activități educative;

F-7. să evalueze calitatea proiectării activității educative și a conduitei dirigintelui.

Precondiții+

Cunoștințe elementare, dobândite în perioada preuniversitară, în domeniul pedagogiei/educației; conceptul de elev, profesor școlar; conceptul de școală, familie, societate; relația elev – profesor – părinte; influența mediului educațional asupra formării-dezvoltării elevului; treptele sistemului de învățământ; personalitatea învățătorului, rolurile și funcțiile profesorului școlar.

Unități de conținut

Unitatea de învățare nr. 1. Concepte pedagogice fundamentale. Statutul științelor educației

Definiri ale conceptelor pedagogice fundamentale

Evoluția științelor educației

Normativitatea pedagogică

Taxonomia științelor pedagogice.

Unitatea de învățare nr. 2. Analiza acțiunii educaționale. Formele generale ale educației

Funcțiile și caracteristicile educației

Structura și funcționarea educației

Formele generale ale educației

Direcții de evoluție a educației: educație permanentă și autoeducația

Unitatea de învățare nr. 3. Paradigmele pedagogiei

Paradigmele pedagogiei, definiri conceptuale. Modele de abordare a teoriilor care cercetează educația

Paradigma pedagogiei esenței (etapele istorice). Paradigma pedagogiei existenței

Magistrocentrismul, psihocentrismul, sociocentrismul, tehnocentrismul

Unitatea de învățare nr. 4. Finalitățile educației

Conceptul pedagogic de *finalitate a educației*.

Clasificarea finalităților. Finalități macro - și microstructurale.

Clasificarea obiectivelor educaționale

Unitatea de învățare nr. 5. Conținuturile generale (dimensiunile educației). Noile educații.

Metode de educație.

Conceptul pedagogic de conținuturi generale ale educației. Dimensiunile educației.

Educația morală; Educația intelectuală; Educația tehnologică; Educația estetică; Educația psihofizică - obiective, conținut, metodologie

Metode de educație. Taxonomie

Caracterul deschis al conținuturilor – Noile educații

Unitatea de învățare nr. 6. Sistemul de educație. Organizarea și evaluarea activității educative

Conceptele de *sistem de educație* și *sistem de învățământ*. Structura de funcționare Agenției educației. Formarea profesorului: roluri, competențe, stiluri. Personalitatea elevului și comportamentul școlar

Educația – factor determinant al dezvoltării personalității. Educabilitate. Factorii educabilității: mediul, ereditatea, educația.

Unitatea de învățare nr. 7. Proiectarea și realizarea acțiunii educaționale. Tehnologii educaționale

Profesorul diriginte

Proiectarea curriculară. Managementul pedagogic
Tehnologii educaționale moderne
Calitatea strategiilor educaționale

Strategii de predare-învățare

Curs: conversația, explicația, studiu de caz, reflecția, demonstrația, dezbateră, învățarea prin problematizare, învățarea prin cooperare, învățarea prin cercetarea documentelor, etc.

Seminar: conversația, studiu de caz, investigația, problematizarea, metoda predării reciproce, 6 De ce?, Ipostaze ale verbului *a fi*, Pătratul argumentelor, Lectura împotriva, metoda Focus grup, Controversa creativă, etc.

Laborator: studiu de caz, simularea, problematizarea, Graficul T, metoda predării reciproce, etc.

Strategii de evaluare

Evaluarea inițială se realizează la prima oră, în baza tehnicii *Știu – Vreau să știu – Învăț.*

Evaluarea curentă se bazează pe aprecierea gradului și a calității de participare intelectuală studenților în cadrul seminarelor și orelor de laborator.

Două probe de evaluare periodică obligatorii: *Evaluare 1:* test de verificare a nivelului de cunoaștere a termenilor specifici educației; *Evaluare 2:* proiect al activității educative (nivel de aplicare - integrare a cunoștințelor).

Evaluarea semestrială (examen): conversație evaluativă pe baza subiectelor din bilete (nivelurile de cunoaștere, aplicare, integrare).

Bibliografie

Obligatorie:

1. Cojocaru-Borozan M., Sadovei L., Papuc L., Ovcerenco N. *Fundamentele științelor educației*. Manual universitar. Chișinău: UPSC, 2015;
2. Bocoș M., Juncan D. *Fundamentele pedagogiei. Teoria și metodologia curriculumului*. Pitești: Ed. Paralela 45, 2017
3. Cristea S. *Fundamentele pedagogiei*. Iași: Polirom, 2013;
4. Cristea S. *Dicționar de pedagogie*. Chișinău: Litera Internațional, 2017;
5. Macavei E. *Pedagogie. Teoria educației*. Vol. I, II. București: Aramis, 2001, 2002;
6. Cojocaru-Borozan M., Papuc L. et. al. *Teoria și metodologia educației*. Suport de curs. Chișinău. 2006;
7. Cojocaru-Borozan M., Papuc L. et. al. *Teoria educației*. Ghid metodologic. Chișinău. 2006;
8. Guranda M. *Fundamente pentru o știință a educației*. București: 2011;
9. Bocoș M., Jucan D. *Fundamentele pedagogiei. Teoria și metodologia curriculum-ului*. Pitești: Paralela 45, 2014.

Opțională:

10. Șerdean I. *Pedagogie: compendiu*. Ed. a II-a. București: Editura Fundației România de Măine, 2004;
11. Pânișoară I.O. *Comunicarea eficientă*. Iași: Polirom, 2009;
12. Păun E., Potolea D., *Pedagogie. Fundamentări teoretice și demersuri aplicative*, Polirom, Iași, 2006;
13. Pânișoară I.O. *Profesorul de succes*. Iași: Polirom, 2009;
14. Garștea N., Callo T., *Ora de dirigenție. Ghid pentru elevi și profesori*. Chișinău: Epigraf. 2011
15. <https://mec.gov.md/ro>

PSIHOLOGIE GENERALĂ

Denumirea programului de studii	Psihologia: Geografie, Matematică, Informatică, Biologie și Chimie, Psihopedagogie specială
Ciclul	I (Licență)
Denumirea cursului	Psihologia generală
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie specială, Catedra Psihologie
Titular de curs	Maria Pleșca, conf., dr.
Cadre didactice implicate	Maria Pleșca, conf., dr., Vrabii Violeta, dr., Vlas Irina, drd.
e-mail	vrabii.violeta@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
F.01.O.02	3	I	I	90	45	45

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul *Psihologia generală* face parte din pachetul de discipline fundamentale ale modului psihopedagogic, nivel licență, din cadrul facultăților Universității Pedagogice din Chișinău. Este un curs introductiv în problematica definirii identității psihologiei ca știință. Prin temele abordate și prin modul lor de ordonare, cursul contribuie la înțelegerea actualului fond de cunoștințe cu privire la o serie de probleme specifice gândirii științifice în domeniul psihologiei contemporane.

La cursul *Psihologia generală* studenții se vor familiariza cu conceptualizarea fenomenelor/proceselor psihice (procesele psihice sunt abordate și discutate într-o ordine logică, pornind de la cele bazale (senzații și percepții) către procesele cognitive superioare (gândirea) la cele de reglare (emoțiile, motivația); vor cunoaște metodele și modelele sale explicative, problematica complexă a personalității și posibilitățile de utilizare a lor pentru cunoașterea proprie și a altor persoane. Studenții vor asimila strategii de influențare (reglare) a comportamentului propriu și al grupului. Aplicațiile elaborate vor contribui la profesionalizarea lor privind activitatea instructiv-educativă din școală. Tinerii vor identifica notele specifice și a aspectelor diferențiatorie la nivelul structurilor psihice; vor descrie mecanismele psihice, utilizând diferite modele teoretice; vor stabili conexiuni între mecanismele psihice și vor recunoaște diferențele individuale în construirea și manifestarea vieții psihice. Cursul va dezvolta la studenți spiritul de rigurozitate științifică și de deontologie profesională.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

C-1. Competențe cognitive: studentul va demonstra cunoașterea proprietăților și legilor diverselor categorii de procese, stări, însușiri și structuri psihice; va ști cum să utilizeze conceptele specifice științei psihologice pentru organizarea demersurilor de cunoaștere și explicare a unor fapte, evenimente, procese din viața reală.

C-2. Competențe de învățare: se exprimă în capacitatea de a asimila informația psihologică din diferite surse în vederea organizării unui demers didactic eficient, conform obiectivelor enunțate; în identificarea interacțiunilor complexe dintre toate componentele sistemului psihic uman; în formularea de obiective cognitive și alegerea modalităților/căilor de atingere a lor.

C-3. Competențe de aplicare: studentul va aplica cunoștințele specifice științei psihologice în rezolvarea unor situații școlare – problemă, în elaborarea profilului psihologic a propriei personalități și a personalității celorlalți, în identificarea unor trăsături ale personalității necesare reușitei în activitate; în capacitatea de a realiza transferuri interdisciplinare (literatură, istorie) pentru analiza unor tipuri de comportament uman.

C-4. Competențe de analiză: se vor manifesta prin creșterea abilităților de organizare sistematică a datelor și cunoștințelor din acest domeniu; în identificarea complexității fenomenelor psihice comparativ cu cele studiate de alte științe; în determinarea unor parametri de autoevaluare și evaluare reciprocă a cunoștințelor; în analiza posibilitățile de dezvoltare personală din perspectiva cunoștințelor de psihologie.

C-5. Competențe de comunicare: se arată în capacitatea de a se exprima în limba maternă într-o manieră clară și precisă, oral și în scris, utilizând limbajul specific psihologiei în diverse contexte socio-culturale și profesionale; în abilitățile de a realiza convorbiri, expuneri, caracterizări de factură psihologică și de a reacționa adecvat la solicitările exprimate în limbaj psihologic.

C-6. Competențe la nivel de integrare: se dovedesc prin capacitatea de folosire independentă a informațiilor oferite de acest curs și de alte surse în activitățile didactice printr-o viziune sistematică asupra vieții psihice umane; manifestarea autonomiei și a independenței în căutarea informațiilor relevante pentru conceperea unui discurs științific; manifestarea responsabilității personale și sociale în asumarea sarcinilor academice/profesionale; comunicarea adecvată temei, contextului și auditoriului (prin prezentări scrise și orale care transmit în mod eficient conținutul).

Finalități de studii

F-1. Să opereze cu concepte fundamentale în domeniul psihologiei.

F-2. Să identifice interacțiunile complexe dintre toate componentele sistemului psihic uman și să caracterizeze rolul lor în evoluția personalității.

F-3. Să utilizeze cunoștințele de psihologie în scopul adaptării conduitei proprii la situații concrete de viață.

F-4. Să identifice notele specifice și a aspectelor diferențiator referitor la mecanismele psihice și rolul acestora în evoluția personalității.

F-5. Să evalueze critic situațiile problematice și soluțiilor posibile în psihologie; să aprecieze contribuția psihologiei în procesul educației, în general, și în procesul propriei formări, în special

F-6. Să elaboreze profilul psihologic al propriei personalități și a personalității celorlalți.

F-7. Să identifice, prin cooperare cu ceilalți, unele trăsături ale personalității necesare reușitei în activitatea școlară.

F-8. Să folosească cunoștințele psihologice în influențarea (reglarea) comportamentului propriu și al grupului.

F-9. Să facă dovada unei viziuni holistice asupra rolurilor acestei științe în optimizarea procesului

instructiv-educativ, a vieții și activității oamenilor.

Precondiții

- Studenții trebuie să posede cunoștințe și deprinderi din cursurile *Fundamentelor științelor educației, Didacticii generale, Limbii și literaturii române, Istoriei.*

Conținutul unităților de curs

Tema 1. Domeniul și obiectul de cercetare al psihologiei.

Definirea psihologiei. Școli și orientări psihologice. Psihicul ca obiect de studiu al psihologiei. Sistemul psihic uman și nivelurile lui de organizare. Raportul psihic – creier.

Statutul actual al psihologiei ca știință. Ramurile aplicative ale psihologiei. Importanța psihologiei.

Metodele de cercetare ale psihologiei (observația, convorbirea, experimentul, ancheta (chestionarul și interviul), analiza produselor activității, metoda biografică, testul).

Psihologia generală și locul ei în sistemul de științe psihologie. Sarcinile psihologiei la etapa actuală.

Tema 2. Senzațiile.

Senzațiile ca cele mai simple procese informaționale. Bazele fiziologice ale senzațiilor. Analizatorul și structura lui. Legile generale ale senzațiilor. Imaginea senzorială. Importanța senzațiilor în viața și activitatea omului.

Principalele categorii de senzații umane (după locul receptorilor): interioreceptive (de foame, sete, saturație, lipsă de oxigen, durere, plăcere), proprioceptive (de mișcare, echilibru, statică), exteroceptive (vizuale, auditive, gustative, olfactive, cutanate).

Proprietățile senzațiilor: calitatea, intensitatea, durata, topognozia. Patologia senzațiilor.

Tema 3. Percepția. Reprezentările ca procese senzoriale superioare.

Percepțiile ca procese senzoriale complexe. Asemănările și deosebirile dintre senzație și percepție. Felurile percepțiilor. Legile generale ale percepțiilor. Particularitățile imaginii perceptive. Rolurile percepțiilor în activitatea omului. Observația și spiritul de observație. Învățarea perceptivă. Erori perceptive.

Reprezentările ca procese senzoriale superioare. Definiția și caracterizarea reprezentărilor. Particularitățile imaginii reprezentării. Funcțiile reprezentărilor. Rolul reprezentărilor în activitatea mintală. Felurile reprezentărilor: după felul analizatorilor (vizuale, auditive, gustative, olfactive, cutanate, chinestezice), după gradul de generalizare a realității (singulare, generale, schematice), după proveniență (senzoriale, perceptive).

Importanța reprezentărilor în viața și activitatea omului. Patologia reprezentărilor: halucinațiile (vizuale, auditive, olfactive, gustative, tactile ș.a.).

Tema 4. Gândirea. Limbajul.

Gândirea și locul ei în structura intelectului uman. Caracterizarea psihologică a gândirii. Operațiile generale ale gândirii. Noțiunile ca unități informaționale de bază. Procesul formării lor. Înțelegerea ca activitate a gândirii. Calitățile gândirii. Rezolvarea problemelor ca activitate principală a gândirii.

Comunicare, limbă, limbaj. Funcțiile limbajului. Formele principale ale limbajului. Tulburări ale limbajului.

Noțiuni generale despre comunicare. Felurile comunicării: după procedeele și mijloacele aplicate (nemijlocit-materială, mijlocit-semiotică); după conținutul psihologic exprimat (informativă, reglativă, afectivă); după numărul de persoane antrenate (individuală, de grup); după omogenitatea sau eterogenitatea claselor de obiecte (sisteme) ce comunică (intramodală și extramodală).

Tema 5. Memoria.

Definiția memoriei și a locului ei în viața psihică umană. Rolurile fundamentale ale memoriei. Tipuri ale memoriei: după caracterul activismului psihic predominant în activitate (motoră, afectivă, plastic-intuitivă, verbal-logică); după prezența sau lipsa scopului și a efortului volitiv (involuntară și

voluntară); după durata consolidării și păstrării materialului (de scurtă durată, de lungă durată și operativă); după caracterul legăturilor stabilite în material (mecanică și logică).

Procesul memorării. Memorarea și acțiunea. Felurile memorării. Legitățile memorării involuntare. Condițiile și procedeele memorării voluntare.

Procesul păstrării. Procesul reactualizării. Procesele reproducerii: recunoașterea, reproducerea propriu-zisă, reamintirea, amintirea. Felurile reproducerii: involuntară și voluntară.

Uitarea și cauzele ei. Bazele fiziologice ale uitării. Calități ale memoriei. Legitățile memorării.

Tipurile individuale ale memoriei: intuitiv-plastic, verbal-abstract, intermediar.

Tema 6. Imaginația.

Definirea și caracterizarea generală a imaginației. Rolul imaginației în viața și activitatea omului.

Procedeele imaginației. Caracteristicile produselor imaginative. Formele principale ale imaginației și rolurile lor. Imaginația și creativitatea.

Imaginația ca proces al creativității. Rolul și factorii creativității. Structura creativității. Niveluri și stadii ale creativității (după C. W. Taylor și G. Wallas). Dezvoltarea creativității.

Tema 7. Motivația. Activitatea.

Definirea și caracterizarea generală a motivației. Formele motivației. Relația dintre motivație și performanță în activitate. Motivație și performanță. Optimum motivațional. Motivație și dezvoltare personală. Motivația și activitatea umană.

Noțiuni generale despre activitate. Particularitățile activității omului și a comportării animalului.

Structura activității: scopul, necesitățile, voința, motivele, acțiunile, operațiile, mișcărilor. Felurile mișcărilor, acțiunilor și specificul lor.

Însușirea activității. Mecanismul însușirii activității. Interiorizarea și etapele ei: motivarea, orientarea preventivă generală în obiecte, acțiunile concrete cu obiectele reale, verbalizarea cu voce tare a acțiunilor exterioare, verbalizarea în șoaptă, verbalizarea în gând, apariția acțiunii intelectuale. Exteriorizarea.

Deprinderile și structura lor. Bazele fiziologice ale deprinderilor. Felurile deprinderilor: motrice, senzoriale, intelectuale, comportamentale.

Noțiuni generale despre activitatea primordială. Activitatea, personalitatea și relațiile interpersonale.

Tema 8. Afectivitatea.

Definirea și caracterizarea generală a afectivității. Proprietățile generale ale proceselor afective. Rolurile proceselor afective în viața psihică umană.

Exprimarea proceselor afective (schimbările organice interne și expresive externe).

Clasificarea proceselor afective. Formele afectivității: emoțiile, sentimentele, dispoziția, pasiunile, stresul, afectul. Calitățile de bază ale afectivității. Dezvoltarea afectivității..

Tema 9. Atenția. Voința.

Definirea și caracterizarea generală a atenției. Formele atenției. Însușirile atenției. Funcțiile atenției: de orientare, concentrare, control. Importanța atenției în viața și activitatea omului.

Felurile atenției: involuntară, voluntară, postvoluntară. Proprietățile atenției: concentrarea, stabilitatea, volumul, distribuția, comutarea, abaterea.

Tipurile generale ale atenției umane: persoane atente, neatente, distrase.

Patologia atenției: lipsa de orientare, concentrare, control, stabilitate, distribuție, comutare, volumul îngust al atenției, distragerea patologică a atenției.

Voința ca mecanism superior de autoreglare. Structura și fazele acțiunilor voluntare. Calitățile voinței.

Educarea și autoeducarea voinței. Patologia voinței: heperbulia, hipobulia, abulia, parabulia.

Tema 10. Personalitatea. Relațiile interpersonale.

Conceptele de om, individ, personalitate, individualitate. Structura și orientările personalității. Spiritul activ al personalității.

Scopurile, perspectiva și orientarea personalității. Conștiința de sine, autoaprecierea și nivelul aspirațiilor personalității. Disonanța cognitivă, conformismul și non-conformismul personalității.

Formarea personalității. Forțele motrice de dezvoltare a personalității. Rolul eredității și mediului în dezvoltarea personalității. Patologia personalității: depersonalizarea.

Locul și rolul relațiilor interpersonale în structura personalității. Tipuri de relații interpersonale.

Noțiuni generale despre grup. Felurile grupurilor și caracterizarea lor. Structura grupurilor.

Relațiile interpersonale în cadrul grupului. Ierarhia grupurilor în dependență de caracterul relațiilor interpersonale. Compatibilitatea și incompatibilitatea membrilor în cadrul grupului și metodele de studiere a ei. Conformismul și non-conformismul în cadrul relațiilor interpersonale.

Diferențierea în cadrul grupului. Statutul socio-psihologic al membrilor grupului. Preferințele și selecțiile interpersonale și metodele de studiere a lor (sociometria și referentometria). Liderul grupului, preferații, acceptații, inacceptații.

Fenomenele social-psihologice de masă: opinia publică, zvonurile, agiotajul, panica, greva, mitingurile, dezinformarea, propaganda, războiul psihologic, psihoza de masă ș.a.

Dereglarea relațiilor interpersonale. Conflictetele și cauzele lor, soluționarea conflictelor.

Tema 11. Temperamentul. Caracterul. Aptitudinile.

Particularitățile psihologice ale temperamentelor (după K.Yung și H.J.Eysentk). Portretele temperamentelor. Tipurile de bază ale temperamentului: coleric, sangvinic, flegmatic, melancolic.

Caracterizarea psihologică a tipurilor de bază ale temperamentului după: sensibilitate, reactivitate, activism, coraportul dintre reactivitate și activism, tempoul reacției, flexibilitate și rigiditate, extraversiune și introversiune, excitabilitate afectivă. Tipurile intermediare de temperament. Temperamentul și stilul individual al activității.

Definirea caracterului. Componentele de bază ale caracterului. Sistemul de atitudini. Structuri caracteriale și profiluri psihomorale. Caracterul și temperamentul. Caracterul și activitatea. Caracterul și montajul psihologic. Rolul imitării și al situațiilor conflictuale în formarea caracterului.

Trăsăturile de caracter și rolul lor în viața și activitatea omului. Patologia caracterului.

Latura instrumental – operațională a personalității. Condiționarea aptitudinilor (dotația nativă) și modelarea prilejuită de învățare. Clasificarea aptitudinilor. Intelegența ca aptitudine generală.

Premisele naturale ale aptitudinilor. Rolul factorului biologic și social în dezvoltarea aptitudinilor.

Formarea aptitudinilor. Dependența dezvoltării aptitudinilor de instruire și educație, de autoinstruire și autoeducație.

Strategii de evaluare

Evaluare curentă (formativă) se va realiza prin diverse metode: oral și în scris, prezentări, rapoarte, participarea la discuții, portofolii, teste etc.

Evaluarea periodică I- probă scrisă (test)

Evaluarea periodică II – probă scrisă (test).

Evaluarea semestrială se va executa în scris, metoda de evaluare - test (itemi heterogeni.)

Bibliografie

Obligatorie:

1. BONCHIȘ, E. (coord.) Psihologie generală. Oradea: Universității din Oradea, 2019.
2. BUICU, G. Psihologia generală. Psihologia comportamentului. Tg. Mureș, 2013.
3. BUTLES, G. Psihologie. București: Litera, 2020.
4. COSMOVICI, A. Psihologia generală. Iași: Editura Polirom, 2019.
5. CRĂCIUNESCU, R. Psihologie generală. Craiova: Tipografia Universității, 2001.
6. SILLAMY, N. Dicționar de psihologie. Larousse. București: Univers Enciclopedic, 2009.
7. ZLATE M. Introducere în psihologie. Ediția a III-a. Iași: Polirom, 2015.
8. PLEȘCA, M. Adaptarea școlară și educația centrată pe cel ce învață: (Ciclul 2, master): Suport de curs / Pleșca Maria; Universitatea Pedagogică de Stat "Ion Creangă". – Chișinău: S. n., 2023 (CEP UPSC). – 135 p.
9. PLEȘCA, M. Conflict resolution styles in adolescents with aggressive behavior. In: Journal of Romanian Literary Studies (JRLS), 2023, nr.32 p. 237-249.

10. PLEȘCA, M. Self-esteem and decision-making styles in adolescents. In: Journal of Romanian Literary Studies (JRLS), 2022, nr.31 p. 620-630.

Opțională:

11. BADDELEY, A. Memoria umană. București: Fundației România de Măine, 2020.
12. BOITOR, C. Psihologia. Idei fundamentale. București: Litera, 2020.
13. HEDGES, P. Personalitate și temperament. Ghidul tipurilor psihologice. București: Humanitas, 2020.
14. LUNGU, N. Psihologie experimentală. București: Tehnică, 2003
15. MALIM, T. Procese cognitive. București: Tehnică, 2022.
16. MICLEA, M. Psihologia cognitivă. Cluj-Napoca: Ed. ASCR.1999.
17. OPRE, A. Inconștientul Cognitiv. Cluj-Napoca: Ed. ASCR. 2002.
18. PLEȘCA, M.. Dimensiuni experimentale ale inteligenței emoționale și motivației pentru învățare la adolescenți. Probleme ale științelor socioumanistice și modernizării învățământului: Materialele conferinței științifice naționale cu participare internațională, 26 martie 2021. Chișinău: S. n., 2021 (C.E.-P. UPS "Ion Creangă"). p.47-55.
19. PLEȘCA, M. Reflexia – mecanism al adaptării la mediul universitar. În: Revista Psihologie, pedagogie specială și asistență socială, 2020, nr.59 (2), p. 96-107.
20. PLEȘCA, M. Protecția psihologică a adolescenților în situații de criză. În: Revista de științe socioumane. Chișinău, 2022, nr. 1 (50), p.36-45.
21. PLEȘCA, M. Comportamentul agresiv și empatia la preadolescenți. În: Revista de științe socioumane. Chișinău, 2022, nr. 1 (50), p.45-56.

TEHNOLOGII INFORMAȚIONALE DE COMUNICARE

Denumirea programului de studii	Geografie și Limba și literatura engleză (științe ale educației)
Ciclul	I
Denumirea unității de curs	Tehnologii Informaționale și de Comunicare
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea: Fizică, Matematică și Tehnologii Informaționale, Catedra: Informatică și Tehnologii Informaționale
Titular de curs	Doctor, conf. univ., Chiriac Tatiana,
Cadre didactice implicate	Doctor, asist. univ. Bostan Marina
e-mail	chiriac.tatiana@upsc.md bostan.marina@upsc.md

Codul modulu i	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
					zi	zi
G.01.O.003	2	I	I	60	30	30

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Unitatea de curs „Tehnologii Informaționale și de Comunicare” contribuie la formarea competențelor digitale, cognitive și de aplicare, prin familiarizarea studenților cu impactul tehnologiilor informaționale și de comunicație (TIC) în educație, utilizarea produselor software specializate și integrarea instrumentele de inteligență artificială aplicabile în activitățile educaționale și profesionale. Acestea includ elaborarea și gestionarea documentelor, realizarea prezentărilor electronice, lucrul cu registre de calcul, comunicarea în mediul online, gestionarea eficientă a informațiilor, utilizarea platformelor de generare a conținuturilor cu ajutorul IA și aplicarea principiilor de etică digitală. Scopul este asigurarea unui demers didactic de calitate și promovarea opțiunilor avansate ale acestor instrumente, conform cerințelor documentelor strategice instituționale.

Unitatea de curs „Tehnologii Informaționale și de Comunicare” se încadrează în categoria unităților de curs de orientare generală, care vizează domeniul de pregătire profesională *Științe ale Educației*. Rezultatele învățării urmează a fi valorificate și dezvoltate în cadrul unităților de curs fundamentale și de specialitate ce vizează aspectul aplicativ al domeniului de formare, cât și în cadrul activităților de cercetare ale studenților și stagiilor de cercetare/elaborare a tezei de an/tezei de licență.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- C-1.** Înțelegerea impactului tehnologiilor informaționale și de comunicație (TIC) în educație și modul în care acestea transformă procesele de predare și învățare;
- C-2.** Utilizarea eficientă a sistemului software al calculatorului pentru gestionarea datelor și a informațiilor;
- C-3.** Proiectarea, elaborarea și editarea documentelor, registrelor de calcul și prezentărilor electronice, utilizând programe specializate;
- C-4.** Căutarea și selectarea informațiilor relevante din diverse surse online și comunicarea eficientă prin poșta electronică;
- C-5.** Familiarizarea cu instrumentele de inteligență artificială aplicabile în educație, pentru optimizarea predării, învățării și evaluării;
- C-6.** Aplicarea principiilor de etică digitală și a normelor de securitate în mediul online;
- C-7.** Integrarea tehnologiilor digitale și de comunicare în activitatea didactică ulterioară a studenților, pentru eficientizarea procesului de predare-învățare-evaluare la clasă.

Finalități de studii

La finalizarea unității de curs, studentul va fi capabil:

- F-1.** Să înțeleagă impactul TIC în educație; modul în care TIC transformă procesele de predare și învățare, de la instrumente didactice la noi modele pedagogice;
- F-2.** Să dezvolte competențe de alfabetizare digitală, dobândind abilități de a găsi, evalua critic, crea și comunica informații în mediul online, incluzând competențe informaționale, tehnice, de securitate cibernetică și gândire critică;
- F-3.** Să aplice principii de etică digitală, cum ar fi respectul pentru drepturile digitale, corectitudinea în utilizarea informației, comportamentul responsabil și gestionarea securității personale;
- F-4.** Să elaboreze documente complexe, de la materiale didactice (planuri de lecție, fișe de lucru, teste) la lucrări academice (referate, teze), respectând normele de redactare academică și profesională, utilizând editoare de texte;
- F-5.** Să elaboreze foi de calcul pentru evidențe, calcule sau analize simple, utilizând formule de bază, funcții aritmetice și diagrame;
- F-6.** Să proiecteze și susțină o prezentare multimedia, aplicând reguli de compoziție vizuală, coerență informațională și utilizând elemente grafice, animații și media;
- F-7.** Să utilizeze eficient instrumentele de comunicare digitală (e-mail, videoconferință), respectând normele de redactare și eticheta digitală;
- F-8.** Să utilizeze instrumente bazate pe IA, dezvoltând abilități de selectare, aplicare și integrare pedagogică a platformelor inteligente, în funcție de nevoile didactice și contextul digital;
- F-9.** Să aplice cunoștințele de TIC pentru elaborarea unui portofoliu digital, care va conține diverse materiale
- F-10.** Să demonstreze capacități de căutare și selectare a informațiilor relevante cu ajutorul motoarelor de căutare online, să cunoască oportunitățile și riscurile utilizării Internetului, precum și principiile eticii comunicării în mediul digital.

Precondiții

Cursanții trebuie să dețină cunoștințe generale despre:

- componentele și gestionarea unui sistem de calcul;
- aplicațiile generice de procesare a informațiilor textuale, elaborarea registrelor de calcul și prezentărilor electronice;
- utilizarea posibilităților de navigare în mediul Internet.

Conținutul unităților de curs și lucrări de laborator

Unitatea de învățare 1. INTRODUCERE ÎN TIC ȘI ETICA DIGITALĂ

1. *Impactul și oportunitățile TIC în educație.* Dezvoltarea competențelor de alfabetizare digital. Etica digitală: dimensiuni teoretice și aplicative. Concepte fundamentale TIC. Căutare avansată a informațiilor în google (google search)
2. *Calculatorul personal.* Familiarizarea cu componentele de bază ale calculatorului. Destinația componentelor de bază ale calculatorului personal. *Componentele hardware și software.* Structura și funcționarea calculatorului. Echipamentele fizice ale calculatorului (hardware). Programe și date (software). *Sistemul de operare (SO).* Componentele și funcțiile sistemului de operare. Exemple de SO. Programe specializate în procesarea informației de diferit tip.

3. *Stocarea internă a datelor.* Unități de stocare a datelor. Fișiere și directoare. Interfețe grafice (ferestre). Navigarea în sistemul de fișiere al calculatorului personal. Gestionarea fișierelor și directoarelor: creare, ștergere, mutare, copiere, redenumire, estimare a capacității de memorare. Lansarea la execuție a aplicațiilor.

Unitatea de învățare 2. PROCESARE DE TEXT, FOI DE CALCUL ȘI PREZENTĂRI

4. *Redactarea și formatarea documentelor în MS Word.* Crearea și salvarea documentelor. Elementele de interfață ale aplicației de editare a documentelor. Utilizarea opțiunilor de bază.
5. *Formatarea caracterelor.* Setul de caractere. Dimensiunea corpului de literă. Culoarea de scriere. Modul de scriere (îngroșat, înclinat, subliniat). Efecte asupra caracterelor.
6. *Formatarea paragrafelor.* Aranjarea textului în pagină. Alinierea paragrafului în spațiul util al paginii. Stabilirea alineatelor. Spațierea liniilor de paragraf. Indentarea paragrafelor. Crearea/ordonarea listelor numerotate sau marcate cu simboluri de evidențiere: tipuri de marcare, tipuri de numerotare.
7. *Setări de pagină.* Stabilirea dimensiunii paginii fizice. Setarea marginilor de pagină. Numerotarea paginilor. Afișarea numărului de pagină. Completarea și setarea proprietăților antetului și subsolului.
8. *Crearea tabelelor.* Crearea tabelelor cu ajutorul sistemului de asistență, prin inserare sau desenare. Inserarea și ștergerea celulelor, rândurilor și coloanelor. Unirea și divizarea celulelor. Utilizarea elementelor de formatare a tabelelor.
9. *Crearea diagramelor pentru prezentarea datelor.* Selectarea tipului de diagramă în funcție de datelor de afișat. Modificarea aspectului sau stilului unei diagrame.
10. *Importarea imaginilor în document.* Formatarea imaginilor după culoare, luminozitate și contrast. Modificarea dimensiunilor imaginii. Aplicarea chenarelor și umbrelor. Poziționarea imaginii în document. Modul de aranjare a textului în jurul imaginii.
11. *Crearea schemelor și obiectelor grafice.* Inserarea schemelor din grupul *SmartArt*. Gruparea obiectelor folosind forme grafice simple *Shapes*. Aplicarea modificărilor de stil. Utilizarea cutiuțelor de text; textul artistic.
12. *Inserarea formulelor și simbolurilor speciale.* Inserarea și editarea diferitor tipuri de formule matematice, fizice, chimice.
13. *Calcul tabelar.* Noțiuni specifice domeniului. Elementele de interfață a aplicației de creare a registrelor de calcul. Introducerea datelor, tipuri de date, formatarea datelor, calcule simple, referințe.
14. *Utilizarea funcțiilor predefinite.* Utilizarea unor funcții statistice în prezentarea reușitei academice.
Operații de sortare și filtrare.
15. *Crearea diagramelor.* Reprezentarea datelor tabelare cu ajutorul diagramelor. Tipuri de diagrame în dependență de datele statistice. Editarea diagramelor.
16. *Elaborarea prezentărilor electronice.* Elementele de interfață a aplicației de creare a prezentărilor electronice. Opțiuni de bază: deschiderea, salvarea și închiderea unei prezentări. Tipuri de diapozitive. Operații de gestionare a diapozitivelor: inserarea, ștergerea, copierea, mutarea, reordonarea. Marcajele unui diapozitiv. Design-ul diapozitivelor, alegerea temelor/șabloanelor, combinația de culori.
17. *Inserarea și editarea textului.* Formatarea textului în cadrul substituenților de text: font, dimensiune, stil de afișare, aliniere, intervalul între linii, culoare, marcaje de listă. Selectarea,

copierea, mutarea și ștergerea fragmentelor de text. Reguli de stil și ergonomie în prezentarea informației. Inserarea și formatarea casetelor (substituenților) de text.

18. *Inserarea și editarea imaginilor*. Inserarea imaginilor în diapozitive: dintr-o locație externă, din biblioteci de resurse gratuite ale Internetului. Formatarea imaginilor: poziționarea, redimensionarea, selectarea gamei coloristice, ajustarea parametrilor de luminozitate și contrast, rotirea imaginilor, decuparea fragmentelor de imagini.

19. *Crearea tabelelor*. Crearea tabelelor cu ajutorul sistemului de asistență, prin inserare sau desenare. Inserarea și ștergerea celulelor, rândurilor și coloanelor. Utilizarea elementelor de formatare a tabelelor.

20. *Crearea diagramelor*. Selectarea tipului de diagramă în funcție de specificul datelor de afișat.

Modificarea aspectului unei diagrame.

21. *Crearea nomogramelor SmartArt*. Crearea și editarea unei scheme cu elemente grafice simple.

Aplicarea modificărilor de stil.

22. *Inserarea multimedia*. Inserarea elementelor audio/video. Modificarea redării/reproducerii audio/video.

23. *Efecte de animație; tranziția diapozitivelor; derularea prezentărilor*. Aplicarea efectelor de animație asupra unui element din diapozitiv. Efecte de tranziție a diapozitivelor. Prezentarea diapozitivelor în regim show.

Unitatea de învățare 3. INTERNET ȘI COMUNICARE DIGITALĂ

24. *Navigarea în Internet*. Căutarea și selectarea informațiilor. Descărcarea și salvarea informațiilor solicitate (text/imagini/audio/video) din diferite surse din Internet.

25. *Serviciul de poștă electronică*. Aplicații asociate unui serviciu de poștă electronică. Crearea poștei electronice personale (pe exemplul serviciului gmail). Deschiderea și închiderea sesiunii de lucru în contul personal de poștă electronică. Gestionarea mesajelor. Crearea și trimiterea mesajelor. Anexarea și trimiterea fișierelor la mesajele poștei electronice. Aplicarea acțiunilor posibile unui mesaj deschis: răspunde, răspunde la toți, redirecționează. Căutarea mesajelor în poșta electronică. Semnătura.

26. *Etică spațiului virtual* – particularitățile scrisorilor electronice și a mesajelor instantanee.

Unitatea de învățare 4. INTELIGENȚA ARTIFICIALĂ (AI) ÎN EDUCAȚIE

27. *Conceptul de inteligență artificială (IA)*, implicațiile tehnice, sociale și pedagogice ale IA din perspectiva unei educații centrate pe elev și susținută de date. Valorificarea cunoștințele teoretice în scenarii practice de proiectare didactică, integrare a IA în lecții, evaluare asistată de IA și activități colaborative digitale.

28. *Avantajele și riscurile utilizării IA în educație*, modul în care IA transformă predarea, învățarea și evaluarea prin personalizare, automatizare și analiză predictivă a performanței elevilor.

29. *Istoria apariției inteligenței artificiale*, perioadele de dezvoltare.

30. *Modele de inteligență artificială*, clasificarea modelelor de IA după nivelul de inteligență (gradul de autonomie și generalizare), tehnologia/algoritmul utilizat, tipul de învățare, domeniul de aplicare și gradul de transparentă.

31. *Prompt – definiție și rol*, formularea, regulile de scriere, elementele de bază;

32. *Instrumente de inteligență artificială* utile pentru educație: Chatgpt, Diffit, Kodisc, Deepai etc.

Dezvoltarea abilităților de selectare, aplicare și integrare pedagogică a platformelor inteligente, în funcție de nevoile didactice și contextul digital.

Unitatea de învățare 5. PROIECT DIGITAL INTEGRATOR

25. Utilizarea platformei Google Sites (sau altă platformă similară) pentru crearea și organizarea conținutului digital online. Integrarea de texte, imagini, link-uri și materiale multimedia în portofoliu într-un format coerent, estetic și accesibil. Aplicarea principiilor de etică digitală și drepturi de autor în realizarea portofoliului.

Strategii de predare și învățare

Lecții practice: sarcini de lucru practice/ aplicative la calculator; instruire asistată de calculator; predare interactivă, simulare didactică; scenarizare; rezultate ale proiectelor elaborate individual, sarcini individuale, etc.

Strategii de evaluare

Strategiile de evaluare vor include: evaluarea curentă, evaluarea lucrărilor de laborator, evaluarea lucrului individual.
Evaluările curentă obligatorie se va realiza în perioadele reglementate în baza unor probe practice, fiecare probă vizând concomitent unitățile de învățare din curs.
Evaluarea lucrărilor de laborator se va realiza sistematic pe parcursul semestrului.
Evaluarea lucrului individual se va realiza continuu pe parcursul activităților de curs în baza sarcinilor realizate în mod individual (realizarea portofoliului cumulativ, realizarea sarcinilor de studiu independent). Condiții de admitere pentru evaluarea finală: nota medie la evaluările curente (EC), nota medie la lucrările de laborator (LL), nota medie la lucrările lucrului individual (LI) trebuie să fie mai mari decât 5.0. Nota medie a tuturor componentelor (EC, LL, LI) va reprezenta nota semestrială (fiind un număr real cu două zecimale după virgulă).
Nota de la examen reprezintă nota (număr întreg) obținută în baza unei probe practice, vizând concomitent unitățile de învățare din curs.
Nota finală se constituie din următoarele componente: 60% - nota semestrială, 40% - nota de la examen.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Chiriac, T., Aplicații generice (suport de curs), Univ.Ped. de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, Teacher Education Review and Update of Curriculum. – Chișinău: Tipografia Centrală, 2014.
2. Ajutor și învățare Word. Disponibil la: <https://support.microsoft.com/ro-ro/word> (accesat la 02.09.2025).
3. Ajutor și învățare PowerPoint. Disponibil la: <https://support.microsoft.com/ro-ro/powerpoint> (accesat la 02.09.2025).
4. Ajutor și învățare PowerPoint. Disponibil la: <https://support.microsoft.com/ro-ro/excel> (accesat la 02.09.2025).
5. Popov, L., Evdochimov R. Tehnologii Informaționale și Comunicaționale, Modulul Conceptele de bază ale tehnologiei informației și sistemului de calcul. Bălți: US “Alec Russo”, 2017.
6. Fii sigur online. Disponibil la: <https://siguronline.md/> (accesat la 31.08.2025).
7. Google Workspace. <https://workspace.google.com/> (accesat la 31.08.2025).
8. Manual de educație (alfabetizare) în domeniul internetului

https://mecc.gov.md/sites/default/files/internet_handbook-ro.pdf.pdf (accesat la 01.09.2025).

Opțională:

1. Codul Educației al Republicii Moldova, 2014, modificat LP138 din 17.06.16, MO184-192/01.07.16 art. 401; în vigoare 01.07.16.
2. Strategia de dezvoltare a educației pentru anii 2014-2020 „Educația-2020”. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova, nr. 944 din 14.11.2014. publicat în Monitorul Oficial, nr. 345-351 din 21.11.2014.
3. Strategia Moldova Digitală 2020, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 857 din 31.10.2013.
4. Standardele de competențe digitale pentru cadrele didactice din învățământul general, aprobate prin ordinul Ministerului Educației nr. 862 din 07 septembrie 2015.
5. Standarde de competențe digitale ale elevilor din ciclul primar, gimnazial și liceal. Aprobate prin ordinul

Ministerului Educației nr. 862 din 7 septembrie 2015

GEOGRAFIE FIZICĂ GENERALĂ

Denumirea programelor de studii	0114.7 Geografie
Ciclul	Licență
Denumirea modului	Geografie fizică generală
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Geografie, Catedra Geografie și Turism
Titular de curs	Castravet Tudor , conf. univ., dr
Cadre didactice implicate	Dilan Vitalie , asist. univ.
e-mail	castravet.tudor@upsc.md

Codul cursului (program)	Număr de credite ECTS	Anu l	Semestru l	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
F.01.O.004	4	I	I	120	24	96

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
<p>Geografia fizică generală reprezintă unul din cursurile fundamentale care contribuie la formarea sistemului de reprezentări științifice cu care operează geografia ca știință. În acest scop, se urmărește introducerea celor mai reprezentative concepte, legi și teorii pe care se bazează paradigmele științifice actuale (neo-evoluționismul, teoria generală a sistemelor, dezvoltarea durabilă etc.). Importanța acestui curs rezidă din necesitatea de a permite accesul studenților la reprezentările și legitățile geografice fundamentale, indispensabile formării unei concepții unitare despre învelișul geografic ca obiect al cunoașterii geografice.</p> <p>Geografia fizică generală se studiază de către studenții ciclului I de la toate specialitățile domeniilor de formare profesională: Științe ale Educației, Științe Fizice și Servicii publice. Unitatea de curs se studiază în anul I de studii - semestrul I la secția cu frecvența la zi și la secția cu frecvența redusă.</p>
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
<p>La nivel de cunoaștere:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Definirea elementelor teoretice și metodologice ale științei: noțiuni, categorii, ipoteze, legi, teorii, metode de cercetare, procedee de cercetare, mijloace utilizate în cercetare, principii geografice; ➤ Selectarea, documentarea și analiza informațiilor cu conținut geografic de caracter teoretic și metodologic din diferite surse; ➤ Cunoașterea și explicarea fenomenelor, proceselor geografice. <p>La nivel de aplicare:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Utilizarea adecvată a elementelor teoretice și metodologice ale științei într-un studiu geografic; ➤ Realizarea sarcinilor de lucru conform unui algoritm; ➤ Utilizarea metodelor, mijloacelor și procedeele specifice într-un studiu geografic; ➤ Elaborarea unui referat, raport, proiect tematic. <p>La nivel de integrare:</p>

➤ Utilizarea, în limba română, într-o manieră clară și precisă, oral și în scris a terminologiei geografice, axându-se pe tehnologiile de informație și comunicație, în diverse contexte profesionale și socio-culturale.

➤ Susținerea discuțiilor libere într-o manieră clară și precisă, inclusiv utilizând tehnologiile de comunicare și adaptând limbajul în raport cu interlocutorul.

Finalități de studii

Finalități de studii realizate la finele cursului:

Să explice esența conceptelor, principiilor și metodelor din Geografia fizică, a specificității Geosistemului și componentelor sale;

Să explice științific procesele și fenomenele geografice din realitatea înconjurătoare;

Să aplice elementele teoretice și metodologice ale într-un studiu științific;

Să analizeze și să interpreteze componentele de bază și relațiile spațiale dintre componentele Geosistemului;

Să opereze liber cu aparatul categorial, mecanismele și concepțiile geografice necesare formării gândirii și culturii geografice active.

Precondiții

Asimilarea și promovarea cursului, în condițiile în care acesta reprezintă o disciplină aferentă primului semestru de studiu, nu presupune niciun fel de condiționări privitoare la parcurgerea și promovarea prealabilă a vreunei alte discipline înscrise în planul de învățământ. Pe de altă parte, profunzimea, calitatea și finalitatea abilităților intelectuale și practice, ce pot fi dobândite prin intermediul cursului dat, se relaționează, printr-o evidentă complementaritate și sinergie educațională, cu cunoștințele ce pot fi dobândite prin parcurgerea celorlalte discipline aferente semestrului I al primului an de studii.

Conținutul unităților de curs

1) Geografia fizică generală ca știință. Definiere. Concepții, școli și tradiții geografice. Sistemul științelor geografice.

2) Istoricul dezvoltării geografiei. Dezvoltarea geografiei: în Antichitate, în prima parte a Evului Mediu, în perioada târzie a Evului Mediu (secolele XV–XVI), în etapa modernă și etapa contemporană.

3) Elemente de teorie și metodologie: noțiuni, categorii, ipoteze, legi, modele, teorii, concepții și paradigme. Obiectul și scopul geografiei fizice. Învelișul geografic ca obiect de studiu.

4) Universul, Galaxia. Concepțiile științifice despre originea Universului, compoziția și structura materiei în Univers.

5) Sistemul Solar. Soarele, planetele, sateliții, centura de asteroizi, cometele.

6) Sistemul Pământ - Lună – Soare. Ipoteze asupra originii Lunii, Structura internă și relieful lunar, Fazele Lunii. Eclipsese de Lună. Eclipsese de Soare. Mareele. Unicitatea mediului terestru.

7) Forma și dimensiunile Pământului. Sferoidul de rotație. Elipsoidul de rotație. Geoidul. Consecințele geografice. Proiecții cartografice. Structura Pământului.

8) Mișcările Pământului. Mișcarea de revoluție. Solstițiile. Echinocțiile. Precesia echinocțiilor. Precesia axei polilor. Fenomenul astronomic de nutație. Mișcarea de rotație.

9) Proprietățile geofizice ale Terrei. Presiunea litostatică și orientată. Căldura internă. Radioactivitatea. Proprietățile electrice. Magnetismul terestru.

10) Litosfera - componentă a Geosistemului. Compoziția și structura Litosferei. Teoria

„tectonicii globale” și teoriile precursore acestora. Dispozitivul plăcilor tectonice. Dinamica plăcilor tectonice. Reliefosfera.

11) Atmosfera - componentă a Geosistemului: limite, formă, compoziție, densitate, structură, interacțiunea cu celelalte învelișuri planetare, importanță. Climatosfera: factorii genetici ai climei Terrei, tipuri de climă.

12) Hidrosfera - componentă a Geosistemului. Înșușirile apei. Circuitul apei. Oceanul Planetar.

13) Biosfera. Biosfera, cel mai nou înveliș al Pământului. Configurația biosferei (limite, variații, discontinuități). Raporturile biosferei cu celelalte învelișuri. Comunități de organisme. Ecosisteme. Repartiția formațiunilor vegetale pe Glob.

14) Pedosfera – învelișul de sol. Compoziția solului. Factori pedogenetici. Tipuri de sol.

15) Geosistemul – definire, istoric, terminologie, limite și structură, legități. Semnificația noțiunii de „înveliș geografic”, termeni sinonimi, echivalenți sau cu semnificații apropiate, Structura învelișului geografic, trăsături generale ale învelișului geografic, trăsături specifice ale învelișului geografic.

Strategii de evaluare

Pentru o evaluare eficientă a finalităților sunt utilizate forme și instrumente complementare de evaluare, cum ar fi: proiectul, portofoliul, studiul de caz, prezentări/comunicări cu elaborarea de suporturi TIC ș.a., care au un rol deosebit în dezvoltarea capacității de integrare și în formarea/evaluarea competențelor specifice. Situațiile de integrare vor fi urmate de sarcini concise și clare, limitate de timp, volum și alte condiții de realizare.

Evaluarea curentă: discuții ghidate, oral și în scris, prezentări, rapoarte, prezentarea rezultatelor de la lucrări de control, participarea la discuții în timpul prelegerilor și lucrărilor practice, portofolii, prezentări orale a unei teme pentru studenții de la învățământul cu frecvență redusă.

Evaluarea curentă: include 2 testări obligatorii, evaluarea lucrului individual, referatelor și comunicărilor, etc., activitate în cadrul seminarelor (constituie 60% din nota finală).

Evaluarea finală – examenul final se realizează în formă scrisă sau orală (constituie 40% din nota finală).

Bibliografie

Obligatorie:

Donisă, I., **Bazele teoretice și metodologice ale geografiei**, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1977;

Ielenicz, M., **Geografie generală**, Ed. Fundației România de Măine, București, 2000;

Mândruț, O., **Elemente de epistemologie a geografiei. Bazele teoretice și metodologice ale geografiei**, „Vasile Goldiș” University Press, Arad, 2013;

Mehedinți, S., **Terra. Introducere în geografie ca știință**, Vol. I-II, București, 1995;

Posea, Gr., Armașu Iuliana, **Geografie fizică**, Ed. Enciclopedică, București, 1998

Strahler, A., **Geografia fizică**, Ed. Științifică, București, 1973;

Ungureanu A., Petrea D., **Geografie generală**, Program postuniversitar de conversie profesională pentru cadrele didactice din mediul rural, București, 2005

Opțională:

➤ Christopherson, R. W., Birkeland, G. H. **Geosystems. An Introduction to Physical Geography**, Pearson Education Inc., 2018

➤ Claudius Ptolemy, **The Geography**, Dover Publications, Inc., New York, 1991

- Petersen, J. F., Sack, Dorothy, Gabler, R. E., **Fundamentals of Physical Geography**, Brooks/Cole, Cengage Learning, 2012
- Strabo, **The Geography of Strabo**, Volume I-III, Literally Translated, with Notes, London, John Childs and Son, Bungay, 1854
- Геродот, **История**, Издательство «Наука», 1972
- Меньчуков А.Е., **В мире ориентиров**, Недра, Москва, 1977 г.
- Пандул И.С., **Астрономические определения по Солнцу для географов, геологов и топографов**, Недра, Москва, 1983 г.
- Страбон, **География**, Издательство «Наука», 1964
- **Учебный атлас мира**, ГУГК, 1974
- **Физико-географический атлас мира**, ГУГК, 1964

GEOGRAFIE UMANĂ GENERALĂ

Denumirea programului de studii	0114.7 Geografie, frecvență redusă
Ciclul	Licență
Denumirea unității de curs	Geografie umană generală
Facultatea/catedra responsabilă de unitatea de curs	Facultatea de Geografie, Catedra Geografie și Turism
Titularul unității de curs	Mamot Vitalie, conf. univ. doctor
Cadre didactice implicate	-
E-mail	mamot.vitalie@upsc.md

Codul unității de curs	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
F.01.O.006	4	1	1	120	24	96

Descriere succintă a integrării unității de curs în programul de studii

Cursul **Geografie umană generală** este destinat pentru a familiariza pe studenți cu noțiuni generale din domeniul dat, care vor servi mai departe drept suport pentru studierea celorlalte discipline ce țin de geografia umană, rămurală și regională. Compartimentul de bază al cursului este dedicat studierii bazelor teoretice ale geografiei umane și economice, analiza concepțiilor metodologice ale celor mai importante școli geografice: franceză, germană, rusă, română etc. Se urmărește conștientizarea de către studenți a evoluției științei economico-geografice în contextul modificărilor ce intervin odată cu schimbarea formațiunilor istorice. Celelalte compartimente reflectă analiza indicatorilor și elementelor de bază ce țin de caracterizarea populației și a fenomenelor demografice, a economiei mondiale și naționale. Se evidențiază criteriile ce determină structurile populației. Se redau aspectele politice și sociale inramate într-un cadru geografic legat de evoluția hărții politice a lumii. Un compartiment aparte este dedicat

analizei problemei interacțiunii dintre societate și mediul înconjurător și modificarea mediului geografic la diferite etape de dezvoltare a societății sub influența factorului antropoc. Cursul se finalizează cu studierea noțiunilor de bază despre harta politică a lumii. *Scopul cursului:* de a contribui la pregătirea unui specialist, care să optimizeze procesul de investigații la cercetarea fenomenelor și obiectelor geografice conform cerințelor și dezideratelor reformei economice. *Sarcinile disciplinei:* formarea la viitorii cercetători în domeniul geografiei a cunoștințelor geografice durabile și profunde, a deprinderilor și priceperilor, pe care să le utilizeze în practica cotidiană; formarea cunoștințelor și abilităților metodologice în analiza școlilor științifice de geografie și a proceselor geodemografice în instituțiile de cercetare; pregătirea practică a studenților pentru profesia cercetător.

Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs

Competențe cognitive:

- Definierea conceptelor de bază din domeniul Geografiei Umane;
- Utilizarea corectă a termenilor de specialitate;
- Investigarea și interpretarea fenomenelor și proceselor specifice Geografiei Umane;
- Perceperea coerentă a proceselor și fenomenelor geografice la nivel mondial și regional;
- Identificarea factorilor care determină procesele și fenomenele geografice de caracter social și economic.
- Aplicarea cunoștințelor din domeniul studiat și în alte domenii.

Competențe de explicare și interpretare:

- Analiza și interpretarea corectă a concepțiilor economico-geografice în formarea școlilor științifice economico-geografice mondiale;
- Analiza și interpretarea corectă a concepțiilor geodemografice, a repartiției spațiale a populației, evoluției numerice, mișcării naturale a acesteia pe Terra; de analiză calitativă și cantitativă a unei categorii de populații;
- Identificarea elementelor specifice a categoriilor de stare și mișcare a populației, precum și a categoriilor de așezări;
- Explicarea concretă a realității de caracter economico-geografic utilizând terminologia specifică.
- Dialog intercultural cu diverși actori educaționali, demonstrând cultură civică și disponibilitate de cooperare și implicare.

Competențe instrumental-aplicative:

- Evaluarea situației geodemografice a unei țări, regiuni, localități;
- Relaționarea fenomenelor economico-geografice, demografice din realitate cu reprezentarea lor grafică și cartografică
- Determinarea soluțiilor unor probleme demografice;
- Argumentarea consecințelor diferitor procese și fenomene economico-geografice;
- Recomandarea măsurilor concrete de redresare a situației demografice în diferite state;
- Participarea la dezbateri în situații reale și imaginare, în legătură cu problematica disciplinei de studiu;
- Previzionarea evoluției populației pe termen scurt, mediu și lung;

- Stabilirea raporturilor dintre populație și resurse, dintre creșterea demografică și dezechilibrele de mediu;
- Interpretarea critică a practicilor educative din punctul de vedere al respectării și cultivării diversității culturale;
- Construirea creativă și responsabilă a unor alternative pedagogice contextualizate;

Competențe atitudinale:

- Implicarea în activități științifice în legătura cu disciplina;
- Capacitatea de a avea un comportament etic în legătură cu mediul socio-uman;
- Capacitatea de a aprecia diversitatea și multiculturalitatea;
- Abilitatea de a colabora cu specialiști din alte domenii;
- Atitudine pozitivă față de cunoaștere;
- Curiozitate pentru explorarea mediului geografic;
- Respect pentru diversitatea naturală și umană;
- Utilizarea corectă a datelor despre populație ca sistem;
- Analizarea corectă, completă, sistematică a informației cu privire la evidența populației, interpretarea adecvată a metodelor de cercetare utilizate în geografia populației;
- Analiza comparativă a posibilităților și a limitelor abordării interculturale în geografia populației din perspectivă istorică, contextuală, școlară etc., cu toleranță și discernământ.

Finalități de studii

- Să analizeze din punct de vedere geografic și istoric procesele de formare a științelor geografice la nivel mondial și regional.
- Să investigheze multitudinea de metode generale și specific geografice aplicate în cercetare în geografia umană.
- Să analizeze indicatorii geodemografici la nivel mondial, regional și local.
- Să evalueze structurile populației după diversele criterii: de vârstă, gen, socio-economic, antropologic, etnic, lingvistic, confesional, pe medii de trai prin prisma interculturalității.
- Să aprecieze principalele corelații spațiale și temporale între populație, resurse, valorificare, forme de habitat și nivel de dezvoltare;
- Să interpreteze problematica specifică fiecărui domeniu de cercetare din cadrul geografiei umane prin prisma interculturalității.

Precondiții

Discipline anterior studiate: Disciplina Geografie din ciclul gimnazial și liceal etc.

Condiții prealabile:

- Operaționalizarea termenilor în domeniul: *geografiei, biologiei, istoriei* etc.
- Deprinderi de muncă intelectuală: *capacitatea de a elabora un proiect, portofoliu, de a căuta și rezuma sursele bibliografice de specialitate, de informare și documentare, de organizare independentă a activității de învățare* etc.
- Deprinderi de analiză și sinteză: *capacitatea de a analiza materialele din domeniul geografiei* etc.

Conținutul unității de curs

Unitatea de învățare 1. Obiectul de studiu al geografiei umane. Sistemul de științe economico-geografice. Metodele de cercetare aplicate în Geografia Umană

- Obiectul de studiu al geografiei umane și economice.
- Locul geografiei economice în ciclul de științe inclusiv a științelor geografice.
- Metodele de cercetare ale geografiei economice reprezintă acele cale sau acele criterii și moduri de abordare care se folosesc pentru a atinge careva scopuri în cercetarea obiectelor și a fenomenelor geografice. Clasificarea metodelor de cercetare. Metodele tradiționale (metoda descrierii, metoda comparativă) și metodele actuale (metoda matematică, metoda aerocosmică). Metodele generale (metode matematice, sondajul etc.) și metode specifice geografiei (metoda cartografică, metoda raionării etc.). Geometoda.

Unitatea de învățare 2. Geneza și Etapele evoluției Geografiei Umane

- Perioada antică - perioada dezvoltării geografiei în cadrul altor științe.
- Perioada feudală - perioada decăderii științei geografice.
- Perioada renașterii – perioada dezvoltării relațiilor capitaliste de producție, marilor descoperiri geografice.
- Perioada diferențierii și separării geografiei economice ca știință.
- Perioada formării sistemului de științe ale geografiei economice contemporane.

Unitatea de învățare 3. Școlile de Geografie Umană franceză și germană

- N. Desmarest "Geografia fizică" - generalizarea cunoștințelor geografice. Clasificarea științelor geografice. Fondarea învățământului geografic universitar în Franța. Instituirea Societății Geografice din Paris. Apariția direcțiilor noi de cercetare – geografia fizică și geografia omului etc.
- Analiza lucrărilor lui Vidal de la Blache "Geographie en France", E. Martonne "La Valachie", A. Demanjeon "Les illes Britanniques" și "Problemes de geographie humaine", A. Bernard "L'Afrique Septentrionale".
- Apariția studiilor geografice ale lui Im. Kant și A. Busching. Analiza lucrării lui Im. Kant "Antropologia". Analiza lucrării lui A. Busching "Geografia generală". A. Humboldt - mare geograf, călător și teoretician. Analiza lucrării lui A. Humboldt "Imaginile naturii" și "Cosmos". Activitatea științifică a lui K. Ritter, Ia. Thunen, A. Hettner și F. Ratzel.
- Apariția direcțiilor noi de cercetare - științei despre landsafturi, Geografia politică etc.

Unitatea de învățare 4. Școlile de Geografie Umană rusă și românească.

- Rolul lui M. Lomonosov în dezvoltarea științelor geografice în Rusia în sec. XVII. Studiile lui P. Semeonov în geografia populației și a agriculturii. Lucrările fundamentale ale lui D. Mendeleev.
- Rolul lui N. Baranschi și I. Saușchin în dezvoltarea școlii economico-geografice ruse în prima jumătate a sec. XX.
- Apariția direcțiilor noi de cercetare - raionarea economică, geografia statistică, geografie comercială, geografiei industriei etc.
- Dezvoltarea școlii economico-geografice românești. Importanța lucrării lui D. Cantemir "Descrierea Moldovei", Constituirea geografiei științifice moderne în România (sec.

XIX). Primele manuale de geografie. Rolul savanților români în dezvoltarea geografiei umane și economice în prima jumătate a sec. XX - Simion Mehedinți, V. Mihăilescu, Gh, Vâlsan, O. Brătescu.

- Crearea noilor direcții în geografia umană și economică - geografia istorică (V. Mihăilescu) și toponimia geografiei istorice (I. Conea, V. Cucu).
- Dezvoltarea geografiei economice în Republica Moldova în perioada postbelică. Organizarea învățământului superior geografic. Dezvoltarea geografiei în cadrul academiei de Științe. Rolul lui Macarie Radu (1910-1971) în dezvoltarea geografiei economice în Republica Moldova. Lucrările principale în domeniul geografiei economice.

Unitatea de învățare 5. Geografia politică. Noțiuni de geopolitică.

- Noțiunile principale ale geografiei politice: stat național, tipurile de state, problemele frontierelor, forma teritoriului etc. Poziția și localizarea geografică a teritoriilor politice. Poziția geografică a statelor lumii. Aprecierea așezărilor politico-geografice a statelor lumii.
- Harta politică a Europei. Harta politică a Asiei. Harta politică a Africii. Harta politică a Americii de Nord și de Sud. Harta politică a Australiei și Oceaniei.

Unitatea de învățare 6. Harta politică a lumii. Noțiunea de hartă politică și elementele de bază ale ei. Harta politică a lumii până la Marile descoperiri geografice. Marile descoperiri geografice (sec. XV-XVIII).

- Hărțile geografice. Hărțile economico-geografice - structură, conținut și destinație. Hărțile politice - structură, conținut și destinație.
- Harta politică a statelor în perioada antică. Egiptul antic. Orizontul popoarelor Mesopotamiei. Statele din sudul Asiei. Grecia antică și Roma antică – civilizațiile europene și extinderea lor geografică în spațiile de proximitate imediată.
- Evoluția hărții politice a Europei în perioada feudală. Fărâmițarea hărții politice. Harta politică a Asiei în perioada feudală. China, India și statele din Asia Medie.
- Apariția statelor centralizate în Europa – Italia, Germania Austria etc. Consolidarea hărții politice a Europei.
- Premisele Marilor descoperiri geografice. Marile descoperiri geografice. Harta politică în secolele XV-XVII.

Unitatea de învățare 7. Modificări în harta politică a lumii în ajunul și după Primul Război Mondial

- Evoluția hărții politice în Europa, Asia, Africa, America și Oceania. Reîmpărțirea coloniilor între marile metropole coloniale (Spania, Portugalia, Italia, Anglia etc).
- Harta politică și economică a lumii în ajunul primului război mondial. Contrazicerile între statele europene în ajunul primului război mondial. Tripla Alianță și Antanta.
- Harta politică a Europei după primul război mondial. Tratatul de la Versailles (28 iunie 1919). Reîmpărțirea coloniilor între Marile puteri ale Antantei.

Unitatea de învățare 8. Harta politică a lumii după cel de-al II-lea Război Mondial și la etapa contemporană.

- Situația economică și politică în lume în ajunul celui de-al doilea război mondial. Modificările în granițele statelor după cel de-al doilea război mondial. Obținerea independenței de către statele din Africa, America și Oceania. Anul Africii.
- Modificări radicale în harta politică a lumii în perioada anilor 1989-2016. Destrămarea U.R.S.S. și a întreg lagărului socialist și formarea noilor tipuri de state ce construiesc o economie de piață.

Unitatea de învățare 9. Antropogeneza. Aria antropogenezei.

- Etapele principale ale evoluției omului: Driopitecii, Oriopitecii, Ramapitecii, Australopitecii timpurii, Parantropii, Australopitecii târzii, Homo habiles (Omul iscusit), Arhantropii, Omul Neandertal și Cromanionul. Omul treapta superioară a dezvoltării vieții pe Pământ.
- Teoriile de provenire a omului contemporan – monocentrică, bicentrică și policentrică. Aria antropogenezei. Centrele geografice a antropogenezei.

Unitatea de învățare 10. Indicii mișcării naturale a populației

- Indicii ce caracterizează dinamica numărului populației.
- Analiza principalelor indici demograficii: natalitatea, mortalitatea, sporul natural, nupțialitatea, divorțatarea, fertilitatea. Metoda de calcul a acestor indici.
- Ritmul anual de creștere a numărului populației.

Unitatea de învățare 11. Structurile populației

- Indicii ce caracterizează structura populației. Structura după sexe și pe vârste a populației.
- Piramida vârstelor.
- Structura populației pe familii.
- Structura rasială.
- Structura etnică. Procesele de etnogeneza.
- Structura etnolingvistică. Structura religioasă.
- Structura populației pe medii.
- Indicii structurii socio-economice a populației.

Unitatea de învățare 12. Indicii amplasării populației și așezărilor umane.

- Indicii amplasării populației și așezărilor umane. Indicii migrației populației. Noțiune de densitate a populației și metoda de calcul a densității.
- Definiția migrației. Tipurile de migrații. Rata generală de măsurare a migrației. Metoda de calculare a ratei imigranților. emigranților și rata emigrației nete. Noțiune de balanță de migrație.

Unitatea de învățare 13. Interdependența dintre mediul geografic și societate. Conceptele ce privesc rolul mediului geografic în dezvoltarea societății. Interacțiunea dintre activitatea umană și elementele mediului înconjurător (relieful, clima, moree, apele de suprafață și biosferă).

- Noțiuni de mediu geografic. Mediul geografic și societatea umană. Construirea schemei interdependenței mediului și societății geografice. Influența mediului geografic asupra dezvoltării societății în diferite formațiuni istorice.
- Elementele mediului înconjurător – relieful, clima, apele de suprafață și biosferă. Influența activității umane (economice) asupra elementelor mediului înconjurător. Influențe directe și indirecte asupra naturii.

Unitatea de învățare 14. Noțiuni de economie mondială și economia națională. Indicatorii macro-economici

și economiei naționale. Caracterizarea indicatorilor industriali

- Conținutul indicilor macroeconomiei și economiei mondiale și naționale. Noțiuni de economie mondială și națională. Factorii formării economiei mondiale. Etapele de dezvoltare a economiei mondiale. Tipurile de economii. Sfera productivă și neproductivă. Infrastructura de producere și socială.
- Indicii generali ai structurii economiei naționale: produsul social total, produsul intern brut, venitul național, producția netă, producția națională netă, produs final. Fonduri de producție fixe, fonduri sociale de consum. Noțiuni de ritm de dezvoltare a ramurilor economiei naționale. Noțiuni de macroeconomie și microeconomie. Indicii ce caracterizează nivelul de viață a populației: veniturile populației, consumul personal, coșul de consum, consumul serviciilor. Indicele dezvoltării umane utilizat de organele internaționale și de ONU.
- Conținutul indicilor ramurilor industriei. Noțiuni de întreprindere industrială și ramura industrială, Volumul producției industriale. Clasificarea ramurilor industriale. Principalii indici ce caracterizează ramurile: extragerea combustibililor, electroenergetica, industria metalurgiei feroaselor și neferoaselor, chimice, noțiuni de balanța energetică și modificările ei pe parcursul sec XIX și XX. Indicii dezvoltării acestor ramuri în principalele state ale lumii.

Unitatea de învățare 15. Caracterizarea indicatorilor dezvoltării agriculturii, transporturilor,

relațiilor economice externe și sectorului serviciilor.

- Indicii dezvoltării agriculturii, transporturilor și relațiilor economice internaționale.
- Noțiunea de volum al producției agricole. Volumul producției vegetale și animaliere. Metoda de calcul a ei. Indicii ce caracterizează ramura de cultivare a plantelor și creșterii animalelor. Indicii ce caracterizează activitatea transporturilor: volumul de încărcături, traficul de mărfuri și de pasageri. Densitatea rețelei de transport. Sistem de transport. Indicii relațiilor externe. Noțiuni de piață mondială de import și export. Import de mărfuri, import invizibil, import direct. Tarif vamal, taxă vamală. Balanța comercială. Noțiuni de zonă liberă de comerț.

Strategii de predare și învățare

Strategii centrate pe student, cu accent pe dobândirea (inter)activă a cunoștințelor, abilităților și competențelor prin cooperare/colaborare, pe învățare experiențială, învățare bazată pe sarcini de lucru, învățare autonomă.

Curs: prelegerea introductivă; prelegerea tematică interactivă; prelegerea-dezbatere; prelegerea problematizată; prelegerea-conferință; prelegerea practică/aplicativă; prelegerea modular-integrativă (sandwich);

Seminar: de reluare și aprofundare; de dezvoltare; aplicativ; training; integrativ; în bază de studii de caz, sarcini de lucru, exerciții, rezultate ale studiului individual etc.;

Laborator: în bază de exerciții, observare dirijată, modelare, simulare didactică, joc de rol, proiect, învățare bazată pe sarcini de lucru etc.;

Studiu individual în baza elaborării ghidate a unor produse diferențiate/individualizate/de grup: sistem de sarcini aplicative/practice, rezumat, portofoliu, referat, proiect, studiu de caz, situație-problemă, problem-based learning etc.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă:

- Proba I: test + activitatea în cadrul laboratoarelor.
- Proba II: test + activitatea în cadrul laboratoarelor (40%) + proiectele elaborate în cadrul lucrului individual (60%).

Evaluare finală:

- Prin examen scris (3 subiecte teoretice).

Nota finală se constituie din: nota de la evaluările curente (60%) + nota de la examenul oral (40%) = nota finală (100%).

Bibliografie

Bibliografie obligatorie:

1. Cubara S., Nerean V., **“Geografie Umană și Economică generală, manual clasa 8”**, Editura “TIPCIM”, Cimișlia, 1997
2. Brown R., **“Problemele globale ale omenirii”**, Editura “Tehnică București”, București, 1994
3. Bran Fl., **“Geografie economică mondială”**, Editura “Editura economică”, București, 1997
4. Velcea I., Ungureanu Al., **“Geografie economică a lumii contemporane”**, Editura “Șansa S.R.L.”, București, 1993
5. Ciubara S., Buga O., **“Geografie umană și economică a lumii”**, Editura “UST”, Chișinău, 1995
6. **“Mica enciclopedie de geografie. Larousse”**, Editura “Lider”, București, 1996
7. **“Statele lumii de la A la Z”**, Editura “Tess-M”, Constanța, 1998
8. **“Statele lumii. Mica enciclopedie”**, Ediția VI, Editura “Meronia”, București, 1994
9. Roșca L., **“Economie politică”**, Editura “ULIM”, București, 1997
10. **“Страны мира”**, Editura “Мысль”, Москва, 1993
11. Mățu M., **“Economia protecției mediului”**, Editura “Evrca”, Chișinău, 1998

12. **“Anuarul statistic al Republicii Moldova, anul 1996”**, Editura “Statistica”, Chișinău, 1997
13. **“Anuarul statistic al Republicii Moldova, anul 1994”**, Editura “Statistica”, Chișinău, 1995
14. **“Anuarul statistic al Republicii Moldova, anul 1997”**, Editura “Statistica”, Chișinău, 1998
15. Efras V., **“Geografia economiei mondiale și problemele globale”**, Editura “Universitatea Suceava”, Suceava, 2001
16. Э. Алаев **„Социально-экономическая география”**. „Мысль”, Москва, 1983.
17. В. Бунге **„Теоритическая география”**. „Прогресс”, Москва, 1967.
18. Н. Баранский **„Методика преподавания экономической географии”**. „Просвещение”, Москва, 1990.
19. Н. Алисов, Б. Хорев **„Экономическая и социальная география мира. Общий обзор”**. „Номо Faber”, Москва, 2001.
20. Под ред. А. Булатов **„Мировая экономика”**. „Номо Faber”, Москва, 2000.
21. Р. Баландин, В. Маркин **„Сто великих географических открытий”**. „Вече”, Москва, 2000.
22. В. Муромов **„Сто великих путешественников”**. „Вече”, Москва, 1999.
23. Botnaru V., Strișcă T., **“Indicații metodice la cursul “Geografie umană și economică”**, Editura “UST”, Chișinău, 1995
24. **“Географический атлас учителя”**, Editura “ГУГК”, Москва, 1978
25. **“Географический атлас”**, Editura “ГУГК”, Москва, 1990
26. **“Географический атлас мира”**, Рига - Москва, 1998
27. **“Экономическая и социальная география мира. 10 класс”**, Editura “Дрофа”, Москва, 1996

Bibliografie opțională:

1. Cucu V., Popescu C., **“Urbanism”**, Editura “Universitatea din București”, București, 1975
2. Г. Майер, К. Кона **„География городов”**. „Прогресс”, Москва, 1965.
3. Григорьев А., **“Краткая географическая энциклопедия. Том I”**, Editura “МГУ”, Москва, 1960
4. Cantemir Dmitrie **“Descrierea Moldovei”**, Editura “Universitatea “Al.I. Cuza”, Iași, 1987
5. **“Энциклопедический словарь географических терминов”**, Editura “Знание”, Москва, 1968
6. **“Методика экономико-географических исследований”**, Editura “МГУ”, Москва, 1963
7. Oancea D., **“Gruparea urbană “Galați-Brăila”**, Editura “Didactica”, București, 1954
8. Саушкин Ю., **“Экономическая география: история теория, методы, практика”**, Editura “МГУ”, Москва, 1973
9. Bari I., **“Economia mondială”**, Editura “Editura economică”, București, 1994
10. Moldovanu D., **“Doctrinile economice”**, Editura “ASEM”, Chișinău, 1998

TOPOGRAFIE-CARTOGRAFIE

Denumirea programului de studii	0114.7 Geografie
Ciclul	Licență
Denumirea cursului	TOPOGRAFIE - CARTOGRAFIE
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Geografie , Catedra Geografie și turism
Titular de curs	Mironov Ion , dr., conf. univ.
Cadre didactice implicate	-
e-mail	mironov.ion@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
F.01.O.005	5	I	1	150	30	120

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
<p>Unitatea de curs topografie și cartografie este destinat pregătirii și formării viitorilor geografi, având menirea familiarizării studenților cu varietatea materialelor cartografice, analiza, folosirea și elaborarea lor, deoarece activitatea complexă a oricărui geograf e de a fi permanent în contact cu harta geografică, atât în munca de cercetare științifică (în birou sau pe teren) cât și în activitatea didactică. Pe parcursul orelor, în special celor de laborator studenții vor fi capabili să recunoască particularitățile mijloacelor de reprezentare cartografică a Pământului, să efectueze procedee cartometrice pe diferite produse cartografice, să elaboreze produse cartografice pentru reprezentarea informației geografice prin diferite metode, să opereze cu tehnica necesară pentru efectuarea măsurătorilor topografice, să analizeze și să compare diverse produse cartografice. Deprinderile, priceperile și cunoștințele căpătate în cadrul studierii acestui curs v-a oferi studenților posibilitatea de a înțelege și a însuși temeinic disciplinele geografice ulterioare.</p>
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
<ul style="list-style-type: none"> - să cunoască principiile, metodele și tehnicile de utilizare a reprezentărilor cartografice în diferite domenii de activitate, inclusiv în procesul educativ-instructiv; - să elaboreze un rezumat, un aviz referitor la un produs cartografic; - să interpreteze conținutul hărților generale și a celor tematice în baza semnelor convenționale și a metodelor de reprezentare a elementelor de conținut pe hărțile tematice; - să aplice rețeaua cartografică în realizarea diferitor exerciții practice pe hartă; - să analizeze o reprezentare cartografică; - să comunice într-o manieră clară și precisă, oral și în scris în diverse contexte profesionale; să țină un discurs profesional într-un limbaj adecvat, utilizând tehnologiile informației și de comunicare, inclusiv terminologia specifică domeniului.
Finalități de studii
<ul style="list-style-type: none"> - să explice noțiunile fundamentale și terminologia de profil;

- să distingă metodele de reprezentare cartografică;
- să posede un volum de cunoștințe pentru înțelegerea informației cartografice.
- să aplice diferite modalități de măsurare și reprezentare a spațiului terestru;
- să efectueze diferite măsurători prin intermediul hărții;
- să interpreteze hărțile geografice;
- să compare diferite produse cartografice;
- să utilizeze efectiv produsele cartografice în scopul obținerii unor caracteristici cantitative și calitative despre obiectele geografice;
- să folosească principiile de bază și tehnica efectuării ridicărilor terestre, utilizând noile tehnologii;
- să elaboreze hărți utilizând atât metodele clasice cât și cele moderne.

Precondiții

- Pentru o însușire temeinică a cursului studentul are nevoie de cunoștințe atât generale cât și de caracter special în domeniul geografiei, matematicii, fizicii, astronomiei cât și alte obiecte din ciclul preuniversitar.
- deprinderi de muncă intelectuală: *capacitatea de a elabora un referat/portofoliu, de a căuta și rezuma sursele bibliografice, de informare și documentare, de organizare independentă a activității de învățare etc.*
- deprinderi de analiză și sinteză: *capacitatea de a analiza produsele cartografice, etc.*
- Formarea competenței cartografice presupune cunoașterea bazelor elementare despre produsele cartografice obținute la obiectul de geografie la nivel de liceu/colegii.

Conținutul unităților de curs

1. Noțiuni introductive. Definiția și obiectul de studiu. Rolul topografiei și cartografiei în întocmirea hărții. Ramurile topografiei și cartografiei. Poziția disciplinei între celelalte științe. Legătura cu sistemele informaționale geografice, matematica, fizica, chimia, desenul, științele geografice, arta, etc. Importanța cursului pentru însușirea disciplinelor geografice și pentru pregătirea profesorilor calificați de geografie.

2. Forma și dimensiunile Pământului. Sisteme de coordonate. Noțiune de suprafață fizică, suprafață teoretică, elipsoid, geoid, sferoid. Elipsoidul terestru, elementele, dimensiunile și orientarea lui. Sistemul coordonatelor geografice (noțiune de paralel, meridian, poli, latitudine geografică, longitudine geografică). Sistemul coordonatelor plane rectangulare. Sistemul coordonatelor polare. Sistemul de altitudini.

3. Noțiuni generale despre harta geografică. Alte produse cartografice. Principalele caracteristici și definiția hărții. Importanța hărții geografice în practică și știință. Elementele hărții geografice: elementele matematice, elementele de conținut, elementele întocmirii și editării, elementele de caracterizare complementară. Clasificarea/tipizare hărților geografice (după mărimea teritoriului reprezentat, după scară, după conținut, după destinație, după cromatică, după modul de folosire, etc.).

4. Elementele matematice ale hărții topografice. Noțiuni privind planul și harta topografică. Caracterizarea scării de proporție a hărții: scara lungimilor și scara suprafețelor. Forma de reprezentare a scării de proporție pe hartă: scara nominală, scara numerică, scara grafică. Precizia grafică a hărții la scara respectivă. Exerciții bazate pe scara de proporție: transformarea scării numerice în scară nominală; transformarea scării nominale în scara suprafețelor etc. Procedee de

determinare a lungimilor și ariilor pe harta topografică. Proiecția cartografică a hărții topografice. Caroiajul rectangular Gauss-Kruger. Determinarea, raportarea coordonatelor rectangulare pe harta topografică. Sistemul de nomenclatură. Determinarea nomenclurii hărții topografice după scara și coordonatele geografice indicate. Determinarea meridianelor și paralelelor mărginașe a hărții topografice după nomenclatura indicată. Cadrul hărții topografice. Determinarea, raportarea coordonatelor geografice pe harta topografică. Unghiurile de orientare. Azimutul geografic, azimutul magnetic, unghiul de direcție, declinația magnetică, declinația convențională, convergența meridianelor. Măsurarea unghiurilor de orientare pe harta topografică.

5. Elementele de conținut ale hărții topografice și reprezentarea lor cartografică.

Particularitățile semnelor convenționale ale hărților topografice. Reprezentarea hidrografiei și vegetației pe hărțile topografice. Reprezentarea reliefului pe hărțile topografice. Metodele de reprezentare a reliefului pe harta topografică: metoda curbelor de nivel, metoda cotelor, metoda semnelor convenționale. Studiarea și analiza reliefului pe harta topografică. Determinarea unghiului de pantă pe harta topografică. Determinarea altitudinii punctelor pe harta topografică. Întocmirea profilului topografic. Reprezentarea elementelor social economice pe hărțile topografice (așezările omenești, căile de comunicație, detaliile economice și culturale etc.). Citirea și interpretarea hărții topografice. Folosirea hărții topografice. Orientarea hărții. Caracterizarea metodelor de orientare pe teren.

6. Caracterizarea ridicărilor topografice. Noțiuni generale despre ridicările topografice.

Clasificarea ridicărilor topografice. Marcarea și semnalizarea punctelor în teren. Măsurarea directă și indirectă a distanțelor în topografie, instrumentele utilizate. Reducerea la orizont a distanțelor măsurate. Măsurarea unghiurilor orizontale și verticale în topografie, instrumentele utilizate. *Planimetria*. Metodele determinării planimetrice a punctelor în teren (polară, intersecțiilor, ordonatelor, drumuirii). Abrisul detaliilor din teren. Caracterizarea ridicării expeditiv (vizuale). Instrumentele utilizate și structura lor. Caracterizarea ridicării cu busola. Instrumentele utilizate și structura lor. Caracterizarea drumuirii cu teodolitul. Instrumentele utilizate structura lor. *Altimetria*. Caracterizarea nivelmentului geometric. Instrumentele utilizate și structura lor. Caracterizarea nivelmentului trigonometric și barometric. Instrumentele utilizate. Caracterizarea ridicărilor combinate (cu menzula, tahimetrică, vizuală în combinație cu nivelmentul barometric). Instrumentele utilizate. Noțiuni generale despre ridicările fotogrametrice.

7. Globul geografic. Harta geografică de ansamblu.

Globul geografic ca model al suprafeței Pământului. Rigla geografică și folosirea ei. Determinarea coordonatelor geografice pe globul geografic. Ortodroma. Loxodroma. Necesitatea întocmirii hărților geografice și a reprezentării suprafeței Pământului pe o suprafață plană. Particularitățile scării de proporție a hărților geografice de ansamblu. Scara de proporție principală și secundară. Determinarea ariilor pe harta geografică de ansamblu.

8. Proiecțiile cartografice. Noțiuni generale despre proiecțiile cartografice. Elementale

proiecției cartografice (rețeaua geografică, rețeaua cartografică, punctul de perspectivă, planul de proiecție). Clasificarea proiecțiilor cartografice (după modul de construcție, după poziția planului de proiecție față de sfera terestră, după utilizarea în construcția hărților, după caracterul deformărilor). Caracterul deformărilor introduse de proiecțiile cartografice (conforme, echivalente, arbitrare). Elipsa deformărilor. Punctele și liniile deformărilor nule. Izocolele. *Proiecțiile azimutale*. Caracterizarea proiecțiilor cartografice azimutale perspective (ortografice, stereografice, centrale, exterioare). Caracterizarea proiecțiilor cartografice azimutale neperspective (echidistantă Postel, echivalentă Lambert). *Proiecțiile cilindrice*. Caracterizarea proiecțiilor cartografice cilindrice

echidistante. Caracterizarea proiecțiilor cartografice cilindrice conformă Mercator și echivalentă Lambert. *Proiecțiile conice*. Caracterizarea proiecțiilor cartografice conice (Ptolemeu, Krasovski, Kovraiski). Caracterizarea proiecțiilor cartografice policonice. Caracterizarea proiecțiilor cartografice circulare (Grinten) și pseudoconice (Bonne). Caracterizarea proiecțiilor cartografice pseudocilindrice (Sanson, Mollweide, Eckert, etc.). Caracterizarea proiecțiilor cartografice derivate (Aitov-Hamer, Goode, Eckert-Goode, stelată). Procedee de identificare a proiecțiilor cartografice.

9. Reprezentarea elementelor de conținut pe hărțile de ansamblu. Reprezentarea hidrografiei, reliefului (metoda perspectivă, izohipselor, tentelor hipsometrice, umbririi, punctelor, hașurilor), elementelor social-economice pe hărțile geografice de ansamblu. Întocmirea profilului fizico-geografic complex. Descrierea teritoriului folosind harta geografică. Analiza hărții geografice de ansamblu.

10. Generalizarea cartografică. Esența generalizării cartografice (selectarea, simplificarea, sintetizarea). Factorii generalizării cartografice (scara de proporție, destinația, specializarea, particularitățile detaliilor reprezentate). Etapele și principiile generalizării cartografice. Compunerea și cadrul hărții geografice de ansamblu. Orientarea rețelei cartografice.

11. Hărțile tematice. Metodele de reprezentare a elementelor de conținut. Esența hărții tematice. Particularitățile reprezentării elementelor de conținut pe hărțile tematice. Caracterizarea metodelor de reprezentare a conținutului hărților tematice (metoda fondului calitativ, metoda izoliniilor, metoda semnelor liniare, metoda arealelor, metoda semnelor dimensionate, metoda cartogramei, metoda liniilor de mișcare, metoda punctelor, metoda diagramei, metoda cartodiagramei). Caracterizarea comparativă a metodelor de reprezentare pe hărțile tematice. Determinarea metodelor de reprezentare a conținutului pe hărțile tematice. Analiza hărții tematice.

12. Serii de hărți. Atlasul geografic. Serii de hărți. Hărți analitice, complexe, de sinteză, de inventariere, de apreciere, pronostice, etc. Atlasele geografice, clasificarea lor. Analiza atlasului geografic complex și descrierea teritoriului folosind hărțile lui.

13. Cartografiere geografică. Cartografierea cadrului natural (geologică, geomorfologică, climatică, pedologică, etc.). Cartografierea cadrului socio-uman (populației, economiei, geoecologică, etc.).

14. Utilizarea produselor cartografice. Direcțiile de utilizare a hărților. Metoda cartografică de cercetare. Principalele metode de analiză efectuate pe hărți. Tehnici de lucru cu harta - analiză vizuală, studii cartometrice, analiză grafică, analiză matematică și statistică etc. Particularitățile materialelor cartografice școlare. Clasificarea hărților școlare: hărțile murale, textuale, mute, electrificate, magnetice, de contur. Analiza produselor cartografice școlare.

15. Întocmirea, redactarea și editarea hărților. Principalele etape de proiectare, elaborarea și editare a hărților. Elaborarea programului hărții. Conținutul programului. Pregătirea hărții pentru publicare. Editarea și corectarea hărților. Scrierea hărților.

16. Istoricul topografiei și cartografiei. Evoluția hărților geografice și a realizărilor topografiei și cartografiei în diferite perioade istorice - în epoca antică, în Evul Mediu - secolele V-XVII, în secolele XVII-XVIII, în secolul XIX - prezent).

Metode și tehnici de predare și învățare

Învățare centrată pe student: prelegeri interactive, lucrări de laborator, lucru individual.

Strategii de evaluare

Pentru o evaluare eficientă a finalităților vor fi utilizate forme și instrumente complementare de evaluare, cum ar fi proiectul, portofoliul, studiile de caz, prezentări cu elaborarea de suporturi TIC, autoevaluarea ș.a., care au un rol deosebit în dezvoltarea capacității de integrare și în formarea/evaluarea competențelor specifice, inclusiv a competenței cartografice. Situațiile de integrare vor fi urmate de sarcini concise și clare, limita de timp și, uneori de volum, alte condiții de realizare. Obiectivele evaluării vor pune accent pe progresul personal, atitudinile față de propria persoană, interesele privind evoluția personală în diferite activități profesionale. **Evaluarea curentă:** discuții ghidate, oral și în scris, prezentări, rapoarte, prezentarea rezultatelor de la lucrări de control, participarea la discuții în timpul orelor teoretice și de laborator, portofolii, prezentări orale. **Evaluarea periodică** prevede 2 testări obligatorii, lucrări de control, referate, studiu de caz, răspunsuri la lucrările de laborator etc. **Evaluarea finală** - examen final se realizează în formă scrisă sau orală.

Bibliografie

Obligatorie:

Crivțun B., Felidman E., Elemente de cartografie, Chișinău, 1966
Dohotar Vasile., Elemente de topografie generală, Cluj 2001
Mironov I., Indicații metodice pentru efectuarea lucrărilor practice la topografie, Chișinău, 1996
Năstase A., *Topografie*. București, 1997
Năstase A., *Cartografie*. București, 1998.
Năstase A. Osaci-Costache G., *Topografie – Cartografie*. București, 2005
Neamțu M. și a. *Instrumente topografice și geodezice*, Editura Tehnică, București, 1982
Săndulache Al., Sficlea V., *Cartografie-topografie*, București, 1970
Sficlea V., Băican V., *Topografie*, Iași, 1983

Opțională:

Dragomir V. ș. a, *Topografie militară*, Editura militară, București, 1976
Stația totală „Trimble M1”. Uzer guide. 2013.
Атлас Молдавской ССР, Москва, 1978
Берлянт А.М. Картоведение. – М.: АСПЕКТ Пресс, 2003.
Географическое картографирование: карты природы. М.: Изд-во МГУ, 2005. 176 с.
Гедымин А. В., *Картография с основами топографии*, Москва, 1973
Гедымин А. В., *Практикум по картографии с основами топографии*, Москва, 1981
Географический атлас для учителей средней школы, Москва, 1983
Грюнберг Г. Ю., *Картография с основами топографии*, Москва, 1991
Коренной П., Соломко А., *Полевая практика по топографии*, Минск, 1980
Кудрин С. И. *Лабораторный практикум по картографии с основами топографии*, Минск 2003
Лапкина Н. А., *Практические работы по топографии и картографии*, Москва, 1971
Прохорова Е.А. *Социально-экономические карты*, М. 2010
Фельдман Е. С., *Умей читать топографическую карту*, Кишинёв, 1978
Фокина Л. А. *Картография с основами топографии М*, 2005.

PSIHOLOGIA DEZVOLTĂRII

Denumirea programului de studii	Geografie (F/R)
Ciclul	Licență
Denumirea unității de curs	Psihologia dezvoltării
Facultatea/catedra responsabilă de unitatea de curs	Geografie / Psihologie
Titularul unității de curs	Racu Iulia, conferențiar universitar, doctor habilitat
Cadre didactice implicate	
e-mail	racu.iulia@upsc.md

Codul unității de curs	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
S.03.A.022	3	2	3	90	18	72

Descriere succintă a integrării unității de curs în programul de studii
<p>Psihologia personalității este o disciplină la ciclul I, din cadrul Facultății de Geografie din Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău. Psihologia personalității familiarizează studenții cu problematica personalității umane ce vizează cele mai importante și noi idei cu referire la conceptualizarea personalității, trăsăturilor de personalitate și a factorilor de personalitate, cercetări și teorii explicative ale personalității, viziuni de ansamblu și complexe în privința structurii personalității și a componentelor personalității (temperamentul, caracterul, atitudinile, aptitudinile, inteligența).</p>
Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs
<p>Să caracterizeze personalitatea, trăsăturile de personalitate, factorii de personalitate. Să argumenteze rolul pe care îl joacă biologicul și cultura în constituirea personalității. Să cunoască diferite teorii privind personalitatea. Să discute pe marginea ideilor fundamentale din abordările explicative ale personalității. Să caracterizeze dezvoltarea personalității în diferite etape de vârstă.</p>
Finalități de studii
<p>F.1. Definirea principalelor arii, niveluri explicative și conceptele cheie ale teoriilor personalității. F.2. Compararea teoriilor prezentate. F.3. Definirea și evidențierea principalelor caracteristici a componentelor personalității. F.4. Prezentarea caracteristicilor diferitor tipuri temperamentale. F.5. Prezentarea și exemplificarea principalelor caracteristici ale dezvoltării personalității în ontogeneză. F.6. Aplicarea reperelor teoretice achiziționate în rezolvarea unor situații problematice în activitatea didactică.</p>
Preconții
<p>Studenții trebuie să posede cunoștințe și deprinderi din cursul Psihologia generală.</p>
Unități de învățare

<p>Introducere în psihologia personalității Teoria psihanalitică a personalității. Sigmund Freud. Teoria condiționării operante. Burrhus Skinner. Albert Bandura Teoria umanistă a personalității. Abraham Maslow. Teoria trăsăturilor de personalitate. Gordon Allport Structura personalității Temperamentul Caracterul. Atitudinile Aptitudinile. Inteligența Probleme generale ale devenirii și maturizării personalității</p>
<p>Strategii de predare și învățare</p> <p>În cadrul cursului (prelegeri, seminare) sunt utilizate următoarele strategii: expunerea, exemplul demonstrativ, sinteza cunoștințelor, descoperire dirijată, clarificare conceptuală, discuția panel, dialogul euristic, rezolvarea de situații problematice, dezbateră, simulări, activități pe microgrupuri, grupuri de discuții, proiecte de cercetare, analiza SWOT, brainstormingul, masa rotundă.</p>
<p>Strategii de evaluare</p> <p>Evaluarea curentă a studenților prevede verificarea temelor de acasă, eseurilor, referatelor, proiectelor. Evaluarea periodică 1, 2 probă scrisă (test) Evaluarea lucrului individual verificarea rezumatelor, referatelor, eseurilor, informației, tabelor, etc.</p> <p>Evaluarea semestrială se va executa în scris (test)</p>
<p>Bibliografie</p> <p>Obligatorie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ANIȚEI, M., CHRAIF, M., BURTAVERDE V., MIHAILA, T. <i>Tratat de psihologia personalității</i>. București: TREI. 2016. 472 p. ISBN 978-606-719-538-5. 2. EWEN, R. <i>Introducere în psihologia personalității</i>. București: TREI. 2012. 576 p. ISBN. 978-973-707-585-7 3. ILIESCU, D., SULEA, C. <i>Tratat de psihodiagnostic al personalității</i>. Iași: POLIROM. 2015. 392 p. ISBN 978-973-46-5672-1 4. MASLOW, A. <i>Motivație și personalitate</i>. Tr. de A. Răsuceanu. București: TREI. 2008. 510 p. ISBN 978-973-70-7159-0 5. RACU, IU. <i>Teorii psihologice ale dezvoltării: suport de curs</i>. Chișinău: Totex-Lux. SRL. 2013. 84 p. ISBN 978-9975-4458-1-8 6. ROGERS, C. <i>A deveni o persoană</i>. Tr. de A. Mîndrilă-Soneto. București: TREI. 2014. 560 p. ISBN 9789737079169 <p>Opțională:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. FREUD, S. <i>Opere. vol. 10. Introducere în psihanaliză</i>. tr. de O. Dăscăliță, R. Melnicu, R. Wilhelm. București: TREI. 2004. 658 p. ISBN 978-606-40-0107-8. 2. PAPALIA, D., WENDKOS OLDS, S., DUSKIN FIELDMAN, R. <i>Dezvoltarea umană</i>. tr. de A. Mîndrilă-Sonetto. București: TREI. 2010. 644 p. ISBN 978-973-707-414-0. 3. RACU, IU., LOSÎI, E. <i>Ghid pentru practica psihologică. Ciclul II – masterat</i>. Chișinău: UPS „Ion Creangă”. 2019. 269 p. ISBN 978-9975-46-405-5.

GEOLOGIE GENERALĂ

Denumirea programelor de studii	0114.7 Geografie
Ciclul	Licență
Denumirea cursului	GEOLOGIE GENERALĂ
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Geografie, Catedra Geografie și turism
Titular de curs	Castravet Tudor , conf. univ., dr
Cadre didactice implicate	Prepeșița Afanasie , asist. univ.
e-mail	castravet.tudor@upsc.md

Codul cursului (program)	Număr de credite ECTS	Anu 1	Semestru 1	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
F.02.O.011	4	I	I	120	18	92

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
<p>Geologia este știința care studiază modul de formare, alcătuirea și istoria dezvoltării Pământului. În cazul Geologiei generale accentul se pune pe studierea compoziției și structurii interne a Terrei, a fenomenelor și proceselor care introduc schimbări la nivelul litosferei terestre, a tendințelor de evoluție a blocurilor continentale și a lumii organice. În acest fel geologia se prezintă ca o disciplină de bază în pregătirea studenților Facultății de Geografie și a viitorilor specialiști din domeniul de cercetare și educație în geografie. Conținuturile cursului reprezintă un suport și o sursă pentru înțelegerea și însușirea mai profundă a cursurilor de geografie regională și economică. Cunoștințele, abilitățile și competențele formate în cadrul studierii acestui curs vor oferi studenților posibilitatea de a înțelege și a însuși mai profund disciplinele geografice: geomorfologie, pedogeografie, geografia resurselor naturale, geografie fizică a continentelor și oceanelor, geografie fizică a Republicii Moldova.</p>
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
<p>La nivel de cunoaștere:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Formarea unei imagini juste și complexe cu privire la compoziția, structura și evoluția Pământului. ➤ Cunoașterea și explicarea noțiunilor geologice, a metodelor și procedeele utilizate în cercetările din acest domeniu; ➤ Explicarea și localizarea spațială forțelor geodinamice care produc modificări în interiorul și la suprafața Pământului și cunoașterea corpurilor și structurilor geologice asociate cu acestea. <p>La nivel de aplicare:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Citirea, analiza și interpretarea hărților geologice și tectonice; ➤ Argumentarea concepțiilor asupra formării și evoluției litosferei și lumii organice; ➤ Analiza factorilor și proceselor de formare a zăcămintelor de roci și de minerale care alcătuiesc scoarța terestră; ➤ Observarea și descrierea în teren a proceselor și corpurilor geologice, reprezentarea lor

<p>grafică.</p> <p>La nivel de integrare:</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Utilizarea metodelor și mijloacelor de investigație în studierea formațiunilor și proceselor geologice;➤ Elaborarea proiectelor și rapoartelor cu conținut geologic;➤ Implicarea conștientă în acțiunile de protecție și folosire rațională a resurselor subsolului.
<p>Finalități de studii</p>
<p>Finalități de studii realizate la finele cursului:</p> <ul style="list-style-type: none">➤ să explice esența conceptelor, principiilor și metodelor din Geologia generală, a specificității scoarței terestre și componentelor sale;➤ să explice științific procesele și fenomenele geologice din realitatea înconjurătoare;➤ să aplice elementele teoretice și metodologice ale într-un studiu științific;➤ să analizeze și să interpreteze componentele de bază și relațiile spațiale dintre componentele mediului geologic;➤ să opereze liber cu aparatul categorial, mecanismele și concepțiile geografice necesare formării gândirii și culturii geografice active.
<p>Precondiții</p>
<p>Asimilarea și promovarea cursului, în condițiile în care acesta reprezintă o disciplină aferentă primului semestru de studiu, nu presupune niciun fel de condiționări privitoare la parcurgerea și promovarea prealabilă a vreunei alte discipline înscrise în planul de învățământ. Pe de altă parte, profunzimea, calitatea și finalitatea abilităților intelectuale și practice, ce pot fi dobândite prin intermediul cursului dat, se relaționează, printr-o evidentă complementaritate și sinergie educațională, cu cunoștințele ce pot fi dobândite prin parcurgerea celorlalte discipline aferente semestrului I(II) al primului an de studii.</p>
<p>Conținutul unităților de curs</p>
<p>1) Introducere. Geologia ca știință. Obiectul de studiu, definiții, obiective și sarcini. Principalele ramuri ale geologiei. Relațiile geologiei cu alte științe. Importanța studierii geologiei.</p> <p>2) Metode și principii de cercetare în geologie. Metode de cercetare inductivă. Metode directe de cercetare. Cercetări de laborator. Metode indirecte: Metode de cercetare deductive.</p> <p>3) Structura internă a Pământului. Surse de informații privind structura internă a Pământului. Studiul undelor seismice. Discontinuități. Învelișurile interne ale Pământului. nucleul, mantaua, astenosfera.</p> <p>4) Litosfera și proprietățile fizice ale Pământului. Litosfera (scoarța terestră) - definiție, structură. Tipuri de scoarță terestră. Proprietățile fizice majore ale Pământului. Căldura internă și externă. Radioactivitatea terestră și originea căldurii interne. Graviția. Presiunea terestră. Magnetismul terestru.</p> <p>5) Alcătuirea chimică și mineralo-petrografică a scoarței terestre. Compoziția chimică a crustei. Elemente de mineralogie. Criterii de identificare. Clasificarea și caracterizarea claselor. Noțiuni de petrografie și criterii de clasificare a rocilor.</p> <p>6) Procese și roci magmatice. Fenomene magmatice. Magmatismul și tipuri de roci magmatice. Consolidarea și structura rocilor magmatice. Procese postmagmatice. Clasificarea rocilor magmatice. Vulcanismul și tipuri de roci vulcanice.</p> <p>7) Procese exogene și roci sedimentare. Definiții, noțiuni. Procesele de formare (geneza) a rocilor sedimentare. Dezagregarea și alterarea chimică a rocilor. Transportul materialului</p>

dezagregat. Procese biotice de formare a rocilor. Sedimentarea și procesul de diagenază. Clasificarea rocilor sedimentare.

8) Procese și roci metamorfice. Noțiuni de metamorfism, mecanismul de realizare și factorii care influențează procese metamorfice. Tipurile de metamorfism. Structura și textura rocilor. Tipuri de roci metamorfice.

9) Elemente de tectonică globală. Modelul tectonic global. Mecanismul mișcării plăcilor litosferice. Tipurile de contact dintre plăcile litosferice. Zonele de extensiune (zonele de rift) - procese și structuri geologice asociate. Zonele de convergență (zonele de subducție) - procese și structuri geologice asociate.

10) Mișcări tectonice ale scoarței terestre. Forțe tectonice – noțiuni, tipuri. Mișcări epirogenice sau oscilatorii. Mișcări orogenetice.

11) Structuri geotectonice majore. Noțiuni și tipuri de structuri tectonice. Regiuni de geosinclinal. Regiuni de platformă.

12) Geocronologia Pământului. Noțiuni și termeni geocronologici. Elemente de stratigrafie. Determinarea vârstei depozitelor de roci. Scara timpului geologic. Elemente de geologie istorică. Eonul Arhaic și Proterozoic. Durată. Caracteristici litologice. Cadrul tectonic. Caracteristici biologice ale Proterozoicului.

13) Era Paleozoică. Durata și periodizarea. Paleozoicul timpuriu - caracteristici biologice, mișcări tectonice și paleogeografie. Paleozoicul târziu - caracteristici biologice, mișcări tectonice și paleogeografie.

14) Era Mezozoică. Durata și periodizarea. Lumea organică. Mișcări tectonice și paleogeografie.

15) Era Cainozoică. Durata și periodizarea. Perioada Paleogenă și Neogenă. Lumea organică. Mișcări tectonice și paleogeografie. Perioada Cuaternară – particularitățile climei, lumii organice și depozitelor de roci.

Strategii de evaluare

Pentru o evaluare eficientă a finalităților sunt utilizate forme și instrumente complementare de evaluare, cum ar fi: proiectul, portofoliul, studiul de caz, prezentări/comunicări cu elaborarea de suporturi TIC ș.a., care au un rol deosebit în dezvoltarea capacității de integrare și în formarea/evaluarea competențelor specifice. Situațiile de integrare vor fi urmate de sarcini concise și clare, limitate de timp, volum și alte condiții de realizare.

Evaluarea curentă: discuții ghidate, oral și în scris, prezentări, rapoarte, prezentarea rezultatelor de la lucrări de control, participarea la discuții în timpul prelegerilor și lucrărilor practice, portofolii, prezentări orale a unei teme pentru studenții de la învățământul cu frecvență redusă.

Evaluarea curentă: include 2 testări obligatorii, evaluarea lucrului individual, referatelor și comunicărilor, etc., activitate în cadrul seminarelor (constituie 60% din nota finală).

Evaluarea finală – examenul final se realizează în formă scrisă sau orală (constituie 40% din nota finală).

Bibliografie

Obligatorie:

- Bleahu, M. **Tectonica globală**, Vol. I, II. Editura Științifică și Enciclopedică, București. 1983, 1989
- Buzgar, N., **Mineralogie-Petrografie**, Ed. Univ. „Al. I. Cuza” Iași, 1995
- Juravle, D., **Geologie generală**, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2015

- Muzafarov, V.G., **Mineralogie și petrografie**, Cartea moldovenească, 1960
- Plămădeală, Gh., **Geologie istorică**, Bălți, 2015

Opțională:

- Catana, C., Popescu L., **Geologie generală**, Suceava, 1997
- Lăzărescu, V., **Geologia fizică**, Ed. Tehnică, București, 1980
- Saulea, E., **Geologie istorică**, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1967
- Țicleanu, N., Pauliuc, S., **Geologie generală**, Editura Universitară, București, 2003
- Короновский, Н.В., **Общая геология**, М., МГУ, 2006
- Короновский, Н.В., Ясаманов, Н.А., **Геология**, М., МГУ, 2003
- **Учебный атлас мира**, ГУГК, 1974
- **Физико-географический атлас мира**, ГУГК, 1964
- Хаин, В. Е., Короновский, Н. В., Ясаманов, Н.А., **Историческая геология: Учебник**, М., Изд-во МГУ, 1997

METEOROLOGIE-CLIMATOLOGIE

Denumirea programului de studii	0114.7 Geografie
Ciclul	Licență
Denumirea unității de curs	Meteorologie-climatologie
Facultatea/catedra responsabilă de unitatea de curs	Facultatea de Geografie, Catedra Geografie și Turism
Titularul unității de curs	Puțuntică Anatolie, conf. univ., doctor
Cadre didactice implicate	-
E-mail	putuntica.anatolie@upsc.md

Codul unității de curs	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S.02.O.013	4	1	2	120	24	96

Descriere succintă a integrării unității de curs în programul de studii

Cursul de **Meteorologie – climatologie** este o disciplină de specializare a Geografiei fizice și constituie una din disciplinele de bază din învățământul superior, care contribuie la formarea studenților geografi, ca viitori specialiști în cercetare în domeniul Științe ale Pământului. Meteorologia este o ramură a științelor geografice și are ca obiect studiarea atmosferei și a fenomenelor care se produc în cuprinsul acesteia. Scopul climatologiei este studiul proceselor de formare a climei, precum clasificarea și descrierea climatelor de pe globul Pământesc.

Procesele și fenomenele fizice care se petrec în atmosferă și la suprafața terestră, contribuie în mod considerabil la formarea peisajelor geografice, stând și influențând toate fenomenele ce se produc în cadrul celorlalte geosfere: hidrosfera, reliefosfera, climatosfera,

biosfera etc., studiate în cadrul domeniului Științe ale Pământului. De aici, rezultă complexitatea și interdisciplinaritatea științei meteorologice și climatologice cu celelalte științe ale mediului natural și uman. Cercetarea climei, sub diversele sale aspecte, permite stabilirea unor corelații multiple între aceasta și celelalte componente ale mediului, inclusiv cu activitatea umană. Aceasta din urmă, pe de o parte, suportă consecințele climei, iar pe de alta, o influențiază.

Aspectele legate de meteorologie și climatologie în respectivul curs, sunt expuse într-o corelație logică. Partea climatică a cursului nu se regăsește doar în ultimele trei capitole, dar și în celelalte capitole, întrucât paralel cu expunerea proceselor fizice ale atmosferei se examinează și consecințele climatice ale acestora.

Cursul contribuie la formarea competențelor ce pun în evidență însușirea noțiunilor de bază, starea și tendințele de dezvoltare a meteorologiei și climatologiei globale, regionale, cât și locale, ca ramură a geografiei contemporane. Materiile însușite la curs vor servi o bună bază teoretică și metodologică pentru specialiștii care vor activa în domeniul cercetării și inovării.

Scopul cursului: de a contribui la pregătirea unui specialist, care să optimizeze procesul cercetării geografice conform cerințelor și dezideratelor reformelor economice viitoare.

Sarcinile disciplinei: formarea la viitorii cercetători a cunoștințelor geografice durabile și profunde, a deprinderilor și priceperilor, pe care să le utilizeze în practica cotidiană; formarea cunoștințelor și abilităților metodologice în analiza dinamicii elementelor și fenomenelor meteorologice în instituțiile de cercetare; pregătirea practică a studenților pentru profesia cercetător științific.

Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs

Competențe cognitive:

- Definirea conceptelor de bază din domeniul Meteorologiei și Climatologiei;
- Utilizarea corectă a termenilor de specialitate;
- Investigarea și interpretarea fenomenelor și proceselor specifice atmosferei terestre;
- Perceperea coerentă a elementelor și fenomenelor meteo-climatice la nivel global și regional;
- Identificarea factorilor care determină geneza elementelor și fenomenelor meteo-climatice;
- Aplicarea cunoștințelor din domeniul studiat și în alte domenii.

Competențe de explicare și interpretare:

- Analiza și interpretarea corectă a concepțiilor geografice în valorificarea resursei atmosferice;
- Analiza și interpretarea corectă a concepțiilor despre valorificarea resurselor radiative, a repartiției elementelor meteo-climatice, regimul de evoluție a elementelor meteo-climatice (diurn, lunar, anual și multianual); de analiză calitativă și cantitativă a elementelor și fenomenelor meteorologice;
- Identificarea compoziției chimice a atmosferei terestre, precum și structurii verticale a acesteia;
- Explicarea concretă a realității privind schimbările climatice, utilizând terminologia specifică.
- Dialog intercultural cu diverși actori educaționali, demonstrând cultură civică și disponibilitate de cooperare și implicare.

Competențe instrumental-aplicative:

- Analiza și descrierea elementelor meteorologice (radiație solară, temperatura aerului, umezeala aerului, presiunea atmosferică, precipitațiile atmosferice, etc.);
- Studiarea factorilor de climatogeneză, inclusiv cel antropic;
- Întocmirea proiectelor privind starea climei contemporane;
- Efectuarea unor observații și măsurători instrumentale asupra unor elemente meteorologice;
- Caracterizarea tipurilor geografice de climă;
- Stimularea creativității și a apetitului pentru cercetare prin folosirea unor mijloace moderne (stația meteorologică automată, senzori, etc.);

Competențe atitudinale:

- Implicarea în activități științifice în legătura cu disciplina;
- Capacitatea de a avea un comportament etic în legătură cu mediul socio-uman;
- Capacitatea de a aprecia diversitatea și multiculturalitatea;
- Abilitatea de a colabora cu specialiști din alte domenii;
- Atitudine pozitivă față de cunoaștere;
- Curiozitate pentru explorarea mediului atmosferic;
- Respect pentru diversitatea naturală și umană;
- Utilizarea corectă a datelor despre atmosferă ca geosistem;
- Analizarea corectă, completă, sistematică a informației cu privire la atmosferă, interpretarea adecvată a metodelor de cercetare utilizate în geografia fizică ;
- Analiza posibilităților de a limita poluarea antropică a atmosferei, în scopul diminuării efectelor schimbărilor climatice.

Finalități de studii

- Să explice concepțiile teoretice de bază în domeniul științei meteorologiei și climatologiei, să cunoască activitatea instituțiilor specializate din țară și de peste hotarele acesteia (SHS, OMM, etc.) și metodele principale de cercetare a elementelor meteo-climatice;
- Să determine prin calcule indici statistici ai elementelor meteorologice în baza investigațiilor realizate de instituțiile abilitate (IEG al AȘM, SHS), materialelor publicate, rapoarte, registre meteorologice TM - 1, etc;
- Să elaboreze acțiuni concrete de ameliorare a stării factorilor de climă din localitatea natală, cu antrenarea autorităților locale, a profesorilor, elevilor și localnicilor;
- Să utilizeze diversitatea informațiilor cu privire la protecția atmosferei, schimbările climei și identificarea modalităților utilizării acestora în soluționarea diferitor probleme de mediu.

Precondiții

Discipline anterior studiate: *Geografie umană generală, Geografie fizică generală, Geologie, Geomorfologie alte discipline din domeniul Geografiei, etc.*

Condiții prealabile:

- Operaționalizarea termenilor în domeniul: *geografiei, fizicii, biologiei etc.*
- Deprinderi de muncă intelectuală: *capacitatea de a elabora un proiect, portofoliu, de a căuta și rezuma sursele bibliografice de specialitate, de informare și documentare, de*

organizare independentă a activității de învățare etc.

- Deprinderi de analiză și sinteză: *capacitatea de a analiza materialele din domeniul geografiei etc.*

Conținutul unității de curs

Unitatea de învățare 1. Introducere

Definiția, obiectul și sarcinile meteorologiei. Ramurile meteorologiei, importanța lor practică, legătura lor cu alte științe. Metodele, procedeele și mijloacele de cercetare în meteorologie. Scurt istoric al dezvoltării meteorologiei.

Unitatea de învățare 2. Noțiuni generale despre atmosferă

Originea și forma atmosferei. Compoziția aerului atmosferic. Impuritățile atmosferice și poluarea atmosferei. Legile fundamentale ale gazelor și densitatea aerului atmosferic. Variația densității aerului în raport cu altitudinea. Masa atmosferei terestre. Structura verticală a atmosferei.

Unitatea de învățare 3. Radiația solară, terestră și atmosferică

Soarele și activitatea solară. Principalele legi ale radiației. Compoziția spectrală a radiației solare. Radiația solară directă. Constanta solară. Insolarea. Slăbirea intensității radiației. Mersul diurn și anual al intensității radiației solare directe. Radiația difuză. Radiația totală. Radiația reflectată. Albedoul. Radiația terestră și a atmosferei. Bilanțul radiativ-caloric la suprafața terestră și în atmosferă. Utilizarea energiei solare în economie.

Unitatea de învățare 4. Regimul termic al solului, bazinelor acvatice și aerului

Temperatura solului. Importanța cunoașterii temperaturii solului. Proprietățile calorice ale solului. Propagarea căldurii în sol. Mersul diurn al temperaturii solului. Înghețul solului. Repartiția temperaturii pe verticală în sol. Temperatura straturilor mai adânci ale scoarței terestre.

Regimul termic al marilor bazine acvatice. Mersul diurn și anual al temperaturii suprafețelor acvatice întinse. Circuitul caloric în sol și în apă.

Temperatura aerului. Transportul căldurii în atmosferă. Mersul diurn al temperaturii aerului. Mersul anual al temperaturii aerului. Repartiția temperaturii pe verticală în troposferă. Procesele adiabatică din atmosferă. Temperatura potențială, echivalentă și echivalent-potențială. Condițiile de stabilitate verticală în atmosferă. Inversiunile de temperatură din troposferă. Utilizarea datelor privind regimul termic al atmosferei în economie.

Unitatea de învățare 5. Regimul umezelii aerului. Condensarea vaporilor de apă.

Precipitațiile și regimul lor

Sistemul de faze al apei. Originea, modul de răspândire și rolul vaporilor de apă din atmosferă. Mărimi care definesc umiditatea aerului. Evaporația. Tensiunea de saturație. Viteza de evaporare. Evaporația în condiții naturale. Mersul diurn și anual al evaporării. Variația diurnă și anuală a tensiunii vaporilor și a umezelii relative. Utilizarea datelor privind umezeala aerului în economie.

Condensarea vaporilor de apă. Condițiile condensării vaporilor de apă din atmosferă. Rolul răcirii aerului. Nucleele de condensare. Condensarea vaporilor de apă la suprafața terestră. Roua și bruma. Condensarea vaporilor de apă în stratul inferior al atmosferei. Ceața și pîcla. Condensarea vaporilor de apă în atmosfera liberă. Norii. Clasificarea internațională a norilor. Caracterizarea principalelor genuri de nori. Structura microfizică a norilor. Geneza norilor. Nebulozitatea. Mersul diurn și anual al nebulozității.

Precipitații atmosferice. Principalele forme și tipuri de precipitații. Geneza precipitațiilor. Mersul diurn al precipitațiilor. Mersul anual al precipitațiilor.

Unitatea de învățare 6. Presiunea aerului. Dinamica atmosferei

Noțiuni generale despre presiunea aerului. Variația presiunii atmosferice cu altitudinea. Gradientul baric vertical și treapta barică. Variațiile periodice și neperiodice ale presiunii atmosferice. Variațiile diurne și anuale. Câmpul baric. Topografia barică. Izobare.

Dinamica atmosferei. Noțiuni generale. Gradientul baric orizontal. Forța de abatere a mișcării de rotație a Pământului (forța Coriolis). Forța de frecare. Forța centrifugă. Vântul geostrofic. Vântul în prezența forței de frecare. Direcția, viteza și presiunea vântului. Durata deplasării și structura vântului. Variația diurnă și anuală a vitezei și direcției. Câmpul curenților atmosferici. Circulația termică a aerului. Vânturile locale. Energia eoliană și utilizarea ei.

Unitatea de învățare 7. Vremea și mersul vremii. Activitatea ciclonică și anticiclonică

Noțiuni generale despre vreme. Masele de aer. Clasificarea maselor de aer. Principalele tipuri geografice de mase de aer și caracteristicile lor. Fronturile atmosferice. Geneză și clasificare. Principalele tipuri de fronturi atmosferice: front cald, front rece și front oclus. Influența orografiei asupra fronturilor atmosferice.

Considerații generale asupra activității ciclonice. Geneza și evoluția ciclonului. Structura ciclonului tînăr și vremea. Trajectoriile ciclonilor în Europa. Ciclonii tropicali. Anticiclonii și influența lor asupra vremii. Trajectoriile anticiclonilor mobili în Europa. Fenomenul convectiv și vremea. Noțiuni generale de prevedere a timpului. Sateliții artificiali meteorologici.

Climatologie

Unitatea de învățare 8. Introducere (Noțiuni generale. Elementele și factorii climatici).

Definiția și obiectul climatologiei. Ramurile climatologiei și importanța lor practică. Legătura climatolog. cu alte științe. Scurt istoric al climatologiei.

Factorul radiativ al climatului și repartiția lui geografică. Repartiția radiației totale la suprafața Pământului. Repartiția geografică a bilanțului radiativ-caloric la suprafața Pământului.

Factorii dinamici ai climatului. Trăsăturile fundamentale ale circulației generale a atmosferei. Câmpul baric și sistemele curenților planetari din troposfera superioară și stratosferă. Câmpul baric și circulația atmosferică în troposfera inferioară și la suprafața terestră. Importanța

climatogenetică a alizeelor și a zonei ecuatoriale. Circulația musonică. Rolul climatic al curenților oceanici.

Factorii geografici ai climatului. Influența uscatului și a mării asupra climatului. Influența reliefului asupra climatului. Influența vegetației asupra climatului. Influența stratului de zăpadă și gheață asupra climatului. Influența antropică asupra climatului.

Repartiția geografică a principalelor elemente climatice. Repartiția geografică a temperaturii aerului. Repartiția geografică a umezelii atmosferice. Repartiția geografică a nebulozității. Repartiția geografică a precipitațiilor atmosferice. Repartiția geografică a precipitațiilor sub formă de zăpadă.

Unitatea de învățare 9. Clasificarea climatelor.

Problemele de bază ale clasificării climatelor. Clasificarea climatelor după W. Koppen. Clasificarea climatelor după Emm. De Martone. Clasificarea climatelor după L.S. Berg. Clasificarea climatelor după B.P. Alisov.

Unitatea de învățare 10. Tipurile geografice de climat și caracterizarea lor. Tipurile de climat din zona ecuatorială. Tipurile de climat din zonele musonilor ecuatoriali (zonele subecuatoriale). Tipurile de climat din zonele tropicale. Tipurile de climat din zonele subtropicale. Tipurile de climat din zonele temperate. Tipurile de climat din zonele subarctică și subantarctică. Tipurile de climat din regiunile polare nordice și sudice.

Unitatea de învățare 11. Oscilațiile și schimbările climei

Generalități asupra noțiunilor de oscilație și schimbare a climei. Metoda de cercetare a schimbărilor și oscilațiilor climei. Ipoteze cu privire la cauzele schimbării climei.

Strategii de predare și învățare

Strategii centrate pe student, cu accent pe dobândirea (inter)activă a cunoștințelor, abilităților și competențelor prin cooperare/colaborare, pe învățare experiențială, învățare bazată pe sarcini de lucru, învățare autonomă.

Curs: prelegerea introductivă; prelegerea tematică interactivă; prelegerea-dezbatere; prelegerea problematizată; prelegerea-conferință; prelegerea practică/aplicativă; prelegerea modular-integrativă (sandwich);

Laborator: în bază de exerciții, observare dirijată, modelare, simulare, joc de rol, proiect, învățare bazată pe sarcini de lucru etc.;

Studiu individual în baza elaborării ghidate a unor produse diferențiate/individualizate/de grup: sistem de sarcini aplicative/practice, rezumat, portofoliu, referat, proiect, studiu de caz, situație-problemă, problem-based learning etc.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă:

- Proba I: test cu itemi din cadrul laboratoarelor.
- Proba II: test cu itemi din cadrul orelor de curs.

Evaluare finală:

- Prin examen oral (2 subiecte teoretice + 1 subiect practic).

Nota finală se constituie din: nota de la evaluările curente (60%) + nota de la examenul oral (40%) = nota finală (100%).

Bibliografie

Bibliografie obligatorie:

1. Alisov B. P., Poltoraus B. V. *Climatologia*. Izd. Mosc. Univ., Moscva, 1974;
2. *Atlas oblacov*. Pod. red. A. H. Hrggian, N. I. Novojilov, Ghidrometeoizdat, L., 1978;
3. Bacinschi D. *Meteorologie generală*. Edit. Didactică și pedagogică, București, 1979;
4. Bâzac Gh., *Din istoria meteorologiei*. Edit. Științifică și Enciclopedică, București, 1985;
5. Budîco M. I. *Izmenenia climata*. Ghidrometeoizdat, Leningrad, 1974;
6. Ciulache S. *Meteorologie și climatologie*. Edit. Universală. București, 2004;
7. Coșcodan M. *Meteorologie și climatologie*. CEP USM, Chișinău, 2007;
8. Erhan E. *Curs de meteorologie-climatologie*, partea I-II, Ed. Univ., „Al.I.Cuza”, Iași, 1983;
9. Erhan E. *Meteorologie și climatologie practică*. Edit. Univ. „Al. I. Cuza”, Iași, 1999;
10. *Fizico-geograficeschii atlas mira*. GUGK, Moscva, 1964;
11. Hrggian A. H. *Fizica atmosferî*. I-II ciasi, Ghidrometeoizdat, Leningrad, 1978.
12. Hromov S. P. *Meteorologia i Klimatologia*, dlea geograficeschih fakulitetov. Ghidrometeoizdat, Leningrad, 1968;
13. Hromov S. P. *Meteorologia i Klimatologia*. Ghidrometeoizdat, Leningrad, 1983;
14. Hromov S. P., Mamontov L. I. *Meteorologhiceschii slovari*. Izd. III Ghidrometeoizdat, Leningrad, 1974.
15. *Klimatologia*. Pod. red. O. A. Drozdov, V. A. Vasiliev, N. V. Cobîșev. Ghidrometeoizdat, Leningrad, 1989;
16. Povară R., *Climatologie generală*. Edit. Fundației România de mîine, București, 2004;
17. Povară R., *Meteorologie generală*. Edit. Fundației România de mîine, București, 2006;
18. Sofroni V., Puțuntică A., Iacob M. *Meteorologie-climatologie (curs de lecții)*. Edit. UST, Chișinău, 2012;
19. Sofroni V., Puțuntică A., Iacob M. *Metodicescoe rucovodstvo po practicescoi meteorologhii i climatologhii*. Edit. UST, Chișinău, 2006.

Bibliografie opțională:

1. Bogdan O., Niculescu E., *Riscurile climatice din România*, Academia Română, Institut. de Geografie, 1999, Compania Segă Internațional, p. 280.
2. Erhan E., *Clima și microclimatele din zona orașului Iași și împrejurimi*, Ed. Junimea, Iași, 1979;
3. Nedalcov M, et., *Factorii meteo-climatici de risc asociați schimbărilor climatice pe teritoriul Republicii Moldova*. Tipografia „Alina Scorohodova”, Chișinău, 2018, 114 p.
4. Nedalcov M., *Schimbările climatice regionale*, IEG al AȘM, Tipogr. „Impressum”, 2020, 366 p.

HIDROLOGIE GENERALĂ

Denumirea programului de studii	0114.7 Geografie
Ciclul	Licență
Denumirea cursului	HIDROLOGIE GENERALĂ
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Geografie, Catedra Geografie și turism
Titular de curs	Castraveț Tudor , conf. univ., dr
Cadre didactice implicate	
e-mail	castravet.tudor@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
S.02.O.012	4	I	II	120	24	96

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
Cursul HIDROLOGIE GENERALĂ are tangențe logice cu unele conținuturi ale cursurilor <i>Meteorologie și climatologie, Geomorfologie, Topografie, Sisteme geografice Informaționale și Geologie</i>). În studierea acestui curs studenții vor lua cunoștință despre obiectele de studiu a hidrologie, în care și este divizat cursul. Proprietățile fizice și chimice a apei în natură, rezervele și resursele de apă pe Glob, Hidrologia mărilor și oceanelor, Hidrologia râurilor, lacurilor, apelor subterane, mlaștinilor și ghețarilor.
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
<p>La nivel de cunoaștere:</p> <ul style="list-style-type: none"> de a documenta selectiv, din diferite surse, informația hidrologică adecvată conținutului conform programei analitice <p>La nivel de aplicare:</p> <ul style="list-style-type: none"> de a aplica metodele și procedeele învățate în calculele hidrologice a evaluării resurselor de apă. <p>La nivel de integrare:</p> <ul style="list-style-type: none"> de a învăța modalitățile de analiză și sinteză a informației hidrologice discrete. de a comunica în limba română într-o manieră clară și precisă, verbal și în scris, în diverse contexte profesionale; de a tine un dialog, discurs profesional într-un limbaj adecvat temei, utilizând terminologia specifică domeniului hidrologiei și resurselor de apă.
Finalități de studii

Finalități de studii realizate la finele cursului:

- să explice esența concepțiilor hidrologice contemporane care determină și asigură dezvoltarea științei;
- să explice științific procesele și fenomenele hidrologice din realitatea înconjurătoare;
- să aplice elementele teoretice și metodologice ale hidrologiei într-un studiu științific;
- să opereze liber cu aparatul categorial, mecanismele și concepțiile hidrologice necesare formării gândirii și culturii geografice active.

Precondiții

Studentii trebuie să aibă cunoștințe profunde obținute la disciplinele generale, de exemplu geografie fizică generală, și de specialitate (descrise în p. II). De asemenea este nevoie de cunoștințe la disciplinele fundamentale – matematica, fizica și chimia. Cunoașterea softurilor generale și de specializare – se salută.

Conținutul unităților de curs

Tema 1. Introducere în hidrologie. Proprietățile fizice și chimice a apei în natură

- I.1. Hidrologia, sarcinile ei și legătura cu alte științe
- I.2. Proprietățile fizice și chimice a apei
- I.3. Repartiția apei pe Glob
- I.4. Circuitul apei în natură și bilanțul mondial al apei
- I.5. Resursele de apă

Tema 2. Oceanologie. Oceanul Planetar și părțile sale componente. Bilanțul de apă al Oceanului Planetar

- 2.1. Oceanul planetar și părțile componente
- 2.2. Originea, structura și relieful fundului oceanului planetar
- 2.3. Bilanțul de apă al Oceanului Planetar

Tema 3. Compoziția chimică și regimul termic al Oceanului Planetar

- 3.1. Compoziția chimică a apelor oceanice (salinitatea)
- 3.2. Regimul termic al Oceanului Planetar
- 3.3. Densitatea și amestecul apei

Tema 4. Dinamica apelor Oceanului Planetar. Valurile

- 4.1. Elementele valurilor
- 4.2. Mișcarea apei în valuri
- 4.3. Importanța valurilor
- 4.4. Marea și importanța lor

Tema 5. Dinamica apelor Oceanului Planetar. Curenții oceanici

- 5.1. Clasificări
- 5.2. Teoriile formării curenților oceanici
- 5.3. Influența curenților oceanici asupra climei

Tema 6. Patamologie. Clasificarea râurilor și a bazinelor sale.

- 6.1. Râu, rețea hidrografică, sistem fluvial
- 6.2. Clasificările râurilor

Tema 7. Morfometria bazinelor de recepție. Pofilele râurilor

- 7.1. Bazin de recepție

- 7.2. Văile râurilor
- 7.3. Albia râului
- 7.4. Profilul longitudinal al râului
- Tema 8. Alimentarea râurilor. Clasificarea râurilor după sursele de alimentare**
- 8.1. Mișcarea apei în râuri
- 8.2. Observații hidrometrice
- 8.3. Alimentarea râurilor
- Tema 9. Scurgerea râurilor. Fazele regimului hidric. Unitățile de exprimare a scurgerii**
- 9.1. Unitățile de exprimare a scurgerii
- 9.2. Regimul scurgerii
- 9.3. Hidrograf unitar al scurgerii
- 9.4. Bilanțul de apă al bazinului râului
- Tema 10. Factorii naturali și antropici de formare a scurgerii**
- 10.1. Factorii scurgerii
- 10.2. Norma scurgerii anuale
- 10.3. Variabilitatea scurgerii anuale și repartiția ei în cadrul anului
- Tema 11. Limnologie. Tipurile de lacuri.**
- 11.1. Generalități
- 11.2. Tipurile de lacuri
- Tema 12. Morfologia și morfometria lacurilor. Regimul hidric al lacurilor**
- 12.1. Morfologia și morfometria lacurilor
- 12.2. Bilanțul de apă și regimul de nivele
- 12.3. Dinamica lacurilor
- 12.4. Regimul termic al lacurilor
- 12.5. Fenomenele de gheață
- Tema 13. Hidrogeologie. Categoriile de apă din roci. Proprietățile hidrogeologice ale rocilor**
- 13.1. Originea apelor subterane și teorii asupra formării lor
- 13.2. Categoriile de apă din roci. Proprietățile hidrogeologice ale rocilor
- 13.3. Distribuția apelor subterane pe verticală
- 13.4. Mișcarea apelor subterane
- Tema 14. Distribuția apelor subterane pe verticală. Straturile acvifere**
- 14.1. Straturile acvifere**
- 14.2. Bilanțul de apă a apelor subterane
- 14.3. Regimul apelor freatic
- 14.4. Interacțiunea apelor subterane cu cele de suprafață
- 14.5. Izvoarele

Strategii de evaluare

Evaluarea este în scris sub formă de eseu pe temele prestabilite anterior și anunțate cu 1 săptămână înainte de evaluare. Evaluarea este constituită din două subiecte – un subiect discutat în auditoriu împreună cu profesorul (la prelegeri și lucrări de laborator) și un subiect studiat sinestătător (la temele destinate lucrului individual). Pe final se anunță o notă constituită din media aritmetică a notelor obținute la ambele subiecte.

Lucrările de laborator sunt îndeplinite și semnate de cadrul didactic. În cazul lipsei unei teme semnate – studentul nu este admis la examen. Evaluarea la examen este constituită după același principiu ca și evaluările curente.

Bibliografie

Obligatorie:

- Diaconu C., Chirică L. (2000), Hidrologie generală - Chișinău
Efros V. (1999), Geografia oceanelor – Lumina, Chișinău
Gâștescu P. (1998), Limnologie si Oceanografie, Edit. H.G.A., Bucuresti
Gâștescu P. (1998), Hidrologie, Edit. Roza vânturilor, Târgoviste
Grecu Florina (1997), Gheata si ghețari, Introducere în glaciologie, Edit. Tehnica, București
Pișota I. (1995), Hidrologie, Edit. Universității București
Pișota I., Liliana Zaharia, Diaconu D. (2005), Hidrologie – Editura universitară, București
Posea Aurora (1999), Oceanografie, România de mâine, București
Romanescu Gh. (2002), Hidrologie generala, Edit. Universității „Ștefan cel Mare”, Suceava
Stănescu I. (2000), Hidrologie, Edit. Universității „Al. I. Cuza”, Iași
Zăvoianu I. (1999), Hidrologie, Edit. Fundației “România de mâine”, București
Алекин о.А., Ляхин Ю.И. (1984), Химия океана - Л.: Гидрометеиздат
Богословский Б.Б. и др. (1984), Общая гидрология. – Л.: Гидрометеиздат
Воробьев В.Н. Смирнов И.П. (1999), Общая океанология. Динамические процессы – СПб.: Изд-во РГМУ
Голубев Г.Н. (1976), Гидрология ледников - Л. Гидрометеиздат
Долгушин Л.Д. Осипова Г.Б. (1989), Ледники – М.: Мир
Добровольский А.Д., Залогин Б.С. (1992), Региональная океанология – М.: Изд-во МГУ
Давыдов Л.К., Дмитриева А.А. Конкина Н.Г. (1973), Общая гидрология. – Л. Гидрометеиздат
Егоров Н.И. (1974), Физическая океанография - Л. Гидрометеиздат
Жуков Л.А. (1976), Общая океанология - Л. Гидрометеиздат
Залогин Б.С., Косарев А.Н. (1999), Моря – М.: Мысль
Калинин Г.П. (1968), Проблемы глобальной гидрологии. - Л.: Гидрометеиздат
Клиге Р.К. Данилов И.Д. Конищев В.Н. (1998), История гидросферы – М.: Научный мир
Котляков В.М. (1994), Мир снега и льда – М.: Наука
Лосев К.С. (1989), Вода. – Л.: Гидрометеиздат
Львович М.И. (1989), Вода и жизнь М.: Мысль
Малинин В.Н. (1998), Общая океанология. Физические процессы – СПб.: Изд-во РГМУ
Михайлов В.Н., Добровольский А.Д. (1991), Общая гидрология – М.: Высшая школа
Степанов В.Н. (1983), Океаносфера – М.: Мысль
Суховой В.Ф. (1986), Моря Мирового океана - Л. Гидрометеиздат
Чеботарев А.И. (1978), Гидрологический словарь – Л.: Гидрометеиздат
Чеботарев А.И. (1975), Общая гидрология - Л.: Гидрометеиздат

PSIHOLOGIA EDUCAȚIEI

Denumirea programului de studii	Psihologia: Geografie, Matematică, Informatică, Biologie și Chimie
Ciclul	I (Licență)
Denumirea cursului	Psihologia educației
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie specială, Catedra Psihologie
Titular de curs	Maria Pleșca, conf., dr.
Cadre didactice implicate	Maria Pleșca, conf., dr., Vrabii Violeta, dr., Vlas Irina, drd.
e-mail	vrabii.violeta@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
F.03.A.022	2	II	3	60	30	30

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul *Psihologia educației* face parte din pachetul de discipline fundamentale, nivel licență, din cadrul Facultăților Universității pedagogice din Chișinău. Cursul este o introducere în abordarea științifică a relației complexe dintre psihologie, educație și instruire, cu accent pe aplicațiile psihologiei în domeniul educației. Cursul prezintă atât opinii clasice cât și opinii actuale, fundamentate teoretic și empiric cu privire la implicațiile educaționale ale teoriilor clasice și moderne ale dezvoltării, ale învățării, ale funcționării psihice și ale adaptării umane. La cursul *Psihologia educației* studenții vor însuși cunoștințe despre aspectele importante ale procesului de învățare: mecanismele generale și specifice ale învățării, motivația și strategiile de învățare, elementele de diversitate și aplicațiile educaționale ale acestora; vor studia mecanismele psihologice ale educației ca proces bine orientat de formare a personalității copilului și specificul relației profesor – elev: comunicarea didactică, conflictul și managementul conflictelor educaționale. Cursul se va axa pe formarea competențelor necesare pentru proiectarea și asistarea unor intervenții educaționale eficiente, aplicabile în diverse contexte, de la mediul școlar la dezvoltarea personală. Studenții vor însuși strategii și metode de intervenție practică în domeniul educațional în vederea optimizării activității de învățare școlară.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

C1. Competențe cognitive: studentul va dovedi cunoașterea principalelor repere psihogenetice și educaționale ale dezvoltării psihice a elevului pe parcursul vârstelor școlare, în vederea proiectării și desfășurării optime a activităților instructiv-educative; cunoașterea tendințelor teoretice, metodologice și practice specifice domeniului psihologiei educației; va demonstra o optică vastă de analiză a relației profesor – elev; va opera analitic, sintetic și critic cu cunoștințele legate de autocunoașterea și dezvoltarea personală a elevului.

C-2. Competențe de învățare: se exprimă în capacitatea de a asimila informația psihologică din diferite surse în vederea organizării unui demers didactic eficient, conform obiectivelor enunțate; în informarea

la zi privind problemele legate de psihologia procesului instructiv-educativ; în priceperea de a consulta sursele de specialitate și de a învăța din propriul demers educativ.

C-3. Competențe de aplicare: studentul va exersa tehnici de elaborare a unor intervenții psiho-educative; va aplica strategii de analiză a particularităților și nevoilor de dezvoltare ale elevilor, profesorilor și părinților în context educațional (în cadrul simulărilor și al practicii psihopedagogice); va transfera în mod creativ cunoștințele psihologice în practica educațională: va utiliza selectiv teoriile, modelele de bază și/sau cadrele de referință pentru interpretarea și analiza critică a evidențelor cercetării calitative și cantitative, în vederea dezvoltării și a promovării practicii bazate pe dovezi în domeniul educațional; va realiza unele materiale de suport pentru discursul științific focalizat pe teme fundamentale ale psihologiei educației.

C-4. Competențe de analiză: se exprimă în abilitatea de a analiza faptele psihologice de educație în conformitate cu cunoștințele achiziționate; de a evalua datele, procesele și conceptele specifice fiecărui palier psihologic al educației (cognitiv, afectiv, motivațional, social-moral); în manifestarea capacității de analiză reflexivă a propriei activități academice și identificarea nevoilor de formare profesională continuă.

C-5. Competențe de comunicare: se demonstrează în situațiile de comunicare didactică într-o manieră clară și precisă, oral și în scris, utilizând limbajul specific psihologiei în diverse contexte socio-culturale și profesionale; în capacitatea de explicare și interpretare a fenomenelor specifice domeniului educației din perspectiva psihologiei; în deprinderea de a realiza convorbiri, expuneri, caracterizări de factură psihologică și să reacționeze adecvat la solicitările exprimate în limbaj psihologic și de a realiza comunicare eficientă și un management adecvat în activitatea educațională; în comunicarea eficientă în plan profesional și interpersonal.

C-6. Competențe la nivel de integrare: se dovedesc prin capacitatea de folosire independentă a informațiilor oferite de acest curs și de alte surse în activitățile didactice printr-o viziune sistematică asupra procesului educațional; de a aprecia un demers didactic asistat sau realizat; în identificarea rolurilor și a relațiilor profesionale ale specialiștilor în domeniile aplicative ale psihologiei în context instructiv-educativ; în înțelegerea necesității aplicării principiilor psihologiei în gestionarea mediului și a procesului educativ.

Finalități de studii

F-1. Să aplice în practica educațională cunoștințe cu privire la principalele noțiuni implicate în procesualitatea complexă a cunoașterii și învățării de tip școlar.

F-2. Să posede capacitatea de a opera analitic, sintetic și critic-constructiv în explicarea și interpretarea fenomenologiei dezvoltării psihice în context instructiv-educativ.

F-3. Să aplice principiile psihologiei generale în rezolvarea situațiilor specifice procesului educativ; să utilizeze creativ paradigmele psihologiei contemporane în practica educațională.

F-4. Să facă dovadă a unui sistem de atitudini pozitive și responsabile manifestate prin interes și receptivitate crescută față de elev și profesia didactică.

F-5. Să analizeze faptele psihologice de educație în conformitate cu cunoștințele achiziționate.

F-6. Să conceapă strategii conceptual-practice de cunoaștere psihologică a elevilor.

F-7. Să elaboreze și să implementeze programe psihopedagogice de optimizare a relației profesor-elev.

F-8. Să elaboreze și să aplice fișe de observații, protocoale caracterologice și demersuri educaționale care să vizeze stimularea creativității elevilor.

F-9. Să aplice strategii conceptual-practice de abordare a cunoașterii psihologice a elevilor și principiile de management a conflictelor educaționale.

Precondiții
Studentii trebuie să posede cunoștințe și deprinderi din cursurile <i>Psihologiei generale, Psihologiei dezvoltării, Fundamentelor științelor educației, Didacticii generale, Managementului clasei de elevi.</i>
Conținutul unităților de curs
<p>Tema 1. Introducere în psihologia educației.</p> <p>Obiectul psihologiei educației. Psihologia educației în sistemul științelor educației. Considerații introductive cu privire la psihologia educației ca ramură științifică. Istoria evoluției psihologiei educației. Obiectivele disciplinei, importanța teoretică și practică a psihologiei educației.</p> <p>Domeniul psihologiei educaționale. Paradigmele psihologiei educaționale. Condiționalități moderne în educație.</p> <p>Psihologia educației și rolul ei în formarea viitorului profesor - model integrativ</p>
<p>Tema 2. Învățarea școlară - mecanismele și condițiile ei psihologice.</p> <p>Delimitări conceptuale ale învățării. Factori, condiții și caracteristici ale învățării umane. Tipuri și forme de învățare.</p> <p>Structura activității de învățare. Învățarea școlară: definire, forme, condiții. Modalități de îmbunătățire a învățării școlare. Procese fundamentale implicate în realizarea învățării. Factori perturbatori ai învățării școlare, strategii și stiluri de învățare.</p> <p>Învățarea eficientă și procedee de organizare a ei. Tehnici de învățare eficientă. Factori ai învățării eficiente.</p> <p>Diferențe individuale în învățare: patternurile de dezvoltare, aptitudinile, inteligența, creativitatea, strategiile și stilul de învățare, autonomia și independența personală.</p> <p>Motivația în context școlar: definire și caracterizare generală; motivația intrinsecă și motivația extrinsecă; nivelul de aspirație; optimum motivațional. Strategii de stimulare a motivației în context școlar.</p> <p>Individualizarea și diferențierea activității de învățare.</p>
<p>Tema 3. Succesul și insuccesul școlar.</p> <p>Delimitări conceptuale ale reușitei școlare. Psihologia insuccesului școlar. Delimitări conceptuale. Cauze și forme de manifestare ale insuccesului școlar. Forme de manifestare și criterii de apreciere a insuccesului școlar. Cauzele eșecurilor școlare. Modalități de prevenție și înlăturare a insuccesului școlar.</p>
<p>Tema 4. Autocunoașterea și dezvoltarea personală a elevilor.</p> <p>Importanța cunoașterii psihologice a elevilor. Personalitate și educație. Niveluri de abordare a personalității elevilor.</p> <p>Stima de sine. Dezvoltarea stimei de sine la elevi. Mecanisme psihologice de modificare a comportamentului.</p> <p>Rolul expectanțelor în dezvoltarea personalității. Metode de cunoaștere a elevilor. Devierile de comportament la elevi și profilaxia lor. Fișa psihopedagogică - aplicabilitate.</p>
<p>Tema 5. Profesorul și dimensiunile psihosociale ale activității sale.</p> <p>Funcțiile și rolurile profesorului în școală. Structura activității pedagogice. Aptitudinile pedagogice. Dimensiunile competenței didactice.</p> <p>Aptitudinile pedagogice și profesia de pedagog. Orientarea personalității pedagogului și tipologia pedagogilor. Motivația și productivitatea activității pedagogului. Autoimaginea profesională a pedagogului.</p>

Stilul profesorului și eficiența activității didactice. Efecte ale expectanțelor profesorului. Profesorul eficient și calitatea instruirii. Tipologia pedagogilor. Concepția „Eu” și activitatea pedagogului.

Tema 6. Comunicarea didactică.

Concept de comunicare pedagogică. Stilurile comunicării pedagogice. Tipologia pozițiilor profesionale (M. Talen). Dialog și monolog în activitatea pedagogului. Tipologia comunicării umane. Caracteristici, blocaje și bariere în comunicare. Retroacțiuni ale comunicării didactice.

Perspectiva psihopedagogică în studiul comunicării. Delimitări conceptuale, elemente definitorii ale procesului de comunicare didactică. Stilurile comunicării pedagogice.

Eficiențizarea comunicării didactice. Dezvoltarea competențelor de comunicare. Specificul relației pedagogice în școală.

Modele de comportament ale pedagogilor în comunicare. Procedee de profilaxie și anulare a afectelor comunicative. Procedee psihopedagogice de instruire pe fonul unei comunicări pedagogice optimale.

Strategii de evaluare

Evaluare curentă (formativă) se va realiza prin diverse metode: oral și în scris, prezentări, rapoarte, participarea la discuții, portofolii, teste etc.

Evaluarea periodică I- probă scrisă

Evaluarea periodică II – convorbire evaluativă

Evaluarea semestrială se va executa în scris, metoda de evaluare - test (itemi heterogeni.)

Bibliografie

Obligatorie:

1. COCORADA, E. Introducere în teoriile învățării. Iasi: Polirom, 2010.
2. CREȚU, T. Psihologia educației. București: Credis, 2004.
3. MĂGĂȚ CÎNDEA, A. Psihologie educațională. Timișoara: Universitatea de Vest, 2003.
4. SĂLĂVĂSTRU, D. Psihologia educației, Iasi: Polirom, 2004.
5. PETRESCU, P. Psihologie și educație. Timișoara: Eurostampa, 2007.
6. PLEȘCA, M. Adaptarea școlară și educația centrată pe cel ce învață: (Ciclul 2, master): Suport de curs / Pleșca Maria; Universitatea Pedagogica de Stat "Ion Creangă". – Chișinău: S. n., 2023 (CEP UPSC). – 135 p.
7. PLEȘCA, M. Conflict resolution styles in adolescents with aggressive behavior. In: Journal of Romanian Literary Studies (JRLS), 2023, nr.32 p. 237-249.
8. PLEȘCA, M. Protecția psihologică a adolescenților în situații de criză. În: Revista de științe socioumane. Chișinău, 2022, nr. 1 (50), p.36-45.
9. PLEȘCA, M. Comportamentul agresiv și empatia la preadolescenți. În: Revista de științe socioumane. Chișinău, 2022, nr. 1 (50), p.45-56.

Opțională:

1. ILERIS, K. Teorii contemporane ale învățării. Autori de referință. București: Trei, 2014.
2. NEACȘU I. Metode și tehnici de învățare eficientă. Iași: Polirom, 2015. 320 p.
3. NEGOVAN, V. Psihologie pozitivă aplicată în educație. București: Universitară, 2015.
4. PĂNIȘOARĂ, I. O. Profesorul de succes. 59 de principii de pedagogie practică.

- Iași: Polirom, 2015.
5. PĂNIȘOARA, G., SĂLĂVĂSTRU D., MITROFAN, L. Copilăria și adolescența. Provocări actuale în psihologia educației și dezvoltării. Iași: Polirom, 2016.
 6. ROBERT J.M. Arta și știința predării. București: Trei, 2015.
 7. SĂLĂVĂSTRU, D. Psihologia învățării. Iași: Polirom, 2009.
 8. PLEȘCA, M. Reziliența psihologică și stima de sine a preadolescentului. În: Revista de științe socio-umane, 2021, nr.3 (49), p. 35-41.
 9. PLEȘCA, M. Self-esteem and decision-making styles in adolescents. In: Journal of Romanian Literary Studies (JRLS), 2022, nr.31 p. 620-630.
 10. PLEȘCA, M. Reziliența psihologică și stima de sine a preadolescentului. În: Revista de științe socio-umane, 2021, nr.3 (49), p. 35-41.
 11. PLEȘCA, M. Development of defense mechanisms and strategies efficient coping in adolescents. In: Journal of Romanian Literary Studies (JRLS), 2022, nr.31 p. 68-77.

EDUCAȚIE INCLUZIVĂ

Denumirea programului de studii	
Ciclul	I
Denumirea unității de curs	Educația incluzivă
Facultatea/catedra responsabilă de unitatea de curs	Psihologie și psihopedagogie specială/Psihopedagogie și psihopedagogie specială
Titularul unității de curs	
Cadre didactice implicate	
e-mail	

Codul unității de curs	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
S.04.A.039	2	II	II	60	30	30

Descriere succintă a integrării unității de curs în programul de studii

Cursul Educație incluzivă, în calitatea sa de unitate de curs obligatorie în cadrul Modulului psihopedagogic -- standard de stat în procesul de formare a cadrelor didactice în învățământul superior, vine ca un suport informațional și practic obligatoriu dedicat studenților de la domeniul general de studii Științe ale educației. Oficializat de către Ministerul educației în anul 2012, cursul Educație incluzivă a răspuns imperativului timpului de a asigura maximal accesul egal la educație de calitate a tuturor subiecților. Educația incluzivă prevede schimbarea și adaptarea continuă a sistemului educațional pentru a răspunde diversității copiilor și nevoilor lor, pentru a oferi educație de calitate tuturor în contexte integrate și medii de învățare comună, respectând principiul inserției de timpuriu a copilului în cadrul unei instituții incluzive. Din această perspectivă, unitatea de curs Educație incluzivă urmărește familiarizarea studenților cu politicile

și practicile educaționale, orientate spre asigurarea oportunităților și șanselor egale pentru persoanele excluse/marginalizate de a beneficia de drepturile fundamentale ale omului la dezvoltare și educație, în condițiile diversității umane; studiul conceptelor fundamentale și a problematicii actuale a educației incluzive; identificarea strategiilor educaționale optime inserției copiilor cu CES în cadrul unei instituții (școală, grădiniță) incluzive; elucidarea avantajelor și a limitelor diverselor modele de incluziune a copiilor cu cerințe educaționale speciale în mediul educațional modern; formarea capacităților studenților de a selecta și elabora planuri educaționale individualizate, programe de intervenție personalizate în vederea optimizării incluziunii în mediul educațional al instituțiilor educaționale pentru diverse categorii de copii cu CES; stimularea interesului studenților pentru studiul teoretic și abordarea aplicativă a domeniului educației incluzive.

Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs

C-I. Competențe generale: competența de comunicare în limba română; competența de a învăța să înveți; competențe sociale și civice; spirit de inițiativă; competențe digitale; competențe de exprimare culturală.

C-II. Competențe specifice:

- viziune de ansamblu asupra celor mai importante concepte, definiții, principii privind educația incluzivă și a cadrului legislativ și de politici în domeniu;
- cunoștințe și capacități de orientare în nivelurile managementului educației incluzive și de determinare a rolurilor și responsabilităților subiecților implicați în implementarea educației incluzive;
- identificarea particularităților de dezvoltare a copilului cu cerințe educaționale speciale și cunoașterea modalităților de valorificare a acestora în procesul incluziunii;
- cunoașterea specificului managementului instituției incluzive și a parteneriatului instituție incluzivă-familie a copilului cu CES-comunitate;
- analiza modelelor de incluziune și identificarea avantajelor și limitelor acestora;
- cunoașterea și aplicarea unor modele de analiză și acțiune operaționale în contexte educaționale concrete, prin aplicarea practică a principiilor educației incluzive în cadrul demersului educațional, în procese și contexte educaționale diferite;
- cunoașterea și înțelegerea esenței și modalităților de proiectare/elaborare a adaptărilor în procesul incluziunii copiilor cu cerințe educaționale speciale;
- competențe de identificare, proiectare și aplicare a celor mai adecvate tehnologii didactice în organizarea procesului educațional incluziv;
- aplicarea principiilor abordării individualizate în cadrul tuturor activităților ce vizează procesul educațional din instituția incluzivă;
- manifestarea spiritului de inițiativă privind demararea activităților de voluntariat în domeniul educației incluzive;
- capacitatea de comunicare empatică și asertivă, manifestate în colaborarea cu copiii cu dizabilități, cu familiile copiilor cu cerințe educaționale speciale, cu cadrele didactice din instituția incluzivă;
- comportamente productive, atitudini pozitive și deschise, gândire critică privind structurile, procesele și valorile sistemului educațional, promovate pentru susținerea practicilor incluzive.

Finalități de studii

La finalizarea cursului, studenții vor fi capabili **la nivel de cunoaștere și înțelegere:**

- să cunoască, să înțeleagă și să explice principalele teorii, concepte, principii în domeniul educației incluzive, precum și tezele de bază ale documentelor de politici și actelor legislative în domeniu, care fundamentează dezvoltarea educației incluzive în societățile moderne;
- să cunoască designul managementului educației incluzive și nivelurile de decizie și execuție în cadrul acestuia;
- să cunoască și să înțeleagă cerințele educaționale speciale ale copiilor, pornind de la cunoașterea particularităților de dezvoltare a lor;
- să cunoască noile tendințe în abordarea educației copiilor cu cerințe educaționale speciale și suportului educațional ca formă de sprijin în învățare;
- să studieze, să analizeze și se însușească experiența, modelele internaționale și naționale de dezvoltare a educației incluzive și să identifice bunele practici aplicabile în activitatea profesională curentă;
- să cunoască cele mai uzuale modalități de sensibilizare comunitară în promovarea educației incluzive.

La nivel de aplicare:

- să coreleze conceptele teoretice cu aspectele practice ale dezvoltării educației incluzive;
- să contribuie la planificarea dezvoltării strategice (a sistemului raional și/sau a instituției de învățământ), planificarea activității subdiviziunilor instituționale, a propriei activități din perspectiva educației incluzive;
- să identifice cerințele educaționale speciale ale copiilor, să proiecteze demersul educațional pe principii de diferențiere și individualizare și să propună, pe domeniul activității prestate, cele mai adecvate intervenții de suport;
- să adapteze procesul educațional la necesitățile copiilor cu cerințe educaționale speciale: să participe la evaluarea nivelului de dezvoltare a copiilor; să elaboreze și să realizeze planuri educaționale individualizate, modificări curriculare, alte adaptări, după caz; să monitorizeze/evalueze progresele în dezvoltarea copiilor și performanțele lor etc.;
- să aplice metode de predare/învățare/evaluare, materiale și activități corelate cu finalitățile de studiu proiectate în corespundere cu cerințele educaționale speciale ale copiilor, mediul de predare/învățare și resursele disponibile;
- să asigure adecvarea tehnologiilor didactice moderne la particularitățile procesului educațional incluziv.

La nivel de formulare de judecăți de valoare și atitudini:

- să înțeleagă și să argumenteze necesitatea și importanța valorificării în învățământul general a dimensiunilor incluziunii: politici, practici și culturi incluzive;
- să posede, să manifeste și să formeze și altora atitudini și percepții corecte privind dreptul la educație și asigurarea acestuia pentru toți copiii;
- să aibă capacitatea de a valoriza copilul cu cerințe educaționale speciale prin evidențierea potențialului acestuia.

La nivel de comunicare:

- să promoveze beneficiile educației incluzive în mediul educațional și în societate în general;
- să inițieze și să încurajeze parteneriatele socio-educative, să colaboreze cu alte cadre didactice și non-didactice, cu familiile copiilor, cu alți parteneri pentru realizarea obiectivelor educației incluzive.

La nivel de autoinstruire:

- să își actualizeze/completeze continui cunoștințele în domeniul educației incluzive;
- să-și dezvolte competențe relevante pentru realizarea/promovarea educației incluzive la nivel de unitate și sistem de învățământ.

Precondiții

Studentii trebuie să posede cunoștințe și deprinderi din domeniul pedagogiei generale și psihologiei

Unități de învățare

Unitatea de învățare 1. Cadrul conceptual și legislativ de dezvoltare a educației incluzive.

Abordări conceptuale ale EI;
Documentele de politici și actele normative în domeniu la nivel național / internațional;
Legislația națională în domeniul EI: progrese și provocări;
Modele de dezvoltare a EI: caracteristici și particularități;
Evoluții în domeniul EI pe plan național în context temporal și conceptual;

Unitatea de învățare 2. Managementul educației incluzive: structuri, instituții, servicii. Roluri și responsabilități.

Conceptul de management – management educațional-managementul EI;
Nivelele de management dezvoltate în Republica Moldova;
Instituții, structuri și servicii de suport în domeniul EI constituite: caracteristici, atribuții, responsabilități;
Elaborarea planurilor de activitate pentru diverse instituții, structuri, servicii din domeniul EI;
Managementul clasei în context incluziv;

Unitatea de învățare 3. Cerințe educaționale speciale. Particularități de dezvoltare a copilului cu CES. Identificarea CES

Reguli de adaptare a procesului educațional la necesitățile copiilor cu CES;
Evaluarea complexă a dezvoltării copilului cu CES;
Elaborarea Planurilor educaționale individualizate și a programelor de intervenție personalizate raliat la diversitatea categoriilor de CES;

Unitatea de învățare 4. Incluziunea educațională a copiilor cu CES.

Abordarea individualizată a copilului cu CES: concept și tendințe;
Planificarea și organizarea procesului educațional din perspectiva incluzivă;
Planificarea și organizarea suportului educațional în funcție de categoria de CES;
Adaptări în procesul PEI;
Atitudini și modalități de sensibilizare a diferitor grupuri-țintă în promovarea educației incluzive;

Unitatea de învățare 5. Tehnologii didactice incluzive

Tehnologii didactice incluzive;
Modalități de selectare/aplicare în funcție de categoria CES/dizabilitate;
Strategii didactice în asistența copiilor cu CES;
Experiențe și bune practici în domeniul EI dezvoltate pe plan național.

Strategii de predare și învățare

Metode didactice: conversația, explicația, descrierea, povestirea, exercițiul, jocul didactic, demonstrarea.

Tehnici didactice: Expunerea euristică cu suport PowerPoint, problematizarea, studiul de caz, proiectul, analiza documentelor, analiza comparată, analize de nevoi și de impact, peer-learning, brainstorming, scrierea liberă.

Forme de organizare a activității studenților: contact direct/on-line cu utilizarea platformei Google Meet, Zoom, în macrogrup, în grupuri mici, în perechi (diade), individual, diferențiat.

Mijloace didactice: obiectuale, imagistice, audio-vizuale; materiale plasate în Classroom (PPT, surse bibliografice, documente relevante, video-uri etc.), activități cu contact direct.

Strategii de evaluare

Forme de evaluare: evaluare inițială; evaluare formativă; evaluare sumativă.

Metode, tehnici de evaluare: observația curentă, analiza produselor activității subiecților, aprecierea verbală, tehnica „Scrierea liberă”, tehnica „harta conceptuală”, portofoliul.

Nota finală se calculează în baza notei de la evaluările curente și lucrul individual, realizate pe parcursul semestrului și a notei la examen și este exprimată în număr cu două zecimale. La învățământul la zi 60% din nota finală o constituie nota evaluărilor curente realizate pe parcursul semestrului (minim 2 evaluări curente, nota medie a cărora va fi exprimată în număr întreg); 40% din nota finală o constituie nota evaluării finale/examen (exprimată în număr întreg). La învățământul cu frecvență redusă, ponderea va fi respectiv de 50% și 50%.

Bibliografie

Obigatorie:

1. Codul Educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17.07.2014 (Publicat: 24.10.2014 în Monitorul Oficial Nr. 319-324, art Nr: 634. Data intrării în vigoare : 23.11.2014). Capitolul VI. Învățământul pentru copiii și elevii cu cerințe educaționale speciale. Educația incluzivă.

2. Educație incluzivă : Unitate de curs / Balan Vera, Bortă Liliana, Botnari Valentina ; Min. Educației, Culturii și Cercetării al Rep. Moldova. – Ed. rev. și compl. – Chișinău : S. n., 2017.
3. Evaluarea dezvoltării copilului: Colectiv aut., Ghid metodologic / Lumos Foundation Moldova. – Chișinău: S. n., 2015 (Tipogr. "Bons Offi ces").
4. Educație incluzivă timpurie: Ghid metodologic / Vasian Tatiana, Bulat Galina, Eftodi Agnesa [et al.]; coordonare generală: Gînu Domnica ; Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova, Lumos Foundation Moldova. – Chișinău: S. n., 2020 (Tipogr. „Print-Caro”).
5. Programul de dezvoltare a educației incluzive în Republica Moldova pentru anii 2011-2020. HG Nr. 523 din 11.07.2011.
6. Suportul educațional. Asistența copiilor cu cerințe educaționale speciale : Ghid metodologic / Lumos Foundation Moldova. – Chișinău : S. n., 2015 (Tipogr. „Bons Offi ces”).
7. Стратегия развития «Образование – 2030» и Программа ее реализации на 2023-2025 гг., Постановление Правительства 114/2023, https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=136600&lang=ru

Opțională:

1. Andruszkiewicz M., Prenton K. Introducere în educația incluzivă: Ghidul 1. <http://www.isjcg.ro>.
2. Dezvoltarea timpurie a copilului: Ghid practic / Ninel Revenco, Ala Holban, Oxana Turcu [et al.].
3. Educația incluzivă : Suport de curs pentru formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul educației incluzive centrate pe copil : [în vol.] / Proiectul "Integrarea copiilor cu dizabilități în școlile generale". – Chișinău : Lyceum, 2016 (F.E.-P. "Tipografia Centrală"), Vol. 1. – 2016.
4. Educația incluzivă: Suport de curs pentru formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul educației incluzive centrate pe copil : [în vol.] / Galina Bulat, Svetlana Curilov, Nicolae Bucun [et al.]; coord.: Domnica Gînu ; Proiectul "Integrarea copiilor cu dizabilități în școlile generale". – Chișinău : Lyceum, 2016 (F.E.-P. "Tipografia Centrală"). –Vol. 2. – 2016.
5. Educația incluzivă : Suport de curs pentru formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul educației incluzive centrate pe copil : [în vol.] / Proiectul "Integrarea copiilor cu dizabilități în școlile generale". – Chișinău : Lyceum, 2016 (F.E.-P. "Tipografia Centrală"). – ISBN 978-9975-3104-9-9. Vol. 3. – 2016.
6. Frumos L. Educația incluzivă timpurie. În: Dezvoltarea copilului și educația timpurie. Iași: Plirom, 2016, p. 253-272.
7. Gherguț A. Educație și intervenție timpurie la copiii cu cerințe speciale sau aflați în situații de risc. În: Dezvoltarea copilului și educația timpurie. Iași: Plirom, 2016, p. 215-244.
8. Dezvoltarea timpurie a copilului: Ghid practic / Ninel Revenco, Ala Holban, Oxana Turcu [et al.]; Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova,

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Lumos Foundation. – Chișinău: S. n., 2020 (Tipogr. „Print-Caro”).

9. Ghidul cardelor didactice pentru educație timpurie și preșcolară, https://mecc.gov.md/sites/default/files/ghid_cor3.pdf
10. Servicii de intervenție timpurie: Ghid pentru părinți / AO „Lumos Foundation Moldova”. – Chișinău: S. n., 2020 (Tipogr. „Print-Caro”).
11. Mîslițchi V. Parteneriatul educațional familie-instituție incluzivă-comunitate – factor facilitator al incluziunii școlare/sociale a copiilor cu nevoi speciale. În: Parteneriatul educațional familie-grădiniță-școală: Ghid metodologic. Chișinău: Pulsul Pieței, 2015, p. 152-160.
12. Vrasmaș E., Vrasmaș T. Educația incluzivă în grădiniță: dimensiuni, provocări și soluții. Buzău: Alpha MDN, 2012. 130 p. <http://www.unicef.ro/Educația-incluziva>.
13. Vrânceanu M., Pelivan V. Incluziunea socio-educatională a copiilor cu dizabilități în grădinița de copii. http://www.prescolar.md/public/files/Incluziunea_socioeducationala_a_copilor_cu_dizabiliti_in_gradinita_de_copii.pdf

GEOMORFOLOGIE GENERALĂ

Denumirea programului de studii	0114.07 Geografie
Ciclul	Licență
Denumirea unității de curs	GEOMORFOLOGIE GENERALĂ
Facultatea/catedra responsabilă de unitatea de curs	Facultatea de Geografie, Catedra Geografie și Turism
Titularul unității de curs	Volontir Nina conf. univ., dr
Cadre didactice implicate	Dilan Vitalie , asistent univ.
E-mail	volontir.nina@gmail.com volontir.nina@upsc.md dilan.vitalie@gmail.com

Codul unității de curs	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S.03.O.017	4	II	III	120	24	96

Descriere succintă a integrării unității de curs în programul de studii
Geomorfologia , știința care se ocupă cu studiul genezei și evoluției reliefului scoarței terestre și constituie o disciplină de specialitate în pregătirea viitorilor profesori de geografie. Prin predarea cursului se urmărește formarea unei imagini juste și complexe despre relieful terestru

ca rezultat al acțiunii proceselor endo- și exo-geomorfogenetice. Conținutul cursului reprezintă un suport și o sursă pentru înțelegerea și însușirea mai profundă a cursurilor de caracter regional. Efectuarea lucrărilor de laborator vor permite: structurarea cunoștințelor teoretice într-un discurs pe o temă geomorfologică; argumentarea rațională a punctului de vedere personal asupra unor probleme/subiecte de caracter geomorfologic; utilizarea materialelor adiționale; elaborarea/întocmirea unor reprezentări grafice (profile, schițe geomorfologice, hărți schematice etc.); disponibilitatea autopregătirii permanente. Realizarea lucrărilor practice vor permite: utilizarea metodelor de investigație în studierea proceselor geomorfologice și a formelor de relief din cadrul ținutului efectuării lucrărilor practice; relevarea în natură, descrierea și cartarea proceselor geomorfologice și formelor de relief studiate; elaborarea proiectelor de echipă și individuale etc.

Cunoștințele, abilitățile, competențele formate/obținute în cadrul studierii acestui curs vor oferi studenților posibilitatea de a înțelege și a însuși mai profund disciplinele geografice ulterioare (Geografie Fizică a Continentelor și Océanelor, Geografie fizică a Republicii Moldova, etc).

Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs

C-1. La nivel de cunoaștere:

- Formarea unei imagini complexe despre relieful scoarței terestre ca rezultat al proceselor endogene și exogene;
Cunoașterea și explicarea noțiunilor geomorfologice;
- Repartiția spațială a unităților de relief,

C-2. La nivel de aplicare:

- Citirea, analiza și interpretarea hărților tectonice, fizice și geomorfologice;
- Argumentarea concepțiilor asupra formării și evoluției reliefului scoarței terestre;
- Analizarea interacțiunii dintre relief și celelalte componente diferențiate ale învelișurilor Pământului, în relație cu diversitatea aspectelor ce rezultă din activitatea societății;
- Relevarea în natură, descrierea coerentă și reprezentarea grafică a proceselor geomorfologice și formelor de relief;

C-3. La nivel de integrare:

- Utilizarea metodelor și mijloacelor de investigație în studierea proceselor geomorfologice și formelor de relief;
- Elaborarea proiectelor și rapoartelor cu conținut geomorfologic;
- Formarea unei atitudini constructive și responsabile asupra menținerii echilibrului în peisajul geomorfologic și a conservării acestuia.

Finalități de studii/Rezultate ale învățării

F-1. Să explice termenii geomorfologici, sinonimele unor agenți, factori sau procese geomorfologice; (prin documentarea dicționarelor geografice, geomorfologice, geologice, hidrologice, meteorologice etc);

F-2. Să interpreteze informația, materialele grafice/cartografice cu conținut geomorfologic;

F-3. Să explice rolul reliefului în activitățile practice ale populației;

- F-4.** Să realizeze sarcini de lucru diferențiate cu privire la repartiția spațială a proceselor și obiectelor geomorfologice, la poziționarea obiectelor geomorfologice pe harta-contur; la întocmirea unui Clustering, la elaborarea rezumatelor, referatelor, proiectelor de profil;
- F-5.** Să selecteze surse bibliografice adecvate pentru elaborarea unei lucrări cu conținut geomorfologic;
- F-6.** Să ordoneze lista de lucrări utilizate, conform cerințelor de rigoare, în procesul de elaborare a conspectelor, rezumatelor, recenziilor asupra unor lucrări de profil;
- F-7** Să opereze liber cu aparatul categorial, mecanismele și concepțiile geomorfologice necesare formării gândirii și culturii geografice active.

Precondiții

O condiție pentru înțelegerea și explicarea proceselor geomorfologice și consecințele/impactul acestora asupra modelării scoarței terestre sunt cunoștințele atât generale cât și de caracter special, precum și competențele obținute de către studenți din domeniul Geografiei Fizice Generale, Geologiei Generale, Fizicii, Matematicii, Astronomiei etc.

Conținutul unității de curs

Unitatea de învățare 1. Introducere în curs. Geomorfologia ca știință. Conținutul și definiția geomorfologiei.

Obiectul de studiu, metode și mijloace de cercetare aplicate în studiile geomorfologice. Raporturile geomorfologiei cu alte științe. Scurt istoric al dezvoltării geomorfologiei ca știință. Direcțiile de dezvoltare ale geomorfologiei.

Unitatea de învățare 2. Definiția reliefului scoarței terestre.

Noțiuni generale despre relieful scoarței terestre. Factori genetici (de formare) a reliefului scoarței terestre. Criterii de clasificare/tipizare a reliefului scoarței terestre.

Unitatea de învățare 3. Formarea blocurilor continentale și a depresiunilor bazinelor oceanice.

Ipoteze și teorii: ipoteza contracției, ipoteza izostaziei, ipoteza pulsațiilor telurice, ipoteza curenților de convecție, ipoteza driftului continental, teoria tectonicii globale.

Unitatea de învățare 4. Morfotectonica și morfostructura scoarței terestre.

Unitățile geostructurale ale terestre. Orogeneza și epirogeneza ca procese morfotectonice. Regiunile de orogen, regiunile de platformă și avantfosele.

Unitatea de învățare 5. Procesele endomorfogenetice de formare/modelare a reliefului scoarței terestre.

Mișcările orogenetice: cutările, dislocațiile rupturale. Mișcările epirogenetice. Implicațiile acestora în relief. Magmatismul și morfogeneza. Răspîndirea vulcanismului pe glob. Procese pseudovulcanice. Seismele și morfogeneza.

Unitatea de învățare 6. Relieful scoarței terestre. Relieful major al uscatului. Relieful montan.

Definiția noțiunilor. Elementele morfologice. Caracteristici geografice specifice munților. Procesele de formare a munților. Clasificarea genetică a munților.

Unitatea de învățare 7. Relieful de podiș.

Definiția podișurilor. Clasificarea geografică și genetică a podișurilor.

Unitatea de învățare 8. Relieful de câmpie.

Definirea câmpiilor. Clasificarea genetică a câmpiilor. Tipuri de câmpii în domeniul continental.

Unitatea de învățare 9. Relieful bazinelor oceanice și zonelor marginale.

Elementele morfologice ale bazinelor oceanice: platforma continentală, abruptul continental, platforma oceanică, dorsalele medio-oceanice, fosele abisale. Relieful zonelor marginale.

Unitatea de învățare 10. Morfosculptura scoarței terestre. Meteorizația ca sistem morfogenetic.

Agenții exogeni și acțiunea lor morfogenetică. Procese geomorfologice. Agenți hidrici. Agenți atmosferici. Agenți biotici. Agenți antropici. Meteorizația fizică: termoclastia, hidroclastia, crioclastia. Meteorizația chimică: oxidarea, hidratarea, hidroliza, carbonatarea, dizolvarea. Biometeorizația. Scoarța de alterare.

Unitatea de învățare 11. Procesele de deplasare a maselor materiale pe versanți.

Relația proces-formă a unui versant. Procesele de versant și morfologia indusă de acestea: eroziunea în suprafață, eroziunea de adâncime, procesele de ravenație și forme de relief create, procesele gravitaționale- rostogolire, prăbușire, tasare, sufoziune, alunecări de teren.

Unitatea de învățare 12. Sistemul fluvial fe modelare scoarței terestre.

Procesele fluviale și formele reprezentative de relief create. Văile fluviale și elementele morfologice ale acestora. Tipizarea văilor fluviale. Captările fluviale.

Unitatea de învățare 13. Sistemul marin și oceanic de modelare a scoarței terestre.

Procesele de țârm și morfologia litorală. Procese de modelare a țârmurilor, tipuri de țârm.

Unitatea de învățare 14. Sistemul carstic de modelare a scoarței terestre.

Morfologia: exocarstul, endocarstul. Zonalitatea climatică și carstogeneza.

Unitatea de învățare 15. Sistemul eolian de modelare a scoarței terestre.

Procesele de eroziune eoliană și forme create. Transportul eolian. Acumularea eoliană și formele de relief create. Tipuri litologice de regiuni aride și semiaride.

Unitatea de învățare 16. Sistemul glaciari și periglaciari de modelare a reliefului a scoarței terestre.

Ghețari montani și calote glaciare. Procesele de modelare glaciară montană și formele de relief create. Acțiunea calotelor glaciare și formele de relief create. Procese și morfologia periglaciară.

Unitatea de învățare 17. Sistemul biogen și antropic de modelare a reliefului a scoarței terestre.

Morfologia de construcția organogenă. Procese constructive și forme de relief create. Repartiția geografică a proceselor și formelor de relief biotice. Sistemul antropogen de modelare. Procese de excavare și forme de relief create. Procese constructive și de depozitare; forme de relief create.

Strategii de predare și învățare

Strategii centrate pe student, cu accent pe dobândirea (inter)activă a cunoștințelor, abilităților și competențelor prin cooperare/colaborare, pe învățare experiențială, învățare bazată pe sarcini de lucru, învățare autonomă.

Strategii de evaluare

Pentru o evaluare eficientă a finalităților vor fi utilizate forme și instrumente complementare de evaluare, cum ar fi proiectul, portofoliul, studiile de caz, prezentări cu elaborarea de

suporturi TIC, autoevaluarea ș.a. care au un rol deosebit în dezvoltarea capacității de integrare și în formarea/evaluarea competențelor specifice, inclusiv a competenței de educație economică. Situațiile de integrare vor fi urmate de sarcini concise și clare, limita de timp și, uneori de volum, alte condiții de realizare. Obiectivele evaluării vor pune accent pe progresul personal, atitudinile față de propria persoană, interesele privind evoluția personală în diferite activități profesionale. **Evaluarea curentă:** discuții ghidate, oral și în scris, prezentări, rapoarte, prezentarea rezultatelor de la lucrări de control, participarea la discuții în timpul orelor teoretice și practice, portofolii, prezentări orale a unei teme pentru studenții de la învățământul cu frecvența redusă **Evaluarea curentă** prevede 2 testări obligatorii, lucrări de control în fiecare grupă academică, referate, studiu de caz, răspunsuri la seminare etc. (60% din nota finală). **Evaluarea finală** – examen final se realizează în formă scrisă sau orală (40% din nota finală).

Bibliografie

Obligatorie:

1. Băcăuanu V. Geomorfologie. Univ. "AL. I. Cuza", Iași, 1988.
2. Donisă I., Boboc N. Geomorfologie. Ed. Lumina, Chișinău, 1994.
3. Ielenicz M. Geomorfologie generală. Ed. Universitară, București, 2004.
4. Mac I. Geomorfosfera și geomorfosistemele, Ed. Presa, Univ. Clujană, Cluj-Napoca, 1996.
5. Posea G., Grigore M., Popescu N., Ielenicz M. Geomorfologie. Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1976.
6. Rădoane Maria, Dumitriu D., Ichim I. Geomorfologie. Ed. Universității Suceava, Vol. I-II, Ediția a II-a. 2000/2001.
7. Volontir Nina. Proiecte didactice pentru Lucrările de laborator și Lucrări practice la Geomorfologie. Chișinău, 2004.
8. Naum T., Grigore M. Geomorfologie, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1974.
9. Леонтиев О.К., Рычагов ГИ. Общая ГЕОморфология. Москва «Высшая школа», 1988.
10. Щукин И. С., Общая геоморфология, МГУ, М., Том I- II- III, 1960, 1964, 1974.
11. Пиотровский В. В., Геоморфология с основами геологии. Изд. Геодиздат, М. 1961.
12. Бондарчук В. Г., Основы геоморфологии. Изд. УЧПЕДГИЗ, М. 1949.
13. Панов Д. Г., Общая геоморфология. Изд. «Высшая школа», М. 1966.
14. Динамическая геоморфология. Изд. МГУ, 1992.

Opțională:

1. Grigore M., Reprezentarea grafică și cartografică a formelor de relief. Ed., Academiei de Științe, București, 1979.
2. Подобедов Н. С., Общая физическая география и геоморфология «Недра», М. 1964.

PEDOBIOGEOGRAFIE (Modul)

Denumirea programului de studii	0114.7 Geografie
Ciclul	Licență
Denumirea cursului	Geografia solurilor
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Geografie, Catedra Geografie și turism
Titular de curs	Codreanu Igor conf. univ., dr
Cadre didactice implicate	
e-mail	igorcodr@gmail.com codreanu.igor@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anu I	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
S.03.O.018	5	II	III	150	75	75

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul de *Pedogeografie* constituie un curs de specializare, destinat pregătirii și formării viitorilor specialiști în științe ale educației. Predarea cursului de Pedogeografie este un curs, care oferă profesorului posibilitatea de a utiliza în predare/învățare/evaluare o gamă de strategii didactice, metode și procedee didactice, mijloace și forme de organizare a activităților de instruire menite să asigure o învățare activă și creativă de către studenți a cunoștințelor din domeniul pedogeografiei.

Prin studierea acestui curs studenții vor lua cunoștință despre condițiile de formare a solurilor, despre rolul factorilor de pedogenează, caracteristici, structură, compoziție și legitățile răspândirii solurilor pe glob, cunosc condițiile fizico-geografice care au determinat formarea anumitor tipuri de soluri în Republica Moldova. Cursul poartă și un evident caracter aplicativ, deoarece studenții în rezultatul însușirii programei cursului vor obține deprinderi practice și competențe de a aplica elementele teoretice și metodologice ale Pedogeografiei într-un studiu științific de laborator sau direct în natură, un rol prioritar fiind acordat studierii solurilor din țara noastră. Prin cercetări locale, studiul bibliografic și a materialelor cartografice, determină tipurile de soluri din localitatea natală și ce măsuri agrotehnice sunt optime pentru a le menține și spori fertilitatea.

Un rol important se acordă factorului antropoc, care valorifică solurile în diferite domenii, inclusiv căile de degradare a solurilor. Materiile însușite la curs vor servi o bună bază teoretică, practică și metodologică pentru specialiștii care vor activa în domeniul învățământului preuniversitar, precum și pentru cei din cercetare și inovare.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

1. Competențe cognitive (cunoașterea și utilizarea adecvată a noțiunilor disciplinei)

a) Cunoaștere și înțelegere:

- *definirea conceptelor de bază din cadrul Pedogeografiei;*
- *evidențierea interacțiunilor dintre componentele geosistemului în procesul de pedogeneză;*
- *formarea unui vocabular de specialitate și utilizarea corectă a termenilor de specialitate;*
- *cunoștințe generale în Pedogeografie, necesare domeniului de formare profesională;*

b) Explicare și interpretare (explicarea și interpretarea unor idei, proiecte, procese, precum și a conținuturilor teoretice și practice ale disciplinei):

- *interpretarea corelativă a factorilor pedogenetici;*
- *explicarea noțiunilor: sol, orizont, profil, distribuție pedogeografică zonală etc;*
- *corelarea proceselor pedogenetice cu efectele asupra morfologiei profilului de sol;*
- *evidențierea și explicare proceselor ce conduc la degradarea solurilor;*
- *explicarea proprietăților solurilor în raport cu potențialul productiv al acestora;*
- *explicarea legilor de distribuție spațială a solurilor.*

2. Competențe tehnice/profesionale (proiectarea și evaluarea activităților practice specifice; utilizarea unor metode, tehnici și instrumente de investigare și aplicare):

- *decopertarea și descrierea unui profil de sol;*
- *determinarea proprietăților materialului de sol;*
- *determinarea tipului de sol;*
- *încadrarea taxonomică a unui profil de sol;*
- *descrierea proprietăților fizice și chimice ale solurilor prin utilizarea instrumentelor și echipamentului de teren și de laborator;*
- *identificarea condițiilor naturale de formare a diferitelor tipuri de soluri și explicarea legităților repartiției acestora pe Glob;*
- *stimularea creativității și motivarea pentru cercetare prin folosirea unor mijloace moderne.*

3. Competențe atitudinal – valorice:

- *reacția pozitivă la sugestii, cerințe, sarcini didactice, satisfacția de a răspunde;*
- *implicarea în activități științifice cu aplicarea cunoștințelor pedogeografice;*
- *capacitatea de a avea un comportament etic;*
- *capacitatea de a aprecia diversitatea și multiculturalitatea;*
- *abilitatea de a colabora cu specialiști din alte domenii.*

Finalități de studii

- **Finalități de studii realizate la finele cursului:**
- *Să explice concepțiile teoretice de bază în domeniul științei solurilor, legitățile geografice ale repartizării zonale și azonale ale solurilor;*
- *Să cunoască principalele metode de cercetare ale solurilor și să aprecieze rolul solului ca factor de mediu în realizarea proceselor naturale și obiect al muncii în agricultură, precum și alte domenii de activitate umană;*
- *Să evidențieze căile de degradare a solurilor din localitatea natală și să elaboreze acțiuni concrete de ameliorare a stării solurilor, cu antrenarea autorităților locale, a profesorilor, elevilor și localnicilor;*
- *Să utilizeze diversitatea informațiilor cu privire la protecția solurilor și modalitatea utilizării acestora în procesul didactic și în soluționarea diferitor probleme de mediu.*

Precondiții
<p>Studentii trebuie să cunoască legitățile de bază ale Pământului, factorii de mediu și procesele naturale, interpretate în contextul legăturii cauză-efect, formarea și evoluția solurilor. Sunt importante cunoștințele din domeniul geologiei, geomorfologiei, hidrologiei, meteorologiei, chimiei și biologiei, care vor ajuta la determinarea principalelor tipuri de soluri de pe teritoriul Republicii Moldova și proprietățile acestora. Pentru citirea hărților pedogeografice, sunt necesare cunoștințe de bază cu privire la reprezentările cartografice, elementele hărților geografice, proiecțiile cartografice, metodele reprezentării cartografice a solurilor. Studentii trebuie să aibă abilități practice de realizare a aplicațiilor pe teren, de a putea reprezenta și analiza corect profilele solurilor, cu respectarea scării.</p>
Conținutul unităților de curs
<p>TEMA 1. Introducere în Pedogeografie. Solul ca sistem, noțiuni specifice. Funcționalitatea solului în natură și viața omului. Generalități despre elementele bazei teoretice și bazei metodologice ale științei.</p> <p>TEMA 2. Aspecte istorice privind cercetările pedogeografice: pedogeografie europeană, americană, românească, rusă. Dezvoltarea pedogeografiei în Republica Moldova. Rolul diferitelor etape de dezvoltare a cercetărilor asupra solului, a școlilor de pedologie și rolul actual al științei solului pentru dezvoltarea economiei.</p> <p>TEMA 3. Caracterizarea factorilor de pedogeneză: roca, relieful, clima, hidric, organisme vii, timpul și antropoc.</p> <p>TEMA 4. Caracterizarea proceselor care determină formarea profilului de sol: acumularea, pierderile, amestecul; de decarbonare -recarbonare (secundară); de salinizare și alcalizare; de eluviere și iluviere; de transformare: alterarea fizică, alterarea chimică, etc. Rolul acestor procese în pedogeneză.</p> <p>TEMA 5. Componentii solului: solid, lichid, gazos, organic, humusul. Proporțiile acestor componente în diferite condiții fizico-geografice</p> <p>TEMA 6. Caracterizarea principalelor proprietăți fizice și mecanice ale solurilor: culoarea, textura, scheletul, structura, porozitatea, densitatea aparentă.</p> <p>TEMA 7. Taxonomia, clasificare și răspândirea tipurilor de soluri ale lumii. Taxonomia solurilor aplicată în Republica Moldova.</p> <p>TEMA 8. Determinarea proprietăților fizice ale solurilor: culoarea, textura, structura, scheletul, densitatea aparentă.</p> <p>TEMA 9. Caracterizarea unor proprietăți chimice ale solurilor. Determinarea Ph-ului, identificarea carbonaților în profilul solului. Rolul indicatorilor chimici în pedogeneză.</p> <p>TEMA 10. Repartiția geografică a solurilor pe glob în raport cu condițiile fizico-geografice și legitățile Pământului. Caracterizarea profilelor de sol și a tipurilor de utilizare. Exemple din Republica Moldova.</p> <p>TEMA 11. Caracterizarea solurilor zonale: de tundră, podzolice, cenușii de pădure, brune de pădure, cernoziomurile, castanii de stepă aridă, brune de semipustiu și brune-cenușii de pustiu.</p> <p>TEMA 12. Caracterizarea solurilor zonale: roșii și galbene subtropicale, castanii de păduri xerofite și tufărișuri, castanii-cenușii de stepă subtropicală, cenușii subtropicale, ale pustiurilor tropicale și subtropicale, lateritice, roșii de savană, castanii-roșii de păduri xerofite, brune-roșii de savană.</p>

TEMA 13. Caracterizarea solurilor intrazonale: hidromorfe, halomorfe, litomorfe, de luncă, montane.

TEMA 14. Analiza și caracterizarea profilului de sol în condiții de teren/ în poligon selectiv: profilul, orizonturile, culoarea, textura, structura, prezența sau absența carbonaților, tipul de vegetație caracteristic, utilizarea.

TEMA 15. Caracterizarea solurilor din localitatea natală (profilul, orizonturile, culori, textură, prezența carbonaților, tipul de vegetație/naturală sau cultivată).

Strategii de evaluare

Pentru o evaluare eficientă a finalităților vor fi utilizate forme și instrumente complementare de evaluare, cum ar fi proiectul, portofoliul, studiile de caz, prezentări cu elaborarea de suporturi TIC, autoevaluarea ș.a. care au un rol deosebit în dezvoltarea capacității de integrare și în formarea/evaluarea competențelor specifice. Situațiile de integrare vor fi urmate de sarcini concise și clare, limita de timp și, uneori de volum, alte condiții de realizare. **Evaluarea curentă:** discuții ghidate, oral și în scris, prezentări, rapoarte, prezentarea rezultatelor de la lucrări de control, participarea la discuții în timpul prelegerilor și lucrărilor practice, portofolii, prezentări orale a unei teme pentru studenții de la învățământul cu frecvența redusă **Evaluarea curentă** prevede 2 testări obligatorii, lucrări individual, referate, studiu de caz, răspunsuri la seminare etc (60% din nota finală). **Evaluarea finală** – examen final se realizează în formă scrisă sau orală (40% din nota finală).

Bibliografie

Obligatorie:

1. Florea N. *Curs de geografia solurilor cu noțiuni de pedologie*. Editura Didactică și pedagogică, București-1963, 337p;
2. Secu Cristian, Rusu Costantin. *Geografia solurilor cu elemnte de pedologie*. Editura Universității „Al. Ioan Cuza” Iași-2007, 231p;
3. Secu Cristian. *Ghid pentru descrierea și clasificarea solurilor în teren*. Editura Universității „Al. Ioan Cuza” Iași-2011, 223p;
4. Secu Cristian. *Solurile lumii – clasificare, răspândire, caracteristici*. Editura „Terra Nostra”, Iași-2007, 314p;
5. Rusu C., Stîngă I., Niacșu L., Vasiliniuc I. *Solurile munților vulcanici din nord-vestul Carpaților Orientali*. Editura Universității „Al. Ioan Cuza” Iași-2008, 156p;
6. Lupașcu Gh., Rusu C. *Pedologie – caiet de lucrări practice pentru studenții secțiilor de geografie, știința mediului și ecologie*. Editura Universității „Al. Ioan Cuza”, Iași-1995, 230p;
7. Lupașcu Gh., Patriche C. *Baza mondială de referință pentru resursele de sol*. Editura Universității „Al. Ioan Cuza”, Iași-2000, 107p;
8. Ursu A. *Solurile Moldovei*. AȘM, Institutul de ecologie și geografie. Editura „Știința”, Chișinău-2011, 323p;
9. Ursu A. *Pedologie aplicativă-domenii și metode*. AȘM, Institutul de ecologie și geografie, Societatea Națională a Moldovei de Știința Solului. Chișinău-2012, 143p;

10. Ursu A., Andrieș S., Stasiev Gr. *Eficiența utilizării și problemele protejării solurilor*. Societatea Națională a Moldovei de Știința Solului. Chișinău-2012, 276p;
11. Ursu A. *Resursele de sol*. Colecția – Mediul Geografic al Republicii Moldova. Resursele Naturale. Editura „Știința”, Chișinău-2006, p. 158-181;
12. Cerbari V. *Sistemul de clasificare și bonitate a solurilor Republicii Moldova pentru elaborarea studiilor pedologice*. Ed. „Pontos”, Chișinău-2001, 103p;
13. Роде А. *Толковый словарь по почвоведению*. Изд. «Наука», Москва-1975, 286 стр.
14. Никольский Н. *Практикум по почвоведению*. Изд. «Просвещение», Москва-1965, 199 стр.
15. Добровольский В. *Практикум по географии почв с основами почвоведения*. Изд. «Просвещение», Москва-1982, 127 стр.
16. Гансен Р. *География почв*. Изд. Иностранной литературы. Москва-1962, 271стр.
17. Harta solurilor lumii.
18. Harta solurilor Republicii Moldova.
19. Planșă: Unitățile majore de soluri, suprafața și nota de bonitate din Republica Moldova.

PEDOBIOGEOGRAFIE (Modul)

Denumirea programelor de studii	0114.7 Geografie
Ciclul	Licență
Denumirea cursului	BIOGEOGRAFIE
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Geografie, Catedra Geografie și turism
Titular de curs	Castraveț Tudor , conf. univ., dr
Cadre didactice implicate	Dilan Vitalie , asist. univ.
e-mail	castravet.tudor@upsc.md

Codul cursului (program)	Număr de credite ECTS	Anu I	Semestru I	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
S.03.O.018 (0114.7)	3	II	III	150	30	120

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Biogeografia reprezintă ramura geografiei care studiază ariile de repartiție a organismelor vii, modul în care aceste organisme își extind/restrâng aceste arii; de asemenea studiază factorii mediului ambiant și felul în care aceștia acționează asupra organismelor, dar și modul în care se asociază ființele vii pe suprafața terestră generând regionarea floristică și faunistică a globului. Biogeografia tinde să stabilească raporturile care există între populațiile vegetale și animale cu celelalte învelișuri terestre.

Biogeografia este un curs de specializare ce se studiază de către studenții ciclului I de la domeniile de formare profesională: Științe ale Educației și Științe Fizice. Unitatea de curs se studiază în anul II de studii - semestrul III la secția cu frecvența la zi și anul II de studii - semestrul III la secția cu frecvența redusă.

Obiectivul general al cursului constă în însușirea unor principii de biogeografie, precum și cunoașterea modului în care dinamismul Terrei și procesele biogeografice fundamentale au modelat (și modelează permanent) compoziția actuală și în trecut a biotelor.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

La nivel de cunoaștere:

- Cunoașterea, înțelegerea și utilizarea limbajului specific: studenții se vor familiariza cu terminologia specifică biogeografiei, pe care o vor aplica ulterior la alte discipline conexe (Ecologie, Geografia continentelor și oceanelor etc.);
- Selectarea, documentarea și analiza informațiilor cu conținut geografic de caracter teoretic și metodologic din diferite surse;
- Cunoașterea și explicarea fenomenelor, proceselor biogeografice.

La nivel de aplicare:

- Utilizarea adecvată a elementelor teoretice și metodologice ale științei într-un studiu biogeografic;
- Explicare și interpretare: pe baza materialului prezentat la curs, studenții vor putea înțelege și explica principalele aspecte legate de distribuția și dinamica biotelor pe Terra și de factorii istorici care au condiționat aceste procese. De asemenea, vor înțelege rolul fundamental al proceselor biogeografice în conservarea biodiversității;
- Utilizarea metodelor, mijloacelor și procedurilor specifice într-un studiu geografic;
- Elaborarea unui referat, raport, proiect tematic.

La nivel de integrare:

- Reflecție critică și constructivă: studenții sunt încurajați să discute problemele prezentate la curs și să formuleze propriile concluzii și soluții;
- Creativitate și inovare: Creativitatea din acest domeniu se materializează în capacitatea studenților de a găsi rezolvări la probleme specifice domeniului, pe baza informațiilor teoretice și practice primite la această disciplină (la curs și lucrările practice).

Finalități de studii

Finalități de studii realizate la finele cursului:

- să explice esența conceptelor, principiilor și metodelor din Biogeografie, a specificității Biosferei și componentelor sale;
- să explice științific procesele și fenomenele biogeografice din realitatea înconjurătoare;
- să aplice elementele teoretice și metodologice ale într-un studiu științific;
- să analizeze și să interpreteze componentele de bază și relațiile spațiale dintre componentele Biosferei;
- să opereze liber cu aparatul categorial, mecanismele și concepțiile biogeografice necesare formării gândirii și culturii geografice active.

Precondiții
Asimilarea și promovarea cursului presupune parcurgerea și promovarea prealabilă a cursurilor înscrise în planul de învățământ la anul I: Geografie fizică generală, Meteorologie – Climatologie și Hidrologie.
Conținutul unităților de curs
1) Biogeografia ca știință. Obiectul biogeografiei. Relațiile biogeografiei cu alte științe. Ramurile biogeografiei. Biosfera. 2) Taxonomie biologică. Specia ca unitate taxonomică de bază. 3) Nișa ecologică. Fitocenoza. Zoocenoza. Biocenoza. Ecosistemul. 4) Dinamica formelor de viață în trecutul geologic. 5) Factorii de mediu. Factorii abiotici. Factorii biotici. 6) Arealul biogeografic. Moduri de răspândire (diseminare) a organismelor. Diseminarea activă. Diseminarea pasivă. Formarea arealelor biogeografice. Categoriile de areale. 7) Regiunea Holarctică. Limite. Componentă. Condiții geografice. Lumea vegetală. Lumea animală. 8) Regiunea Neotropicală. Limite. Componentă. Condiții geografice. Lumea vegetală. Lumea animală. 9) Regiunea Africano-Malgașă. Limite. Componentă. Condiții geografice. Lumea vegetală. Lumea animală. 10) Regiunea Indo-Malaieză. Limite. Componentă. Condiții geografice. Lumea vegetală. Lumea animală. 11) Regiunea Australiană. Limite. Componentă. Condiții geografice. Lumea vegetală. Lumea animală. 12) Regiunea Polineziană. Limite. Componentă. Condiții geografice. Lumea vegetală. Lumea animală. 13) Regiunea Antarctică. Limite. Componentă. Condiții geografice. Lumea vegetală. Lumea animală. 14) Regionarea biogeografică a Oceanului Planetar. Limite. Componentă. Condiții geografice. Lumea vegetală. Lumea animală.
Strategii de evaluare
Pentru o evaluare eficientă a finalităților sunt utilizate forme și instrumente complementare de evaluare, cum ar fi: proiectul, portofoliul, studiul de caz, prezentări/comunicări cu elaborarea de suporturi TIC ș.a., care au un rol deosebit în dezvoltarea capacității de integrare și în formarea/evaluarea competențelor specifice. Situațiile de integrare vor fi urmate de sarcini concise și clare, limitate de timp, volum și alte condiții de realizare. Evaluarea curentă: discuții ghidate, oral și în scris, prezentări, rapoarte, prezentarea rezultatelor de la lucrări de control, participarea la discuții în timpul prelegerilor și lucrărilor practice, portofolii, prezentări orale a unei teme pentru studenții de la învățământul cu frecvență redusă. Evaluarea curentă: include 2 testări obligatorii, evaluarea lucrului individual, referatelor și comunicărilor, etc., activitate în cadrul seminarelor (constituie 60% din nota finală). Evaluarea finală – examenul final se realizează în formă scrisă sau orală (constituie 40% din nota finală).
Bibliografie
Obligatorie: ➤ ănarescu, P., Boșcaiu, N., Biogeografie. Perspectivă genetică și istorică , Ed. Științifică, București, 1973 ➤ egu, Adam, Biogeografie ecologică , Chișinău 2006 ➤ upășcu, Angela, Biogeografie , Editura Fundației România de Măine, București, 2001

➤ anea, Gabriela, **Elemente de biogeografie**, Editura Universitară, București, 2009

Opțională:

- ***Journal of Biogeography: <http://onlinelibrary.wiley.com/journal/issues>
- Hugget, R. J., **Fundamentals of biogeography**. 2nd edition. Routledge Taylor & Francis group, 2004
- Muica, Cristina, Buza, Mircea, Sencovici, Mihaela, **Biogeografie - compendiu**, Editura Universitară, București, 2009
- Muica, Cristina, Sencovici, Mihaela, Dumitrașcu, C., **Biogeografie - îndrumător pentru lucrări de laborator și practică de teren**, Editura Transversal, Târgoviște, 2004
- Stănilă, Anca-Luiza, **Biogeografie**, Editura Fundației România de Măine, București, 2004/2006

DIDACTICA GEOGRAFIEI

Denumirea programului de studii	0114.7 Geografie.
Ciclul	Licență
Denumirea unității de curs	Didactica geografiei
Facultatea/catedra responsabilă de unitatea de curs	Facultatea de Geografie, Catedra Geografie Umană și Turism
Titularul unității de curs	Sochircă Elena
Cadre didactice implicate	-
E-mail	sochirca.elena@upsc.md

Codul unității de curs	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S.04.O.021	6	II	IV	180	36	144

Descriere succintă a integrării unității de curs în programul de studii

Didactica geografiei este o știință pedagogico-geografică, care s-a format la interferența pedagogiei și a geografiei, obiectivele și metodele de cercetare ale căreia sunt bine conturate și

care se diferențiază în domenii mai înguste a tehnologiilor speciale de formare a competențelor școlare. Cunoașterea și aplicarea creativă și constructivă a strategiilor didactice în cadrul activităților școlare sporește succesul și conștiința profesională a profesorului, eficiența și optimizarea procesului instructiv-educativ la lecțiile de geografie. Didactica geografiei determină conținutul disciplinelor școlare la geografie, competențele și obiectivele educaționale, elaborează metode și procedee de predare-învățare-evaluare pentru etapele gimnazială și liceală. Didactica geografiei soluționează problemele concrete privind organizarea și predarea lecțiilor, excursiilor didactice și a activităților extrașcolare, elaborează metodologii de formare a competențelor. Disciplina abordează problemele de bază ale predării tuturor compartimentelor geografiei în școală, vizează unitatea competențelor, a conținuturilor, obiectivelor educaționale și strategiilor de predare, ținând cont de particularitățile de vârstă și cele individuale ale elevilor.

Scopul cursului: de a contribui la pregătirea unui specialist, a unui profesor de geografie care să optimizeze procesul educațional la predarea geografiei conform cerințelor și dezideratelor reformei curriculare.

Sarcinile disciplinei: formarea la viitorii profesori de geografie a cunoștințelor geografice durabile și profunde, a deprinderilor și priceperilor, pe care să le utilizeze în practica cotidiană; formarea cunoștințelor și abilităților metodologice în predarea geografiei în instituțiile preuniversitare; pregătirea practică a studenților pentru profesia de pedagog.

Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs

Competențe profesionale

- C1 Operarea cu noțiuni, concepte și principii specifice didacticii geografiei.
- C2 Proiectarea activităților instructiv-educative la discipline de geografie.
- C3 Realizarea activităților specifice procesului instructiv-educativ la discipline din domeniul geografic.
- C4 Managementul procesului instructiv-educativ la discipline geografice.
- C5 Evaluarea activităților instructiv-educative la discipline de geografie
- C6 Integrarea inter- /transdisciplinara a cunostintelor profesionale (de didactică a geografiei).

Competențe transversale

- CT1 Realizarea responsabilă și eficientă a sarcinilor aferente profesiei didactice la geografie cu respectare principiilor de etica profesională.
- CT2 Identificarea rolului dintr-o echipă și preluarea responsabilităților corespunzătoare profilului profesional și personal.

CT3 Reflecție critică constructivă asupra propriului nivel de pregătire profesională în raport cu standardele profesiei.

Competențe specifice:

- Utilizarea corectă, în comunicarea profesională, a noțiunilor, conceptelor, principiilor specifice disciplinei - didactica geografiei;
- Proiectarea activităților didactice și a produselor curriculare (proiectarea activității anuale și semestriale, proiectarea de unități de învățare, lecții, situații de învățare, produse curriculare auxiliare, activități extracurriculare);
- Desfășurarea activităților didactice la disciplina de geografie, conform cerințelor de calitate în vigoare;
- Realizarea unui management eficient al procesului didactic la discipline geografice;
- Evaluarea corectă a rezultatelor învățării elevilor și a produselor curriculare;
- Integrarea inter/și transdisciplinară a cunoștințelor de didactică pentru rezolvarea unor situații educative complexe;
- Utilizarea TIC în activitatea didactică;
- Sporirea motivației studenților pentru studiul geografiei și Didacticii geografiei;
- Antrenarea studenților în practicarea metacogniției și în munca în echipă;
- Organizarea adecvată a activităților didactice în funcție de tipul de lecție dominant.
- Utilizarea metodelor și strategiilor de predare – învățare – evaluare adecvate particularităților individuale/ de grup, scopului și tipului lecției.
- Stabilirea materialelor și auxiliarelor didactice utilizate în activitățile de învățare.
- Elaborarea instrumentelor de evaluare în funcție de scop și de particularitățile individuale/de grup.
- Exersarea schemelor de acțiune în vederea dobândirii/perfecționării deprinderilor practice.
- Manifestarea unei conduite (auto)reflexive asupra activităților didactice proprii.
- Manifestarea deschiderii față de tendințele novatoare necesare dezvoltării profesionale.

Finalități de studii

- Să utilizeze corect, în comunicarea profesională, a noțiunilor, conceptelor, principiilor specifice disciplinei - didactica geografiei;
- Să proiecteze activitățile didactice și produsele curriculare (proiectarea activității anuale și semestriale, proiectarea de unități de învățare, lecții, situații de învățare, produse curriculare auxiliare, activități extracurriculare);
- Să desfășoare activități didactice la disciplina de geografie, conform cerințelor de calitate în vigoare;
- Să realizeze un management eficient al procesului didactic la discipline geografice;
- Să evalueze corect rezultatele învățării elevilor și a produselor curriculare;
- Să integreze inter/și transdisciplinar cunoștințele de didactică pentru rezolvarea unor situații educative complexe;
- Să utilizeze TIC în activitatea didactică;
- Să aprecieze rolul cadrului didactic și a competențelor în formarea personalității elevului;
- Să aplice diverse strategii didactice în proiectarea demersurilor didactice;

- Să aprecieze rolul aplicativ al studiilor didactice.

Precondiții

Discipline anterior studiate: *Didactica generală, Psihologia generale și a vârstelor, discipline din domeniul Geografiei etc.*

Condiții prealabile:

- Operaționalizarea termenilor în domeniul: *pedagogiei, psihologiei, sociologiei etc.*
- Deprinderi de muncă intelectuală: *capacitatea de a elabora un proiect didactic, portofoliu, de a căuta și rezuma sursele bibliografice, de informare și documentare, de organizare independentă a activității de învățare etc.*
- Deprinderi de analiză și sinteză: *capacitatea de a analiza materialele din domeniul educațional etc.*

Conținutul unității de curs

Unitatea de învățare 1. Introducere în didactica geografiei. Obiectul de studiu. Funcțiile. Importanța

- Obiectul de studiu al Didacticii geografiei.
- Educația prin geografie în conformitate cu *Carta Internațională a Educației prin Geografie*.
- Conținutul și relațiile didacticii geografiei cu alte discipline.
- Scopul, sarcinile și obiectivele Didacticii geografiei.
- Metodele de cercetare utilizate în Didactica geografiei. Aspecte metodologice ale cercetării geografice. Observația. Ancheta. Cercetarea documentelor școlare. Metoda experimentală.

Unitatea de învățare 2. Principiile predării-învățării geografiei. Aplicarea principiilor didactice și ale geografiei în lecții

- Principii și norme didactice: caracteristici și funcții.
- Principiile didactice: principiul intuiției; principiul unității dintre teorie și practică; principiul însușirii conștiente și active a cunoștințelor; principiul sistematizării și continuității cunoștințelor; principiul accesibilității cunoștințelor sau respectării particularităților de vârstă; principiul însușirii temeinice a cunoștințelor; principiul corelării activității frontale, de grup și individuale.
- Principiile geografice: principiul extensiunii spațiale; principiul cauzalității; principiul integrării geografice; principiul istorismului; principiul diversității.

Unitatea de învățare 3. Evoluția învățământului geografic în lume și în Republica Moldova.

- Apariția și dezvoltarea învățământului geografic în perioada 1750-1875.
- Dezvoltarea învățământului geografic în spațiul românesc în perioada 1875-1918.
- Evoluția învățământului geografic în Basarabia între anii 1812-1918.

- Evoluția învățământului în perioada 1918-1940. George Vâlsan – reformatorul învățământului geografic național.
- Concepții și idei cu valoare metodologică și modul lor de reflectare în conținutul manualelor și lucrărilor consacrate didacticii geografiei. Dezvoltarea învățământului geografic în Republica Moldova la etapa actuală.

Unitatea de învățare 4. Curriculum școlar de geografie. Reforma curriculară.

- Definiții și probleme generale. Esența reformei curriculare.
- Părțile structurale ale Curriculumului modernizat la geografie.
- Orientările Curriculumului modernizat la geografie pentru treapta gimnazială.
- Principiile ce stau la baza Curriculumului modernizat la geografie.
- Funcțiile Curriculumului modernizat. Avantajele Curriculumului modernizat axat pe competențe.
- Elemente curriculare în învățământul geografic: planuri de învățământ, ghiduri metodologice etc.

Unitatea de învățare 5. Conținutul învățământului preuniversitar la Geografie. Manualul școlar de geografie.

- Structura conținuturilor de învățare în conformitate cu Curriculumul modernizat de geografie.
- Caracteristicile conținutului învățământului geografic.
- Eșalonarea conținuturilor de învățământ la geografie: treapta gimnazială.
- Manualul de geografie – funcții și structură.
- Rolul manualului de geografie pentru profesor și elev.
- Cerințe privind elaborarea manualelor.
- Criterii de analiză a manualelor școlare de geografie.

Unitatea de învățare 6. Finalitățile învățării geografiei. Corelația dintre idealul educațional și obiectivele generale. Operaționalizarea obiectivelor.

- Idealul educațional și finalitățile învățării geografiei;
- Obiectivele educaționale. Tipuri de obiective.
- Operaționalizarea obiectivelor educaționale.
- Criterii și cerințe în formularea obiectivelor educaționale.

Unitatea de învățare 7. Competențele. Caracteristici. Tipuri de competențe. Metodologia formării competențelor

- Caracteristicile esențiale ale competențelor.
- Etape de parcurs pentru formularea și selectarea riguroasă a competențelor.
- Tipuri de competențe. Taxonomia competențelor. Competențele-cheie. Competențele transdisciplinare. Competențele specifice disciplinei Geografie. Unitățile de competență.
- Metodologia formării competențelor specifice.

Unitatea de învățare 8. Metodologia didactică în lecția de geografie. Metode expositive.

- Caracteristicile și funcțiile strategiilor didactice. Clasificarea strategiilor didactice.
- Principii ce stau la baza selectării strategiilor didactice de către profesor.
- Definierea conceptelor de „metodă”, „procedeu” și „metodologie”.
- Funcțiile și taxonomia metodelor didactice.
- Metodele de predare-învățare centrate pe activitatea profesorului și pe acțiunea elevului. Direcții de perfecționare a metodelor didactice.
- Metodele expositive: expunerea, descrierea, povestirea, explicația didactică.

Unitatea de învățare 9. Metodele axate pe dialog și cele de explorare a realității și a substitutelor acestora.

- Avantajele metodelor axate pe dialog și a celor de explorare a realității
- Conversația euristică/discuția dirijată, Brainstorming-ul;
- Problematizarea
- Dezbateră. Tipuri de debateri.
- Observarea, studiul de caz, învățarea prin descoperire, modelarea.

Unitatea de învățare 10. Metode bazate pe acțiune

- Rezolvare de probleme
- Algoritmizarea
- Exercițiul
- Jocurile didactice
- Jocul de rol

Unitatea de învățare 11. Tehnici activizante. Învățarea prin cooperare la geografie

- Metode de dezvoltare a gândirii critice
- Metode de dezvoltare a spiritului activ
- Metode de dezvoltare a spiritului creativ
- Învățarea prin cooperare la geografie

Unitatea de învățare 12. Taxonomia lui Bloom. Interogarea multiprocesuală. Tehnici de lectură. Organizatori grafici.

- Taxonomia lui Bloom. Domeniile de cunoaștere
- Interogarea multiprocesuală. Tipuri de întrebări la lecția de geografie.
- Lecturarea. Tipuri de texte. Tehnici de lectură.
- Organizatori grafici. Tipuri și aplicare.

Unitatea de învățare 13. Utilizarea mijloacelor de învățământ în predarea-învățarea geografiei

- Mijlocele de învățământ: caracteristici, funcții, clasificare.
- Avantajele și dezavantajele materialului audio-vizual (MAV).
- Cabinetul de geografie. Funcțiile și structura cabinetului de geografie.

- Terenul geografic – caracteristici. Obiectivele terenului geografic.
- Eficiența cabinetului de geografie și a terenului geografic.

Unitatea de învățare 14. Utilizarea hărților și crochiurilor în lecția de geografie. Utilizarea atlaselor școlare tradiționale și digitale

- Hărțile geografice și atlasele geografice. Importanță. Tipuri.
- Analiza hărții geografice
- Interpretarea hărții geografice
- Modalități de aplicare a hărții geografice și a atlasului la lecțiile de geografie.

Unitatea de învățare 15. Utilizarea tehnologiilor informaționale în activitatea didactică la geografie. Resurse digitale.

- TIC cu aplicare la lecțiile de geografie.
- Platforme educaționale digitale și aplicații digitale utilizate la lecțiile de geografie.
- Laboratorul digital.
- Utilizarea resurselor web la lecția de geografie.

Unitatea de învățare 16. Forme de organizare a activității didactice la geografie. Lecția – activitate didactică fundamentală.

- Forme de organizare a activității didactice la geografice. Activitatea frontală, individuală și în grup: caracteristici, exemple de activități, avantaje și dezavantaje.
- Caracteristicile lecției de geografie. Cerințele unei lecții moderne de geografie.
- Avantajele și dezavantajele lecției de geografie.
- Pregătirea profesorului pentru lecție – pregătirea generală și pregătirea propriu-zisă pentru fiecare lecție.

Unitatea de învățare 17. Modele de structurare a lecției de geografiei. Tipuri și variante de lecții

- Modele de structurare a lecțiilor. Modelul ERRE. Lucrările practice.
- Tipologia lecțiilor de geografie (conform criteriului competenței): lecția de comunicare a noilor cunoștințe (de predare); lecția de formare a priceperilor și deprinderilor; lecția combinată (mixtă); lecția de recapitulare și sistematizare (de sinteză); lecția de evaluare a cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor.

Unitatea de învățare 18. Evaluarea rezultatelor elevilor

- Evaluarea – componentă a procesului de învățământ. Principiile pe care se fundamentează evaluarea educațională.
- Componentele evaluării. Funcțiile evaluării.
- Tipuri de evaluare: inițială, continuă, sumativă (normativă), finală.
- Cerințele pedagogice ale evaluării. Metode și tehnici de evaluare.
- Probele orale, scrise și practice.
- Testarea – metodă modernă de evaluare. Baremul de notare.

- Succesul și insuccesul școlar.
- Criterii de evaluare și autoevaluare a unei activități didactice.

Unitatea de învățare 19. Activități extracurriculare. Excursia. Vizita. Drumetia. Orientarea turistică. Sesiunile de comunicări științifice și referate. Concursurile și examenele. Cercul de geografie

- Specificul activităților didactice extrașcolare. Excursia. Vizita geografică.
- Centrul de studiere a orizontului local: obiective, cerințe, tipuri de activități organizate în cadrul cercului de studiere a orizontului local.
- Excursiile și vizitele geografice: caracteristici; importanța și clasificarea excursiilor și vizitelor geografice. Organizarea și desfășurarea excursiilor geografice.
- Drumetia. Aplicații practice. Orientarea turistică.
- Concursurile și examenele. Cercul de geografie.

Unitatea de învățare 20. Macroproiectarea activității didactice la geografie. Conceptul de proiectare, importanța și etapele proiectării. Analizarea documentelor școlare.

- Caracteristicile proiectării didactice.
- Tipuri de proiectare: globală și eșalonată.
- Unitățile de învățare – caracteristici.
- Pași acționali în procesul de proiectare a unităților de învățare.
- Proiectarea semestrială/anuală – caracteristici. Schema de elaborare a proiectării semestriale/ anuale.

Unitatea de învățare 21. Microproiectarea. Analizarea și aplicarea modelului de structurare a lecției: Evocare – Realizarea sensului – Reflecție – Extindere. Analiza etapelor proiectării, realizării și evaluării lecției. Elaborarea proiectului de lecție

- Proiectul de lecție – caracteristici specifice.
- Structura proiectului de lecție.
- Etapele proiectării didactice.
- Tipuri de proiecte de lecții.

Strategii de predare și învățare

Strategii centrate pe student, cu accent pe dobândirea (inter)activă a cunoștințelor, abilităților și competențelor prin cooperare/colaborare, pe învățare experiențială, învățare bazată pe sarcini de lucru, învățare autonomă. Curs: prelegerea introductivă; prelegerea tematică interactivă; prelegerea-dezbatere; prelegerea problematizată; prelegerea-conferință; prelegerea practică/aplicativă; prelegerea modular-integrativă (sandwich); Seminar: de reluare și aprofundare; de dezvoltare; aplicativ; training; integrativ; în bază de studii de caz, sarcini de lucru, exerciții, rezultate ale studiului individual etc.; Laborator: în bază de exerciții, observare dirijată, modelare, simulare didactică, joc de rol, proiect, învățare bazată pe sarcini de lucru etc.; Studiu individual în baza elaborării ghidate a unor produse diferențiate/individualizate/de grup: sistem de sarcini aplicative/practice, rezumat, portofoliu, referat, proiect, studiu de caz, situație-problemă, problem-based learning etc.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă:

- Proba I: test + activitatea în cadrul seminarelor.
- Proba II: Fiecare student va prezenta câte o lecție demonstrativă (30%) + proiectele didactice elaborate în cadrul lucrului individual (40%) + activitatea în cadrul seminarelor (30%).

Evaluare finală:

- Prin examen oral (2 subiecte teoretice + 1 subiect practic).

Nota finală se constituie din: nota de la evaluările curente (60%) + nota de la examenul oral (40%) = nota finală (100%).

Bibliografie

Bibliografie obligatorie:

1. Bocoș M., *Instruirea interactivă. Repere axiologice*. Iași: Polirom, 2013;
2. Dulamă M. E. *Didactica geografică*. Cluj: Clusium, 1996;
3. Dulamă M.E. *Didactica axată pe competențe*. Cluj: Presa Universitară Clujeană, 2010;
4. Dulamă M. E. *Strategii și tehnici didactice activizante cu aplicații în geografie*. Cluj-Napoca 2002;
5. Dulama E. Serafima Roșcovan. *Didactica geografiei*, Ed. Bons Offices, Chișinău, 2007;
6. Dulamă E. *Metodologia didactică, teorie și practică*, Ed.Clusium Cluj-Napoca, 2008;
7. Dulamă E. *Cum îi învățăm pe alții să învețe* Clusium, Cluj-Napoca, 2009;
8. Drumea P., Drumea S. *Didactica geografiei*. Chișinău. 2000;
9. Drumea P. *Evoluția învățămîntului geografic în Republica Moldova*. Chișinău 1997;
10. Iilca N. *Didactica geografiei*. Corint 2000;
11. Mândruț O. *Ghid de evaluare la geografie*. București 1999;
12. Mândruț O., Dan S., *Didactica geografiei. O abordare actuală*. București: Corint Educațional, 2014;
13. SOCHIRCĂ, E.; PLĂCINTĂ, D.; CHIȘCĂ, D. Ghid de implementare a tehnologiei STEM și utilizare a senzorilor în domeniul Științe ale naturii (geografie, biologie, chimie), ciclul gimnazial. Ch.: UST, 2021. 82 p. ISBN 978-9975-76-359-2.
14. GUȚU, V.; BOCANCEA, V.; CIUVAGA, V.; SOCHIRCĂ, E. Curriculum de bază pentru domeniul Știință. Tehnică. Tehnologii. Educația și învățămîntul extrașcolar. Ch: 2021. 56 p.
https://mecc.gov.md/sites/default/files/curriculum_stiinta_tehnica_tehnologii.pdf
15. SOCHIRCĂ, E.; PLĂCINTĂ, D.; CHIȘCĂ, D., ROTARI, N. Ghid de implementare a tehnologiei STEM și utilizare a senzorilor în domeniul Științe ale naturii (geografie, biologie, chimie), ciclul liceal. Ch.: UST, 2022. 69 p. ISBN 978-5-88554-079-7.

16. BEREGOI E., AXÎNTI S., JIOARĂ M., LAZARI R., SOCHIRCĂ E. ș.a. Geografie. Curriculum disciplinar. Ghid de implementare. Clasele V-IX. Chișinău: Lyceum, 2020. 88 p. ISBN 978-9975-3437-0-1.
17. BEREGOI E., AXÎNTI S., JIOARĂ M., LAZARI R., SOCHIRCĂ E. ș.a. Geografie. Curriculum disciplinar. Ghid de implementare. Clasele X-XII. Chișinău: Lyceum, 2020. 92 p. ISBN 978-9975-3437-1-8.
18. BEREGOI E., AXÎNTI S., JIOARĂ M., LAZARI R., SOCHIRCĂ E. ș.a. География. Curriculum disciplinar. Ghid de implementare. Clasele V-IX. Chișinău: Lyceum, 2020. 100 p. ISBN 978-9975-3437-3-1.
19. BEREGOI E., AXÎNTI S., JIOARĂ M., LAZARI R., SOCHIRCĂ E. ș.a. География. Curriculum disciplinar. Ghid de implementare. Clasele X-XII. Chișinău: Lyceum, 2020. 96 p. ISBN 978-9975-3437-5-5.
20. **SOCHIRCĂ, E.**; BEREGOI, E. Aspecte didactice cu privire la predarea-învățarea-evaluarea unităților de conținut curriculare Procese și fenomene geografice de risc la Geografie. Revista Didactica Pro.... 2022, nr. 2-3 (132-133), 84-91. ISSN 1810-6455.
21. **SOCHIRCĂ, E.**; PÎNTEA S.A., Contribuția noilor educații la dezvoltarea educației globale. Revista Didactica Pro.... 2022, nr. 2-3 (132-133), 7-11. ISSN 1810-6455.
22. VOLONTIR, N.; **SOCHIRCĂ, E. Aplicarea fișelor de evaluare criterială la lecțiile de geografie.** Didactica Pro... Revistă de teorie și practică educațională. Nr. 5-6 (105-106), 2017. Pag. 74-79. ISSN: 1810-6455.
23. VOLONTIR, N.; **SOCHIRCĂ E. Proiect pentru educația ambientală și protejarea mediului.** Didactica Pro... Revistă de teorie și practică educațională. Nr. 1 (107), 2018. Pag. 47-51. ISSN: 1810-6455.
24. VOLONTIR, N.; **SOCHIRCĂ, E.** Educația pentru dezvoltare durabilă prin Geografie – imperativ al mileniului III. Revista Didactica Pro... 2019, nr. 2 (114), 36-40. ISSN 1810-6455;
25. **SOCHIRCĂ, E.**; BEREGOI, E. Elemente de noutate ale curriculumului la disciplina școlară Geografie. Revista Didactica Pro.... 2019, nr. 4-5 (116-117), 61-66. ISSN 1810-6455.

Bibliografie opțională:

28. Callo T., (coordonator), Paniș A., Andrițchi V., Afanas A., Vrabii V., *Educația centrată pe elev. Ghid metodologic*, Chișinău, 2010
29. SOCHIRCĂ, V. ; SOCHIRCĂ, E. ; COZMA, N. Disciplina de studii : Geografie. In: Evaluarea curriculumului educațional. Coord.: V. GUȚU. Ch.: „UNICEF Moldova”, 2018. pp. 3-41. CZU 373.091:911; E 93; ISBN 978-9975-142-52-6.
30. Evaluarea procesului de studiere a științelor reale și ale naturii din perspectiva inter/transdisciplinată. Concept STEAM. Chișinău, 2020. ISBN 978-9975-117-50-0. 252 pagini. SOCHIRCĂ Elena. Secțiunea 2. Rezultatele examenului de BAC la geografie. Pag. 53-55. Secțiunea 3. Rezultatele și carierile profesionale ale olimpicii la geografie. Pag. 126-133. Secțiunea 4. Abordări interdisciplinare în procesul de studiere a geografiei. Pag. 202 -216.
31. SOCHIRCĂ, E.; BEREGOI, E. Considerații privind aplicarea textelor la lecțiile de geografie. În: Materialele conferinței republicane a cadrelor didactice (10-11 martie

- 2018). Volumul II: Științe ale Naturii. Ch.: UST, 2018. pp. 222-228. ISBN 978-9975-76-228-1.
32. SOCHIRCĂ, E.; COZMA, N. Considerații privind formarea competențelor antreprenoriale la lecțiile de Geografie în învățământul general. În: "Probleme actuale ale didacticii științelor reale". Conferința științifico-didactică națională cu participare internațională, ediția a II-a, consacrată aniversării a 80-a a profesorului universitar Ilie Lupu (10-12 mai 2018). Volumul II. Ch.: UST, 2018. pp. 78-82. ISBN 978-9975-76-239-7.
33. SOCHIRCĂ, E.; MAMOT, V. Educația demografică, în contextul noilor educații, pe dimensiunea disciplinei școlare Geografia. În: "Probleme actuale ale didacticii științelor reale". Conferința științifico-didactică națională cu participare internațională, ediția a II-a, consacrată aniversării a 80-a a profesorului universitar Ilie Lupu (10-12 mai 2018). Volumul II. Ch.: UST, 2018. pp. 83-87. ISBN 978-9975-76-239-7.
34. SOCHIRCĂ, E.; MAMOT, V. Aplicarea unor tehnici de dezvoltare a gândirii critice la lecțiile de geografie în clasa a VIII-a. În: Materialele conferinței științifice naționale cu participare internațională "Mediul și dezvoltare durabilă". Ediția a IV-a. 80 de ani ai Facultății de Geografie (25-28 octombrie 2018). Ch.: UST, 2018. pp. 239-243. ISBN 978-9975-76-253-3.
35. SOCHIRCĂ E., JECHIU E., Considerații privind dezvoltarea creativității elevilor la lecțiile de geografie. Chișinău, UST, 2017. Materialele conferinței științifico-practice națională cu participare internațională "Reconceptualizarea formării inițiale și continue a cadrelor didactice din perspectiva interconexiunii învățământului modern general și universitar", vol. II (27-28 octombrie 2017). Pag. 301-306. ISBN 978-9975-76-215-1.
36. SOCHIRCĂ E., MAMOT V., Considerații privind conexiunile interdisciplinare dintre geografie și alte discipline școlare. Chișinău, UST, 2017. Materialele conferinței științifico-practice națională cu participare internațională "Reconceptualizarea formării inițiale și continue a cadrelor didactice din perspectiva interconexiunii învățământului modern general și universitar", vol. II (27-28 octombrie 2017). Pag. 306-311. ISBN 978-9975-76-215-1.
37. PÎNTEA, A.; SOCHIRCĂ, E. Interdisciplinaritatea – necesitate impusă de schimbările actuale în domeniul cunoașterii. În: Dialog intercultural polono-moldovenesc. Culegere de studii. Materialele Congresului Științific Internațional Polono-Moldo-Român: Educație – Politică – Societate. Chișinău-Iași, 01-04 aprilie 2019. Chișinău: Tipografia UST, volumul III, nr.1, 2019. Pp. 46-48. ISBN 978-9975-76-273-1.
38. PÎNTEA, S.; SOCHIRCĂ, E. Educația demografică – esențială pentru înțelegerea modului în care funcționează societatea. În: Dialog intercultural polono-moldovenesc. Culegere de studii. Materialele Congresului Științific Internațional Polono-Moldo-Român: Educație – Politică – Societate. Chișinău-Iași, 01-04 aprilie 2019. Chișinău: Tipografia UST, volumul III, nr.1, 2019. Pp. 49-52. ISBN 978-9975-76-273-1.
39. SOCHIRCĂ, E.; MAMOT, V. Situații de învățare la lecțiile de geografie în clasa a IX-a prin aplicarea organizatorilor grafici. Materialele conferinței republicane a cadrelor didactice. 1-2 martie 2019. Chișinău, 2019. Vol.2: Didactica științelor naturii. 316 pagini. ISBN 978-9975-76-268-7. Pag.78-83.

40. Cartaleanu T., Cosovan O., Goraș-Postica V., Lîsenco S., Sclifos L. *Formare de competențe prin strategii didactice interactive* ProDidactica, Chișinău 2008
41. Cerghit I., *Metode de învățămînt*, Iași: Polirom, 2006
42. De Bono E., *Șase pălării gânditoare*. Curtea Veche, București, 2021;
43. Dulamă M. E. *Aplicarea modelului învățării depline în predarea și învățarea geografiei*. Cluj-Napoca 2000;
44. Drumea P. Volontir N. *Valorificări pedagogice*. Didactica Pro Nr. 4 Chișinău 2002;
45. Drumea P., Drumea S. *Metode active utilizate în predarea-învățarea geografiei*. Chișinău 2002;
46. Lemov D., *Cum să predai ca un campion*. Editura Trei, București, 2021;
47. Mândăcanu V. *Tehnologii educaționale moderne*. Vol. V, Le Mott- București 1999;
48. Neacșu I. *Metode și tehnici de învățare eficientă*. Polirom, Iași, 2013;
49. Neacșu I. Stoica A. *Ghid general de evaluare și examinare*. Aramis. București 1996;
50. Okon.W. *Învățămîntul problematizat în școala contemporană*. Bucurști 1978;
51. Pânișoară I. *Enciclopedia metodelor de învățămînt*. Polirom, Iași, 2022;
52. Petty G., *Profesorul azi. Metode moderne de predare*. București, 2007;
53. Tomescu V., Popa F. *Metodica predării geografiei și științelor naturii în ciclul primar*. Ed. Gh. Alexandru, Craiova 1999;

GEOGRAFIA POPULAȚIEI ȘI AȘEZĂRILOR UMANE

Denumirea programului de studii	0114.7 Geografie.
Ciclul	Licență
Denumirea unității de curs	Geografia populației și așezărilor umane
Facultatea/catedra responsabilă de unitatea de curs	Facultatea de Geografie. Catedra Geografie și Turism
Titularul unității de curs	Suvac Silvia
Cadre didactice implicate	-
E-mail	godnoaga-suvac.silvia@upsc.md

Codul unității de curs	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S.O.04.023	3	II	III	90	18	72

Descriere succintă a integrării unității de curs în programul de studii

Unitatea de curs *Geografia populației și așezărilor umane* abordează din punct de vedere geografic fenomenele demografice ale lumii contemporane evidențiind mecanismele care stau

la baza evoluției numărului populației, caracteristicile distribuției spațiale și diversitatea structurală a acesteia. Se are în vedere cunoașterea și înțelegerea realității geodemografice la nivel mondial și regional în strânsa legătura cu evoluția socio-economică și politică actuală, în contextul general al globalizării. Se urmărește de asemenea conștientizarea de către studenți a diversității rasiale, etnice, culturale, lingvistice, confesionale, socio-economice a populației mondiale, a implicațiilor generate de aceste diferențieri în plan demografic, economic, social sau politic. Aspectele geografice ale așezărilor umane sânt abordate în cadrul geografiei urbane și rurale: definirea, tipologia, forma, structura, funcția, evoluția, distribuția așezărilor umane. Obiectivul general al acestei unități de curs îl reprezintă analiza și sinteza complexității fenomenelor și proceselor geodemografice și a așezărilor umane la nivel mondial și regional, prin prisma evoluției cronologice, a repartiției spațiale, a categoriilor și diferențierilor teritoriale, dar și a interculturalității.

Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs

Competențe cognitive:

- Definirea conceptelor de bază din domeniul Geografiei populației și așezărilor umane;
- Utilizarea corectă a termenilor de specialitate;
- Investigarea și interpretarea fenomenelor și proceselor specifice Geografiei populației și așezărilor umane;
- Perceperea coerentă a proceselor și fenomenelor geodemografice la nivel mondial și regional;
- Identificarea factorilor care determină procesele, fenomenele geodemografice și structurile populației.
- Aplicarea cunoștințelor din domeniul studiat și în alte domenii.

Competențe de explicare și interpretare:

- Analiza și interpretarea corectă a concepțiilor geodemografice, a repartiției spațiale a populației, evoluției numerice, mișcării naturale a acesteia pe Terra; de analiză calitativă și cantitativă a unei categorii de populații;
- Identificarea elementelor specifice a categoriilor de stare și mișcare a populației, precum și a categoriilor de așezări;
- Explicarea concretă a realității geodemografice utilizând terminologia specifică.
- Dialog intercultural cu diverși actori educaționali, demonstrând cultură civică și disponibilitate de cooperare și implicare.

Competențe instrumental-aplicative:

- Evaluarea situației geodemografice a unei țări, regiuni, localități;
- Relaționarea fenomenelor demografice din realitate cu reprezentarea lor grafică și cartografică
- Determinarea soluțiilor unor probleme demografice;
- Argumentarea consecințelor diferitor procese și fenomene geodemografice;
- Recomandarea măsurilor concrete de redresare a situației demografice în diferite state;
- Participarea la dezbateri în situații reale și imaginare, în legătură cu problematica disciplinei de studiu;
- Previzionarea evoluției populației pe termen scurt, mediu și lung;
- Stabilirea raporturilor dintre populație și resurse, dintre creșterea demografică și dezechilibrele de mediu;
- Interpretarea critică a practicilor educative din punctul de vedere al respectării și cultivării diversității culturale;
- Construirea creativă și responsabilă a unor alternative pedagogice contextualizate de EIC;

Competențe atitudinale:

- Implicarea în activități științifice în legătura cu disciplina;
- Capacitatea de a avea un comportament etic în legătură cu mediul socio-uman;
- Capacitatea de a aprecia diversitatea și multiculturalitatea;
- Abilitatea de a colabora cu specialiști din alte domenii;
- Atitudine pozitivă față de cunoaștere;
- Curiozitate pentru explorarea mediului geografic;
- Respect pentru diversitatea naturală și umană.
- Utilizarea corectă a datelor despre populație ca sistem
- Analizarea corectă, completă, sistematică a informației cu privire la evidența populației, interpretarea adecvată a metodelor de cercetare utilizate în geografia populației.
- Analiza comparativă a posibilităților și a limitelor abordării interculturale în geografia populației din perspectivă istorică, contextuală, școlară etc., cu toleranță și discernământ.

Finalități de studii	
<p>F-1. Să analizeze din punct de vedere geografic fenomenele și procesele demografice la nivel mondial și regional.</p> <p>F-2. Să investigheze originea, evoluția numerică, distribuția teritorială, mobilitatea spațială a populației. Aspecte cu privire la diversitatea culturală.</p> <p>F-3. Să analizeze indicatorii geodemografici la nivel mondial, regional și local.</p> <p>F-4. Să evalueze structurile populației după diversele criterii: de vârstă, gen, socio-economic, antropologic, etnic, lingvistic, confesional, pe medii de trai prin prisma interculturalității.</p> <p>F-5. Să aprecieze principalele corelații spațiale și temporale între populație, resurse, valorificare, forme de habitat și nivel de dezvoltare;</p> <p>F-6. Să interpreteze problematica specifică fiecărui domeniu de cercetare din cadrul geodemografiei prin prisma interculturalității.</p>	
Preconții	
<p>Discipline anterior studiate: Geografie umană generală, Pedagogie, discipline din domeniul Geografiei etc.</p> <p>Condiții prealabile:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Operaționalizarea termenilor în domeniul: geografiei umane, pedagogiei, sociologiei etc. • Deprinderi de muncă intelectuală: capacitatea de a elabora un proiect didactic, portofoliu, de a căuta și rezuma sursele bibliografice, de informare și documentare, de organizare independentă a activității de învățare etc. • Deprinderi de analiză și sinteză: capacitatea de a analiza materialele din domeniul educațional etc. 	
Conținutul unității de curs	
Tema: Geografia populației și așezărilor umane – obiect de studiu, metode de cercetare, legăturile cu alte științe	
Obiective de referință	Unități de conținut
<p>Studentii vor fi capabili:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Să definească obiectul de studiu și conceptele relaționate cu geografia populației și așezărilor umane; - Să identifice legăturile interdisciplinare ale geografiei populației și așezărilor umane; - Să stabilească locul Geografiei populației și așezărilor umane în cadrul Geografiei umane; 	<p>Subiecte:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Geografia populației și așezărilor umane – obiect și domeniu de studiu, importanța. • Locul Geografiei populației în cadrul geografiei umane; • Preocupările științifice în domeniul geografiei populației și a așezărilor umane.

<ul style="list-style-type: none"> - Să stabilească locul Geografiei populației în sistemul de științe geografice; - Să identifice metodele de cercetare aplicate în Geografia populației; - Să argumenteze importanța practică a Geografiei populației. 	<ul style="list-style-type: none"> • Raporturile cu alte științe. <p>Termeni-cheie: populație umană, subpopulație, populație deschisă, populație închisă, familia, cohortă, generație, metode de cercetare.</p>
Tema: Sistemul informațional în Geografia populației și așezărilor umane	
Obiective de referință	Unități de conținut
<p>Studentii vor fi capabili:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Să definească conceptele ce țin de sursele informaționale ale populației; - Să determine izvoarele informaționale de bază și secundare; - Să identifice principalele instrumente de înregistrare și evidență a populației; - Să argumenteze necesitatea acumulării și sistematizării informației cu caracter socio-demografic și rolul acestora în implementarea politicilor social-economice din țară. 	<p>Subiecte:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Evidența curentă și periodică a populației; • Organizațiile internaționale și naționale implicate în evidența populației; • Recensămintele populației; • Statistica stării civile. <p>Termeni-cheie: evidența populației, evidență curentă, evidență periodică, populație prezentă, populație stabilă, recensământ al populației, statistica stării civile, registre de populație, metode de cercetare.</p>
Tema: Evoluția numerică a populației din cele mai vechi timpuri până în prezent	
Obiective de referință	Unități de conținut
<p>Studentii vor fi capabili:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Să analizeze evoluția numerică a populației Terrei de la apariția omului până în prezent; - Să evidențieze etapele/fazele cu cel mai mare ritm de creștere a populației mondiale; - Să identifice factorii care au determinat creșterea accentuată a populației în secolul XX; - Să analizeze evoluția numerică a populației pe regiuni geografice și țări ale lumii. 	<p>Subiecte:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Evoluția numerică a populației mondiale în diferite perioade. • Evoluția numerică a populației pe continente și pe mari regiuni geografice. • Concepții geodemografice și teorii cu privire la creșterea numărului de locuitori. • Posibile remedii în problema creșterii demografice. <p>Termeni-cheie: baby-boom, explozie demografică, creștere demografică.</p>
Tema: Distribuția geografică a populației mondiale	
Obiective de referință	Unități de conținut

<p>Studentii vor fi capabili:</p> <ul style="list-style-type: none">- Să definească principalele noțiuni și concepte ce țin de repartiția spațială a populației Terrei;- Să analizeze factorii care determină repartiția neuniformă a populației pe regiuni ale Terrei;- Să analizeze tendințele înregistrate în dinamica densității medii a populației la nivel mondial, pe regiuni și țări ale lumii;- Să calculeze densitatea medie a populației;- Să localizeze pe hartă regiunile cel mai dens și cel mai slab populate de pe Terra.	<p>Subiecte:</p> <ul style="list-style-type: none">• Aria antropogenezei.• Factorii care au determinat repartiția spațială a populației;• Indicatorii repartiției spațiale a populației.• Focare principale și secundare de concentrare a populației. <p>Termeni-cheie: densitatea medie a populației, oicumena, anoicumena, suboicumena, coeficientul de arealitate, distanța medie dintre doi locuitori.</p>
Tema: Mișcarea naturală a populației. Tranziția demografică	
Obiective de referință	Unități de conținut
<p>Studentii vor fi capabili:</p> <ul style="list-style-type: none">- Să definească principalele noțiuni și concepte ce țin de mișcarea naturală și tranziția demografică a populației;- Să analizeze evoluția în dinamică a bilanțului natural al populației la nivel mondial, pe regiuni și state ale lumii.- Să evidențieze tipurile de bilanț natural și factorii care influențează valorile acestui coeficient.- Să analizeze procesul de tranziție demografică și particularitățile specifice fiecărei faze a tranziției demografice.- Să analizeze indicii mișcării naturale ale populației (rata natalității, rata mortalității, rata mortalității infantile, rata bilanțului natural) la nivel de state;- Să construiască reprezentări grafice cu privire la dinamica populației.	<p>Subiecte:</p> <ul style="list-style-type: none">• Componentele dinamicii populației. Mișcarea naturală și mecanică a populației;• Indicatorii demografici ai mișcării naturale a populației;• Variații spațiale ale indicatorilor demografici;• Tipuri de evoluție demografică. Legea tranziției demografice. <p>Termeni-cheie: mișcare naturală a populației, bilanț natural, spor natural, deficit natural, natalitate, mortalitate, tranziția demografică, politica demografică</p>
Tema: Migrațiile populației Terrei	
Obiective de referință	Unități de conținut
<p>Studentii vor fi capabili:</p> <ul style="list-style-type: none">- Să definească conceptele de bază și indicatorii care explică și caracterizează migrația populației;	<p>Subiecte:</p> <ul style="list-style-type: none">• Migrația – concept și noțiune geografică. Factorii care determină migrația populației.• Forme de mobilitate a populației. Rolul migrațiilor în

<ul style="list-style-type: none"> - Să identifice particularitățile de bază ale migrației populației în diferite perioade de timp; - Să clasifice migrațiile populației după diferite criterii; - Să determine factorii, fenomenele și procesele, indicatorii care justifică dimensiunea migrației populației în timp și spațiu; - Să analizeze <i>efectele economice, sociale, demografice ale migrației asupra dezvoltării socio-economice a statelor</i>; - Să argumenteze <i>necesitatea implementării politicilor migraționiste pentru statele de emigrație și statele de imigrație</i>; - Să analizeze geografia migrațiilor în diferite perioade istorice; - Să analizeze procesele migraționiste actuale, aspectele interculturale ale acestora. 	<p>popularea Globului.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Caracteristici actuale ale migrației internaționale. Consecințele migrațiilor. • Aspecte interculturale ale migrației – diversitate interculturală și globalizare. <p>Termeni-cheie: migrație, emigrație, imigrație, repatriere, migrații definitive, muncitori pe contract, profesioniști de tranzit, exod de inteligență, migranți ilegali, migranți forțați, migrație virtuală/telemunca, sold migrațional, migrație sumară.</p>
Tema: Structurile populației. Structura pe grupe de vârstă	
Obiective de referință	Unități de conținut
<p>Studentii vor fi capabili:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Să definească conceptele și indicatorii ce caracterizează structura pe grupe de vârstă a populației; - Să analizeze factorii care influențează și determină dezechilibre/echilibre ale structurii pe grupe de vârstă a populației. - Să analizeze tendințele înregistrate în dinamica structurii pe grupe de vârstă a populației la nivel mondial, pe regiuni și state ale lumii. - Să aprecieze gradul de îmbătrânire demografică a populației la nivel mondial, pe regiuni ale Terrei și state. - Să localizeze pe hartă statele și regiunile care înregistrează dezechilibre în structura pe vârste a populației - Să analizeze tendințele de evoluție a speranței de viață la naștere a populației la nivel mondial și pe regiuni geografice. 	<p>Subiecte:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Structurile populației și importanța acestora. Structura pe grupe de vârstă; • Variații spațiale ale structurii pe grupe de vârstă a populației; • Îmbătrânirea demografică. Consecințe. • Speranța de viață la naștere. Vârsta medie. <p>Termeni-cheie: populația tânără, populația adultă, populația vârstnică, îmbătrânire demografică, speranță de viață la naștere, vârstă medie</p>
Tema: Structura după gen (pe sexe) a populației. Structura după starea civilă a	

populației	
Obiective de referință	Unități de conținut
<p>Studentii vor fi capabili:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Să definească conceptele și indicatorii ce caracterizează structura pe gen a populației; - Să analizeze factorii care influențează și determină dezechilibre/echilibre ale structurii pe gen a populației. - Să analizeze tendințele înregistrate în dinamica structurii pe gen a populației la nivel mondial, pe regiuni și state ale lumii. - Să localizeze pe hartă statele și regiunile care înregistrează dezechilibre în structura pe gen a populației. - Să analizeze aspectele interculturale ale structurii pe gen a populației în diverse regiuni geografice ale Terrei. 	<p>Subiecte:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Structura după gen (pe sexe) a populației. Indicatori. • Factorii care influențează structura după gen a populației. Aspecte interculturale. • Variații spațiale ale structurii pe gen a populației. • Structura după starea civilă a populației – categorii de populație. <p>Termeni-cheie: raport de masculinitate, raport de feminitate, supramortalitate feminină, supramortalitate masculină</p>
Tema: Structura rasială a populației. Repartiția geografică. Aspecte interculturale.	
<p>Studentii vor fi capabili:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Să definească conceptele și indicatorii ce caracterizează structura rasială a populației Terrei; - Să analizeze factorii care au determinat formarea raselor umane pe Terra; - Să diferențieze rasele umane după particularitățile morfologice și fiziologice; - Să analizeze teoriile apariției raselor umane; - Să specifice caracteristicile morfologice ale raselor umane; - Să investigheze evoluția structurii rasiale a populației Terrei pe regiuni; - Să analizeze diversitatea inter-rasială și repartiția spațială a raselor umane; - Să recunoască și să combată cazuri de discriminare rasială; - Să manifeste toleranță față de reprezentanții altor rase umane. - Să analizeze dinamica ponderii raselor umane în totalul populației mondiale. 	<p>Subiecte:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rasa umană – definiție, origine, evoluție; • Tipuri de rase umane pe Terra – particularități morfologice și fiziologice; • Repartiția spațială a raselor umane pe Terra; • Discriminare rasială/rasism – recunoaștere și combatere. <p>Termeni-cheie: antropogeneză, rasă umană, structura rasială a populației, rase de tranziție/mixte, discriminare rasială, rasism, apartheid.</p>
Tema: Structura etnică și lingvistică a populației. Aspecte interculturale.	

Obiective de referință	Unități de conținut
<p>Studentii vor fi capabili:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Să definească conceptele și indicatorii ce caracterizează structura etno-lingvistică a populației; - Să analizeze factorii care influențează structura etnică și lingvistică a populației - Să analizeze tendințele înregistrate în evoluția structurii etnice și lingvistice a populației la nivel mondial, pe regiuni și state ale lumii. - Să manifeste toleranță față de reprezentanții altor grupuri etnice. 	<p>Subiecte:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Noțiuni de etnie. Rolul teritoriului și al statului în identificarea grupelor etnice. • Tipuri de relații spațiale între națiuni, stat și minorități. • Familiile de limbi. Clasificarea familiilor de limbi în grupe de limbi. • Originea și distribuția spațială a familiilor și grupelor lingvistice. <p>Termeni-cheie: popor, grup etnic, familie de limbi, minoritate etnică, grupă de limbi</p>
Tema: Structura confesională (religioasă) a populației. Aspecte interculturale.	
Obiective de referință	Unități de conținut
<p>Studentii vor fi capabili:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Să definească conceptele și indicatorii ce caracterizează structura confesională a populației; - Să analizeze evoluția structurii confesionale a populației Globului pe regiuni; - Să diferențieze religiile universale, etnice și tribale. - Să analizeze repartitia spațială a confesiunilor. - Să manifeste toleranță față de reprezentanții altor confesiuni. 	<p>Subiecte:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Clasificarea religiilor. Distribuția spațială a religiilor. • Ariile confesionale actuale. Influența religiilor asupra populației <p>Termeni-cheie: religie/confesiune, structură confesională, religii universale, religii etnice, religii tribale, ateism.</p>
Tema: Structura socio-economică a populației. Aspecte interculturale	
Obiective de referință	Unități de conținut
<p>Studentii vor fi capabili:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Să definească conceptele de bază ce caracterizează structura economică a populației; - Să determine rata de activitate a populației pe Terra și pe regiuni geografice, în baza datelor statistice; - Să identifice factorii care determină variații ale ratei de activitate a populației, ratei de activitate pe sexe, pe vârste în diferite regiuni și țări ale globului; 	<p>Subiecte:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Structura socio-economică a populației. Aspecte interculturale • Rata de activitate a populației mondiale. Rata de activitate pe gen. • Factorii care determină rata de activitatea feminină pe regiuni al Terrei. Aspecte interculturale. • Șomajul – concept, tipuri. Structura populației în funcție de activitatea economică. <p>Termeni-cheie: populație activă,</p>

<p>- Să indice tipurile de șomaj, variația ratei șomajului în diferite state și regiuni, precum și cauzele șomajului.</p>	<p>populație inactivă, rata generală de activitate, rată de activitate specifică a populației după vârstă, rată de activitate specifică după sex, structura populației active pe sectoare economice, raport de dependență economică.</p>
Tema: Structura pe medii. Așezările umane.	
Obiective de referință	Unități de conținut
<p>Studentii vor fi capabili:</p> <ul style="list-style-type: none">- Să definească principalele noțiuni și concepte ce caracterizează geografia așezărilor umane;- Să analizeze factorii care au determinat intensificarea procesului de urbanizare pe parcursul ultimelor două secole;- Să clasifice așezările umane după diferite criterii;- Să evidențieze regiunile și statele cu cel mai înalt grad de urbanizare.	<p>Subiecte:</p> <ul style="list-style-type: none">• Structura pe medii a populației Terrei – populație rurală și populație urbană. Criterii de identificare.• Urbanizarea. Factorii care au determinat urbanizarea. Variații spațiale ale urbanizării.• Conceptul de habitat uman. Componentele habitatului uman.• Așezările umane. Concepte, componente, forme de aglomerare umană. Ruralul – geneză a urbanului <p>Termeni-cheie: structura pe medii, așezare urbană, urbanizare, așezare rurală, urbanizare falsă, vatră, moșie, extravilan, intravilan.</p>
Tema: Geografia așezărilor rurale. Organizarea și amenajarea spațiului rural	
Obiective de referință	Unități de conținut

<p>Studentii vor fi capabili:</p> <ul style="list-style-type: none">- Să definească principalele noțiuni și concepte ce caracterizează geografia așezărilor rurale;- Să analizeze factorii care au determinat evoluția așezărilor rurale pe parcursul ultimelor două secole;- Să clasifice așezările rurale după diferite criterii;- Să evidențieze tipuri de așezări rurale în funcție de regiunea geografică.	<p>Subiecte:</p> <ul style="list-style-type: none">• Noțiune de așezare rurală. Caractere teritoriale ale așezărilor rurale (mărimea, forma și structura așezărilor rurale).• Clasificarea așezărilor rurale după aspectul geografic (morfostructură), funcție și ocupația populației și după numărul de locuitori. <p>Termeni-cheie: așezare rurală, vatră, moșie, sat, cătun, ferma.</p>
<p>Tema: Geografia așezărilor urbane. Organizarea și amenajarea spațiului urban</p>	
<p>Obiective de referință</p>	<p>Unități de conținut</p>
<p>Studentii vor fi capabili:</p> <ul style="list-style-type: none">- Să definească principalele noțiuni și concepte ce caracterizează geografia așezărilor urbane;- Să analizeze factorii care au determinat evoluția așezărilor urbane pe parcursul ultimelor două secole;- Să clasifice așezările urbane după diferite criterii;- Să evidențieze tipuri de așezări urbane în funcție de regiunea geografică.	<p>Subiecte:</p> <ul style="list-style-type: none">• Noțiune de așezare urbană. Trăsăturile generale ale orașelor și evoluția formării lor.• Tipuri morfostructurale de orașe. Concepții cu privire la poziția și repartiția teritorială a orașelor.• Forme teritoriale urbane (orașul propriu-zis, aglomerație urbană, conurbație, metroploă, megapolisul).• Clasificarea orașelor după numărul de locuitori, geneză (perioada formării lor), funcție, structură teritorială.• Urbanizarea și concentrarea urbană: concept și dimensiuni. Evoluția urbanizării. Rolul orașelor mari în dezvoltarea societății. Tipuri de urbanizare. Deosebiri regionale în urbanizare. <p>Termeni-cheie: urbanizare, așezare urbană, suburbanizare,</p>

	aglomerație urbană, interurbație, conurbație, megalopolis, metropolă.
Tema: Ecologia așezărilor umane. Probleme actuale ale habitatului uman	
Obiective de referință	Unități de conținut
<p>Studentii vor fi capabili:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Să stabilească problemele de mediu cu care se confruntă marile orașe; - Să analizeze presiunea umană asupra elementelor mediului; - Să evidențieze problemele globale ce țin de raportul populație – resurse umane; - Să analizeze soluții de dezvoltare durabilă a așezărilor umane. 	<p>Subiecte:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ecologia așezărilor umane. Probleme actuale ale habitatului uman; • Presiunea umană asupra elementelor mediului înconjurător. • Probleme privitoare la raporturile populație - resurse naturale. • Aspectele ecologice ale așezărilor umane. Dezvoltarea durabilă a așezărilor umane <p>Termeni-cheie:</p>
Tema: Dezvoltarea umană. Indicatorul de dezvoltare umană. Calitatea populației. Aspecte interculturale. Dezvoltare versus subdezvoltare. Diferențieri spațiale.	
Obiective de referință	Unități de conținut
<p>Studentii vor fi capabili:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Să definească principalele noțiuni și concepte ce țin de dezvoltarea umană a populației; - Să analizeze factorii care determină diferențieri în dezvoltarea umană a populației la nivel de regiuni și state. 	<p>Dezvoltarea umană. Indicatorul de dezvoltare umană. Calitatea populației. Aspecte interculturale. Dezvoltare versus subdezvoltare. Diferențieri spațiale.</p> <p>Termeni-cheie: dezvoltare umană, indicatorul dezvoltării umane, calitatea vieții, rata de alfabetizare</p>
Tema: Profilul geodemografic al Republicii Moldova. Aspecte interculturale.	
Obiective de referință	Unități de conținut
<p>Studentii vor fi capabili:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Să analizeze situația demografică a populației în Republica Moldova; - Să stabilească cauzele și consecințele crizei demografice asupra populației și economiei Republicii Moldova. 	<p>Profilul geodemografic al Republicii Moldova</p> <p>Termeni-cheie: criză demografică, îmbătrânire demografică, politică demografică, dezvoltare demografică durabilă.</p>
Strategii de predare și învățare	

<p>Strategii centrate pe student, cu accent pe dobândirea (inter)activă a cunoștințelor, abilităților și competențelor prin cooperare/colaborare, pe învățare experiențială, învățare bazată pe sarcini de lucru, învățare autonomă. Curs: prelegerea introductivă; prelegerea tematică interactivă; prelegerea-dezbatere; prelegerea problematizată; prelegerea-conferință; prelegerea practică/aplicativă; prelegerea modular-integrativă (sandwich); Seminar: de reluare și aprofundare; de dezvoltare; aplicativ; training; integrativ; în bază de studii de caz, sarcini de lucru, exerciții, rezultate ale studiului individual etc.; Laborator: în bază de exerciții, observare dirijată, modelare, simulare didactică, joc de rol, proiect, învățare bazată pe sarcini de lucru etc.; Studiu individual în baza elaborării ghidate a unor produse diferențiate/individualizate/de grup: sistem de sarcini aplicative/practice, rezumat, portofoliu, referat, proiect, studiu de caz, situație-problemă, problem-based learning etc.</p>
<p>Strategii de evaluare</p>
<p>Evaluarea curentă:</p> <ul style="list-style-type: none">• Proba I: test + activitatea în cadrul seminarelor.• Proba II: Fiecare student va prezenta câte o lecție demonstrativă (30%) + proiectele didactice elaborate în cadrul lucrului individual (40%) + activitatea în cadrul seminarelor (30%). <p>Evaluare finală:</p> <ul style="list-style-type: none">• Prin examen oral (2 subiecte teoretice + 1 subiect practic). <p>Nota finală se constituie din: nota de la evaluările curente (60%) + nota de la examenul oral (40%) = nota finală (100%).</p>
<p>Bibliografie:</p>
<p>Obligatorie:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Cucu V. (1997), <i>Geografie umană generală. Geografia populației</i>, Ed. Viața Românească, București.2. Cucu V. (1981), <i>Geografia populației și așezărilor umane</i>, București.3. Erdeli G., Dumitrache L. (2001), <i>Geografia populației</i>, Ed. Corint, București4. Ilinca N. (1999), <i>Geografie Umană. Populația și așezările omenești</i>, Editura Corint, București.5. Trebici V., Ghinoiu I. (1986), <i>Demografie și etnografie</i>, Ed. Științifică și Enciclopedică, București.6. Trebici V. (1991), <i>Populația Terrei. Demografie mondială</i>, Ed. Științifică, București.7. Țarcă M. (1997), <i>Demografie</i>, București.8. Ungureanu A. (1980), <i>Orașele din Moldova. Studiu de geografie economică</i>, București9. Ilinca N. (2008), <i>Geografie Umană. Populația și așezările</i>, Editura Corint, București.10. Cucu, V. (2000), <i>Geografia așezărilor rurale</i>, Editura Domino, Târgoviște.

11. Ilieș Al., Stașac, M. (2000), *Studiul geografic al populației*, Editura Universității din Oradea, Oradea.
12. Surd, V. (2001), *Geodemografie*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.
13. Gâștescu P. (1998), *Ecologia așezărilor umane*, Editura Universității din București.
14. Ianoș I. (2005) *Dinamica Urbană*, București
15. Muntele I. (1998), *Populația Moldovei în ultimele două secole*, Ed. Corson, Iași
16. Ianoș, I. (1987), *Orașele și organizarea spațiului geografic*, Editura Academiei Române, București.
17. www.prb.org
18. www.worldbank.org
19. www.unfpa.md
20. www.unfpa.org
21. www.statistica.gov.md

Opțională:

1. Cucu V. (1976), *Geografie și urbanizare*, București.
- Matei C. (2002), *Problemele metodologice ale prognozei demografice*, Ed. Evrica, Chișinău
2. Nicolae I. (2005), *Antropogeografie*, Ed. Universitară, București
3. Omelianciuk M., Polskii S. (1990) *Geografia Naselenia*, Ed. Universitetskoe, Minsk
4. Pivovarov Iu. (2000), *Osnovî gheourbanistiki: Urbanizația i gorodskie sistemî*, Moskva.
5. Počșevski (1978), *Gheografia i naselenie*, Moskva.
6. Șuvalov E. (1997), *Gheografia naselenia*, Moskva.
7. Teodor P. Simion, (1997), *Geografia Terrei (volumul I)*, Ed. Domino, București.
8. Garnier, B., Jaqueline, Chabot, G. (1970), *Geografie urbană*, Editura Științifică, București.

GEOGRAFIA RESURSELOR NATURALE

Denumirea programului de studii	0114.7 Geografie.
Ciclul	Licență
Denumirea unității de curs	Geografia resurselor naturale

Facultatea/catedra responsabilă de unitatea de curs	Facultatea de Geografie, Catedra Geografie și Turism
Titularul unității de curs	Mamot Vitalie, conf. univ. doctor
Cadre didactice implicate	-
E-mail	mamot.vitalie@upsc.md

Codul unității de curs	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S.03.A.019	3	2	3	90	18	72

Descriere succintă a integrării unității de curs în programul de studii

Cursul **Geografia resurselor naturale** este destinat pentru a familiariza studenții cu noțiuni generale din domeniul dat, care vor servi mai departe drept suport pentru studierea celorlalte discipline ce țin de domeniul geografiei umane, ramurale și regionale. Primul compartiment al cursului este dedicat studierii bazelor teoretice și clasificării resurselor naturale după diferite criterii. Cursul dat inițiază studenții cu rolul resurselor naturale în dezvoltarea societății umane în diferite etape istorice.

Celelalte compartimente reflectă geografia principalelor resurse naturale pe domenii de destinații. Un compartiment aparte este dedicat problemelor interacțiunii dintre societate și mediul înconjurător și modificarea mediului geografic.

Asigurarea cu resurse naturale devine una din problemele importante ale dezvoltării de mai departe a Economiei Mondiale. Înlocuirea unor resurse cu altele, epuizarea și folosirea rațională a resurselor naturale devin unul din scopurile principale legate de dezvoltarea economică a unui grup întreg de state. Schimbarea caracterului și structurii Economiei Mondiale mai ales în perioada ultimei revoluții tehnico-științifice înaintea noi abordări în cercetarea resurselor naturale. În Geografia Economică acest compartiment (Resursele naturale) cunoaște cele mai radicale schimbări legate în primul rând de noile tehnologii și de epuizarea resurselor naturale.

Scopul cursului: de a contribui la pregătirea unui specialist, a unui profesor de geografie care să optimizeze procesul educațional la predarea geografiei conform cerințelor și dezideratelor reformei curriculare.

Sarcinile disciplinei: formarea la viitorii profesori de geografie a cunoștințelor geografice durabile și profunde, a deprinderilor și priceperilor, pe care să le utilizeze în practica cotidiană; formarea cunoștințelor și abilităților metodologice în analiza dinamicii volumului și structurii rezervelor de resurse naturale în instituțiile preuniversitare; pregătirea practică a studenților pentru profesia de pedagog.

Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs

Competențe cognitive:

- Definierea conceptelor de bază din domeniul Geografiei Resurselor Naturale;
- Utilizarea corectă a termenilor de specialitate;
- Investigarea și interpretarea fenomenelor și proceselor specifice Geografiei Resurselor Naturale;
- Perceperea coerentă a proceselor și fenomenelor geografice la nivel mondial și regional;
- Identificarea factorilor care determină procesele și fenomenele geografice de caracter social și economic.
- Aplicarea cunoștințelor din domeniul studiat și în alte domenii.

Competențe de explicare și interpretare:

- Analiza și interpretarea corectă a concepțiilor economico-geografice în valorificarea resurselor naturale;
- Analiza și interpretarea corectă a concepțiilor despre valorificarea resurselor și condițiilor naturale, a repartiției resurselor naturale, evoluția rezervelor resurselor minerale; de analiză calitativă și cantitativă a resurselor naturale;
- Identificarea elementelor specifice a categoriilor de resurse și condiții naturale, precum și a categoriilor de resurse;
- Explicarea concretă a realității de caracter economico-geografic utilizând terminologia specifică.
- Dialog intercultural cu diverși actori educaționali, demonstrând cultură civică și disponibilitate de cooperare și implicare.

Competențe instrumental-aplicative:

- Evaluarea situației economico-geografice a unei țări, regiuni, localități conform volumului resurselor naturale;
- Relaționarea fenomenelor economico-geografice, geografice din realitate cu reprezentarea lor grafică și cartografică
- Determinarea soluțiilor unor probleme legate de asigurarea cu resurse naturale;
- Argumentarea consecințelor diferitor procese și fenomene economico-geografice;
- Recomandarea măsurilor concrete de redresare a situației cu valorificarea rațională a resurselor naturale în diferite state;
- Participarea la dezbateri în situații reale și imaginare, în legătură cu problematica disciplinei de studiu;
- Previzionarea evoluției consumului de resurse naturale pe termen scurt, mediu și lung;

- Stabilirea raporturilor dintre populație și resurse, dintre creșterea consumului și dezechilibrele de mediu;
- Interpretarea critică a practicilor educative din punctul de vedere al respectării și cultivării diversității culturale;
- Construirea creativă și responsabilă a unor alternative pedagogice contextualizate;

Competențe atitudinale:

- Implicarea în activități științifice în legătura cu disciplina;
- Capacitatea de a avea un comportament etic în legătură cu mediul socio-uman;
- Capacitatea de a aprecia diversitatea și multiculturalitatea;
- Abilitatea de a colabora cu specialiști din alte domenii;
- Atitudine pozitivă față de cunoaștere;
- Curiozitate pentru explorarea mediului geografic;
- Respect pentru diversitatea naturală și umană;
- Utilizarea corectă a datelor despre populație ca sistem;
- Analizarea corectă, completă, sistematică a informației cu privire la evidența populației, interpretarea adecvată a metodelor de cercetare utilizate în geografia resurselor naturale;
- Analiza comparativă a posibilităților și a limitelor abordării interculturale în consumul rațional a resurselor naturale din perspectivă istorică, contextuală, școlară etc., cu toleranță și discernământ.

Finalități de studii

- Să analizeze din punct de vedere geografic și istoric procesele de formare a științelor geografice la nivel mondial și regional.
- Să investigheze multitudinea de metode generale și specific geografice aplicate în cercetare în geografia resurselor naturale.
- Să analizeze indicatorii privind resursele naturale la nivel mondial, regional și local.
- Să evalueze condițiile și resursele naturale după diversele criterii.
- Să aprecieze principalele corelații spațiale și temporale între societate și resurse, valorificare, forme de habitat și nivel de dezvoltare;
- Să interpreteze problematica specifică fiecărui domeniu de cercetare din cadrul geografiei resurselor naturale prin prisma interculturalității.

Precondiții

Discipline anterior studiate: *Geografie umană generală, Geografie fizică generală, Geologie, Geomorfologie alte discipline din domeniul Geografiei etc. etc.*

Condiții prelabile:

- Operaționalizarea termenilor în domeniul: *geografiei, geologie etc.*
- Deprinderi de muncă intelectuală: *capacitatea de a elabora un proiect, portofoliu, de a căuta și rezuma sursele bibliografice de specialitate, de informare și documentare, de organizare independentă a activității de învățare etc.*
- Deprinderi de analiză și sinteză: *capacitatea de a analiza materialele din domeniul*

geografiei etc.

Conținutul unității de curs

Unitatea de învățare 1. Obiectul de studiu al Geografiei resurselor naturale

- Obiectul de studiu al Geografiei resurselor naturale.
- Locul Geografiei resurselor naturale în sistemul științelor geografice.
- Raporturile cu alte științe geografice și extra geografice.

Unitatea de învățare 2. Conceptul de resurse naturale. Clasificarea resurselor naturale

- Conceptul de "resursă" și de resurse naturale. Condițiile naturale. Importanța resurselor naturale pentru economia mondială și impactul lor asupra progresului societății umane.
- Clasificare resurselor naturale după criteriul genetic și după criteriul repartiției spațiale; după criteriul modului de folosință; după criteriul locului de posibilă folosință; după criteriul gradului de cunoaștere; după criteriul durabilității exploatarei și a posibilității de refacere a resurselor naturale; criteriul destinației economice etc. Concepția conservării resurselor naturale.

Unitatea de învățare 3. Istoricul valorificării resurselor naturale

- Particularitățile valorificării resurselor naturale pe parcursul evoluției societății (perioadele istorice: paleolitic, neolitic, antică, medievală, modernă și contemporană).
- Paleoliticul și neoliticul. Apariția genului uman. Formele de subzistență a omului – culesul fructelor, rădăcinilor etc. Cultura plantelor și desăvârșirea domesticirii animalelor. Diversificare resurselor litosferei. Ceramica și uneltele de cupru.
- Perioada antică și medievală. Dezvoltarea forțelor și mijloacelor de producție impactul lor asupra resurselor naturale. Metalurgia bronzului și impactul ei asupra altor resurse (vegetale etc.). Exploatarea ferului, fabricarea sticlei, cărămizilor etc etc. Valorificarea resurselor de apă pentru irigații.
- Perioada modernă. Impactul revoluțiilor burgheze și a revoluției industriale din Europa de Vest asupra dezvoltării forțelor și mijloacelor de producție. Revoluția energetică. Utilizarea cărbunelui.
- Perioada contemporană. Apariția noilor tehnici și tehnologii de evaluare a resurselor naturale. Impactul revoluției tehnico-științifice asupra nivelului de atragere în circuitul industrial a resurselor naturale. Implementarea instrumentelor de teledetecție în evaluarea resurselor naturale. Resursele naturale din Oceanul Planetar.

Unitatea de învățare 4. Caracterizarea generală a resurselor litosferei.

- Structura internă a Pământului. Rolul scoarței terestre în activitatea umană. Importanța resurselor minerale pentru economia mondială.
- Gradul de cunoaștere a resurselor naturale în litosferă de către om.
- Evaluarea rezervelor de substanțe minerale utile.
- Noțiuni de zăcăminte și bazine de substanțe minerale utile. Estimarea gradului de asigurare al economiei mondiale cu resurse minerale.

- Legitățile de repartitie ale resurselor minerale în funcție de particularitățile geologice ale evoluției scoarței terestre.

Unitatea de învățare 5. Resursele energetice ale litosferei. Cărbunele.

- Cărbunele – una din cele mai importante surse energetice. Rolul cărbunelui în balanța energetică mondială. Tipurile de cărbuni și particularitățile fizice și chimice zăcămintelor de cărbuni.
- Rezervele mondiale totale și sigure de cărbuni. Tehnologia extracției. Geografia principalilor bazine carbonifere și principalilor producători de cărbune.

Unitatea de învățare 6. Resursele energetice ale litosferei. Petrol.

- Petrolul. Clasificarea petrolului după particularitățile chimice și fizico-chimice.
- Rolul petrolului în balanța energetică mondială. Tehnologia extracției.
- Rezervele mondiale totale și sigure de petrol.
- Geografia principalelor bazine și zăcăminte petroliere și a principalilor producători de petrol.
- Piața mondială a petrolului. OPEC.

Unitatea de învățare 7. Resursele energetice ale litosferei. Gazele naturale

- Gazele naturale. Clasificarea gazelor naturale după particularitățile chimice și fizico-chimice.
- Rolul gazelor naturale în balanța energetică mondială. Tehnologia extracției.
- Rezervele mondiale totale și sigure de gaze naturale.
- Geografia principalelor bazine și zăcăminte de gaze naturale și a principalilor producători.
- Piața mondială a gazelor naturale.
- Resursele noi de energie: șisturi bituminoase, nisipuri asfaltice etc.

Unitatea de învățare 8. Resursele metalifere. Grupa metalelor feroase.

- Minereurile de fier. Fierul unul din cele mai importante surse minerale folosite din scoarța terestră. Geneza fierului. Mineralele în care se conține fierul (magnetit, hematit, siderit etc).
- Repartiția rezervelor de minereu de fier. Cele mai mari zăcăminte de minereu de fier. Cei mai mari producători de minereu de fier.
- Mangan. Repartiția rezervelor de minereu de mangan. Cele mai mari zăcăminte de mangan. Cei mai mari producători de mangan.
- Crom. Repartiția rezervelor de minereu de crom. Cele mai mari zăcăminte de crom. Cei mai mari producători de crom.
- Metalele aliate. Rolul lor în producția de oțeluri speciale. Cobalt, nichel, molibden, vanadiu, wolfram, titan.

Unitatea de învățare 9. Resursele metalifere. Grupa metalelor neferoase.

- Clasificarea metalelor neferoase.

- Metalele neferoase grele. Caracterizarea rezervelor (cupru, staniu, plumb, zinc, antimoniu, mercur etc). Producția , în profil statal, a metalelor din această grupă.
- Metalele neferoase ușoare. Caracterizarea rezervelor (aluminu și magneziu). Producția mondială de bauxită. Producția , în profil statal, a metalelor din această grupă.
- Metalele neferoase prețioase. Caracterizarea rezervelor (aur, aluminu și metalele platinice). Producția , în profil statal, a metalelor din această grupă.
- Metalele neferoase rare. Caracterizarea rezervelor (arseniu, beriliu, cadmiu etc.). Producția , în profil statal, a metalelor din această grupă.
- Metalele neferoase radioactive. Caracterizarea rezervelor (uraniul, toriul etc.). Producția , în profil statal, a metalelor din această grupă.

Unitatea de învățare 10. Resursele chimice

- Resursele de materie primă pentru industria chimică.
- Clasificare și caracterizarea resurselor de materie primă: sărurile (sarea gemă, sărurile de potasiu și magneziu, bromurile și borații, etc), fosfații, sulful nativ, salpetru de Chile, etc.
- Producția mondială de resurse chimice.

Unitatea de învățare 11. Resursele de materiale de construcție

- Clasificare resurselor de materiale de construcții.
- Rocile de origine magmatică (granit, granodiorite, diorite, sienite, bazalt et).
- Rocile de origine metamorfică (marmura).
- Rocile sedimentare (calcare, marne, nisipuri, argile etc).
- Importanța resurselor de materiale de construcție pentru economia Republicii Moldova.

Unitatea de învățare 12. Sursele netradiționale de energie.

- Clasificarea resurselor netradiționale de energie.
- Energia geotermică – energia internă a Pământului. Repartiția geografică a resurselor de energie geotermală.
- Energia mareică – energia fluxului și refluxului. Repartiția geografică a potențialului tehnic amenajabil. Modul de captare a energiei fluxului și refluxului.
- Energia solară – sursă inepuizabilă de energie. Repartiția geografică a regiunilor cu cel mai mare potențial de energie solară. Modul de captare a energiei solare.
- Energia eoliană – energie vântului. Repartiția geografică a regiunilor cu cel mai mare potențial de energie eoliană. Modul de captare a energiei solare.
- Rolul resurselor netradiționale de energie în dezvoltarea durabilă a economiei mondiale.

Unitatea de învățare 13. Resursele de soluri.

- Solul – mediul în care se realizează trecerea materiei anorganice și energiei în compuși organici. Importanța solului în dezvoltarea vegetației. Caracterul limitat al resurselor de soluri pe suprafața Terrei.
- Dereglarea sistemului de geneză a solului drept urmare a activității omului și a factorilor naturali de pedogeneză. Factorii de degradare a solurilor și măsurile ameliorative pentru creșterea producției agricole.

- Valoare de resursă a solului – fertilitatea. Fertilitatea și favorabilitatea solului. Suprafață și repartiția geografică a principalelor soluri de pe glob.

Unitatea de învățare 14. Resursele de apă dulce. Impactul resurselor de apă

asupra dezvoltării societății umane. Resursele hidroenergetice.

- Rolul apei în activitatea omului. Importanța ei pentru Economia națională și mondială. Structura resurselor mondiale de apă.
- Repartiția consumului de apă pe suprafața globului. Impurificarea în creștere a apelor de suprafață și subterane – parte componentă a problemei globale a omenirii. Diversificare domeniilor de utilizare a apei. Alimentarea cu apă a centrelor populate. Utilizarea apei în industrie și agricultură. Utilizarea irigației în Republica Moldova.
- Energia hidroelectrică a unui râu. Factorii ce influențează energia râului. Potențialul hidroenergetic mondial. Repartiția potențialului hidroenergetic în profil statal și pe marile fluvii ale Terrei.

Unitatea de învățare 15. Resursele agroclimatice.

- Aerul, apa, lumina, căldura, umiditatea și substanțele nutritive – factori vitali de vegetație a plantelor și de viață a animalelor. Indicii ce caracterizează factorii de viață a animalelor și plantelor. Aerul și structura lui. Lumina și indicii ce caracterizează durata iluminării zilnice și anuale. Căldură și indicii ce caracterizează resursele de căldură (suma temperaturilor active, suma temperaturilor biologice).
- Fenomenele climatice de risc (înghețuri, chiciură, dezghețuri și dezăpeziri bruște etc.) Umiditatea și coeficienții umidității (raportul sumei precipitațiilor pentru o anumită perioadă la suma temperaturilor active) etc.
- Raionarea agroclimatică a globului.

Unitatea de învățare 16. Resursele vegetale și cele faunistice.

- Resursele forestiere și rolul economic al pădurii. Evoluția suprafețelor forestiere pe glob. Impactul dezvoltării economiei asupra pădurii. Indicii ce caracterizează resursele silvice (gradul de asigurare cu resurse silvice, radul de împădurire etc).
- Clasificarea pădurilor. Din punct de vedere al compoziției specifice, a particularităților economice de valorificare, a specificului speciilor arboricole (Păduri de rășinoase, Păduri ecuatorial-tropicale și Pădurile de foioase temperat subtropicale). Pajiștile și importanța lor economică.
- Fauna și importanța economică. Resursele biologice acvatice.

Unitatea de învățare 17. Rolul resurselor naturale în dezvoltarea societății umane.

- Teorii privind raportul dintre resursele naturale și dezvoltarea economică. Explozia demografică, epuizarea unor resurse naturale, deteriorarea calității mediului, subdezvoltarea – impactul lor asupra echilibrului natural. Problema valorificării raționale a resurselor naturale.

Strategii de predare și învățare

Strategii centrate pe student, cu accent pe dobândirea (inter)activă a cunoștințelor, abilităților și competențelor prin cooperare/colaborare, pe învățare experiențială, învățare bazată pe sarcini de lucru, învățare autonomă.

Curs: prelegerea introductivă; prelegerea tematică interactivă; prelegerea-dezbatere; prelegerea problematizată; prelegerea-conferință; prelegerea practică/aplicativă; prelegerea modular-integrativă (sandwich);

Seminar: de reluare și aprofundare; de dezvoltare; aplicativ; training; integrativ; în bază de studii de caz, sarcini de lucru, exerciții, rezultate ale studiului individual etc.;

Laborator: în bază de exerciții, observare dirijată, modelare, simulare didactică, joc de rol, proiect, învățare bazată pe sarcini de lucru etc.;

Studiu individual în baza elaborării ghidate a unor produse diferențiate/individualizate/de grup: sistem de sarcini aplicative/practice, rezumat, portofoliu, referat, proiect, studiu de caz, situație-problemă, problem-based learning etc.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă:

- Proba I: test + activitatea în cadrul laboratoarelor.
- Proba II: test + activitatea în cadrul laboratoarelor (40%) + proiectele elaborate în cadrul lucrului individual (60%).

Evaluare finală:

- Prin examen scris (3 subiecte teoretice).

Nota finală se constituie din: nota de la evaluările curente (60%) + nota de la examenul oral (40%) = nota finală (100%).

Bibliografie

Bibliografie obligatorie:

54. Brown R., “**Problemele globale ale omenirii**”, Editura “Tehnică București”, București, 1994
55. Velcea I., Ungureanu Al., “**Geografie economică a lumii contemporane**”, Editura “Șansa S.R.L.”, București, 1993
56. “**Statele lumii de la A la Z**”, Editura “Tess-M”, Constanța, 1998
57. Mâtcu M., “**Economia protecției mediului**”, Editura “Evrca”, Chișinău, 1998
58. Chițu Maria, Ungureanu Al., Mac I., Geografia resurselor naturale, Edit. Didactică și Pedagogică, București. 1983
59. Florescu M., Resursele mondiale și limitele lor, Edit. Politică, București. 1975
60. Саушкин Ю., “**Экономическая география: история теория, методы, практика**”, Editura “МГУ”, Москва, 1973
61. Gavrilov V. , Ciornoe zoloto planety, Edit. Nedra, Moscova. 1990
62. Teodorescu V. „Terra. Geografia resurselor”, Edit. București, 2001
63. Mints A., Ekonomiceskaia otsenka estestvennykh resursov, Moscova. 1972

64. Tufescu V., Chițu Maria (1973), Geografia resurselor naturale, Cent. Mult. Univ., București. 1973
65. **Sochircă V. Mamot V. Социально-экономическая география мира. 11 класс.** Chișinău, Editura Pontos, 2008, 64 pag.
66. **Sochircă V. Mamot V. Geografia umană a lumii. Atlas. Clasa a XI-a.** Chișinău, Editura Pontos, 2008, 64 pag.

Bibliografie opțională:

1. Bevza G., Apa – bogăție a poporului, Edit. Cartea Moldovenească, Chișinău. 1981
2. В. Бунге „**Теоритическая география**”. „Прогресс”, Москва, 1967.
3. **География. Энциклопедия.** Серия: Современная иллюстрированная энциклопедия. Издательство: Росмэн-Пресс, 2006.
4. **Encyclopedia of world geography** / R.W. McColl, general editor. GOLSON BOOKS, LTD., 2005
5. Paul Demeny și alții **Encyclopedia of Population.** Macmillan Reference USA is an imprint of The Gale Group, Inc., a division of Thomson Learning, Inc. 2003
6. Derek Gregory et All. **Human Geography**, 5th Edition, by Blackwell Publishing Ltd except for editorial material and organization. 2009.

GEOGRAFIA RAMURILOR ECONOMIEI MONDIALE

Denumirea programului de studii	0114.7 Geografie.
Ciclul	Licență
Denumirea unității de curs	Geografia ramurilor economiei mondiale
Facultatea/catedra responsabilă de unitatea de curs	Facultatea de Geografie, Catedra Geografie și Turism
Titularul unității de curs	Cujbă Vadim
Cadre didactice implicate	Cujbă Vadim
E-mail	cujba.vadim@upsc.md

Codul unității de curs	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S.04.O.027 (învățământ cu frecvență)	4	II	IV	120	46	74

Descriere succintă a integrării unității de curs în programul de studii

Geografia ramurilor economiei mondiale ocupă un loc de frunte în structura disciplinelor economico-geografice. Studiarea acestei discipline în combinație cu alte subiecte

geografice va permite viitorilor profesori de geografie înțelegerea, interpretarea și explicarea: rolului geografiei economiei mondiale în sistemul științelor economico-geografice, etapelor principale de dezvoltare a economiei mondiale, criteriilor de clasificare a ramurilor industriale, factorilor de dezvoltare și amplasare a industriei, direcțiilor principale ale progresului tehnico-științific în industria mondială, formelor sociale de organizare ale producției industriale, importanței și rolului agriculturii în economia mondială -cultura plantelor (fitotehnia) și creșterea animalelor (zootehnia), diferențierilor teritoriale a transporturilor, particularităților organizării teritoriale și ramurale ale sferei serviciilor.

Scopul cursului: de formare a cunoștințelor, deprinderilor și abilităților de analiză a modelelor spațiale ale dezvoltării sistemului economic mondial la etapa postindustrială a societății pe diferite nivele ierarhice macro, mezo și microgeografic, necesare pentru un studiu aprofundat și al altor discipline economico-geografice.

Sarcinile disciplinei: formarea la viitorii profesori de geografie a competențelor de analiză a complexității structurii geografice, etapelor și dezvoltării ciclice a economiei mondiale și a schimbărilor în structura spațială a ramurilor economice sub influența transformărilor sociale globale.

Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs

Competențe profesionale

- C1 Operarea cu noțiuni, concepte și principii specifice geografiei ramurilor economiei mondiale;
- C2 Identificarea poziției elementelor de geografie economică reprezentate pe hărți;
- C3 Utilizarea reprezentărilor grafice și cartografice, a datelor statistice pentru interpretarea realității economico-geografice;
- C4 Explicarea relațiilor observabile dintre sistemele naturale și umane ale mediului geografic, dintre științe, tehnologie și mediul înconjurător prin analizarea unor sisteme și structuri teritoriale și funcționale sau prin utilizarea datelor statistice și a reprezentărilor grafice și cartografice;
- C5 Prelucrarea informației: transformarea (transferul) informației dintr-un limbaj în altul, de exemplu din informații cantitative (date statistice) în reprezentări grafice, din reprezentări grafice în text sau în tabel etc;
- C6 Realizarea de corelații între informațiile oferite de diverse surse (texte geografice, tabele, reprezentări grafice și cartografice, imagini etc).

Competențe transversale

- CT1 Realizarea responsabilă și eficientă a sarcinilor aferente profesiei didactice la geografie cu respectare principiilor de etică profesională.
- CT2 Identificarea rolului dintr-o echipă și preluarea responsabilităților corespunzătoare profilului profesional și personal.
- CT3 Reflecție critică constructivă asupra propriului nivel de pregătire profesională în raport cu standardele profesiei.

Competențe specifice:

- CS1 Utilizarea corectă, în comunicarea profesională, a noțiunilor, conceptelor, principiilor specifice disciplinei – geografiei ramurilor economiei mondiale;
- CS2 Prezentarea în scris și orală a aspectelor definitorii referitoare la sistemul economic mondial, utilizând corect și coerent terminologia specifică domeniului;
- CS3 Explicarea unor sisteme și structuri umane referitoare la elementele economice, pe baza informațiilor obținute prin diferite mijloace de documentare;
- CS4 Utilizarea mijloacelor de reprezentare grafică și cartografică a spațiului economic;
- CS5 Aplicarea de elemente explicative semnificative, specifice științelor sociale, în interpretarea proceselor referitoare la globalizare;
- CS6 Documentarea asupra problematicii domeniului, valorificând adecvat semnificațiile termenilor cheie de specialitate
- CS7 Explicarea unei realități investigate (direct sau indirect), prin utilizarea limbajului științific specific domeniului;
- CS8 Utilizarea TIC în activitatea didactică;
- CS9 Elaborarea de proiecte de evaluarea a activității economice;
- CS10 Integrarea inter/și transdisciplinară a cunoștințelor pentru rezolvarea unor situații complexe;
- CS11 Formularea de probleme referitoare dezvoltarea ramurilor economice, utilizând corect și coerent terminologia specifică domeniului
- CS12 Antrenarea studenților în munca de echipă
- CS13 Sporirea motivației studenților pentru studiul geografiei ramurilor economiei mondiale;
- CS14 Exersarea schemelor de acțiune în vederea dobândirii/perfecționării deprinderilor practice.
- CS15 Manifestarea deschiderii față de tendințele novatoare necesare dezvoltării profesionale.
- CS16 Manifestarea unei conduite (auto)reflexive asupra activităților proprii.

Finalități de studii

- Să utilizeze corect, în comunicarea profesională, a noțiunilor, conceptelor, principiilor specifice disciplinei – geografiei ramurilor economiei mondiale;
- Să concretizeze conexiunile dintre resursele naturale, evoluția economică, nivelul dezvoltării economice, tipurile geoeconomice de țări și evoluțiile ulterioare în cadrul economiei mondiale;
- Să desfășoare activități de cercetare la disciplina de geografia ramurilor economiei mondiale, conform cerințelor de calitate în vigoare;
- Să realizeze un management eficient al procesului didactic la discipline geografice;
- Să valorifice corect resursele informaționale în analiza unor ramuri ale economiei mondiale;
- Să integreze inter/și transdisciplinar cunoștințele geografice pentru rezolvarea unor situații problemă;
- Să utilizeze TIC în activitatea de cercetare ;
- Să aprecieze rolul cadrului didactic și a competențelor în dirijarea pregătirii profesionale a studentului;
- Să aplice diverse metode și tehnici moderne pentru cartarea geografică a componentelor economiei mondiale;
- Să aprecieze rolul aplicativ al geografiei economice în organizarea spațiului geografic.

Precondiții

Discipline anterior studiate: Geografia umană generală, Geografia resurselor naturale, Geografia populației și așezărilor umane, Geologiei generale, Hidrologiei, Climatologiei-Meteorologiei etc.

Condiții prealabile:

- Operaționalizarea termenilor în domeniul: geografiei ramurilor economiei mondiale etc.
- Deprinderi de muncă intelectuală: capacitatea de a elabora un proiect științific, portofoliu, de a căuta și rezuma sursele bibliografice, de informare și documentare, de organizare independentă a activității de învățare etc.
- Deprinderi de analiză și sinteză: capacitatea de a analiza materialele din domeniul statisticii ramurale etc.

Conținutul unității de curs

Unitatea de învățare 1. Geografia ramurilor economiei mondiale în sistemul științelor economico-geografice.

- Obiectul de studiu al Geografiei ramurilor economiei mondiale
- Etapele formării economiei mondiale
- Direcțiile principale ale PTȘ (progresului tehnico-științific)

Unitatea de învățare 2. Factorii dezvoltării și amplasării industriei

- Noțiunea de factor de amplasare
- Factorii naturali
- Factorii socio-economici
- Formele de organizare a industriei
- Diviziunea geografică a muncii

Unitatea de învățare 3. Formele teritoriale de organizare a industriei

- Concepția de organizare teritorială a industriei
- Formele de organizare a industriei (concentrarea, combinarea, specializarea)

Unitatea de învățare 4. Clasificarea statelor lumii după nivelul de dezvoltarea industrială

- Clasificarea Standard Internațională a activităților industriale (ISIC)
- Indicele de competitivitate a industriei (ICI)
- Variabilele indicatorului de performanță industrială (unități industriale, numărul salariaților, marimea salariului, valoarea adăugată a producției, ponderea producției industriale în structura ramurală)
- Economii industriale cu venituri foarte mari
- Economii industrializate cu venituri foarte mari
- Economii industriale cu venituri medii
- Economii industrializate cu venituri medii
- Economii cu venituri mici

Unitatea de învățare 5. Geografia resurselor energetice și a electroenergeticii mondiale

- Importanța, locul și structura energeticii mondiale
- Geografia consumului de energie și balanța energetică mondială
- Geografia industriei de combustibili (industria petrolului, industria gazelor naturale, industria carboniferă etc.)

- Geografia comerțului mondial de combustibili (petrol, gaze naturale și cărbune)
- Geografia industriei energiei electrice (structura producției de energie electrică, CTE, CHE, CAE, centrale geotermice, centrale solare, centrale eoliene, centrale maremotrice)
- Geografia producției și consumului de energie electrică

Unitatea de învățare 6. Geografia metalurgiei feroase (siderurgia)

- Importanța și structura metalurgiei feroase ca ramură
- Geografia metalurgiei feroaselor (siderurgia)
- Repartiția geografică a siderurgiei mondiale

Unitatea de învățare 7. Geografia metalurgiei neferoase

- Importanța și structura metalurgiei neferoase ca ramură
- Industria aluminiului
- Industria cuprului
- Industria plumbului și zincului
- Industria metalelor prețioase

Unitatea de învățare 8. Geografia industriei constructoare de mașini

- Importanța, locul și structura industriei constructoare de mașini
- Geografia industriei utilajului industrial
- Geografia industriei constructoare a mijloacelor de transport - industria de automobile, industria constructoare a mijloacelor de transport feroviar, industria constructoare de nave fluviale și maritime, industria constructoare de nave aeriene
- Geografia industriei constructoare a utilajului agricol
- Geografia industriei electrotehnice și electronice

Unitatea de învățare 9. Geografia resurselor chimice și a industriei chimice

- Importanța industriei chimice și caracteristica bazei de materie primă. Particularitățile de dezvoltare a industriei chimice
- Geografia industriei chimice de bază - industria acidului sulfuric, industria produselor clorosodice
- industria îngrășămintelor minerale, îngrășămintele azotate, industria îngrășămintelor fosfatice, industria îngrășămintelor potasice
- Geografia industriei chimiei organice (sintetice) - industria carbochimică, industria cocsochimică, industria petrochimică, industria maselor plastice, industria firelor și fibrelor sintetice, industria cauciucului sintetic

Unitatea de învățare 10. Geografia materialelor de construcție și a industriei de construcție

- Particularitățile dezvoltării și repartizării industriei materialelor de construcție
- Caracteristica bazei de materie primă pentru industria de construcție
- Geografia industriei materialelor de construcție industria lianților, industria ceramicii și de producere a cărămizii, industria sticlei, industria prefabricatelor din beton)

Unitatea de învățare 11. Geografia resurselor forestiere și industria prelucrării lemnului

- Resursele forestiere mondiale și repartizarea lor teritorială
- Funcțiile pădurilor
- Industria de prelucrare a lemnului – structura ramurii
- Industria lemnului

- Industria hârtiei
- Industria plăcilor aglomerate
- Problemele ce țin de valorificarea pădurilor și de dezvoltare a industriei forestiere

Unitatea de învățare 12. Geografia industriei ușoare și alimentare

- Importanța, locul și structura ramurală
- Industria ușoară
- Geografia industriei alimentare

Unitatea de învățare 13. Geografia agriculturii mondiale. Factorii dezvoltării și repartizării agriculturii.

- Importanța, locul și structura agriculturii mondiale
- Factorii naturali de dezvoltare a agriculturii
- Factorii sociali de dezvoltare a agriculturii
- Factorii organizatorici de dezvoltare a agriculturii
- Fondul funciar mondial și relațiile agrare
- Tipologizarea relațiilor agrare

Unitatea de învățare 14. Cultura plantelor (Fitotehnia)

- Importanța ramurii pentru economia mondială
- Culturile cerealiere (grâul, orezul, porumbul, secara)
- Culturile oleaginoase (floarea soarelui, soia, arahidele, măslinul)
- Culturile textile (bumbacul, inul, cânepa)
- Culturile zaharoase (trestia de zahăr, sfecla de zahăr)
- Pomicultura mondială (mărul, piersicul)
- Culturile citrice (portocalul, lămâiul, mandarinul, grape-fruitul)
- Culturile aromatice sau tonice (cafeaua, cacao, ceaiul)
- Legumicultura (cartoful, batatul, maniocul);
- Viticultura

Unitatea de învățare 15. Creșterea animalelor (Zootehnia)

- Importanța ramurii pentru economia mondială
- Creșterea bovinelor
- Creșterea porcinelor
- Creșterea ovinelor și caprinelor
- Avicultura
- Piscicultura

Unitatea de învățare 16. Geografia transporturilor

- Geografia transporturilor ca ramură a geografiei economice
- Geografia transporturilor feroviare
- Geografia transporturilor rutiere
- Geografia transporturilor maritime
- Geografia transporturilor fluviale
- Geografia transporturilor aeriene
- Geografia transporturilor speciale

Unitatea de învățare 17. Geografia turismului

- Noțiuni principale în domeniul geografiei turismului
- Resursele turistice naturale
- Resursele turistice antropice
- Regiunile turistice principale ale Terrei
- Fluxurile turistice internaționale

Strategii de predare și învățare

Strategii centrate pe student, cu accent pe dobândirea (inter)activă a cunoștințelor, abilităților și competențelor prin cooperare/colaborare, pe învățare experiențială, învățare bazată pe sarcini de lucru, învățare autonomă. Curs: prelegerea introductivă; prelegerea tematică interactivă; prelegerea-dezbatere; prelegerea problematizată; prelegerea-conferință; prelegerea practică/aplicativă; prelegerea modular-integrativă (sandwich); Seminar: de reluare și aprofundare; de dezvoltare; aplicativ; training; integrativ; în bază de studii de caz, sarcini de lucru, exerciții, rezultate ale studiului individual etc.; Laborator: în bază de exerciții, observare dirijată, modelare, proiect, învățare bazată pe sarcini de lucru etc.; Studiu individual în baza elaborării ghidate a unor produse diferențiate/individualizate/de grup: sistem de sarcini aplicative/practice, rezumat, portofoliu, referat, proiect, studiu de caz, situație-problemă, problem-based learning etc.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă:

- Proba I: test + activitatea în cadrul lucrărilor practice.
- Proba II: test (30%) + activitatea în cadrul lucrărilor practice (30%) + proiectele elaborate în cadrul lucrului individual (40%).

Evaluare finală:

- Prin examen oral (2 subiecte teoretice + 1 subiect practic).

Nota finală se constituie din: nota de la evaluările curente (60%) + nota de la examenul oral (40%) = nota finală (100%).

Bibliografie

Bibliografie obligatorie:

1. BÂRDAN, V., *Geografia economică mondială*, Chișinău : Reclama, 2008, Universitatea de Stat din Moldova, 335 p.
2. BEJAN, I., REVENCO, A., REVENCO, M. *Geografia ramurilor economiei mondiale*, Universitatea Academiei de Științe a Moldovei, Chișinău:[Biotehdesign], 2012, 252 p.
3. BEJAN, I., REVENCO, A., REVENCO, M. *Geografia ramurilor economiei mondiale. Indicații metodice*, Universitatea Academiei de Științe a Moldovei, Chișinău:[Biotehdesign], 2012, 50 p.
4. CAPAȘINA, Gr., *Geoeconomie*, Chișinău, 2008, 290 p.
5. CHISTRUGA B., *Economie mondială: Manual*, Chișinău : ASEM, 2013, 326 p.
6. COCIUBAN, A., *Economie mondială*, Chișinău: Iunie-Prim, 2007, 480 p.
7. MATEI, C., *Geografia economică și socială mondială*, V.II, ASEM, Chișinău, Evrica, 2004, 488 p.
8. MAZOYER, M., ROUDART, L., *Istoria agriculturilor din lumea întreagă, De la neolitic la criza contemporană*; trad. din franc. de Ecaterina Stamatina, Ed. rev. și corect., Chișinău: Museum, 2002, 450 p.

9. MÂNDRUȚ, O., BOGDAN, D. *Geografie economică mondială*, Arad: Vasile Goldiș University Press, 2012, 199 p.
10. MÂTCU, M., SAINSUS, V., MATEI, C. *Geoeconomie: (Note de curs)*, Ed. a 2-a, Chișinău: ASEM, 2010, 266 p.
11. NEDELCU, A., *Geografia turismului*, Ed. a 2-a, rev. și adăugată, București: Editura Universitară, 2015, 384 p.
12. POPESCU, R., PALADE, Gh., MILU, C., *Geochimia petrolului: Sinteze și aplicații*, București, Ed. Universității din București, 2011, 101 p.
13. RABOCA, N., *Energetica mondială: prezentare geografică : aspecte geografice*, Cluj-Napoca: Sarmis, 1995, 240 p.
14. ROBERTS, P., MACOVEI, A., *Sfârșitul petrolului în pragul unui dezastru*, București: Litera Internațional, 2008, 464, 8 p.
15. U.S. Department of the Interior, *Mineral Commodity Summaries*, U.S. Geological Survey, Reston, Virginia: 2023, 214 p.
16. United Nations Industrial Development Organization, *International Yearbook of Industrial Statistics*, Edition 2022, 139 p.
17. United Nations, *Handbook of statistics*, Geneva, 2022, 104 p.
18. VASILIU, V., *Geochimia petrolului*, Ploiești: Editura Universității "Petrol-gaze", 1999, 145 p.
19. Хохлов А. В., *Справочные материалы по географии мирового хозяйства*, СТАТИСТИЧЕСКИЙ СБОРНИК, 2020, 90 с.
20. <https://www.safeguardglobal.com/resources/blog/top-10-manufacturing-countries-in-the-world>

GEOGRAFIA FIZICĂ A REPUBLICII MOLDOVA

Denumirea programului de studii	0114.7 Geografie.
Ciclul	Licență
Denumirea unității de curs	Geografia Fizică a Republicii Moldova
Facultatea/catedra responsabilă de unitatea de curs	Facultatea de Geografie, Catedra de Geografie și Turism
Titularul unității de curs	Prunici Petru
Cadre didactice implicate	-
E-mail	prunici.petru@upsc.md

Codul unității de curs	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S.04.O.025	4	II	IV	120	24	96

Descriere succintă a integrării unității de curs în programul de studii

Geografia Fizică a Republicii Moldova este o disciplină de specialitate, de caracter regional, din cadrul sistemului de învățământ geografic universitar din Republica Moldova. După conținut reprezintă o disciplină care abordează teoria și practica disciplinelor geografice generale de ramură (geologie, geomorfologie, climatologie, hidrologie, pedologie, biogeografie etc.) la nivel local. Geografia Fizică a Republicii Moldova studiază unitățile teritoriale naturale de rangul regional și local. Interacțiunea componentelor de mediu imprimă unele diferențieri ale naturii pe teritoriul Republicii Moldova. În consecință pe teritoriul țării noastre se individualizează unități teritoriale cu particularități specifice ale naturii, studierea cărora ține de Geografia Fizică a Republicii Moldova.

Obiectivul general al acestui curs este de a aprofunda cunoștințele geografice acumulate precedent, prin prisma evidențierii caracteristicilor esențiale a teritoriului Republicii Moldova, relevarea particularităților fizico-geografice specifice ale unităților teritoriale zonale și azonale.

Pentru atingerea acestui obiectiv general, se realizează următoarele *sarcini*: Aprecierea poziției geografice, a dimensiunilor și configurației teritoriului Republicii Moldova asupra particularităților specifice ale naturii; Deosebirea particularităților specifice ale unităților structural-tectonice și evoluției paleogeografice a teritoriului Republicii Moldova; Aprecierea reliefului ca factor de modificare a componentelor naturale; Evaluarea condițiilor climatice și dependența lor de diferite componente naturale, procese și fenomene; Influența reliefului și climei asupra caracterului rețelei hidrografice; Evidențierea particularităților specifice ale solurilor, vegetației și lumii animale; Stabilirea factorilor ce determină diferențierea spațială a unităților teritoriale și specificul lor natural; Evaluarea problemelor ecologice și căile de rezolvare ale lor.

Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs

Competențe profesionale

- C-1.** Operarea cu noțiuni, concepte și principii specifice Geografiei Fizice a Republicii Moldova;
- C-2.** Proiectarea activităților instructiv-educative la Geografia Fizică a Republicii Moldova;
- C-3.** Realizarea activităților specifice procesului instructiv-educativ la Geografia Fizică a Republicii Moldova;
- C-4.** Managementul procesului instructiv-educativ la Geografia Fizică a Republicii Moldova;
- C-5.** Evaluarea activităților instructiv-educative la Geografia Fizică a Republicii Moldova;
- C-6.** Integrarea inter/trans disciplinara a cunoștințelor profesionale de geografie fizică a Republicii Moldova.

Competențe transversale

- CT-1.** Realizarea responsabilă și eficientă a sarcinilor aferente profesiei didactice la Geografia Fizică a Republicii Moldova, cu respectarea principiilor de etică profesională.
- CT-2.** Identificarea rolului dintr-o echipă și preluarea responsabilităților corespunzătoare profilului profesional și personal.
- CT-3.** Reflecție critică constructivă asupra propriului nivel de pregătire profesională în raport cu standardele profesiei.

Competențe specifice:

- Utilizarea termenilor specifici în prezentarea și explicarea informației geografice;
- Formarea abilităților de comunicare corectă, constructivă în limba maternă;
- Utilizarea corectă a termenilor geografici, a numelor proprii geografice în limbi străine;
- Explicarea fenomenelor și proceselor specifice mediului la nivel local și regional;
- Identificarea relațiilor dintre componente, fenomene și procese naturale. Formarea comportamentului în raport cu natura pe baza cunoașterii relației cauză-efect.
- Aplicarea unor elemente din matematică, științe tehnologice în studierea mediilor locale, în rezolvarea unor probleme și situații din cotidian.
- Raportarea conținuturilor geografice la un suport cartografic și grafic. Citirea și interpretarea hărților geografice.
- Aprecierea aspectelor sociale, civice și culturale ale spațiului geografic la nivel local și regional;
- Obținerea unor tehnici și deprinderi de învățare pentru pregătirea sistematică, pentru autoformare.

Finalități de studii

F-1. Analizarea proceselor și fenomenelor fizico-geografice din cadrul Geografiei Fizice a Republicii Moldova la nivel regional și local;

F-2. Interpretarea proceselor și fenomenelor geografice care au loc în cadrul Geografiei Fizice a Republicii Moldova, din perspectiva interdisciplinară și transdisciplinară, în contextul epocii și lumii în permanentă schimbare;

F-3. Elaborarea reprezentărilor grafice și cartografice ale proceselor și fenomenelor naturale din cadrul Geografiei Fizice a Republicii Moldova;

F-4. Înțelegerea și explicarea interdependenței sistemelor naturale prin prisma cauză-efect;

F-5. Utilizarea comunicării în transmiterea cunoștințelor și abilităților la nivel local, național și internațional.

Conținutul unității de curs

Unitatea de învățare 1. Geografia fizică a Republica Moldova – poziția fizico-geografică, privire generală asupra componentelor naturii.

Curs: Scopul și sarcinile Geografiei fizice a Republicii Moldova. Poziția fizico-geografică a Republicii Moldova. Privire generală asupra componentelor de mediu.

Unitatea de învățare 2. Evoluția cercetărilor geografice în Republica Moldova.

Curs: Cunoașterea teritoriului Republicii Moldova în perioada antică. Cunoașterea teritoriului Republicii Moldova în perioada Medievală. Cunoașterea teritoriului Republicii Moldova în perioada Modernă și contemporană.

Unitatea de învățare 3. Tectonica structura geologică și evoluția paleogeografică a teritoriului Republicii Moldova.

Curs: Unitățile structurale tectonice ale teritoriului Republicii Moldova. Evoluția paleogeografică a teritoriului Republicii Moldova. Resursele minerale utile.

Lucrare de laborator (practică): Aspectul tectonic și mișcările neotectonice a teritoriului Republicii Moldova.

Lucrare de laborator (practică): Structura geologică și substanțele minerale utile ale Republicii Moldova.

Unitatea de învățare 4 Relieful Republicii Moldova. Procesele exogene de modelare și formele de relief create.

Curs: Particularitățile generale ale reliefului. Procesele exogene și formele de relief create. Caracterizarea principalelor unități orografice din Republica Moldova.

Lucrare de laborator (practică): Relieful Republicii Moldova.

Unitatea de învățare 5. Clima Republicii Moldova.

Curs: Caracterizarea factorilor climatogeni. Caracterizarea elementelor meteo-climatice. Caracterizarea climei după anotimpuri.

Lucrare de laborator (practică): Clima Republicii Moldova

Lucrare de laborator (practică): Resursele agroclimatice ale Republicii Moldova și calamitățile climatice

Unitatea de învățare 6. Apele de suprafață ale Republicii Moldova.

Curs: Caracterizarea generală a apelor de suprafață. Regimul hidrologic al râurilor mari (Nistru și Prut) și râurilor mici. Lacurile naturale și artificiale.

Lucrare de laborator (practică): Apele de suprafață a Republicii Moldova

Unitatea de învățare 7. Vegetația Republicii Moldova.

Curs: Particularitățile generale ale vegetației Republicii Moldova. Tipurile specifice de vegetație. Regionarea geobotanică a Republicii Moldova.

Lucrare de laborator (practică): Vegetația Republicii Moldova

Unitatea de învățare 8. Solurile Republicii Moldova.

Curs: Particularitățile generale ale solurilor Republicii Moldova. Factorii de formare a solurilor. Tipurile specifice de soluri. Regionarea solurilor.

Lucrare de laborator (practică): Solurile Republicii Moldova

Unitatea de învățare 9. Fauna Republicii Moldova.

Curs: Particularitățile generale ale faunei. Răspândirea animalelor în funcție de mediile de viață.

Lucrare de laborator (practică): Fauna Republicii Moldova

Unitatea de învățare 10. Resursele naturale ale Republicii Moldova.

Curs: Resursele funciare utilizarea și protecția lor. Resursele minerale utile, folosirea rațională și protecția. Resursele climatice. Resursele acvatice, utilizarea și protecția. Resursele de vegetație naturală și faunistice. Resursele recreative.

Unitatea de învățare 11. Ariile naturale protejate de Stat din Republica Moldova.

Curs: Rezervațiile naturale științifice ale Republicii Moldova. Rezervațiile peisagistice. Monumentele naturale geologice și paleontologice. Monumentele de arhitectură peisagistică etc.

Lucrare de laborator (practică): Ariile naturale protejate de Stat ale Republicii Moldova.

Unitatea de învățare 12. Structura landșaftologică (peisagistică) a Republicii Moldova.

Curs: Clasificarea complexelor teritoriale naturale. Caracterizarea complexelor teritoriale naturale de ordinul localităților geografice (braniștelor).

Lucrare de laborator (practică): Structura landșaftologică a teritoriului Republicii Moldova

Unitatea de învățare 13. Regionarea fizico-geografică a Republicii Moldova.

Curs: Esența regionării fizico-geografice, principii și metode de regionare, unități taxonomice. Caracterizarea zonelor naturale. Caracterizarea regiunilor și raioanelor fizico-geografice.

Lucrare de laborator (practică): Regionarea fizico-geografică a Republicii Moldova

Unitatea de învățare 14. Problemele ecologice și protecția mediului în Republica Moldova.

Curs: Factorii de degradare a mediului în Republica Moldova. Monitoringul ecologic în Republica Moldova.

Lucrare de laborator (practică): Problemele ecologice ale Republicii Moldova.

Strategii de predare, învățare și evaluare

Strategii centrate pe student, cu accent pe dobândirea interactivă a cunoștințelor, abilităților și competențelor prin cooperare/colaborare, pe învățare bazată pe sarcini de lucru, învățare autonomă. *Curs:* prelegerea introductivă; prelegerea-dialog; prelegerea tematică interactivă; prelegerea-dezbatere; prelegere integrativă de recapitulare sau de sinteză. *Laborator:* în bază de exerciții, observare dirijată, suprapunere cartografică și comparare, învățare bazată pe sarcini de lucru în bază de studii de caz, situație-problemă, rezultate ale studiului individual etc. *Studiu individual* în baza sistemului de sarcini aplicative/practice, însușirea nomenclaturii geografice a Republicii Moldova în baza hărților tematice, localizarea denumirilor geografice pe harta de contur etc. Evaluare inițială, curentă, periodică și finală.

Bibliografie:

Obligatorie:

1. PRUNICI P., PREPELIȚA A., SOCHIRCĂ E. Indicații metodice pentru lucrările practice la Geografia Fizică a Republicii Moldova. Chișinău, 2013.
2. CAZAC V., MIHAILESCU C. Resursele acvatice ale Republicii Moldova. Apele de suprafață. Volumul 1. Chișinău, 2007. 248 p.
3. POSTOLACHE G. Vegetația Republicii Moldova. Chișinău. Știința 1995.
4. Cartea Roșie a Republicii Moldova. Ediția II. Chișinău. 2002.

5. Cartea Roșie a Republicii Moldova. Ediția III. Chișinău. Știința. 2015. 492 p.
 6. Negru A., Ștefăruța A., Cantemir V., ș.a. Lumea vegetală a Republicii Moldova Vol. 2, 3, 4. Chișinău 2006.
 7. RÎMBU N. Geografia fizică a RSSM. Chișinău, 1980.
- Opțională:**
8. ANDIREȘ S., ȚĂGANOS V., DONOS A., BURLACU I., ZAGORCEA C. Buletin de monitoring ecopedologic. Chișinău 2000.
 9. MIHĂILESCU C., CONSTANTINOV T. URSU A. Mediul geografic al Republicii Moldova. Vol. 1 Resursele naturale. Chișinău, 2006. 184p.
 10. ȚAPEȘ V. Clima municipiului Bălți. Chișinău, 2002,
 11. DONISĂ I., BOBOC N. Geomorfologie. Chișinău. Cartea moldovenească. 1994.
 12. CAPCELEA A. Hârtoapele Moldovei. Chișinău. Știința. 1992.
 13. CAPCELEA A. Republica Moldova pe calea dezvoltării durabile – realizări și probleme. Chișinău. 1995.
 14. МЫРЛЯН Н. Геохимия агроландшафтов Молдовы. Кишинев. 1989.

TOPONIMIE ȘI ETNOGRAFIE

Codul unității de curs	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S.04.O.025	2	2	IV	60	12	48

Descriere succintă a integrării unității de curs în programul de studii

Cursul **Toponimie și Etnografie** este parte integrată a sistemului de discipline din planul de studiu care urmărește pregătirea complexă a studenților în domeniul turismului. Conținutul cursului îmbină două domenii științifice distincte, dar care se corelează reciproc în timp și spațiu. Din acest punct de vedere putem preciza faptul că, oamenii în parte sau comunitățile de oameni cuprinși într-un grup etnic sunt în același timp fondatorii de denumiri, dar totodată și creatori de valori materiale și spirituale în calitatea lor de obiective turistice. Astfel, la compartimentul toponimie studenții vor studia originea numelor de locuri, de obiecte și fenomene geografice, se vor cunoaște cu importanța numelor topice pentru știință și societate, cu principiile de clasificare a toponimelor și caracteristica grupelor de toponime. La compartimentul etnografie se studiază popoarele lumii prin prisma modului de viață, culturii și

obiceiurilor. Subiectele abordate la curs se referă în special la popoarele băștinașe răspândite pe toate continentele, cu precădere cele care comportă elemente de exotism sau popoare care au lăsat urme de civilizație.

Scopul principal al cursului constă:

- în *familiarizarea* studentului cu modul de formare și de apariție în timp a denumirilor de locuri; cu principiile de clasificare a toponimelor; stabilirea originii și răspândirii geografice a toponimelor la nivel local și în plan regional.

- în *cunoașterea* modului de evoluție a comunităților umane, principiilor de clasificare a popoarelor lumii și răspândirea lor geografică; culturii materiale și spirituale a popoarelor băștinașe la nivel de continente și a comunităților etnice din Republica Moldova.

Materialul predat va lărgi cunoștințele studenților cu privire la originea și semnificația denumirilor de locuri și de obiecte din țară și din lume, precum și va da posibilitatea de a conștientiza diversitatea etnoculturală a popoarelor lumii. Informația și datele obținute va prezenta o materie utilă în elaborarea de proiecte și ghidarea de excursii turistice.

Materia de la acest curs are conexiuni cu conținuturile unităților de curs precum Resursele turistice, Turismul etnocultural.

Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs

Competențe cognitive:

- de a defini noțiunile fundamentale – toponimie, etnografie, etnie, etnogeneză, popor; etc.;
- de a identifica etimologia numelor de locuri;
- de a descrie principalele categorii de toponime;
- de a specifica identitatea popoarelor și comunităților etnice;
- de a descoperi valorile culturale create de popoarele lumii.

Competențe de explicare și interpretare:

- de a evidenția criteriile de clasificare a toponimelor, a popoarelor și comunităților etnice;
- de a prezenta la hartă denumirile de locuri și de obiecte geografice, și a grupelor etnice băștinașe în plan global și local;
- de a aprecia modul și timpul de formare a toponimelor; de a deosebi identitatea popoarelor și comunităților etnice;

Competențe instrumental-aplicative:

- de a analiza rolul și importanța toponimelor în descrierea ținutului natal;
- de a stabili criteriile de clasificare a toponimelor și popoarelor lumii;

- de a estima aportul popoarelor lumii în fondarea de toponime și de valori materiale și culturale.

Competențe atitudinale:

- Implicarea în activități științifice în legătura cu disciplina;
- Capacitatea de a avea un comportament etic în legătură cu mediul socio-uman;
- Capacitatea de a aprecia diversitatea și multiculturalitatea;
- Abilitatea de a colabora cu specialiști din alte domenii;
- Respect pentru diversitatea culturală și etnică;
- Utilizarea corectă a datelor despre denumirile geografice și tradițiile comunităților etnice;

Finalități de studii

- Să explice noțiunile: toponimie, etnografie, etnie, etnogeneză, popor;
- Să identifice criteriile de clasificare a toponimelor și popoarelor lumii;
- Să evidențieze caracteristicile specifice ale diverselor categorii de toponime și ale popoarelor băștinașe de pe glob și grupelor etnice din Republica Moldova;
- Să explice etimologia denumirilor topice și a moduli de trai a comunităților umane în raport cu mediul.
- Să aprecieze importanța toponimelor în descrierea istorico-geografică a unui teritoriu și rolul popoarelor lumii și grupurilor etnice în crearea de valori materiale și culturale;

Precondiții

Discipline anterior studiate: Cunoștințe generale din Geografia umană și Geografia generală, Istoria universală.

Condiții prealabile:

- Operaționalizarea termenilor în domeniul: *geografiei, istoriei, etnografiei, religiei etc.*
- Deprinderi de muncă intelectuală: *capacitatea de a elabora un proiect, portofoliu, de a căuta și rezuma sursele bibliografice de specialitate, de informare și documentare, de organizare independentă a activității de învățare etc.*
- Deprinderi de analiză și sinteză: *capacitatea de a analiza materialele din domeniul geografiei, etnografiei, etc.*

Conținutul unității de curs

Unitatea de învățare 1. Introducere în toponimie și etnografie.

- Definirea domeniului de studiu și importanța toponimiei și etnografiei.
- Metode de cercetare.
- Raportul dintre toponimie - etnografie și alte științe.

Unitatea de învățare 2. Principalele categorii de toponime.

- Toponime spontane.
- Toponime oficiale.

- Toponime științifice.

Unitatea de învățare 3. Stratificarea etimologică a toponimelor din Republica Moldova.

- Toponime geto-dacice.
- Toponime românești.
- Toponime turcice.
- Toponime slave.
- Alte toponime lingvistice.

Unitatea de învățare 4. Toponime fizico – geografice.

- Modul de formare a toponimelor fizico geografice.
- Toponime oronime și hidronime.
- Toponime floronime și zoonime.

Unitatea de învățare 5. Toponime social - istorice și economice.

- Toponime antroponimice și etnonimice.
- Toponime sociale și profesionale.
- Toponime oiconimice, fortonimice și migratorice.

Unitatea de învățare 6. Etnie - concepte generale. Tipuri de comunități umane.

- Termeni și noțiuni: etnie, etnos, etnografie, etnologie, etnogeografie.
- Caracteristicile principale ale etniei.
- Elemente de etnogeneza. Teoria pasionară a lui Lev Gumiliov.
- Forme istorice de comunități umane.

Unitatea de învățare 7. Clasificarea popoarelor lumii.

- Principii de clasificare a popoarelor lumii.
- Clasificarea geografică. Popoarele continentelor și specificul lor etnogeografic.
- Clasificarea antropologică a oamenilor. Rasele. Tipuri adaptive de oameni în raport cu mediu natural.
- Clasificarea popoarelor conform modului de gospodărire.
- Clasificare popoarelor conform limbilor vorbite.
- Clasificarea popoarelor conform apartenenței la religie.

Unitatea de învățare 8. Etnografia comunităților etnice din Republica Moldova

- Români – elemente de etnogeneza, răspândirea geografică, mod de viață și tradiții culturale.
- Rușii și ucrainenii – aspecte istorico-geografice, mod de viață și tradiții culturale.
- Bulgarii și găgăuzii - aspecte istorico-geografice, mod de viață și tradiții culturale.
- Evreii, și romii - aspecte istorico-geografice, mod de viață și tradiții culturale.

Unitatea de învățare 9. Etnografia popoarelor din Europa.

- Diversitatea etnică a continentului, grupuri și comunități.

- Popoarele fino-ugrice, germanice, romanice și slavone – răspândire geografică și specificul etnocultural.
- Laponii și neneții – răspândire geografică, mod de viață, obiceiuri.

Unitatea de învățare 10. Etnografia popoarelor din Asia. Asia Nordică

- Diversitatea etnică a Asiei Nordice - grupuri lingvistice și comunități etnice.
- Popoarele nordice: Chukchi, Evenki și Yakuți – răspândire geografică, mod de viață, obiceiuri.

Unitatea de învățare 11. Etnografia popoarelor din Asia. Asia Centrală, Sud – Estică și de Sud -Vest.

- Diversitatea etnică - grupuri lingvistice și comunități etnice.
- Popoarele turcice, iraniene, beduinii - răspândirea geografică, mod de viață și tradiții culturale.
- Mongolii, khmerii, tibetanii - răspândire geografică, mod de viață, obiceiuri.

Unitatea de învățare 12. Etnografia popoarelor din America de Nord, Centrală și de Sud.

- Grupuri și comunități etnice.
- Eschimoșii și americoindienii - răspândire geografică, mod de viață, obiceiuri.
- Popoarele Maia și Aztecii - răspândire geografică, mod de viață, obiceiuri.
- Incașii - răspândire geografică, mod de viață, obiceiuri.
- Populațiile din Amazonia - răspândire geografică, mod de viață, obiceiuri.

Unitatea de învățare 13. Etnografia popoarelor din Africa. Africa de Nord

- Diversitatea etnică a Africii de Nord - grupuri lingvistice și comunități etnice.
- Berberii - răspândire geografică, mod de viață, obiceiuri.
- Arabii - răspândire geografică, mod de viață, obiceiuri.

Unitatea de învățare 14. Etnografia popoarelor din Africa. Africa Centrală și de Sud

- Diversitatea etnică a Africii Centrale și de Sud - grupuri lingvistice și comunități etnice.
- Masai - răspândire geografică, mod de viață, obiceiuri.
- Pigmeii - răspândire geografică, mod de viață, obiceiuri.
- Boșimanii - răspândire geografică, mod de viață, obiceiuri.
- Zulușii - răspândire geografică, mod de viață, obiceiuri.

Unitatea de învățare 15. Etnografia popoarelor din Oceania și Australia

- Diversitatea comunităților etnice.
- Melanezieni, micronezieni și polinezieni - răspândire geografică, mod de viață, obiceiuri.
- Papuașii - răspândire geografică, mod de viață, obiceiuri.
- Aborigenii din Australia – răspândire geografică, mod de viață, obiceiuri.

Strategii de predare și învățare

Strategii centrate pe student, cu accent pe dobândirea (inter)activă a cunoștințelor, abilităților și competențelor prin cooperare/colaborare, pe învățare experiențială, învățare bazată pe sarcini de lucru, învățare autonomă.

Curs: prelegerea introductivă; prelegerea tematică interactivă; prelegerea-dezbatere; prelegerea problematizată; prelegerea-conferință; prelegerea practică/aplicativă; prelegerea modular-integrativă (sandwich);

Seminar: de reluare și aprofundare; de dezvoltare; aplicativ; training; integrativ; în bază de studii de caz, sarcini de lucru, exerciții, rezultate ale studiului individual etc.;

Laborator: în bază de exerciții, observare dirijată, modelare, simulare didactică, joc de rol, proiect, învățare bazată pe sarcini de lucru etc.;

Studiu individual în baza elaborării ghidate a unor produse diferențiate/individualizate/de grup: sistem de sarcini aplicative/practice, rezumat, portofoliu, referat, proiect, studiu de caz, situație-problemă, problem-based learning etc.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă:

- Proba I: test + activitatea în cadrul laboratoarelor.
- Proba II: test + activitatea în cadrul laboratoarelor (40%) + proiectele elaborate în cadrul lucrului individual (60%).

Evaluare finală:

- Prin examen scris (3 subiecte teoretice).

Nota finală se constituie din: nota de la evaluările curente (60%) + nota de la examenul oral (40%) = nota finală (100%).

Bibliografie

Toponimie

1. **Arbore Z.**, *Dicționarul geografic al Basarabiei*. Chișinău: Museum. Enciclopedia României, vol. II. 1935. București: Imprimeria Națională, 2001.
2. **Eremia A.**, *Nume de localități*. Edit., Lumina, Chișinău, 1970.
3. **Eremia A.**, *Tainele numelor geografice*, Chișinău, 1986.
4. **Eremia A.**, *Dicționar explicativ și etimologic de termeni geografici*, Chișinău, 2006.
5. **Eremia A. și Răileanu V.**, *Localitățile Republicii Moldova. Ghid informativ documentar*. Chișinău: Litera, 2009.
6. **Graur Al.**, *Nume de locuri*, București, Editura Științifică, 1972.
7. **Iordan I.**, *Toponimie românească*, București, Editura Academiei, 1963.
8. **Toma I.**, *101 Nume de locuri*, București, Editura Humanitas, 2015.
9. **Ungureanu, Al., Boamfa I.**, *Топонимастика*, Edit. Sedcom Libris, Iasi, 2006.
10. **Мурзаев Э.М.** *География в названиях*. М: Наука, 1982.

11. **Поспелов Е.М.** *Географические названия мира: Топонимический словарь*. М.:Русские словари, ООО "Издательство Астрель", ООО "Издательство АСТ", 2001.

Etnografie

1. **Cârciumaru Marin, Mărgărit Monica.** *Etnologia: Popoare și civilizații*. Târgoviște : Cetatea de Scaun, 2003.
2. **Marcel Mauss** (1926). *Manuel d'ethnographie*. Paris : Éditions sociales, 1967, 264 pag.
3. **Matveev Sergiu.** Procesele etno-culturale din spațiul Carpato-Nistrean în secolele II-XIV: Istoriografia sovietică / Sergiu Matveev. – Ch.: Pontos, 2009. – 232 p.
4. **Tamisier J.** *Enciclopedia popoarelor*. Africa, America, Asia și Oceania. Editura:BucU.E., 2006
5. **Țăcu Octavian.** *Minoritățile etnice din Basarabia*.- Publicația Periodică Timpul, 2017.
6. **Берг Л.С.** *Бессарабия: страна, люди, хозяйство*. Кишинев, 1993.
7. **Бромлей Ю.В.,** *Этнос и этногеография*, Москва, 1973.
8. **Гумилев Л. Н.,** *Этногенез и биосфера Земли*. Москва, 1992
9. **Итс Р. Ф.,** *Введение в этнографию: Учебное пособие*. Издательство Л., 1991.
10. *Этнография*. Под ред. Ю.В. Бромлея, Г.Е. Маркова. – М.: «Высшая школа», 1982

INTEGRARE ECONOMICĂ EUROPEANĂ

Denumirea programului de studii	
Ciclul	Licență, cu fr.
Denumirea cursului	INTEGRARE ECONOMICĂ EUROPEANĂ
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Filologie și Istorie, Catedra Istorie și Științe Sociale
Titular de curs	Crețu Vasile , dr., lect. univ.; Maistru Rodica , dr., conf. univ.
Cadre didactice implicate	Savițchi Corina
Aprobat	Ședința catedrei Istorie și Științe Sociale, proces-verbal nr. 1 din 01.09.2023
e-mail	vascretu@gmail.com ; cretu.vasile@upsc.md savitchic.11@gmail.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
U.05.A.049	4	III	V	120	45	75

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Aderarea sistemului de învățământ superior al RM la procesul de la Bologna denotă tendința tot mai pregnantă de a introduce în mediul academic liceal și universitar fundamentele unor cercetări sistematice ale aspectelor și problemelor de integrare și unificare europeană. În același context de supoziții, subliniem că participarea universităților naționale la programele de mobilitate academică ERASMUS, contribuie fundamental la apropierea tinerilor de valorile și standardele europene, în special de cele educaționale. Deși tinerii aplică pentru diferite domenii și specialități, totuși, introducerea lor în programul universităților-gazdă se realizează printr-un chestionar asupra Uniunii Europene cu toate implicațiile ei. Subliniem astfel că studierea cursului de Integrare europeană în universitatea de origine este imperioasă în formarea personalității tinerilor, implicațiile și consecințele fiind de lungă durată. Este un adevăr că studenții de la specialitățile cu profil politologic sau juridic vor fi mult mai capabil să perceapă anumite noțiuni, date, modele de interacțiune instituțională, însă ar fi incorect a limita accesul celorlalți studenți implicați în studierea aprofundată a matematicii sau informaticii, a biologiei sau a chimiei. Procesul globalizării intensive și fără precedent solicită cunoașterea lumii contemporane prin toate aspectele ei, implicând cercetări transdisciplinare și interdisciplinare. Studiul general al integrării europene a devenit o necesitate a timpului, dar și o cerință a sistemului de învățământ.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Competențele dezvoltate prin interacțiunea subiectului pe care se centrează educația și cursul Integrare Economică Europeană se manifestă prin următoarele:
- Competențe de implicare directă și continuă a participanților (student profesor) la cunoașterea proceselor integraționiste, determinarea cauzelor, analiza efectelor, compararea finalităților după criterii (geografici, economici, sociali, politici).
- Competențe de informare sunt un atribut necesar în obținerea rezultatelor trasante, deoarece integrarea europeană este un proces dinamic, fiind în continuă transformare, iar deținerea informației reprezintă un instrument necesar pentru consolidarea cunoștințelor. Prin lectură, identificarea informațiilor și plasarea lor în context, prin asaltul de idei, întrebări și răspunsuri studenții devin capabili să perceapă în profunzime mecanismul de funcționare a Uniunii Europene.
- Competența de procesare a informației determină reperul care solicită capacități de interpretare a informației primite, aplicarea ei în contextul temei, dar și în contextul cunoștințelor generale despre lume, despre Europa și despre procesul integraționist european, implicare în discuții și dezbateri tematice între colegi, analiza impactului, a tipologiei lui (pozitiv sau negativ), durata efectelor, comparații după criteriile spațial sau temporal, selectarea informațiilor relevante dintr-un context mai amplu construiesc capacitățile care vor ajuta subiectul să înțeleagă derularea fenomenului de integrare europeană, chiar dacă nu vine cu un bagaj de cuvinte sau cunoștințe deja formate la alte discipline.
- Competența de comunicare și exprimare a opiniilor pe marginea subiectelor studiate și analizate vor contribui la dezvoltarea competențelor de diseminare a informațiilor, dar și valorificarea potențialului de cunoștințe acumulat. Prin evocare, reflecție și exprimare elevii și studenții vor înțelege gradul de comprensivitate al temei și își vor dezvolta spiritul oratoric.
- Competența decizională și capacitatea de a lua și a-și asuma deciziile reprezintă un atribut substanțial în formarea personalității complexe. Prin studierea cursului de Integrare europeană, subiecții vor fi capabili să înțeleagă și să decidă asupra impactului procesului integraționist pentru stat, pentru comunitate, dar și pentru sine, evaluând gradul de dependență a întregii societăți față de

obiectivele și finalitățile politicii externe exprimate prin platforme electorale și programe de guvernare. Studenții care au fost și sunt implicați în programe de studiere a integrării europene vor deveni mesagerii mesajelor integraționiste.

Finalități de studii realizate la finele cursului:

- Să evalueze formele și procesele primare de unificare a teritoriului european.
- Să analizeze impactul suportului juridico-legal de funcționare a Uniunii Europene;
- Să determine importanța arhitecturii instituționale a Uniunii Europene;
- Să caracterizeze politicile comunitare și impactul lor asupra economiei Uniunii Europene;
- Să analizeze mecanismul succeselor economice ale Uniunii Europene;
- Să evalueze impactul monedei unice europene asupra caracterului modern al economiei comunitare;
- Să disemineze conținutul și impactul politicilor de mediu ale Uniunii Europene;
- Să demonstreze importanța strategiei comunitare cu privire la siguranța alimentelor de pe piața Uniunii Europene;
- Să compare politica națională în domeniul protecției mediului cu cea a Uniunii Europene.
- Să evalueze impactul liberalizării serviciilor, mărfurilor, persoanelor și capitalurilor în interiorul spațiului comunitar;
- Să elaboreze recomandări de soluționare a problemelor actuale ale Uniunii Europene.

Precondiții

Cunoștințe profunde despre integrare europeană și politica externă a Republicii Moldova. Studenții trebuie să cunoască procesul decizional la nivel comunitar dar și al statelor terțe pe segmentul de integrare și aderare la Uniunea Europeană. Studenții trebuie să poată raporta prevederile legislației comunitare cu cerințele actuale ale pieții comunitare. Studenții trebuie să cunoască mecanismele de funcționare a arhitecturii instituționale comunitare și esența politicilor comunitare și impactul lor asupra dezvoltării durabile a spațiului comunitar european dar și a teritoriilor adiacente. Studenții trebuie să poată aplica metode de analiză a formelor de integrare la nivel politic, economic și social. Studenții trebuie să evidențieze domeniile de aplicare practică a cunoștințelor acumulate. De asemenea o precondiție este și competențele obținute de studenți la cursurile de Științe politice, Culturologie, etc.

Conținutul unităților de curs

TEMA 1. Integrare europeană în evoluție istorică

Idei de unificare europeană în Antichitate și în Evul mediu. Epoca modernă și proiecte de unificare europeană. Idei de aprobare și dezaprobare a proiectului european, primele conferințe europene.

TEMA 2. Mișcarea Pan-europeană între cele două războaie

Unificarea europeană între cele două războaie mondiale prin prisma a trei paliere. Mișcările pentru unificarea continentului european între cele două războaie.

TEMA 3. Formarea Comunităților Europene. Părinții fondatori ai Uniunii Europene

Contextul istoric general al preconstituirii primelor Comunități Europene. Dimensiunile cooperării politice, economice și militare în Europa postbelică. Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului (CECO). Comunitatea Economică Europeană (CEE). Comunitatea Europeană a Energiei Atomice (Euroatom). Fondatori ai Europei Unite (Robert Schuman, Jean Monnet, Konrad Adenauer ...).

TEMA 4. Extinderea spațiului comunitar (1957-1995; 2004-2013)

Situația social-politică internă a statelor fondatoare și viziuni politice dominante asupra extinderii spațiului comunitar. Extinderea spațiului comunitar în Nord (1973). Extinderile succesive din Sudul Europei (1981 și 1986). Aprofundarea procesului de extindere (1995). Extinderea spațiului comunitar (2004-2013). Mecanismele și etapele procesului de aderare. Programe europene de pre-aderare.

TEMA 5. Tratatul de formare și funcționare a Uniunii Europene

Rolul organizațiilor internaționale în procesul construcției europene. Tratatul de fuziune de la Bruxelles ca premisă a formării Uniunii Europene. Realizări și eșecuri în formarea Europei unite până la Actul Unic European. Tratatul de la Maastricht și de la Amsterdam. Tratatul de la Nisa și Convenția privind viitorul Europei. Tratatul de la Lisabona.

TEMA 6. Instituțiile Uniunii Europene

Parlamentul European. Organele politice ale Parlamentului. Consiliul European- instituția UE care definește orientările și prioritățile politice generale ale Uniunii Europene. Consiliul Uniunii Europene, componența și atribuțiile. Comisia Europeană și rolul ei în inițierea și aplicarea politicilor UE. Curtea de Justiție a Uniunii Europene. Banca Centrală Europeană și Curtea Europeană de Conturi.

TEMA 7. Politicile Uniunii Europene

Politica Bugetară și Piața Unică. Politica Agricolă Comună și implicațiile sale asupra statelor membre. Politica de Coeziune Socio-economică. Politica în domeniul concurenței, energiei și transportului. Politica de tineret a Uniunii Europene. Politica Socială ca dimensiune a integrării europene. Politica de mediu: principii generale și cadrul de bază. Politica de Securitate și Apărare Comună- dimensiunea externă a modelului european.

TEMA 8. Politica de educație și formare profesională în Uniunea Europeană

Educația în Uniunea Europeană. Sistemele de Educație în UE. Obiectivele strategice și instrumentale pentru materializarea sistemului educațional în UE. Cum sprijină UE educația și formarea profesională. Calitatea în educația și îngrijirea copiilor preșcolari în UE. Ce implică educația și formarea profesională? Avantajele studiilor europene.

TEMA 9. Piața unică Europeană

Piața unică europeană și impactul politicilor comunitare. Piața Unică Europeană: de la formare la consolidarea libertăților de circulație. O piață internă unică, fără frontiere. Libera circulație a lucrătorilor în cadrul UE, una dintre libertățile fundamentale ale cetățenilor UE. Beneficiile funcționării Pieții Unice Europene.

TEMA 10. Moneda Euro și formarea Uniunii Economice și Monetare

Moneda Euro. Premisele introducerii unei monede unice. Denumirea monedei. Introducerea bancnotelor și monedelor în circulație. Zona euro și avantajele monedei.

TEMA 11. Bugetul Uniunii Europene. Surse de formare și priorități de finanțare

Veniturile bugetului Uniunii Europene. Cheltuielile bugetului Uniunii Europene. Finanțarea programelor și a acțiunilor în toate domeniile de politică ale UE, de la agricultură și politica regională până la cercetare, antreprenoriat și spațiu. Sursele de formare a bugetului UE.

TEMA 12. Drepturile și libertățile cetățenilor în Uniunea Europeană

Cetățenii Uniunii și drepturile lor. Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene. Dreptul la viață. Dreptul de liberă circulație și de ședere pe teritoriul statelor membre. Dreptul la libertate și la siguranță. Dreptul la protecția datelor cu caracter personal. Libertatea de gândire, de conștiință și de religie. Dreptul la învățătură. Interzicerea discriminării etc.

TEMA 13. Relațiile Republicii Moldova cu Uniunea Europeană

Evoluția relațiilor dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană. Acordul de Parteneriat și Cooperare. Planul de Acțiuni Republica Moldova-Uniunea Europeană. Acordul de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană. Retorica proeuropeană și antieuropeană în contextul activității partidelor politice din Republica Moldova. Consiliul European acordă Republicii Moldova statutul de țară candidată la UE.

Tema 14. Relațiile externe ale Uniunii Europene

Politica Externă și de Securitate Comună (PESC). Serviciul European de Acțiune Externă (SEAE). Înalt Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate. Relațiile cu

țările candidate la UE. Relațiile cu țările riverane. Parteneriate cu puteri internaționale majore. Relațiile cu organismele internaționale.

Strategii de evaluare

Pentru o evaluare eficientă a finalităților vor fi utilizate forme și instrumente complementare de evaluare, cum ar fi proiectul, portofoliul, studiile de caz, prezentări cu elaborarea de suporturi TIC, autoevaluarea ș.a. care au un rol deosebit în dezvoltarea capacității de integrare și în formarea/evaluarea competențelor specifice, inclusiv a competenței de educație economică. Situațiile de integrare vor fi urmate de sarcini concise și clare, limita de timp și, uneori de volum, alte condiții de realizare. Obiectivele evaluării vor pune accent pe progresul personal, atitudinile față de propria persoană, interesele privind evoluția personală în diferite activități profesionale. **Evaluarea curentă:** discuții ghidate, oral și în scris, prezentări, rapoarte, prezentarea rezultatelor de la lucrări de control, participarea la discuții în timpul orelor teoretice și practice, portofolii, prezentări orale a unei teme pentru studenții de la învățământul cu frecvența redusă **Evaluarea curentă** prevede 2 testări obligatorii, lucrări de control în fiecare grupă academică, referate, studiu de caz, răspunsuri la seminare etc. (60% din nota finală). **Evaluarea finală** – examen final se realizează în formă scrisă sau orală (40% din nota finală).

Lucrul individual

Activitatea individuală a studentului este una din metodele tradiționale de învățare. De rând cu „lectura clasică” se practică și lectura cărților electronice, a sistemelor audiovizuale, care împreună devin principalele modalități de susținere a studiului individual. Studiul individual capătă o importanță mare deoarece el face parte integrantă din ziua de lucru a studentului, fie că acesta se află în timpul destinat învățării în incinta universității, fie acasă.

Lucrul individual al studenților se realizează în scopul achiziției unui sistem informațional integrat, și anume: *consolidării, recuperării, aprofundării cunoștințelor studenților la materiile studiate; formării capacităților intelectuale și practice; amplificării spiritului analitic, logic și critic în procesul de studii; formării și dezvoltării competenței de a lucra individual, precum și de a lua decizii de rigoare.*

Studiul individual își are legile lui de desfășurare care trebuie luate în considerație de fiecare student:

1. **Studiul individual poate fi doar activ.** Este activ deoarece, prin gândirea independentă are capacitatea de a pune probleme, de a emite ipoteze și de a găsi soluții, de a descoperi idei. Este activ în măsura în care implică operații logice de analiză și sinteză, de inducție și deducție, combinații creative și atitudine critică.
2. **Studiul individual implică memorare.** Cel care studiază individual va trebui să recurgă la asocierea diferitor forme de memorare – vizuală, auditivă, motrică. De exemplu, pentru a angaja memoria vizuală, va fi necesar ca studentul să execute mai multe scheme, diagrame, tabele. Dacă studentul dispune de o memorie auditivă – să citească cu voce tare. Pentru a reține ceea ce s-a învățat e nevoie să se repete după un repaus de 10-15 ore. Este foarte benefic repetarea materiei înainte de culcare.

3. **Studiul individual cere continuitate în munca intelectuală**, fluxul continuității fiind considerat o lege de aur a eficienței acestui efort individual.

Este important ca activitatea individuală să înceapă cu organizarea locului de muncă intelectuală și a timpului. Fiecare trebuie să-și creeze ambianța convenabilă, să-și aleagă timpul optim. Bugetul de timp al fiecăruia urmează să țină seama de nevoile de sănătate, odihnă și recreație, încât să favorizeze menținerea capacității de muncă intelectuală mereu la un nivel înalt.

Rolul profesorului în activitatea individuală a studentului este de a elabora și propune un set de sarcini pentru a le executa, o bibliografie de urmat și după cum poate interveni să verifice îndeplinirea acestor sarcini. Intervențiile profesorului se vor resimți mai cu seamă în momentele inițiale și finale ale studiului individual.

Subiecte pentru lucrul individual al studentului:

1. Idei de unificare europeană în Antichitate, Evul Mediu și epoca Modernă
2. Mișcarea paneuropeană între cele două războaie mondiale
3. Începuturile Construcției Europene. Rolul SUA în Europa postbelică. Planul Marshall și efectele acestuia asupra procesului unificării europene
4. Fondatori ai Europei Unite (Robert Schuman, Jean Monnet, Konrad Adenauer...)
5. Începuturile construcției europene (1951-1961). Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului. Comunitatea Economică Europeană. Comunitatea Europeană a Energiei Atomice
6. Etapele extinderii Uniunii Europene (1961-1995). Tratatul de la Maastricht din 1992 și constituirea Uniunii Europene
7. Tratatul fundamental în construcția Uniunii Europene
8. Instituțiile Uniunii Europene (Parlamentul European, Consiliul de Miniștri al Uniunii Europene, Comisia Europeană...)
9. Problemele extinderii Uniunii Europene spre Est. De la Europa celor 15 la Europa celor 27.
10. Globalizarea, națiunile, statele naționale și integrarea europeană
11. Politica educațională a Uniunii Europene
12. Politica de tineret a Uniunii Europene
13. Efectele extinderii Uniunii Europene asupra Republicii Moldova
14. Moneda unică și unificarea europeană
15. Protecția cetățenilor în Uniunea Europeană
16. Libertatea de gândire, opinie, creație și credință în Uniunea Europeană
17. Drepturile și libertățile cetățenilor în Uniunea Europeană
18. Relațiile dintre Rep. Moldova și Uniunea Europeană. Acordului de Asociere a Rep. Moldova cu Uniunea Europeană
19. Retorica proeuropeană și antieuropeană în contextul activității partidelor politice din Republica Moldova

Bibliografie

1. Site-ul oficial al Uniunii Europene https://europa.eu/european-union/index_ro
2. Fișe descriptive despre Uniunea Europeană <http://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/home>
3. Blumer Simion, Christian Lequesne. Statele membre ale Uniunii Europene. Chișinău: Cartier, 2009. 488 p.
4. Grabbe Heather. Puterea de transformare a Uniunii Europene. Chișinău: Ed. Epigraf SRL, 2008. 248 p.
5. Uniunea Europeană: Istorie și actualitate/Maria Diacon, Victor Juc, Valentin Constantinov; Universitatea de Stat din Tiraspol, Catedra Științe Sociale, Erasmus+ – Chișinău: S. n., 2016 (Tipografia UST). – 235 p.
6. Integrare economică și economie europeană: (Note de curs) / Veaceslav Bârdan; Univ. Tehn. a Moldovei, Fac. Inginerie Economică și Business, Catedra Teorie econ. și Marketing. – Chișinău: Tehnica-UTM, 2014. – 359 p.
7. Henderson Karen. Spațiul libertății, securității și justiției. Chișinău: Ed. ARC, 2003. 508 p.
8. Thatham Allan. Dreptul Uniunii Europene. Chișinău: ED. ARC, 2003. 508 p.
9. Molle Willem. Economia integrării europene: teorie, practică, politic. Chișinău: ED. Epigraf SRL, 2009. 494 p.
10. Scăunaș Stelian. Uniunea Europeană. Construcție, instituții, drept. București: ALL. Beck, 2005. 230 p.
11. Fuerea Augustin. Manualul Uniunii Europene. București: Univers juridic, 2006. 430 p.
12. Cotea Felician. Drept comunitar european. București: Ed. Wolters Kluwer, 2009. 676 p.
13. Mazilu Dumitru. Integrare Europeană. București: Ed. Lumina Lex, 2000. 542 p.
14. Gyula Fabian. Drept instituțional european. Cluj: Ed. SFERA, 2004. 480 p.
15. Jinga Ion, Popescu Andrei. Integrare Europeană. Dicționar de termeni comunitari. București: Ed. Lumina Lex, 2000. 207 p.
16. Jinga Ion. Uniunea Europeană în căutarea viitorului. București: Ed. C.H.Beck, 2008. 176 p.
17. Vataman Dan. Organizații europene și euroatlantice. București: Ed. C.H.Beck, 2009. 678 p.
18. Enciu Nicolae, Enciu Valentina. Construcția europeană (1945-2007). Curs universitar. Chișinău: CIVITAS, 2007. 392 p.
19. Ludmila Barbă, Gh. Valeriu, Felea Alina. Uniunea Europeană: istorie, instituții, politici. Rep. Moldova în noua arhitectură europeană. Chișinău: CEP USM, 2007. 179 p.

GEOGRAFIA CONTINENTELOR ȘI OCEANELOR I

Denumirea programului de studii	0114.7 Geografie
Ciclul	Licență
Denumirea unității de curs	Geografia Continentelor și Oceanelor I
Facultatea/catedra responsabilă de unitatea de curs	Facultatea de Geografie, Catedra Geografie și Turism
Titularul unității de curs	Prunici Petru
Cadre didactice implicate	-
E-mail	prunici.petru@upsc.md

Codul unității de curs	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S.05.O.035	4	III	V	120	54	66

Descriere succintă a integrării unității de curs în programul de studii

Geografia Continentelor și Oceanelor I este o disciplină de specialitate, de caracter regional, din cadrul sistemului de învățământ geografic universitar. După conținut reprezintă o prelungire logică și o aprofundare a cursului de geografie generală, cât și o sinteză a cursurilor geografice de ramură (geologie, geomorfologie, climatologie, hidrologie, pedologie, biogeografie etc.). Dacă disciplinele geografice de caracter general abordează învelișul geografic și geosferele componente ca un sistem integrat la nivel planetar, apoi Geografia Continentelor și Oceanelor studiază geosistemele de rang mai mic, la nivel regional, în funcție de diferențierea lor spațială. Această diferențiere a învelișului geografic este determinată de varietatea interacțiunilor dintre componentele de mediu. Astfel, în cadrul continentelor se individualizează unități teritoriale naturale cu particularități specifice ale naturii, studiul cărora ține de Geografia Continentelor și Oceanelor.

Obiectivul general al acestui curs este de a aprofunda cunoștințele fizico-geografice acumulate precedent, prin prisma evidențierii caracteristicilor esențiale ale continentelor și oceanelor Terrei și deosebirea particularităților fizico-geografice specifice ale unităților teritoriale zonale și azonale de diferit rang din cadrul acestora.

Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs

Competențe profesionale

- C-1.** Operarea cu noțiuni, concepte și principii specifice Geografiei Continentelor și Oceanelor;
- C-2.** Proiectarea activităților instructiv-educative la Geografia Continentelor și Oceanelor.
- C-3.** Realizarea activităților specifice procesului instructiv-educativ la Geografia Continentelor și Oceanelor;
- C-4.** Managementul procesului instructiv-educativ la Geografia Continentelor și Oceanelor;
- C-5.** Evaluarea activităților instructiv-educative la geografia continentelor și oceanelor;
- C-6.** Integrarea inter/trans disciplinara a cunoștințelor profesionale (de geografie a continentelor și oceanelor).

Competente transversale

- CT-1.** Realizarea responsabilă și eficientă a sarcinilor aferente profesiei didactice la geografie cu respectare principiilor de etica profesională.
- CT-2.** Identificarea rolului dintr-o echipă și preluarea responsabilităților corespunzătoare profilului profesional și personal.
- CT-3.** Reflecție critică constructivă asupra propriului nivel de pregătire profesională în raport cu standardele profesiei.

Competente specifice:

- Utilizarea termenilor specifici în prezentarea și explicarea informației geografice;
- Formarea abilităților de comunicare corectă, constructivă în limba maternă;
- Utilizarea corectă a termenilor geografici, a numelor proprii geografice în limbi străine;
- Explicarea fenomenelor și proceselor specifice mediului la nivel local, regional și global
- Identificarea relațiilor dintre componente, fenomene și procese naturale. Formarea comportamentului în raport cu natura pe baza cunoașterii relației cauză-efect.
- Aplicarea unor elemente din matematică, științe tehnologice în studierea mediilor locale, regionale și globale, în rezolvarea unor probleme și situații din cotidian.
- Raportarea conținuturilor geografice la un suport cartografic și grafic. Citirea și interpretarea hărților geografice.
- Aprecierea aspectelor sociale, civice și culturale ale spațiului geografic la nivel local, regional și global.
- Obținerea unor tehnici și deprinderi de învățare pentru pregătirea sistematică, pentru autoformare.

Finalități de studii

- F-1.** Analizarea proceselor și fenomenelor fizico-geografice din cadrul continentelor și oceanelor la nivel global și regional.
- F-2.** Interpretarea proceselor și fenomenelor geografice care au loc în cadrul continentelor și oceanelor, din perspectiva interdisciplinară și transdisciplinară, în contextul epocii și lumii în permanentă schimbare;
- F-3.** Elaborarea reprezentărilor grafice și cartografice ale proceselor și fenomenelor naturale din cadrul continentelor și oceanelor;
- F-4.** Înțelegerea și explicarea interdependenței sistemelor naturale prin prisma cauză-efect;

F-5. Utilizarea comunicării în transmiterea cunoștințelor și abilităților la nivel local, național și internațional.

Conținutul unității de curs

Unitatea de învățare 1. Geneza Oceanului Planetar. Particularitățile generale ale reliefului.

Curs: Scopul și sarcinile Geografiei Continentelor și Oceanelor. Principalele ipoteze privitor la geneza chiuvetelor oceanice, a apelor și a lumii organice. Particularitățile generale ale reliefului. Geotecturile și elementele structurale ale Oceanului Planetar.

Lucrare de laborator (practică): Unitățile morfostructurale ale oceanelor și procesele exogene din cadrul acestora.

Unitatea de învățare 2. Particularitățile principale ale apelor Oceanului Planetar.

Curs: Salinitatea și unii parametri fizici ai apelor. Regimul termic al apelor. Bilanțul acvatic. Dinamica apelor în Oceanul Planetar.

Lucrare de laborator (practică): Clima Oceanului Planetar. Caracteristicile apelor oceanice.

Unitatea de învățare 3. Lumea organică. Tipurile genetice de sedimente și legitățile repartizării lor în oceane.

Curs: Răspândirea lumii organice în oceane. Regionarea biogeografică a Oceanului Planetar. Tipurile de sedimente și legitățile repartizării lor spațiale.

Unitatea de învățare 4. Caracterizarea fizico-geografică a Oceanului Pacific.

Curs și lucrare de laborator (practică): Oceanul Pacific – privire generală. Relieful și sedimentele. Clima și particularitățile apelor. Lumea organică.

Unitatea de învățare 5. Caracterizarea fizico-geografică a Oceanului Atlantic.

Curs și lucrare de laborator (practică): Oceanul Atlantic – privire generală. Relieful și sedimentele. Clima și particularitățile apelor. Lumea organică.

Unitatea de învățare 6. Caracterizarea fizico-geografică a Oceanului Indian și Arctic.

Curs și lucrare de laborator (practică): Oceanul Indian – privire generală. Relieful și sedimentele. Clima și particularitățile apelor. Lumea organică. Particularitățile specifice ale Oceanului Arctic. Relieful și sedimentele. Clima și particularitățile apelor. Lumea organică.

Unitatea de învățare 7. Europa - privire generală asupra naturii. Evoluția paleografică a teritoriului și resursele minerale utile.

Curs: Particularitățile generale fizico-geografice ale Europei. Evoluția paleogeografică a Europei în etapa precambriană-paleozoică. Evoluția paleogeografică a Europei în etapa mezozoică-cainozoică. Resursele minerale utile, dependența lor de elementele și structurile tectonice.

Lucrare de laborator (practică): Tectonica, structura geologică și substanțele minerale utile ale Europei

Unitatea de învățare 8. Relieful. Unitățile morfostructurale și procesele exogene de modelare a reliefului Europei.

Curs: Particularitățile generale ale reliefului. Tipurile principale de morfostructuri. Tipurile principale de morfosculpturi și legitățile repartizării lor în Europa.

Lucrare de laborator (practică): Relieful. Unitățile morfostructurale și procesele exogene de modelare a reliefului.

Unitatea de învățare 9. Clima Europei.

Curs: Factorii și procesele de formare a climei Europei. Caracterizarea climatică a anotimpurilor. Regionarea climatică și tipurile de climă.

Lucrare de laborator (practică): Clima Europei. Factorii climatici și tipurile de climă.

Unitatea de învățare 10. Apele de suprafață ale Europei.

Curs: Râurile Europei. Regimul hidrologic. Tipurile de râuri. Lacurile. Geneza lacurilor și legitățile repartizării lor. Ghețarii contemporani ai Europei.

Lucrare de laborator (practică):

Unitatea de învățare 11. Solurile, vegetația și lumea animală. Zonele naturale.

Curs: Specificul învelișului pedo-vegetal și lumii animale. Caracterizarea zonelor naturale ale Europei.

Lucrare de laborator (practică): Zonele naturale ale Europei.

Unitatea de învățare 12. Regionarea fizico-geografică a Europei.

Curs: Esența regionării, bazele metodologice și principiile de regionare fizico-geografică. Unitățile taxonomice ale regionării fizico-geografice. *Europa de Nord*. Privire generală asupra naturii Europei de Nord. Caracterizarea fizico-geografică a Fenoscandiei.

Lucrare de laborator (practică):

Unitatea de învățare 13. Caracterizarea Europei de Mijloc.

Curs: Privire generală asupra naturii. Particularitățile specifice fizico-geografice ale insulelor Britanice și Europei hercinice. Caracterizarea fizico-geografică a insulelor Britanice. Caracterizarea fizico-geografică a munților Alpi.

Lucrare de laborator (practică): Regionarea fizico-geografică a Europei

Unitatea de învățare 14. Caracterizarea Europei de Sud.

Curs: Privire generală asupra naturii. Caracterizarea fizico-geografică a peninsulei Pirineice, peninsulei Apenine și peninsulei Balcanice.

Lucrare de laborator (practică): Regionarea fizico-geografică a Europei

Unitatea de învățare 15. Caracterizarea Europei de Est.

Curs: Privire generală asupra naturii. Caracterizarea fizico-geografică a Câmpiei Europei de Est.

Lucrare de laborator (practică): Caracterizarea țărilor fizico-geografice ale Europei

Unitatea de învățare 16. Asia – privire generală asupra naturii. Evoluția paleogeografică a Asiei și resursele minerale utile.

Curs: Particularitățile generale fizico-geografice ale Asiei. Evoluția paleogeografică a Asiei în etapa precambriană–paleozoică și mezozoică–cainozoică. Resursele minerale utile, dependența lor de elementele și structurile tectonice.

Lucrare de laborator (practică): Tectonica, structura geologică și substanțele minerale utile ale

Unitatea de învățare 17. Relieful. Unitățile morfostructurale și procesele exogene de modelare a reliefului Asiei.

Curs: Particularitățile generale ale reliefului. Tipurile principale de morfostructuri. Morfosculptura Asiei.

Lucrare de laborator (practică): Relieful. Unitățile morfostructurale și procesele exogene de modelare a reliefului.

Unitatea de învățare 18. Clima și apele Asiei.

Curs: Factorii și procesele de formare a climei Asiei. Caracterizarea climatică a anotimpurilor. Regionarea climatică și tipurile de climă. Râurile – regimul hidrologic. Lacurile.

Lucrare de laborator (practică): Clima Asiei. Factorii climatici și tipurile de climă.

Unitatea de învățare 19. Apele de suprafață ale Asiei.

Curs: Râurile Asiei. Regimul hidrologic. Tipurile de râuri. Lacurile. Geneza lacurilor și legitățile repartiției teritoriale.

Lucrare de laborator (practică):

Unitatea de învățare 20. Solurile, vegetația și lumea animală. Zonele naturale.

Curs: Particularitățile specifice ale solurilor, vegetației și lumii animale. Zonele geografice și zonele naturale.

Lucrare de laborator (practică): Zonele naturale ale Asiei.

Unitatea de învățare 21. Regionarea fizico-geografică a Asiei. Caracterizarea ȚFG ale Asiei de Sud-Vest și ale Asiei de Sud.

Curs: Privire generală asupra regionării Asiei. Caracterizarea ȚFG ale Asiei de Sud-Vest - Podișului Asia Mică, Peninsulei Arabe. Privire generală asupra Asiei de Sud. Caracterizarea ȚFG ale Asiei de Sud - Munții Himalaya, Peninsula Industan.

Lucrare de laborator (practică): Regionarea fizico-geografică a Asiei.

Unitatea de învățare 22. Caracterizarea ȚFG ale Asiei de Sud-Vest și a Asiei Estice continentale și insulare

Curs: Privire generală asupra Asiei de Sud-Est. Caracterizarea ȚFG ale Asiei de Sud-Est - Arhipelagului Indonezian. Privire generală asupra Asiei Estice continentale și insulare. Caracterizarea fizico-geografică a Chinei de Est și a insulelor Japoneze.

Lucrare de laborator (practică): Regionarea fizico-geografică a Asiei.

Unitatea de învățare 23. Caracterizarea ȚFG ale Asiei Centrale și Asiei de Nord

Curs: Privire generală asupra Asiei Centrale. Caracterizarea fizico-geografică a câmpiei Turanice. Privire generală asupra Asiei de Nord. Caracterizarea fizico-geografică a Siberiei de Vest și Siberiei Centrale.

Strategii de predare, învățare și evaluare

Strategii centrate pe student, cu accent pe dobândirea interactivă a cunoștințelor, abilităților și competențelor prin cooperare/colaborare, pe învățare experiențială, învățare bazată pe sarcini de lucru, învățare autonomă. *Curs:* prelegerea universitară; prelegerea-dialog; prelegerea introductivă; prelegerea tematică interactivă; prelegerea-dezbatere; prelegere integrativă de recapitulare sau de sinteză. *Laborator:* în bază de exerciții, observare dirijată, suprapunere cartografică și comparare, învățare bazată pe sarcini de lucru în bază de studii de caz, situație-problemă, rezultate ale studiului individual etc. *Studiu individual* în baza sistemului de sarcini aplicative/practice, însușirea nomenclaturii geografice în baza hărților tematice,

localizarea denumirilor geografice pe harta de contur etc. Evaluare inițială, curentă, periodică și finală.

Bibliografie:

Obligatorie:

1. Prunici P., Axinti S., Cartaleanu E., Bejan Iu., Hachi M. Geografia continentelor și oceanelor. Manual pentru clasa a VII-a. Chișinău, 2013. 127 p.
2. Prunici P, Țapeș V. Indicații metodice la lucrările de laborator la Geografia Continentelor și Oceanelor (Oceanele și Eurasia.) Chișinău, 2002.
3. Marin Ion, Marin Marian. Europa. Geografie regională. București, 2005.
4. Efros V. Geografia Oceanelor. Chișinău, 1999.
5. Fizicescaea gheografia matericov i ocheanov. Moscva, 1998. (sub red. A. M. Reabcicov)
6. Marin I. Continentele. Geografia regională. București, 1995.
7. Posea A. Oceanografie. București, 1999.
8. Stăncescu I. oceanele și mările Terrei. București, 1983

Opțională:

1. Dimitriu Călin. Prin Europa. București, 2002
2. Bogdanov D. A. Reghionalinea fizicescaea gheografia Mirovogo Ocheana. Moscva, 1985.
3. Ionaș I. Câmpiile Terrei. București, 1989.
4. Eramov R. A. Practicum po fizicescoi gheografii matericov i ocheanov. Moscva, 1987.

PRACTICA DE ÎNȚIERE PEDAGOGICĂ

Denumirea programului de studii	Geografie (secția cu frecvență redusă)
Ciclul	Licență
Denumirea unității de curs	Practica de inițiere pedagogică
Facultatea/catedra responsabilă de unitatea de curs	Geografie, Catedra Geografie și Turism
Titularul unității de curs	Sochircă Elena
Cadre didactice implicate	Suvac Silvia
E-mail	sochirca.elena@upsc.md

Codul unității de curs	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
	2	II	IV	60	-	60

Descriere succintă a integrării unității de curs în programul de studii

Practica de inițiere pedagogică este parte integrantă obligatorie a procesului educațional și se realizează în scopul aprofundării cunoștințelor teoretice și formării competențelor stabilite prin Cadrul Național al Calificărilor pe domenii de formare profesională. Pregătirea viitoarelor cadre didactice la geografie presupune atât o abordare teoretică, dar și pregătire practică. Formarea teoretică urmărește achiziționarea unor cunoștințe generale, cunoștințe de specialitate și pedagogice. Pregătirea practică a viitoarelor cadre didactice se realizează prin intermediul practicii de inițiere pedagogice, latură esențială în formarea studenților. Prin intermediul practicii de inițiere pedagogică viitorul cadru didactic își dezvoltă competențele. Stagiul reprezintă activitatea cu caracter didactic nemijlocit, desfășurată în cadrul instituțiilor de aplicație (în clase gimnaziale), în cadrul căreia studentul-stagiar, viitor profesor își dezvoltă și operaționalizează competențele prin asistarea la activitățile didactice desfășurate în instituție. În acest fel se realizează o legătură organică între priceperile, deprinderile și cunoștințele de psihologie școlară, de pedagogie și didactică, inclusiv, de didactica specialității, și competențele didactice practice, necesare absolvenților care intenționează să devină profesori.

Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs

- Explicarea rolurilor pe care le îndeplinesc documentele școlare pentru realizarea, în condiții de calitate a procesului didactic;
- Elaborarea documentelor școlare necesare pentru realizarea activităților didactice curente: planificarea didactică de lungă durată, pe unități de învățare, proiectul de lecție, fișa de caracterizare psihopedagogică a elevului;
- Participarea în mod indirect la diferite activități specifice școlii: activități de consiliere și orientare în carieră a elevilor, ședințe cu părinții, activități extrașcolare.
- Interpretarea instituției ca organizație socială; specificul unităților de învățământ gimnazial și liceal, documente școlare, structura de organizare și funcționare;
- Aprofundarea și consolidarea cunoștințelor de pedagogie, psihologie școlară și didactica geografiei; formarea capacităților și a deprinderilor de a aplica strategiile didactice interactive, tehnologiile noi de predare și de învățare, de a percepe corect trăsăturile definitorii ale multiplelor forme sub care se prezintă actul învățării;

- Analiza critic-constructivă și evaluarea calității proiectelor didactice și a lecțiilor asistate;
- Participarea la activitățile de dezvoltare instituțională și la activitățile metodico-științifice derulate în școală; inițierea studenților practicanți în tehnica activităților instructiv-educative desfășurate în cadrul cabinetelor sau laboratoarelor de profil, în scopul integrării organice a teoriei cu practica și a dezvoltării creativității;
- Inițierea în organizarea de activități formative cu elevii, destinate să stimuleze asimilarea valorilor etice, estetice, experiența socială și comportamentele pozitive definitorii ale societății.

Finalități de studii

La finele practicii de inițiere pedagogică studenții trebuie:

- Să conștientizeze importanța practicii pedagogice în sistemul formării inițiale pentru cariera didactică;
- Să realizeze documentele curriculare stabilite cu profesorii-mentori și cu profesorii coordonatori;
- Să observe și analizeze activitățile instructiv-educative școlare și extrașcolare de către profesori cu implicarea elevilor.
- Să formeze priceperi de a observa și analiza informațiile obținute și a le reflecta în agendele de practică;
- Să valorifice potențialul creativ în predarea geografiei
- Să utilizeze diverse metode de evaluare și autoevaluare a lecțiilor;
- Să posede priceperi de a prelucra și de a generaliza informația primită în urma observațiilor, reflectându-le în agendele de practică;
- Să stabilească relații personal-orientative de interacțiune cu elevii, cu cadrele didactice și cu colegii.

Precondiții

- Cunoștințe fundamentale de psihologie (Psihologia dezvoltării, Educația incluzivă etc.) și pedagogie;
- Cunoștințe științifice din domeniile Geografie, Biologie, Informatică, Limba engleză;
- Competențe de observare și analiză a activităților didactice desfășurate în condiții reale, întâlnite într-o unitate de învățământ
- Competențe de observare și analiză a activităților didactice desfășurate în condiții reale, întâlnite într-o unitate de învățământ.

Activitățile de bază ale practicii de inițiere pedagogică

Practica de inițiere pedagogică se realizează pe parcursul a două săptămâni. Pe parcursul stagiului sunt propuse spre realizare următoarele activități:

1. Studiul documentelor ce reglementează activitatea instructiv-educativă la nivelul instituției de învățământ, consemnarea datelor semnificative în caietul/portofoliul de practică pedagogică:

- a) documente curriculare;
- b) documente de management educațional;
- c) documente de proiectare a activității instructiv-educative;
- d) documente ale comisiilor metodice.

2. Asistența la activitățile instructiv-educative la clasă, la activitățile de formare continuă, analiza acestora, consemnarea observațiilor în caietul/portofoliul de practică pedagogică:

- a) activități susținute de cadrele didactice din instituția de învățământ preuniversitar cu elevii;
- b) activități extrașcolare etc.

Conținuturile practicii pedagogice	
1.	Importanța practicii pedagogice în formarea inițială pentru cariera didactică. Reglementări privind organizarea și desfășurarea practicii pedagogice. Finalități, conținuturi și coordonate ale practicii pedagogice. Structura generală și secvențele practicii pedagogice. Portofoliul de evaluare al practicii pedagogice
2.	Activități de cunoaștere a instituției școlare: a modului de organizare a spațiului școlar, a dotărilor materiale, a documentelor școlare, a modului de organizare a activităților specifice școlii;
3.	Activități didactice: observarea și implicarea indirectă în activități de proiectare, realizare și evaluare a unor lecții, activități didactice complementare lecțiilor;
5.	Activități de management școlar: activități de observare a managementului procesului didactic, a managementului curricular, a managementului grupului școlar, a managementului activităților educative, a managementului conflictelor, a managementului diversității, a managementului timpului, a managementului instituției școlare

5.	Activități de consiliere educațională, orientare școlară și profesională a elevilor
6.	Activități de realizare a parteneriatului școală-familie-comunitate: participare la organizarea și desfășurarea unei ședințe cu părinții, la organizarea și desfășurarea unor activități extrașcolare cu elevii, activități de realizare a unor proiecte educaționale
Strategii de evaluare	
<p>La încheierea perioadei de practică, studentul va prezenta conducătorului practicii următoarele produse evaluabile:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Portofoliul practicii pedagogice , care va conține: <ul style="list-style-type: none"> -Agenda practicii pedagogice; 2. Raportul de activitate (în conformitate cu obiectivele și finalitățile practicii). 3. Fișa de reflexie. <ul style="list-style-type: none"> Nota finală se va constitui din: <ol style="list-style-type: none"> 1. Aprecieră de către conducătorii/metodiștii practicii (realizarea practicii și calitatea documentelor). 	
Bibliografie	
<p>Domeniul Geografie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Curriculum pentru învățământ gimnazial Geografie, Clasele V-IX. Chișinău 2019; 2. Ionescu, M., Radu, I. (1995), Didactica modernă, Ed. Dacia., Cluj-Napoca. 3. Dulamă M. E. <i>Didactica geografică</i>. Clusium 1996;. 4. Dulamă M.E. <i>Didactica axată pe competențe</i> Presa Universitară Clujeană, 2010; 5. Dulamă M. E. <i>Strategii și tehnici didactice activizante cu aplicații în geografie</i>. Cluj- Napoca 2002; 6. Dulamă M. E. <i>Aplicarea modelului învățării depline în predarea și învățarea geografiei</i>. Cluj-Napoca 2000; 7. Dulama Eliza, Serafima Roșcovan. <i>Didactica geografiei</i>, Ed. Bons Offices, Chișinău, 2007; 8. Dulamă Eliza. <i>Metodologia didactică, teorie și practică</i>, Ed.Clusium Cluj-Napoca, 2008; 9. Dulamă Eliza. <i>Cum îi învățăm pe alții să învețe</i> Clusium, Cluj-Napoca, 2009; 10. Drumea P., Drumea S. <i>Didactica geografiei</i>. Chișinău 2000; 11. Drumea P. <i>Evoluția învățământului geografic în Republica Moldova</i>. Chișinău 1997; 12. Drumea P. Volontir N. <i>Valorificări pedagogice</i>. Didactica Pro Nr. 4 Chișinău 2002; 13. Drumea P., Drumea S. <i>Metode active utilizate în predarea-învățarea geografiei</i>. Chișinău 2002; 14. Dragu K(coord.) <i>Geografie, geologie. Ghid metodologic</i>. Collegium Polirom 2000; 	

15. Ilinca N. *Didactica geografiei*. Corint 2000;
16. Ionescu M. *Instrucție și educație. Paradigme, strategii, orientări. Modele*. Cluj-Napoca 2003;
17. Mândruț O. *Ghid de evaluare la geografie*. București 1999;
18. Mândîcanu V. *Tehnologii educaționale moderne*. Vol. V, Le Mott- București 1999;
19. Neacșu I. *Metode și tehnici de învățare eficientă*. Iași, Editura Polirom, 2018;
20. Pânișoară I., *Enciclopedia metodelor de învățământ*. Iași, Polirom, 2022;
21. Садкина В.Н. *101 педагогическая идея. Как создать урок*. Росток на Дону . 2014

GEOGRAFIA MEDIULUI

Denumirea programului de studii	0114.7 Geografie
Ciclul	Licență
Denumirea cursului	GEOGRAFIA MEDIULUI
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Geografie, Catedra Geografie și turism
Titular de curs	Codreanu Igor conf. univ., dr
Cadre didactice implicate	
e-mail	igorcodr@gmail.com codreanu.igor@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
S.04.O.022	4	II	IV	120	24	96

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul de *Geografia Mediului* constituie un curs fundamental, destinat pregătirii și formării viitorilor specialiști în domeniul de formare profesională „Științe ale educației,..”. Predarea cursului ține seamă ca viitorul profesor de geografie să fie capabil să aprecieze în mod critic ideile noi în Geografie în raport cu mediul; să-și restructureze concepțiile referitor la obiectul de studiu al Geografiei mediului; să-și formeze o atitudine corectă și științifică asupra diverselor concepte contraverse, care determină și asigură dezvoltarea științei geografice. Cursul poartă atât un caracter teoretic, cât și aplicativ, deoarece studenții în rezultatul însușirii programei cursului vor obține pe

lângă cunoștințele teoretice și deprinderi practice, cu competențe de a aplica elementele teoretice și metodologice ale Geografiei într-un studiu științific de laborator sau în mediu de diferite nivele, vor obține abilități și competențe de organizare, de desfășurare a unor investigații științifice și a aplicării elementelor teoretice și metodologice în predarea de calitate a geografiei școlare. Cursul are tangențe interdisciplinare prin valorificarea cunoștințelor din domeniul Biologiei, Chimiei, Matematicii, Informaticii, din domeniul ingineriei, medicinei, sănătății publice, legislației și standardelor de mediu. Prin studierea acestui curs studenții vor lua cunoștință despre apariția și evoluția mediului geografic de diferite nivele: global, regional și local. Materiile însușite la curs și seminare vor servi o bună bază teoretică și metodologică pentru specialiștii care vor activa în domeniul învățământului preuniversitar, precum și pentru cei din cercetare și inovare.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

1. Competențe cognitive (cunoașterea și utilizarea adecvată a noțiunilor disciplinei)

a) Cunoaștere și înțelegere:

- *definirea conceptelor de bază din cadrul Geografiei Mediului;*
- *evidențierea interacțiunilor dintre factorii de mediu;*
- *formarea unui vocabular de specialitate și utilizarea corectă a termenilor de specialitate;*
- *cunoștințe generale în domeniul mediului, necesare specialistului din domeniul științe ale educației și din structurile departamentale preocupate de problemele mediului;*

b) Explicare și interpretare (explicarea și interpretarea unor idei, proiecte, procese, precum și a conținuturilor teoretice și practice ale disciplinei):

- *interpretarea corelativă și relaționistă a factorilor de mediu;*
- *explicarea noțiunilor: „mediu”, „distribuția spațial-geografică a tipurilor de medii”;*
- *corelarea proceselor din cadrul diferitor medii, cu efectele asupra activității omului;*
- *explicarea standardelor și legislației de mediu, importanța acestora pentru calitatea vieții și valorificarea durabilă a mediului;*

2. Competențe tehnice/profesionale (proiectarea și evaluarea activităților practice specifice; utilizarea unor metode, tehnici și instrumente de investigare și aplicare):

- *analiza și descrierea tipurilor de medii locale (urban, rural, de luncă, etc.);*
- *studierea și aprecierea calității unor factori de mediu (apa, aerul, solul, organisme vii) în baza actelor întocmite de instituțiile de profil (centrele de sănătate publică, inspecțiile de mediu);*
- *întocmirea proiectelor privind starea mediului în localitatea natală;*
- *efectuarea unor investigații cu privire la aplicarea legislației de mediu în Republica Moldova;*
- *caracterizarea ariilor naturale protejate de stat și a regimului de protecție ale acestora;*
- *stimularea creativității și a apetitului pentru cercetare prin folosirea unor mijloace moderne;*

3. Competențe atitudinal – valorice:

- *reacția pozitivă la sugestii, cerințe, sarcini didactice, satisfacția de a răspunde;*
- *implicarea în activități științifice în legătură cu disciplina;*
- *capacitatea de a avea un comportament durabil în raport cu mediul;*
- *capacitatea de a aprecia diversitatea și multiculturalitatea;*
- *abilitatea de a colabora cu specialiști din alte domenii.*

Finalități de studii

- Să explice concepțiile teoretice de bază în domeniul științei mediului, instituțiile specializate și metodele principale de cercetare a factorilor de mediu;

- Să aprecieze calitatea factorilor de mediu (aer, apă, sol, etc.) în baza investigațiilor realizate de instituțiile abilitate, materialelor publicate, rapoartelor și pașapoartelor ecologice, etc;
- Să elaboreze acțiuni concrete de ameliorare a stării factorilor de mediu din localitatea natală, cu implicarea autorităților locale, a profesorilor, elevilor și localnicilor;
- Să utilizeze diversitatea informațiilor cu privire la protecția mediului și modalitatea utilizării acestora în procesul didactic și în soluționarea diferitor probleme de mediu.

Precondiții

O condiție pentru înțelegerea și explicarea materialelor incluse în cursul Geografia Mediului, conform conținuturilor Curriculare, studentul trebuie să posede cunoștințe și competențe atât generale cât și de caracter special din domeniul Geografiei Fizice Generale, Geografiei Umane Generale, Geologiei Generale, Hidrologiei, Climatologiei, Meteorologiei, Pedologiei, Biogeografiei, Cartografiei, Geografiei Republicii Moldova (fizică și umană). Să poată analiza comparativ informația textuală și statistică din diferite baze de date, inclusiv materiale cartografice, să poată modela situații și scenarii, să poată elabora măsuri de protecție a mediului în special la nivel local.

Conținutul unităților de curs

TEMA 1. Introducere în curs, noțiuni principale. Geografia Mediului ca știință interdisciplinară, inginerescă și medicală. Componentele Mediului Geografic, circuitul de substanțe și energie, procese relaționale. Factorii de mediu: aerul, apa, organismele vii, solul și antropoc. Formele de impact pozitiv și negativ. Provocările pentru omenirea contemporană.

TEMA 2. Probleme globale ale omenirii la începutul secolului XXI. Poluarea, Asigurarea populației lumii cu produse alimentare, foamea și malnutriția, Resursele naturale în raport cu dezvoltarea civilizației umane, Criza energetică ca problemă economică și impact asupra mediului, Dispariția speciilor, protecția biodiversității, Schimbările și modificările climatice, Impactul tehnologiilor spațiale asupra mediului terestru și cosmic.

TEMA 3. Aspecte regionale ale problemelor de mediu. Relația dintre factorii naturali și antropoc în America de Nord; America Latină și bazinul Karaibelor; Africa, Europa; Asia și Pacificul; Orientul apropiat; Regiunile polare (nord și sud).

TEMA 4. Litosfera ca componentă a Mediului Geografic, circuitul de substanțe și energie în Litosferă. Compoziția chimică și mineralogică, valorificarea resurselor minerale, impactul asupra economiei mondiale, a mediului și măsurile de protecție.

TEMA 5. Atmosfera ca componentă a Mediului Geografic, circuitul de substanțe și energie în Atmosferă. Aerul ca factor de mediu, sursele de poluare, poluanții, CMA, impactul asupra mediului și măsurile de protecție. Stratul de ozon. Efectul de seră și rolul în procesul de încălzire globală.

TEMA 6. Hidrosfera ca componentă a Mediului Geografic, circuitul de substanțe și energie în Hidrosferă. Apa ca factor de mediu, sursele de poluare, poluanții, CMA, impactul asupra mediului și măsurile de protecție. Accesul la apă potabilă de calitate.

TEMA 7. Biosfera ca componentă a Mediului Geografic, circuitul de substanțe și energie în Biosferă. Plantele și animalele, rolul în natură și în viața omului. Cartea Roșie Internațională și cartea Roșie a Republicii Moldova. Protecția biodiversității.

TEMA 8. Pedosfera, factorii de pedogeneză, repartitia solurilor pe glob. Rolul solului în natură și în viața omului. Căile de degradare a solurilor și măsurile de protecție.

TEMA 9. Mediile naturale (ariile protejate de stat), antropizate (localități păstorești din zonele montane sau pescărești din zonele de litoral) și antropice (orașele și localitățile cu cele mai mari transformări). Regimul de protecție în ariile protejate și activitățile umane. Mediul urban: regionarea funcțională: Mediile rurale și cele agricole. Măsurile de amenajare și de protecție a mediului.

TEMA 10. Hazardele naturale și antropice, impactul asupra mediului. Posibilitățile de prevenire a hazardelor naturale, impactul asupra mediului și măsurile de protecție (de diminuare a pierderilor materiale și de viați umane).

TEMA 11. Impactul militar asupra mediului. Evoluția nivelului de impact pe parcursul secolelor. Riscurile contemporane care pot fi provocate de tehnologiile militare, impactul asupra mediului. Problema păcii și măsurile de prevenire a conflictelor militare.

TEMA 12. Colaborarea internațională în domeniul protecției mediului (Acorduri, Convenții). Colaborarea bilaterală și multilaterală la nivel de guverne. Colaborarea prin Organizațiile din domeniul mediului. Euroregiunile ca formă modern de colaborare în domeniul economic, social, cultural și protecției mediului,

TEMA 13. Monitoringul asupra mediului și a componentelor acestuia. Rețele de monitoring global, regional și național. Rolul monitoringului în menținerea echilibrului de mediu și prognozele riscurilor asupra mediului,

TEMA 14. Protecția mediului în condițiile dezvoltării durabile. Educația și conștientizarea (ecologică) pentru un mediu curat.

Strategii de evaluare

Pentru o evaluare eficientă a finalităților vor fi utilizate forme și instrumente complementare de evaluare, cum ar fi proiectul de cercetare, portofoliul, studiile de caz, prezentări cu elaborarea de suporturi TIC, autoevaluarea ș.a. care au un rol deosebit în dezvoltarea capacității de integrare și în formarea/evaluarea competențelor specifice. Situațiile de integrare vor fi urmate de sarcini

concluse și clare, limita de timp și, uneori de volum, alte condiții de realizare. **Evaluarea curentă:** discuții ghidate, oral și în scris, prezentări, rapoarte, prezentarea rezultatelor de la lucrări de control, participarea la discuții în timpul prelegerilor și lucrărilor practice, portofolii, prezentări orale a unei teme pentru studenții de la învățământul cu frecvența redusă **Evaluarea curentă** prevede 2 testări obligatorii, lucrări individual, referate, studiu de caz, răspunsuri la seminare etc (60% din nota finală). **Evaluarea finală** – examen final se realizează în formă scrisă sau orală (40% din nota finală).

Bibliografie

Obligatorie:

- 1) *Agenția de Stat pentru silvicultură "Moldsilva". Conferința Științifică Internațională "Dezvoltarea durabilă a sectorului forestier al Republicii Moldova" – 22 noiembrie 2002. Chișinău, 2003, 329 p.;*
- 2) Bran F. *Ecologie generală și protecția Mediului*. Editura ASE, București, 2000;
- 3) Brown L. R. *Probleme globale ale omenirii*. Starea lumii – 1994. Ed. tehnică, București – 1994;
- 4) Brown L. R. *Probleme globale ale omenirii*. Starea lumii –1996. Ed. tehnică, București – 1996;
- 5) Brown L. R. *Probleme globale ale omenirii*. Starea lumii – 2000. Ed. Tehnică, București – 2000, 296 p.;
- 6) Capcelea A. *Managementul riscului hazardurilor: abordarea integrativă a băncii mondiale*. /Mediul Ambient. Revistă științifică, de informație și cultură ecologică./ Nr. 5, octombrie 2005, Chișinău, p. 42 – 49;
- 7) Capcelea A. *Sistemul managementului ecologic*. Ed. „Știința” Chișinău-2013, 260p;
- 8) Capcelea A., Capcelea V. *Managementul ecologic*. Editura „Știința” Chișinău-2013, 192p;
- 9) Capcelea A. *Managementul ecologic la diferite niveluri*. Ed. „Știința” Chișinău-2013, 320p;
- 10) Capcelea A. *Managementul ecologic în tranziția economică (Cazul Republicii Moldova)*. Editura „Știința” Chișinău-2013, 412p;
- 11) Cazac V., Daradur M. *Hazardurile – surse ale pericolului securității umane în secolul XXI*. /Mediul Ambient. Revistă științifică, de informație și cultură ecologică./ Nr. 5, octombrie 2005, Chișinău, p. 37 – 41;
- 12) Codreanu Igor. *Geografia și protecția mediului înconjurător (curs de lecții)*. Editura „Labirint”, Chișinău-2007, 168p;
- 13) Codreanu Igor. *Dinamica elementelor morfometrice ale bazinului râului Răut pe parcursul secolului XX și impactul asupra mediului*. Monografie publicată cu suportul Fondului Ecologic Național. Editura „Știința”, Chișinău-2014, 160p.
- 14) Grădinaru Ilie. *Protecția mediului*. Ed. Economică, București-2000, 270 p.;
- 15) *Legislația ecologică a Republicii Moldova, 1999-2000*, Chișinău, 2001, 335 p.;
- 16) Negulescu M. *Protecția mediului înconjurător*. Ed. Tehnică, București-1995;
- 17) Rojanschi V., Bran F., Grigore F. *Elemente de economie și managementul mediului*. Ed. Economică, București-2004, 671p;

- 18) Șchiopu D. Vîntu V. *Ecologie și protecția mediului*. Ed. „Ion Ionescu de la Brad”, Iași-2002, 316p;
- 19) Zăvoianu I., Bleahu M., Alexandrescu M., Popescu C., Giurgea D. *Geografia Mediului Înconjurător – probleme fundamentale ale lumii contemporane*. Editura didactică și pedagogică. București-2002, 103p;
- 20) Cazac V., Sochircă V., Boboc N., Coșcodan M., Volontir N., Begu A., Munteanu A., Coca M. *Hazardurile naturale*. Colecția – Mediul geografic al Republicii Moldova. Ed. „Știința”, Chișinău-2008, 198p;
- 21) Sochircă V., Coșcodan M., Volontir N., Begu A., Munteanu A., Cazac V., Coca M. *Resursele naturale*. Colecția – Mediul geografic al Republicii Moldova. Ed. „Știința”, Chișinău-2006, 181p;
- 22) Mihailescu C., Băhnărel I., ..etc. *Resursele acvatice ale Republicii Moldova-Fîntîni și izvoare*. Atlas ecologic. Colecția – Mediul geografic al Republicii Moldova. Ed. „Știința”, Chișinău-2008, 207p;

GEOGRAFIA CONTINENTELOR ȘI OCEANELOR 2

Denumirea programului de studii	0114.7 Geografie
Ciclul	Licență
Denumirea unității de curs	Geografia Continentelor și Océanelor 2
Facultatea/catedra responsabilă de unitatea de curs	Facultatea de Geografie și Turism
Titularul unității de curs	Prunici Petru
Cadre didactice implicate	-
E-mail	prunici.petru@upsc.md

Codul unității de curs	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S.06.O.041	4	III	VI	90	36	54

Descriere succintă a integrării unității de curs în programul de studii

Geografia Continentelor și Océanelor II (*America de Nord și continentele sudice*) este unul din disciplinele de specialitate, de caracter regional, din cadrul sistemului de învățământ geografic universitar. După conținut reprezintă o prelungire logică și o aprofundare a cursului de geografie generală, cât și o sinteză a cursurilor geografice fundamentale (geologie, geomorfologie, climatologie, hidrologie, pedologie, biogeografie etc.). Dacă disciplinele geografice de caracter general abordează învelișul geografic (geosistemul) și geosferele componente, ca un sistem integrat la nivel planetar, apoi geografia regională, inclusiv și Geografia Continentelor II, studiază geosistemele de rang mai mic, la nivel regional, în funcție de diferențierea lor spațială. Această diferențiere a învelișului geografic este determinată de varietatea interacțiunilor dintre componentele mediului. În consecință, pe suprafața terestră se individualizează unități teritoriale cu particularități specifice ale naturii, studiarea cărora ține de geografia regională.

Obiectivul general al acestui curs este de a aprofunda cunoștințele fizico-geografice acumulate precedent, prin prisma evidențierii caracteristicilor esențiale ale Americii de Nord și continentelor sudice și deosebirea particularităților fizico-geografice specifice ale unităților teritoriale zonale și azonale de diferit rang din cadrul acestor continente.

Pentru atingerea acestui obiectiv, la studierea fiecărui continent și unitate teritorială naturală mai mică, se realizează o serie de *sarcini*, precum ar fi: Aprecierea rolului poziției geografice, dimensiunilor și configurației teritoriului asupra particularităților specifice ale naturii; Deosebirea particularităților specifice ale unităților structural-tectonice și evoluției paleogeografice; Aprecierea reliefului ca factor de modificare a componentelor naturale; Evaluarea condițiilor climatice, a proceselor și fenomenelor meteo-climatice și impactul acestora asupra componentelor de mediu; Influența dimensiunilor unităților teritoriale, reliefului și climei asupra caracterului rețelei hidrografice; Evidențierea particularităților specifice ale solurilor, vegetației și faunii; Stabilirea factorilor ce determină diferențierea spațială a complexelor teritoriale naturale și specificul lor natural; Evaluarea problemelor ecologice și căile de soluționare ale acestora.

Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs

Competențe profesionale

- C-1. Operarea cu noțiuni, concepte și principii specifice Geografiei Continentelor și Océanelor II;
- C-2. Proiectarea activităților instructiv-educative la Geografia Continentelor și Océanelor II.
- C-3. Realizarea activităților specifice procesului instructiv-educativ la Geografia Continentelor și Océanelor II;
- C-4. Managementul procesului instructiv-educativ la disciplina Geografia Continentelor și Océanelor II;
- C-5. Evaluarea activităților instructiv-educative la Geografia Continentelor și Océanelor;
- C-6. Integrarea inter/trans disciplinara a cunoștințelor profesionale (de geografie a continentelor și océanelor).

Competențe transversale

- CT-1. Realizarea responsabilă și eficientă a sarcinilor aferente profesiei didactice la geografie cu respectare principiilor de etică profesională.

CT-2. Identificarea rolului dintr-o echipă și preluarea responsabilităților corespunzătoare profilului profesional și personal.

CT-3. Reflecție critică constructivă asupra propriului nivel de pregătire profesională în raport cu standardele profesiei.

Competențe specifice:

Utilizarea termenilor specifici în prezentarea și explicarea informației geografice;

Formarea abilităților de comunicare corectă, constructivă în limba maternă;

Utilizarea corectă a termenilor geografici, a numelor proprii geografice în limbi străine;

Explicarea fenomenelor și proceselor specifice mediului la nivel local, regional și global

Identificarea relațiilor dintre componente, fenomene și procese naturale. Formarea comportamentului în raport cu natura pe baza cunoașterii relației cauză-efect.

Aplicarea unor elemente din matematică, științe tehnologice în studierea mediilor locale, regionale și globale, în rezolvarea unor probleme și situații din cotidian.

Raportarea conținuturilor geografice la un suport cartografic și grafic. Citirea și interpretarea hărților geografice.

Aprecierea aspectelor sociale, civice și culturale ale spațiului geografic la nivel local, regional și global.

Obținerea unor tehnici și deprinderi de învățare pentru pregătirea sistematică, pentru autoformare.

Finalități de studii

F-1. Analizarea proceselor și fenomenelor fizico-geografice din cadrul Americii de Nord și continentelor sudice la nivel global și regional.

F-2. Interpretarea proceselor și fenomenelor geografice care au loc în Americii de Nord și continentelor sudice, din perspectiva interdisciplinară și transdisciplinară, în contextul epocii și lumii în permanentă schimbare;

F-3. Elaborarea reprezentărilor grafice și cartografice ale proceselor și fenomenelor naturale din cadrul Americii de Nord și continentelor sudice ;

F-4. Înțelegerea și explicarea interdependenței sistemelor naturale prin prisma cauză-efect;

F-5. Utilizarea comunicării în transmiterea cunoștințelor și abilităților la nivel local, național și internațional.

Conținutul unității de curs

Unitatea de învățare 1. America de Nord - privire generală asupra componentelor naturii. Tectonica, structura geologică, evoluția paleogeografică a teritoriului și resursele minerale utile ale Americii de Nord.

Curs: Scopul și sarcinile Geografiei Continentelor II. Particularitățile generale fizico-geografice ale Americii de Nord. Evoluția paleogeografică a Americii de Nord în etapa precambriană-paleozoică. Evoluția paleogeografică a Americii de Nord în etapa mezozoică-cainozoică. Resursele minerale utile, dependența lor de elementele și structurile tectonice.

Lucrare de laborator (practică): Tectonica, structura geologică și resursele minerale utile ale Americii de Nord.

Unitatea de învățare 2. Relieful, unitățile morfostructurale și procesele exogene de modelare a reliefului Americii de Nord.

Curs: Particularitățile generale ale reliefului. Tipurile principale de morfostructuri. Tipurile principale de morfosculturi și legitățile repartizării lor în America de Nord.

Lucrare de laborator (practică): Relieful Americii de Nord. Unitățile morfostructurale și procesele exogene de modelare a reliefului.

Unitatea de învățare 3. Clima Americii de Nord. Regionarea climatică. Apele de suprafață ale Americii de Nord.

Curs: Factorii și procesele de formare a climei Americii de Nord. Caracterizarea climatică a anotimpurilor. Regionarea climatică și tipurile de climă. Râurile Americii de Nord. Regimul hidrologic. Tipurile de râuri. Lacurile. Geneza lacurilor și legitățile repartizării lor.

Lucrare de laborator (practică): Clima și apele Americii de Nord.

Unitatea de învățare 4. Solurile vegetația și lumea animală. Zonele naturale. Regionarea fizico-geografică a Americii de Nord.

Curs: Specificul învelișului pedo-vegetal și lumii animale. Caracterizarea zonelor naturale ale Americii de Nord. Privire generală asupra regionării fizico-geografice a Americii de Nord. Caracterizarea țărilor fizico-geografice ale Americii de Nord.

Lucrare de laborator (practică): Zonele naturale ale Americii de Nord.

Lucrare de laborator (practică): Regionarea fizico-geografică a Africii și Australiei.

Unitatea de învățare 5. America de Sud - privire generală asupra componentelor naturii. Tectonica, structura geologică, evoluția paleografică a teritoriului și resursele minerale utile ale Americii de Sud.

Curs: Particularitățile generale fizico-geografice ale Americii de Sud. Evoluția paleogeografică a Americii de Sud în etapa precambriană-paleozoică. Evoluția paleogeografică a Americii de Sud în etapa mezozoică-cainozoică. Resursele minerale utile, dependența lor de elementele și structurile tectonice.

Lucrare de laborator (practică): Tectonica, structura geologică și resursele minerale utile ale Americii de Sud.

Unitatea de învățare 6. Relieful, unitățile morfostructurale și procesele exogene de modelare a reliefului Americii de Sud.

Curs: Particularitățile generale ale reliefului. Tipurile principale de morfostructuri. Tipurile principale de morfosculturi și legitățile repartizării lor în America de Sud.

Lucrare de laborator (practică): Relieful Americii de Sud. Unitățile morfostructurale și procesele exogene de modelare a reliefului.

Unitatea de învățare 7. Clima Americii de Sud. Regionarea climatică. Apele de suprafață ale Americii de Sud.

Curs: Factorii și procesele de formare a climei Americii de Sud. Caracterizarea climatică a anotimpurilor. Regionarea climatică și tipurile de climă. Râurile Americii de Sud. Regimul hidrologic. Tipurile de râuri. Lacurile. Geneza lacurilor și legitățile repartizării lor.

Lucrare de laborator (practică): Clima și apele de suprafață ale Americii de Sud.

Unitatea de învățare 8. Solurile vegetația și lumea animală. Zonele naturale ale Americii de Sud. Regionarea fizico-geografică a Americii de Sud.

Curs: Specificul învelișului pedo-vegetal și lumii animale. Caracterizarea zonelor naturale ale Americii de Sud. Privire generală asupra regionării fizico-geografice a Americii de Sud. Caracterizarea țărilor fizico-geografice ale Americii de Sud.

Lucrare de laborator (practică): Zonele naturale ale Americii de Sud.

Unitatea de învățare 9. Africa - privire generală asupra componentelor naturii. Tectonica, structura geologică, evoluția paleogeografică a teritoriului și resursele minerale utile ale Africii.

Curs: Particularitățile generale fizico-geografice ale Africii. Evoluția paleogeografică a Africii în etapa precambriană-paleozoică. Evoluția paleogeografică a Africii în etapa mezozoică-cainozoică. Resursele minerale utile, dependența lor de elementele și structurile tectonice.

Lucrare de laborator (practică): Tectonica, structura geologică și resursele minerale utile ale Africii și Australiei.

Unitatea de învățare 10. Relief, unitățile morfostructurale și procesele exogene de modelare a reliefului Africii.

Curs: Particularitățile generale ale reliefului. Tipurile principale de morfostructuri. Tipurile principale de morfosculturi și legitățile repartizării lor în Africa.

Lucrare de laborator (practică): Relieful Africii și Australiei. Unitățile morfostructurale și procesele exogene de modelare a reliefului.

Unitatea de învățare 11. Clima Africii. Regionarea climatică. Apele de suprafață ale Africii.

Curs: Factorii și procesele de formare a climei Africii. Caracterizarea climatică a anotimpurilor. Regionarea climatică și tipurile de climă. Râurile Africii. Regimul hidrologic. Tipurile de râuri. Lacurile. Geneza lacurilor și legitățile repartizării lor.

Lucrare de laborator (practică): Clima Africii și Australiei. Regionarea climatică și tipurile de climă.

Unitatea de învățare 12. Solurile vegetația și lumea animală. Zonele naturale ale Africii. Regionarea fizico-geografică a Africii.

Curs: Specificul învelișului pedo-vegetal și lumii animale. Caracterizarea zonelor naturale ale Africii. Privire generală asupra regionării fizico-geografice a Africii. Caracterizarea țărilor fizico-geografice ale Africii.

Lucrare de laborator (practică): Zonele naturale ale Africii și Australiei.

Unitatea de învățare 13. Australia - privire generală asupra componentelor naturii. Evoluția paleogeografică a teritoriului și relieful.

Curs: Evoluția paleogeografică a Australiei. Resursele minerale utile, dependența lor de elementele și structurile tectonice. Particularitățile generale ale reliefului. Tipurile principale de morfostructuri. Tipurile principale de morfosculpturi și legitățile repartizării lor în Australia.

Unitatea de învățare 14. Clima și apele de suprafață a Australiei. Solurile vegetația și lumea animală. Zonele naturale ale Australiei.

Curs: Factorii și procesele de formare a climei Australiei. Caracterizarea climatică a anotimpurilor. Regionarea climatică și tipurile de climă. Râurile Australiei. Regimul hidrologic. Tipurile de râuri. Lacurile. Geneza lacurilor și legitățile repartizării lor. Specificul învelișului pedo-vegetal și lumii animale. Caracterizarea zonelor naturale ale Australiei.

Lucrare de laborator (practică): Regionarea fizico-geografică a Africii și Australiei.

Unitatea de învățare 15. Antarctica - particularitățile generale ale componentelor naturii.

Curs: Poziția fizico-geografică. Învelișul glaciari. Relieful subglaciari. Clima și lumea organică a Antarctidei.

Strategii de predare, învățare și evaluare

Strategii centrate pe student, cu accent pe dobândirea interactivă a cunoștințelor, abilităților și competențelor prin cooperare/colaborare, pe învățare experiențială, învățare bazată pe sarcini de lucru, învățare autonomă. *Curs:* prelegerea universitară; prelegerea-dialog; prelegerea introductivă; prelegerea tematică interactivă; prelegerea-dezbatere; prelegere integrativă de recapitulare sau de sinteză. *Laborator:* în bază de exerciții, observare dirijată, suprapunere cartografică și comparare, învățare bazată pe sarcini de lucru în bază de studii de caz, situație-problemă, rezultate ale studiului individual etc. *Studiu individual* în baza sistemului de sarcini aplicative/practice, însușirea nomenclurii denumirilor geografice în baza hărților tematice, localizarea denumirilor geografice pe harta de contur etc. Evaluare inițială, curentă, periodică și finală.

Bibliografie:

Obligatorie:

8. PRUNICI P., AXÎNTIS., CARTALEANU E., BEJAN Iu., HACHI M. Geografia continentelor și oceanelor. Manual pentru clasa a VII-a. Chișinău, 2013. 127 p.

9. PRUNICI P., SUVAC S. Indicații metodice pentru lucrările practice la Geografia Continentelor (America de Nord și Continentele Sudice) Chișinău, 2022 – 52 p. ISBN 978-9975-76-406-3
10. MARIN Ion, MARIN Marian. Europa. Geografie regională. București, 2005.
11. Fizicescaea gheografia matericov i oceanov. Moscva, 1998. (sub red. A. M. Reabcicov)
12. MARIN I. Continentele. Geografia regională. București, 1995.

Opțională:

1. BOGDANOV D. Reghionalinaea fizicescaea gheografia Mirovogo Ocheana. Moscva, 1985.
2. IONAȘ I. Câmpiile Terrei. București, 1989.
3. ERAMOV R. Practicum po fizicescoi gheografii matericov i oceanov. Moscva, 1987.
4. Smirnova N. P. Po matericam i oceanam. Cniga dlea citenia gheografii matericov. Moscva, 1988.

GEOGRAFIA UMANĂ A REPUBLICII MOLDOVA

Denumirea programului de studii	0114.7 Geografie
Ciclul	Licență
Denumirea unității de curs	Geografia Umană a Republicii Moldova
Facultatea/catedra responsabilă de unitatea de curs	Facultatea de Geografie, Catedra Geografie și Turism
Titularul unității de curs	Suvac Silvia, lector univ. doctor
Cadre didactice implicate	-
E-mail	godonoaga.silvia@upsc.md

Codul unității de curs	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S.06.O.041	4	3	6	120	36	84

Descriere succintă a integrării unității de curs în programul de studii

Cursul **Geografie Umană a Republicii Moldova** este destinat pentru a familiariza studenții cu aprecierea economică a condițiilor și resurselor naturale, precum și repartitia spațială a acestora pe teritoriul țării noastre, cu indicii ce caracterizează dinamica și structurile populației, așezările umane, industria, agricultura și serviciile Republicii Moldova. Primele compartimente ale cursului sunt dedicate studierii teritoriului și poziției economico-geografice, împărțirii administrativ-teritorială Republicii Moldova. Cursul oferă date importante privind analiza

favorabilității poziției economico-geografice a unui teritoriu, a impactului amplasării în imediata apropiere cu statele dezvoltate și cu Uniunea Europeană.

O parte componentă a cursului este destinată evaluării și analizei, pe etape istorice, a cercetărilor economico-geografice despre teritoriul actual al Republicii Moldova.

În următoarele compartimente se conțin informații ample despre: rolul condițiilor naturale în dezvoltarea economică a țării, evoluția numerică a populației, mișcarea naturală a populației, repartiția geografică și migrația populației, așezările omenești și evoluția spațială a lor, caracterizarea economică a țării, caracterizarea agriculturii cu ramurile sale, caracterizarea industriei cu ramurile sale, transporturi etc.

Cursul se finalizează cu o caracterizare detaliată a celor patru regiuni economico-geografice a Republicii Moldova: Nord, Centru, Sud și Sud-Vest.

Scopul cursului: de a contribui la pregătirea unui specialist, a unui cercetător în domeniul geografiei, care să optimizeze procesul investigativ la cercetarea fenomenelor și obiectelor geografice conform cerințelor și dezideratelor reformei economice.

Sarcinile disciplinei: formarea la viitorii cercetătorilor în domeniul geografiei a cunoștințelor geografice durabile și profunde, a deprinderilor și priceperilor, pe care să le utilizeze în practica cotidiană; formarea cunoștințelor și abilităților metodologice în componentelor naturale și economico-geografice a Republicii Moldova, a proceselor geodemografice în instituțiile de cercetare; pregătirea practică a studenților pentru profesia de cercetător.

Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs

Competențe cognitive:

- Definirea conceptelor de bază din domeniul Geografiei Umane a Republicii Moldova;
- Utilizarea corectă a termenilor de specialitate;
- Investigarea și interpretarea fenomenelor și proceselor specifice Geografiei Umane a Republicii Moldova;
- Perceperea coerentă a proceselor și fenomenelor geografice la nivel mondial și regional;
- Identificarea factorilor care determină procesele și fenomenele geografice de caracter social și economic.
- Aplicarea cunoștințelor din domeniul studiat și în alte domenii.

Competențe de explicare și interpretare:

- Analiza și interpretarea corectă a concepțiilor economico-geografice în dezvoltarea studiilor și cercetărilor geografice în domeniul Geografiei Umane a Republicii Moldova;
- Analiza și interpretarea corectă a concepțiilor geodemografice, a repartiției spațiale a populației, evoluției numerice, mișcării naturale a acesteia în Republica Moldova; de analiză calitativă și cantitativă a unei categorii de populații;
- Identificarea elementelor specifice a categoriilor de stare și mișcare a populației, precum și a categoriilor de așezări;
- Explicarea concretă a realității de caracter economico-geografic utilizând terminologia specifică.
- Dialog intercultural cu diverși actori educaționali, demonstrând cultură civică și disponibilitate de cooperare și implicare.

Competențe instrumental-aplicative:

- Evaluarea situației geodemografice în Republica Moldova, pe regiuni și localități;

- Relaționarea fenomenelor economico-geografice, demografice din realitate cu reprezentarea lor grafică și cartografică
- Determinarea soluțiilor unor probleme demografice în Republica Moldova;
- Argumentarea consecințelor diferitor procese și fenomene economico-geografice;
- Recomandarea măsurilor concrete de redresare a situației demografice în Republica Moldova;
- Participarea la dezbateri în situații reale și imaginare, în legătură cu problematica disciplinei de studiu;
- Previzionarea evoluției populației pe termen scurt, mediu și lung;
- Stabilirea raporturilor dintre populație și resurse, dintre creșterea demografică și dezechilibrele de mediu;
- Interpretarea critică a practicilor educative din punctul de vedere al respectării și cultivării diversității culturale;
- Construirea creativă și responsabilă a unor alternative pedagogice contextualizate;

Competențe atitudinale:

- Implicarea în activități științifice în legătura cu disciplina;
- Capacitatea de a avea un comportament etic în legătură cu mediul socio-uman;
- Capacitatea de a aprecia diversitatea și multiculturalitatea;
- Abilitatea de a colabora cu specialiști din alte domenii;
- Atitudine pozitivă față de cunoaștere;
- Curiozitate pentru explorarea mediului geografic;
- Respect pentru diversitatea naturală și umană;
- Utilizarea corectă a datelor despre populație ca sistem;
- Analizarea corectă, completă, sistematică a informației cu privire la evidența populației, interpretarea adecvată a metodelor de cercetare utilizate în geografia populației;
- Analiza comparativă a posibilităților și a limitelor abordării interculturale în geografia populației din perspectivă istorică, contextuală, școlară etc., cu toleranță și discernământ.

Finalități de studii

- Să analizeze din punct de vedere geografic și istoric evoluția cercetărilor geografice în Republica Moldova.
- Să investigheze multitudinea de metode generale și specific geografice aplicate în cercetare în Geografia Umană a Republicii Moldova.
- Să analizeze indicatorii geodemografici și economici la nivelul Republicii Moldova, pe regiuni și localități.
- Să evalueze structurile populației după diversele criterii: de vârstă, gen, socio-economic, antropologic, etnic, lingvistic, confesional, pe medii de trai prin prisma interculturalității în Republica Moldova.
- Să aprecieze principalele corelații spațiale și temporale între populație, resurse, valorificare, forme de habitat și nivel de dezvoltare în Republica Moldova;
- Să interpreteze problematica specifică fiecărui domeniu de cercetare din cadrul Geografiei Umane a Republicii Moldova prin prisma interculturalității.

Precondiții

Discipline anterior studiate: discipline din domeniul Geografiei fizice și Geografie Umane din program etc.

Condiții prealabile:

- Operaționalizarea termenilor în domeniul: *geografie, resurse naturale, economie, protecția mediului* etc.
- Deprinderi de muncă intelectuală: *capacitatea de a elabora un proiect didactic, portofoliu, de a căuta și rezuma sursele bibliografice, de informare și documentare, de organizare independentă a activității de învățare* etc.
- Deprinderi de analiză și sinteză: *capacitatea de a analiza materialele din domeniul educațional* etc.

Conținutul unității de curs

Unitatea de învățare 1. Aprecierea poziției economico-geografice a teritoriului.

Organizarea administrativă-teritorială

- Poziția economico-geografică a Republicii Moldova față de țările vecine, față de căile de transport care au importanță internațională, față de mări și oceane, față de piețele de desfacere a mărfurilor, față de bazele de materie primă.
- Teritoriul - element constitutiv al statului. Organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova se efectuează pe două niveluri: satele (comunele), sectoarele și orașele (municipiile) constituie nivelul întâi, raioanele constituie nivelul al doilea.

Unitatea de învățare 2. Cercetările economico-geografice pe teritoriul actual al Republicii Moldova

- Primele descrieri geografice referitor la teritoriul actual al R. Moldova se întâlnesc încă în antichitate la savanți istorici și geografi Herodot, Strabo, Ptolemeu. D. Cantemir (1673 -1723) a fost un cărturar enciclopedist, domn al Țării Moldovei în anii 1710 - 1711.
- Cercetările geografice din sec. al XVIII-lea până la începutul sec. XX.
- Cercetările economico-geografice în perioada anilor 1918-1940.
- Cercetările economico-geografice din perioada postbelică.

Unitatea de învățare 3. Substanțele nemetalifere utile. Resursele de materiale de construcții

- Resursele de materiale de construcții.
- Materie primă pentru industria cimentului.
- Resursele hidrice.

Unitatea de învățare 4. Aprecierea economică a condițiilor și resurselor naturale.

Relieful și resursele minerale utile.

- Relieful și resursele minerale utile. Potențialul de resurse minerale al R. Moldova.
- Condițiile climatice și resursele agroclimatice.
- Resursele pedologice
- Impactul resurselor naturale asupra dezvoltării durabile a economiei Republicii Moldova.

Unitatea de învățare 5. Evoluția numerică a populației Republicii Moldova.

- Dinamica numărului populației pe parcursul ultimilor două secole până în anul 1990.

- Evoluția fenomenelor demografice: perioada anilor 1950-1990; perioada de după anul 1990.
- Dinamica numărului populației Republicii Moldova în anii 1990-2015.
- Diminuarea natalității, migrația, depopularea localităților din Republica Moldova..

Unitatea de învățare 6. Evoluția principalilor indicatori demografici.

- Indicii mișcării naturale a populației.
- Evoluția ratei natalității și mortalității populației în perioada postbelică impactul ei asupra fenomenelor demografice: structura pe vârste a populației, numărului populației, îmbătrânirea populației etc.
- Modificările în bilanțul natural și a indicilor de speranță la viață în această perioadă. Factorii ce influențează asupra indicilor mișcării naturale a populației țării.
- Impactul modificărilor social-economice de după anul 1990 asupra evoluției natalității, mortalității și bilanțului natural.
- Conceptul dezvoltării durabile cu referință la populația Republicii Moldova.

Unitatea de învățare 7. Migrația populației.

- Migrația populației – fenomen demografic cu impact asupra dezvoltării economice și sociale a statului, a distribuției populației și resurselor umane, dezvoltării habitatului uman. Evoluția și cauzele migrației în perioada postbelică în Republica Moldova. Factorii ce a influențat migrația (economici, sociali și psihosociali, demografici, naturali, sanitari, educaționali, culturali etc).
- Migrația internă și cea externă după anul 1990. Direcțiile migrațiilor.

Unitatea de învățare 8. Geografia așezărilor umane

- Trăsăturile specifice a sistemului de așezări umane în Republica Moldova: o rețea densă de localități, o densitate relativ mare a populației, o pondere sporită a populației rurale, o concentrare relativ mare a populației în așezările mari rurale, dimensiuni mari ale satelor, iar orașele mici (după numărul de locuitori) în cea mai mare parte păstrează trăsături de așezări semiagrare.
- Așezările rurale din zona de câmpie cu înălțimi absolute nu prea mari. Sunt răspândite în Câmpia Moldovei de Nord și în Câmpia Moldovei de Sud.
- Așezările rurale din zona de dealuri, care cuprinde teritoriile din Podișul Codrilor și Podișul Nistrului.
- Așezările rurale situate în cursurile de mijloc și inferior ale râurilor Nistru și Prut.
- Impactul structurilor economiei agricole asupra tipurilor și subtipurilor funcționale de așezări rurale.
- Geografia orașelor. Repartizarea populației urbane după numărul de locuitori.
- Clasificarea așezărilor urbane ale republicii după funcțiile lor socio-economice.

Unitatea de învățare 9. Structura populației.

- Impactul structurii populației asupra evoluției fenomenelor demografice și dezvoltării social-economice. Disproporțiile în structura pe vârste și pe sexe a populației, ca urmare a pierderilor umane din anii celui de-al doilea război mondial. Factorii ce au influențat modificările în structura pe vârste după anul 1990.
- Structura economică a populației. Impactul densității populației, natalității, mortalității, mișcării migratorii, longevității vieții asupra potențialul resurselor de muncă. Populația

economic activă. Structura economică a populației pe sectoare ale economiei naționale. Structura socială a populației.

- Structura etnică a populației. Impactul mediului de trai asupra structurii etnice. Amplasarea geografică a etniilor pe teritoriul țării. Evoluția structurii etnice în decursul secolului XX în teritoriul actual al Republicii Moldova.

Unitatea de învățare 10. Caracterizarea generală a economiei naționale.

- Particularitățile istorico-geografice ale dezvoltării economiei naționale.
- Impactul condițiilor și resurselor naturale, resurselor de forță umană de muncă, a potențialului tehnico-științific asupra dezvoltării ramurilor economiei naționale.
- Dezvoltarea economiei naționale în perioada actuală.
- Modificările structurale din economia națională. Impactul situației politice externe asupra dezvoltării economiei naționale.
- Structura economiei naționale. Rolul agriculturii și industriei alimentare în crearea produsului intern brut. Restructurarea ramurilor economiei naționale ca consecință a crizelor economice mondiale.

Unitatea de învățare 11. Agricultură. Caracterizare generală.

- Agricultură cea mai importantă ramură a economiei naționale.
- Factorii naturali de dezvoltare ai agriculturii (sol, condiții climatice etc).
- Factorii socio-umani de dezvoltare ai agriculturii (presiunea demografică, repartitia populației etc).
- Factorii tehnici și economici de dezvoltare ai agriculturii (mecanizarea agriculturii, chimizarea agriculturii, îmbunătățirile funciare și irigarea).

Unitatea de învățare 12. Agricultură. Cultura plantelor I

- Cultura plantelor – ramura principală a agriculturii Republicii Moldova. Structura suprafeței însămânțate. Cultura cerealelor și a leguminoaselor pentru boabe. Structura suprafețelor însămânțate cu cereale. Modificările survenite de-a lungul timpului în structura suprafețelor cu culturi cerealiere. Producția globală de cereale. Productivitatea cerealelor. Cultura grâului, porumbului, orzului, secarei, ovăzului etc. Cultura leguminoaselor pentru boabe (fasolea și mazărea).

Unitatea de învățare 13. Agricultură. Cultura plantelor II

- Cultura plantelor tehnice (floarea-soarelui, sfecla de zahăr, tutunul, culturile etero-oleaginoase și cele medicinale). Localizarea geografică a regiunilor și localitățile de cultivare a culturilor tehnice. Modificările în structura suprafețelor cu culturi tehnice în ultimii 20-30 ani.
- Cultura legumelor – subramura de specializare a agriculturii republicii cu cel mai înalt nivel de eficiență în cadrul culturii plantelor. Factorii care au contribuit la dezvoltarea legumiculturii. Caracterul uniform al repartitei geografice de cultivare a culturilor legumicole. Principalele culturi legumicole cultivate în Republica Moldova (tomate, varza, ceapa, castraveții, morcovi, sfeclă roșie, usturoi, cartoful etc).

Unitatea de învățare 14. Agricultură. Cultura plantelor III

- Pomicultura și viticultura. Evoluția suprafețelor de livezi și arbuști în perioada postbelică. Cultura mărului, prunului, vișinul, cireșul și caisul. Cultura nucului. Repartitia geografică a principalelor suprafețe de livadă. Cultivarea arbuștilor (câpșun, zmeură, coacăz, mure etc).

- Viticultura. Istoria cultivării viței-de-vie. Regiunile viticole.

Unitatea de învățare 15. Agricultură. Creșterea animalelor

- Creșterea animalelor – ocupație cu vechi tradiții în activitatea economică a populației locale.
- Creșterea bovinelor. Evoluția șeptelului de bovine în perioada în ultimii 20-30 ani. Particularitățile repartiției spațiale a bovinelor (efectivul și densitatea).
- Creșterea porcinelor și repartiția spațială a șeptelului de porci.
- Creșterea ovinelor și a caprinelor. Repartiția spațială a creșterii ovinelor și caprinelor.
- Creșterea păsărilor (avicultura) – activitatea cea mai frecventă în cadrul sectorului zootehnic.
- Creșterea cabalinelor.

Unitatea de învățare 16. Geografia ramurilor industriei alimentare.

- Industria prelucrării culturilor cerealiere (industria morăritului și panificației, industria berii, industria nutrețurilor combinate), repartiția geografică a întreprinderilor din ramură.
- Industria prelucrării culturilor tehnice (industria uleiurilor vegetale, industria zahărului, industria tutunului, industria uleiurilor eterice), repartiția geografică a întreprinderilor din ramură.
- Industria conservelor.
- Industria vinicolă. Localizarea geografică a principalelor fabrici de vinuri.
- Industria de cofetărie.
- Industria cărnii.
- Industria laptelui și produselor lactate.

Unitatea de învățare 17. Geografia ramurilor industriei grele.

- Industria energetică. Structura și geografia sistem energetic unic.
- Industria constructoare de mașini și de prelucrare a metalelor. Ramurile de specializare a industriei constructoare de mașini. Gradul înalt de concentrare a amplasării ramurii industria constructoare de mașini. Modificările structurale în industria constructoare de mașini în ultimii 20-30 ani.
- Industria materialelor de construcție. Repartiția geografică a întreprinderilor de exploatare a carierelor.
- Industria lianților.
- Industria articolelor de beton armat și a materialelor de zidărie.
- Industria sticlei.
- Industria chimică. Geografia principalelor întreprinderi ale industriei chimice.
- Industria farmaceutică.
- Industria mobilei și de prelucrare a lemnului. Geografia industriei mobilei și de prelucrare a lemnului (industria cherestelei, industria mobilei, industria de placaje, industria celulozei și a hârtiei).

Unitatea de învățare 18. Geografia ramurilor industriei ușoare

- Geografia principalelor ramuri ale industriei ușoare.

- Caracterizarea subramurilor industriei ușoare (industria textilă, industria confecțiilor, industria tricotajelor, industria pielăriei și încălțăminte, industria covoarelor, industria blănurilor, Industria poligrafică, industria mică și artizanală).

Unitatea de învățare 19. Transporturile și căile de comunicație.

- Sistemul de transporturi reprezentat de: auto, feroviar, prin conducte, aerian, fluvial și electric.
- Dezvoltarea rețelei de transport în perioada postbelică. Geografia principalelor subramuri. Indicii utilizați în analiza transporturilor.
- Locul Republicii Moldova în sistemul de transport european și regional.

Unitatea de învățare 20. Caracterizarea ramurilor din sectorului serviciilor.

- Indicatorii nivelului de trai al populației. Indicii calității vieții. Caracterizarea ramurilor din sectorul serviciilor (învățământul public, știința, ocrotirea sănătății, cultura, comerțul intern, deservirea socială etc).

Unitatea de învățare 21. Comerțul și relațiile economice externe.

- Relațiile economice externe, importanța lor pentru economia națională.
- Comerțul exterior. Structura exportului și importului. Geografia exportului și importului, în profil statal. Investițiile de capital străin.
- Dezvoltarea Zonelor Economice Libere.

Unitatea de învățare 22. Caracterizarea regiunilor de Nord și Centru.

- Poziția economico-geografică a regiunii economico-geografice de Nord. Caracterizare cadrului natural, populației și economiei regiunii. Caracterizarea principalelor centre economice.
- Poziția economico-geografică a regiunii economico-geografice de Centru. Caracterizare cadrului natural, populației și economiei regiunii. Caracterizarea principalelor centre economice. Caracterizarea economico-geografică a orașului Chișinău.

Unitatea de învățare 23. Caracterizarea regiunilor de Sud și de Sud-Est.

- Poziția economico-geografică a regiunii economico-geografice de Sud. Caracterizare cadrului natural, populației și economiei regiunii. Caracterizarea principalelor centre economice.
- Poziția economico-geografică a regiunii economico-geografice de Sud-Est. Caracterizare cadrului natural, populației și economiei regiunii. Caracterizarea principalelor centre economice.

Strategii de predare și învățare

Strategii centrate pe student, cu accent pe dobândirea (inter)activă a cunoștințelor, abilităților și competențelor prin cooperare/colaborare, pe învățare experiențială, învățare bazată pe sarcini de lucru, învățare autonomă.

Curs: prelegerea introductivă; prelegerea tematică interactivă; prelegerea-dezbatere; prelegerea problematizată; prelegerea-conferință; prelegerea practică/aplicativă; prelegerea modular-integrativă (sandwich);

Seminar: de reluare și aprofundare; de dezvoltare; aplicativ; training; integrativ; în bază de studii de caz, sarcini de lucru, exerciții, rezultate ale studiului individual etc.;

Laborator: în bază de exerciții, observare dirijată, modelare, simulare didactică, joc de rol, proiect, învățare bazată pe sarcini de lucru etc.;

Studiu individual în baza elaborării ghidate a unor produse diferențiate/individualizate/de grup: sistem de sarcini aplicative/practice, rezumat, portofoliu, referat, proiect, studiu de caz, situație-problemă, problem-based learning etc.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă:

- Proba I: test + activitatea în cadrul laboratoarelor.
- Proba II: test + activitatea în cadrul laboratoarelor (40%) + proiectele elaborate în cadrul lucrului individual (60%).

Evaluare finală:

- Prin examen scris (3 subiecte teoretice).

Nota finală se constituie din: nota de la evaluările curente (60%) + nota de la examenul oral (40%) = nota finală (100%).

Bibliografie

Bibliografie obligatorie:

1. **Matei Mâtcu, Vitalie Sochircă** "Geografia Umană a Republicii Moldova", Editura ARC, Chișinău, 2001,
2. Anuar statistic. "Economia națională a R.Moldova", Chișinău, 1997, 1998.
3. **Crupenicov I.** Istoria gheograficescoi mîsli Moldavii, Chișinău, 1994.
4. **Matei Mâtcu** "Seliscoe raselenie v Moldavscoi SSR", "Știința", Chișinău, 1974.
5. **Matei Mâtcu** "Economia protecției mediului înconjurător", ASEM.
6. **Râmbu N.** "Condițiile și resursele naturale a RSSM", Chișinău, 1985.
7. **Pozdârcă M., Stegaru A. și a.** "Ăconomico-gheograficeschie problemî transporta Moldavscoi S.S.R.", Chișinău, 1981.
8. **Matei K., Proca V.** "Gheografia naselenia Moldavscoi SSR i demograficeschie proșesî", Chișinău, 1985.
9. **Cantemir D.** "Descrierea Moldovei", Iași, 1987.
10. **Zelnciuc V.** "Naselenie Moldavii", Chișinău, 1973.
11. **Râmbu N., Mâtcu M.** "Geografia R.Moldova" manual pentru cl.9 ale școlii medii de cultură generală, Chișinău, 1997

Bibliografie opțională:

1. **Moldovanu D.** "Doctrine economice", Ed. ASEM
2. **Petru Roșca** "Economia generală", Chișinău, 1997.
3. Programul Național Strategic de Acțiuni în domeniul Protecției Mediului înconjurător. Chișinău, 1995
4. Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă, "Moldova 21", Chișinău, 2000."
5. **Zagarodnaia E.** "Demograficeschie proșesî Moldavscoi SSR", Chișinău, 1971.
6. **Capcelea A.** "R. Moldova pe calea dezvoltării durabile-realizări și probleme". Chișinău, 1995.
7. Enciclopedia Sovietică moldovenească. Chișinău, 1970-1981.
8. Moldavia (gheograficescoe opisanie v 22 tomah). Avtorî: **M.Radul, I.Crupenicov ș.a., M.**, 1970.

PROIECTAREA ȘI DESFĂȘURAREA PRACTICII COMPLEXE

Denumirea programului de studii	0114.7 Geografie
Ciclul	Licență
Denumirea unității de curs	Proiectarea și desfășurarea practicii complexe la geografie
Facultatea/catedra responsabilă de unitatea de curs	Facultatea de Geografie, Catedra Geografie și Turism
Titularii unității de curs	Mamot Vitalie, conf. univ. doctor
Cadre didactice implicate	Mamot Vitalie, conf. univ. doctor, Prepețița Afanasie, asistent univ. doctor
E-mail	mamot.vitalie@upsc.md

S	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S.06.O.042	2	3	6	60	18	42

Descriere succintă a integrării unității de curs în programul de studii

Din seria practicilor de teren la Facultatea de Geografie, un rol deosebit are **Practica Complexă la Geografie** este parte integrantă a cursului **Proiectarea și desfășurarea practicii complexe la geografie**. Ea încheie seria de practici la geografia fizică și geografia umană și servește o etapă indispensabilă în formarea specialiștilor, contribuind la formarea unor competențe profesionale necesare viitorilor profesori de geografie. Practica complexă la geografie are menirea de a pregăti viitorii profesori de geografie pentru a petrece excursii cu elevii și realizarea unor lucrări practice de teren, fie în cadrul programului curricular la geografie, sau extracurricular în calitate de diriginte. Practica complexă pune bazele metodologice de studiere a ținutului natal și încheie ciclul de formare a competențelor de cercetare a componentelor de mediu. Este unica practică prin care studenții au posibilitate să studieze și să analizeze influențele și interdependențele reciproce dintre componentele de mediu, precum și dintre acestea și activitățile umane din cadrul unui teritoriu.

Practica complexă la Geografie încheie seria de practici la geografia fizică și geografia umană și servește o etapă indispensabilă în formarea specialiștilor, contribuind la formarea unor competențe profesionale necesare viitorilor profesori de geografie. Această practică se realizează la următoarele specializări: Geografie și biologie, Geografie și engleză, Geografie, care se realizează la anul III de studii, semestrul VI, la secția de zi și cu frecvență redusă.

Scopul cursului: al acestei practici este de a întări și aprofunda cunoștințele teoretice acumulate la disciplinele de geografie fizică și geografie umană, continuând formarea competențelor specifice la geografie.

Sarcinile disciplinei: formarea la viitorii profesori de geografie a cunoștințelor geografice durabile și profunde, a deprinderilor și priceperilor, pe care să le utilizeze în practica cotidiană;

formarea cunoștințelor și abilităților metodologice în analiza geografice în instituțiile preuniversitare; pregătirea practică a studenților pentru profesia de pedagog și cercetător.

Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs

Competențe cognitive:

- Definirea conceptelor de bază din domeniul Geografiei;
- Utilizarea corectă a termenilor de specialitate;
- Investigarea și interpretarea fenomenelor și proceselor specifice Geografiei;
- Perceperea coerentă a proceselor și fenomenelor geografice la nivel mondial și regional;
- Identificarea factorilor care determină procesele și fenomenele geografice de caracter social și economic.
- Aplicarea cunoștințelor din domeniul studiat și în alte domenii.

Competențe de explicare și interpretare:

- Analiza și interpretarea corectă a concepțiilor geografice, a repartiției spațiale a populației, evoluției numerice, mișcării naturale a acesteia pe Terra; de analiză calitativă și cantitativă a unei categorii de populații;
- Identificarea elementelor specifice a categoriilor geografice;
- Explicarea concretă a realității de caracter fizico-geografic și economico-geografic utilizând terminologia specifică.
- Dialog intercultural cu diverși actori educaționali, demonstrând cultură civică și disponibilitate de cooperare și implicare.

Competențe instrumental-aplicative:

- Evaluarea situației geografice a unei țări, regiuni, localități;
- Relaționarea fenomenelor fizico-geografice și economico-geografice din realitate cu reprezentarea lor grafică și cartografică
- Determinarea soluțiilor unor probleme demografice;
- Argumentarea consecințelor diferitor procese și fenomene fizico-geografice și economico-geografice;
- Recomandarea măsurilor concrete de redresare a situației demografice în diferite state;
- Participarea la dezbateri în situații reale și imaginare, în legătură cu problematica disciplinei de studiu;
- Previzionarea evoluției populației pe termen scurt, mediu și lung;
- Stabilirea raporturilor dintre populație și resurse, dintre creșterea demografică și dezechilibrele de mediu;
- Interpretarea critică a practicilor educative din punctul de vedere al respectării și cultivării diversității culturale;
- Construirea creativă și responsabilă a unor alternative pedagogice contextualizate;

Competențe atitudinale:

- Implicarea în activități științifice în legătura cu disciplina;
- Capacitatea de a avea un comportament etic în legătură cu mediul socio-uman;
- Capacitatea de a aprecia diversitatea și multiculturalitatea;
- Abilitatea de a colabora cu specialiști din alte domenii;
- Atitudine pozitivă față de cunoaștere;
- Curiozitate pentru explorarea mediului geografic;

- Respect pentru diversitatea naturală și umană;
- Utilizarea corectă a datelor despre populație ca sistem;
- Analizarea corectă, completă, sistematică a informației cu privire la evidența populației, interpretarea adecvată a metodelor de cercetare utilizate în geografia populației;
- Analiza comparativă a posibilităților și a limitelor abordării interculturale în geografia populației din perspectivă istorică, contextuală, școlară etc., cu toleranță și discernământ.

Finalități de studii

- Să analizeze din punct de vedere geografic și istoric procesele de formare a științelor geografice la nivel mondial și regional.
- Să cunoască structura complexelor teritoriale naturale, interacțiunea omului cu natura, compoziția rocilor, geneza rocilor și legăturile de repartizare, formele de relief și factorii care le-au determinat, condițiile climatice ale raionului practicii și factorii climatogeni, tipurile și subtipurile de sol și factorii de pedogeneză, asociațiile vegetale, condițiile agroclimatice, specializarea agricolă, așezările umane și elementele structurale și funcționale, tradițiile și obiceiurile populației, ramurile industriale și ciclurile de producție, gradul de impact antropic.
- să se orienteze după hartă, să aplice metodele de cercetare, să determine minerale și roci, să stabilească structura morfologică a solurilor, să stabilească cauzele și efectele proceselor și fenomenelor naturale, să identifice unitățile morfologice ale peisajului, să descrie obiective naturale și antropice, să evalueze gradul de valorificare a teritoriului și impactul antropic, să organizeze o excursie.
- Să investigheze multitudinea de metode generale și specific geografice aplicate în cercetare în Geografie.
- Să analizeze indicatorii geodemografici la nivel mondial, regional și local.
- Să evalueze structurile populației după diversele criterii: de vârstă, gen, socio-economic, antropologic, etnic, lingvistic, confesional, pe medii de trai prin prisma interculturalității.
- Să aprecieze principalele corelații spațiale și temporale între populație, resurse, valorificare, forme de habitat și nivel de dezvoltare;
- Să interpreteze problematica specifică fiecărui domeniu de cercetare din cadrul geografiei umane prin prisma interculturalității.

Precondiții

Discipline anterior studiate: *Disciplinele Geografie din ciclul de licență anii de studii I- III.*

Condiții prealabile:

- Operaționalizarea termenilor în domeniul: *geografiei fizice, geologie, geomorfologie, biologiei, geografiei umane istoriei etc.*
- Deprinderi de muncă intelectuală: *capacitatea de a elabora un proiect, portofoliu, de a căuta și rezuma sursele bibliografice de specialitate, de informare și documentare, de organizare independentă a activităților de învățare etc.*
- Deprinderi de analiză și sinteză: *capacitatea de a analiza materialele din domeniul geografiei etc.*

Conținutul unității de curs

Unitatea de învățare 1. Instrucțiuni privind protecția muncii. Metode și procedee de lucru în teren.

- Studenții care au intrat în practică au voie să presteze muncă numai dacă au un set stabilit de documente (contract, jurnal, sarcină individuală etc.) și numai după promovarea unui briefing introductiv privind protecția muncii, briefing privind protecția muncii la locul de muncă, precum și repetarea tehnicilor de prim ajutor pentru victimele accidentelor (în caz de vătămare în timpul perioadei de practică).
- **Metoda descrierii.** Este o metodă de cunoaștere prin stabilirea proprietăților, formei, dimensiunilor, legăturilor reciproce dintre componente mediului etc. Descrierea face posibilitatea studentului să redea verbal imaginea unui obiect, unui fapt, caracteristicile unui peisaj, să descrie cadrul natural și desfășurarea unor procese și fenomene, etc. Utilizarea acestei metode dezvoltă spiritul de observație al studenților și capacitățile lor de a sesiza și a descrie ceea ce este general, comun sau specific anumitor procese, fenomene, peisaje etc.
- **Metoda comparației.** Una din sarcinile acestui procedeu - stabilirea particularităților specifice ale obiectului, indicarea originalității acestuia. Acest procedeu se aplică în baza comparării diferitor obiecte sau a unor detalii ale diferitor obiecte ce se află în fața studenților. În rezultatul comparării se scoate în evidență asemănările și deosebirile. Comparația poate fi vizuală (*ce vede*), verbală (*ce aude*), prin rațiune (*ce gândește*), când obiectul respectiv se compară cu un obiect din alt oraș, țară, dar cunoscut studenților. Aplicarea procedurii comparației vizuale oferă posibilitatea studenților să imagineze mărimea adevărată a obiectului (de exemplu, înălțimea monumentului, lățimea străzilor, lungimea zidului cetății etc.) oferă posibilitatea să fie reduse cifrele din expunerea ghidului, numărul dovezilor și exemplelor menționate, timpul rezervat pentru explicații etc.
- **Caracterizarea obiectelor și fenomenelor geografice.** Ca procedeu de lucru în teren constă în stabilirea proprietăților distinctive și calităților obiectului, fenomenului, personalității etc. Spre deosebire de procedeu de descriere, în caracteristică se enumeră proprietățile obiectului, care oferă posibilitatea de a fi înțeles mai bine obiectul; se compară pentru a fi asemănat sau deosebit de altele obiecte. La aplicarea acestui procedeu se apreciază aspectul calitativ al obiectului, cum ar fi valoarea cognitivă, calitățile artistice, soluțiile originale ale autorilor, expresivitatea, siguranța etc.

Unitatea de învățare 2. Studiul particularităților geologice și geomorfologice.

- Stabilirea specificului unității structurale din regiunea de studiu. Descrierea structurii și compoziției litologice a fundamentului și cuverturi sedimentare. Determinarea tipurilor de resurse de substanțe minerale utile și a modului de valorificare. Lucrări practice de teren axate pe identificarea și descrierea aflorimentelor, vizitarea și descrierea monumentelor geologice. Caracterizarea reliefului sub aspectul altitudinii și gradului de fragmentare, a varietății formelor de relief răspândite în zona de studiu. Stabilirea proceselor actuale de modelare a reliefului și formele de relief create. Observații în teren asupra legăturilor reciproce dintre alcătuirea geologică a teritoriului și a varietății și gradului de manifestare a proceselor exogene; dintre morfologia reliefului și a tipului de peisaj natural dezvoltat.

• **Unitatea de învățare 3. Descrierea climei și microclimei. Rețeaua hidrografică. Solurile.**

- Descrierea factorilor și a caracteristicilor elementelor climatice prin prisma influenței acesteia asupra specializării economice (cu precădere agricole) a teritoriului, a dezvoltării unor ocupații tradiționale ale locuitorilor. Stabilirea influenței condițiilor climatice și microclimatice asupra dezvoltării și răspândirii tipurilor de vegetație naturală în zonă.
- Descrierea rețelei hidrografice, aprecierea stării ecologice a apelor din râuri și lacuri (iazuri) și identificarea specificului utilizării economice a acestor resurse.
- Stabilirea tipurilor de sol răspândite în regiune, modului de utilizare și a măsurilor de protecție. Determinarea factorilor care duc la degradarea solurilor (observații de teren asupra acestui fenomen).

Unitatea de învățare 4. Studiul biogeografic a regiunii.

- Stabilirea tipurilor de vegetație și a componenței floristice. Diversitatea faunistică. Aprecierea stării ecologice a biodiversității. Observații în teritoriu asupra specificului răspândirii vegetației naturale în raport cu elementele morfologice ale reliefului.

Unitatea de învățare 5. Studiul complexelor natural-teritoriale (peisajului).

- Conceptul de complex natural – teritorial (CNT) sau peisaj. Structurarea și componentele CTN (peisajului geografic). Tipuri de peisaje: peisajele naturale, peisajele antropizate, peisajele subnaturale. Valorificarea CTN (peisajului).

Unitatea de învățare 6. Studiul obiectelor și fenomenelor fizico-geografice.

- Diferențierea peisajelor și a unităților morfologice ale acestora;
- Evaluarea elementelor cantitative din peisaj (distanțe, înălțimi, proporții, volume);
- Identificarea particularităților specifice ale obiectivelor naturale;
- Compararea elementelor structurale ale obiectivelor naturale;
- Evidențierea interacțiunilor dintre diferite componente ale mediului analizate în dinamică;
- Aprecierea rolului diverselor procese geologice în formarea și modelarea teritoriului;
- Aprecierea resurselor vegetale, de soluri, faună și protecția lor;
- Aplicarea unui algoritm de analiză a obiectivelor naturale.

Unitatea de învățare 7. Studiul obiectelor și proceselor economico-geografice, conform algoritmului:

- *Caracteristicile generale ale regiunii:* Poziție geografică. Caracteristici istorice și geografice ale dezvoltării. Diviziunea administrativ-teritorială. Locul regiunii în dezvoltarea socio-economică a țării.
- *Complexul de resurse naturale al regiunii ca bază a organizării teritoriale a populației și economiei:* Condiții naturale (cu o caracteristică componentă component). Resurse naturale (pe tipuri). Descrierea obiectivelor naturale caracteristice și cele mai semnificative.
- *Organizarea teritorială a populației regiunii:* Numărul, componența și mișcarea populației. Sistemul de decontare.

- *Organizarea teritorială a economiei regiunii:* Structura sectorială a economiei. Caracteristicile ramurilor de specializare. Caracteristicile industriilor auxiliare. Caracteristicile industriilor suplimentare.
- *Transport și comunicații*
- *Caracteristicile economice și geografice ale dezvoltării sferei sociale*
- *Geografia de agrement a regiunii:* Obiecte naturale unice. Moștenire istorică și culturală. Muze. Infrastructura turistică și principalele rute turistice.
- *Managementul naturii și ecologie:* Tipuri de utilizare economică a teritoriului. Evaluarea situației ecologice. Zonarea teritoriului regiunii în funcție de condițiile și caracteristicile managementului naturii.
- Perspective de dezvoltare socio-economică a regiunii
- Surse și literatură

Unitatea de învățare 8. Lucrul cameral.

- Prelucrarea materialelor colectate se realizează la facultate sub îndrumarea unui profesor (în cazul unei sarcini în echipă) sau acasă (în cazul unei sarcini individuale). Rezultatul acestei etape de lucru sunt rapoarte privind sarcinile de echipă și individuale, care sunt combinate într-un raport general al cursului, jurnalele de teren finalizate și executate. Cea mai importantă componentă a raportului final este o serie de hărți tematice analitice și harta geografică integrată finală a regiunii, completată de scheme de sondaj vizuale ale obiectelor cheie.
- Raportul general asupra practicii: „Caracteristicile geografice cuprinzătoare ale regiunii” este întocmit din rapoartele echipelor și rezultatele sarcinilor individuale. Raportul include text cu descrierile și concluziile necesare; grafice, diagrame, tabele, hărți, cele mai importante fotografii. Pe lângă evoluțiile științifice și practice, raportul despre practică prevede secțiunea „Note și impresii de călătorie”. În această secțiune, elevii au ocazia într-o formă liberă, mai emoționantă (proză și poezie) să prezinte cele mai vii și memorabile momente ale practicii, ilustrându-le cu fotografii, desene etc.

Unitatea de învățare 9. Analiza planului tematic a raportului final a practicii complexe.

- Evaluarea pozițiilor fizico-geografice, economico-geografice, ecologic-geografice ale regiunii de studiu pe baza surselor literare și cartografice. Explorarea rutei viitoare de cercetare de teren. Întocmirea unei hărți de bază a regiunii la diferite scări.
- Caracteristici istorice și geografice generale ale regiunii.
- Caracterizarea reliefului, climei și hidrografiei regiunii practicii;
- Complexul de resurse naturale al regiunii ca bază a organizării teritoriale a populației și economiei Managementul naturii și ecologia regiunii. Observații pe teren, excursii la situri miniere, vizite la întreprinderi și muzee relevante; obiecte naturale, conversații cu experți.

Strategii de predare și învățare

Strategii centrate pe student, cu accent pe dobândirea (inter)activă a cunoștințelor, abilităților și competențelor prin cooperare/colaborare, pe învățare experiențială, învățare bazată pe sarcini de lucru, învățare autonomă.

Curs: prelegerea introductivă; prelegerea tematică interactivă; prelegerea-dezbatere; prelegerea problematizată; prelegerea-conferință; prelegerea practică/aplicativă; prelegerea modular-integrativă (sandwich);

Seminar: de reluare și aprofundare; de dezvoltare; aplicativ; training; integrativ; în bază de studii de caz, sarcini de lucru, exerciții, rezultate ale studiului individual etc.;

Laborator: în bază de exerciții, observare dirijată, modelare, simulare didactică, joc de rol, proiect, învățare bazată pe sarcini de lucru etc.;

Studiu individual în baza elaborării ghidate a unor produse diferențiate/individualizate/de grup: sistem de sarcini aplicative/practice, rezumat, portofoliu, referat, proiect, studiu de caz, situație-problemă, problem-based learning etc.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă:

- Proba I: test + activitatea în cadrul aplicațiilor de teren.
- Proba II: test + activitatea în cadrul aplicațiilor de teren (40%) + proiectele elaborate în cadrul lucrului individual (60%).

Evaluare finală:

- Prin examen scris (3 subiecte practice).

Nota finală se constituie din: nota de la evaluările curente (60%) + nota de la examenul oral (40%) = nota finală (100%).

Bibliografie

Bibliografie obligatorie:

1. Arbore Z., **“Dicționarul geografic al Basarabaiei”**. Reeditare după ediția: București 1904. Editura Mu seum Chișinău, Fundația Culturală Română, 2001.
2. Bejan J. **Utilizarea terenurilor în Republica Moldova**. Chișinău, 2010..
3. Boboc N. **Relieful Republicii Moldova. Enciclopedia Moldovei**, Chișinău, 2009.
4. Capcelea A., „**Hărtoapele Moldovei**”. Știința, Chișinău, 1992.
5. Cazac V., Mihailescu C., Bejenaru Gh., ș.a. **Resursele acvatice ale Republicii Moldova. Apele de suprafață**. Știința, 2007. 247 pag.
6. Mamot V., Sochircă E., **“Geografie umană generală (indicații metodice pentru lucrările practice)”**, Editura “UST”, Chișinău, 2022
7. Mihailescu C., Sochircă V., Constantinov T., ș.a. **Mediul Geografic al Republicii Moldova. Resurse Naturale**. Chișinău, 2006. 183 pag.
8. Mățu M., **“Economia protecției mediului”**, Editura “Evricea”, Chișinău, 1998
9. Postolache G., „**Vegetația Republicii Moldova**” – Chișinău: Ed. „Știința”, 1995.
10. Ursu Andrei. „**Pământul principala bogăție naturală a Moldovei**”. Chișinău, 1999.
11. Ursu A., „**Solurile Moldovei**”, Chișinău, Știința, 2011.
12. **Агроклиматические ресурсы Молдавской ССР**. Молдавское республиканское управление по гидрометеорологии и контролю природной среды. Гидрометеоиздат, 1982 - 197 pag.
13. Рымбу Н., **Природно-географическое районирование Молдавской ССР**. Кишинев : Штиинца, 1982. - 147 с.
14. Лассе Г., **Климат Молдавской ССР**. Гидрометеоиздат, Ленинград, 1978
15. Тышкевич Г., **Леса Молдавии**. Карта молдовенякэ, Кишинэу, 1973.
16. Пилат И., **Туристские маршруты по Молдавии**. Карта молдовенякэ, Кишинэу, 1964.

17. **“Anuarul statistic al Republicii Moldova, anul 1996-2022”**, Editura “Statistica”, Chișinău, 1997
18. **Cartea Roșie a Republicii Moldova;**
19. **“Географический атлас учителя”**, Editura “ГУГК”, Москва, 1978
20. **“Географический атлас”**, Editura “ГУГК”, Москва, 1990
21. **Atlasul Republicii Moldova (Atlas Moldavsoi SSR)**. Moscova. 1978. sau Atlasele școlare accesibile - Republica Moldova.

Bibliografie opțională:

1. Brown R., **“Problemele globale ale omenirii”**, Editura “Tehnică București”, București, 1994
2. Bran Fl., **“Geografie economică mondială”**, Editura “Editura economică”, București, 1997
3. Cucu V., Popescu C., **“Urbanism”**, Editura “Universitatea din București”, București, 1975
4. Efros V., **“Geografia economiei mondiale și problemele globale”**, Editura “Universitatea Suceava”, Suceava, 2001
5. Nimigeanu V., **“România. Geografie umană”**, Editura “Universitatea Al. I. Cuza”, Iași, 1996
6. Pîinca N., **“Geografie umană. Populația și așezările omenești”**, Editura “Corint”, București, 1999.
7. Г. Майер, К. Кона **„География городов”**. „Прогресс”, Москва, 1965.
8. Григорьев А., **“Краткая географическая энциклопедия. Том I”**, Editura “МГУ”, Москва, 1960
9. **“Энциклопедический словарь географических терминов”**, Editura “Знание”, Москва, 1968
10. **“Методика экономико-географических исследований”**, Editura “МГУ”, Москва, 1963
11. Саушкин Ю., **“Экономическая география: история теория, методы, практика”**, Editura “МГУ”, Москва, 1973
12. М. Плоткин **„Основы промышленного производства”**. „Высшая школа”, Москва, 1977.
13. Под ред. А. Куракин **„Основы промышленного и сельско-хозяйственного производства”**. „Просвещение”, Москва, 1981. (xerocopii).
14. В. Бунге **„Теоритическая география”**. „Прогресс”, Москва, 1967.
15. Н. Алисов, Б. Хорев **„Экономическая и социальная география мира. Общий обзор”**. „Номо Faber”, Москва, 2001.
16. Velcea I., Ungureanu Al., **“Geografie economică a lumii contemporane”**, Editura “Șansa S.R.L.”, București, 1993
17. Э. Алаев **„Социально-экономическая география”**. „Мысль”, Москва, 1983.
18. **“Mica enciclopedie de geografie. Larousse”**, Editura “Lider”, București, 1996
19. **“Statele lumii. Mica enciclopedie”**, Ediția VI, Editura “Meronia”, București, 1994
20. **“Страны мира”**, Editura “Мысль”, Москва, 1993

PRACTICA PEDAGOGICĂ I

Denumirea programului de studii	Geografie (secția cu frecvență redusă)
Ciclul	Licență
Denumirea unității de curs	Practica pedagogică I
Facultatea/catedra responsabilă de unitatea de curs	Geografie, Catedra Geografie și Turism
Titularul unității de curs	Sochircă Elena
Cadre didactice implicate	Prunici Petru, Suvac Silvia, Puțuntică Anatolie
E-mail	sochirca.elena@upsc.md

Codul unității de curs	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S.06.O.044	10	III	VI	300	-	300

Descriere succintă a integrării unității de curs în programul de studii

Practica pedagogică I este parte integrantă obligatorie a procesului educațional și se realizează în scopul aprofundării cunoștințelor teoretice și formării competențelor stabilite prin Cadrul Național al Calificărilor pe domenii de formare profesională. Pregătirea viitoarelor cadre didactice la geografie presupune atât o abordare teoretică, dar și pregătire practică. Formarea teoretică urmărește achiziționarea unor cunoștințe generale, cunoștințe de specialitate și pedagogice. Pregătirea practică a viitoarelor cadre didactice se realizează prin intermediul practicii pedagogice, latură esențială în formarea studenților. Prin intermediul practicii pedagogice viitorul cadru didactic își valorifică și își dezvoltă competențele. Stagiul reprezintă activitatea cu caracter didactic nemijlocit, desfășurată în cadrul instituțiilor de aplicație (în clase gimnaziale), în cadrul căreia studentul-stagiar, viitor profesor, își formează, își dezvoltă, exersează și operaționalizează competențele practice de proiectare a întregului demers didactic, de realizare a predării-învățării și evaluării/autoevaluării, sub îndrumarea comună a unui metodist universitar și a unui profesor cu experiență din instituția preuniversitară (profesor-mentor). În acest fel se realizează o legătură organică între priceperile, deprinderile și cunoștințele de psihologie școlară, de pedagogie și didactică, inclusiv, de didactica specialității, și competențele didactice practice, necesare absolvenților care intenționează să devină profesori.

Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs

- Explicarea rolurilor pe care le îndeplinesc documentele școlare pentru realizarea, în condiții de calitate a procesului didactic;
- Elaborarea documentelor școlare necesare pentru realizarea activităților didactice curente: planificarea didactică de lungă durată, pe unități de învățare, proiectul de lecție, fișa de caracterizare psihopedagogică a elevului;
- Proiectarea și susținerea lecțiilor de probă și finale;
- Aplicarea metodologiilor pedagogiei centrate pe elev în realizarea procesului didactic;
- Recurgerea la strategii și forme de organizare a activităților didactice care stimulează învățarea prin cooperare și în grup.
- Participarea în mod direct la diferite activități specifice școlii: activități de consiliere și orientare în carieră a elevilor, ședințe cu părinții, activități extrașcolare.
- Adoptarea unei atitudini responsabile în exersarea rolurilor de profesor;
- Aprofundarea și consolidarea cunoștințelor de pedagogie, psihologie școlară și didactica geografiei; formarea capacităților și a deprinderilor de a aplica strategiile didactice interactive, tehnologiile noi de predare și de învățare, de a percepe corect trăsăturile definitorii ale multiplelor forme sub care se prezintă actul învățării;
- Operarea cu informațiile de la disciplinele de profil și din domeniul științelor educației, utilizând creator curricula și manualele; integrarea lor în analiza și interpretarea situațiilor educative specifice învățământului preuniversitar;
- Proiectarea, conducerea și evaluarea activităților didactice realizate; formarea deprinderilor de a proiecta științific și de a realiza efectiv cu elevii activități didactice de predare-învățare;
- Analiza critic-constructivă și autoevaluarea a calității proiectelor didactice și a lecțiilor realizate;
- Dezvoltarea deprinderilor de utilizare a mijloacelor de învățământ, a diferitelor materiale didactice auxiliare din domeniul specialității;
- Aplicarea unor metode, tehnici și instrumente adecvate de cunoaștere a elevilor individual și ca grup, în vederea tratării diferențiate și a consilierii acestora;
- Participarea la activitățile de dezvoltare instituțională și la activitățile metodic-științifice derulate în școală; inițierea studenților practicanți în tehnica activităților instructiv-educative desfășurate în cadrul cabinetelor sau laboratoarelor de profil, în scopul integrării organice a teoriei cu practica și a dezvoltării creativității;
- Inițierea în organizarea de activități formative cu elevii, destinate să stimuleze asimilarea valorilor etice, estetice, experiența socială și comportamentele pozitive definitorii ale societății;

Finalități de studii

La finele practicii pedagogice I studenții trebuie:

- Să implementeze în practică Curriculumul modernizat (2019) la disciplinele Geografie/ Limbă engleză/Informatică/Biologie
- Să proiecteze și să realizeze lecții la disciplinele geografie, limbă engleză, informatică, biologie în clasele V-IX;
- Să proiecteze și să realizeze câte 4 ore la geografie la una din clasele V-IX;

- Să utilizeze strategiile, metodele de predare- evaluare și materialele didactice specifice geografiei, limba engleză, biologie, informatică;
- Să formeze priceperi de a observa și analiza informațiile obținute și a le reflecta în agendele de practică;
- Să valorifice potențialul creativ în predarea geografiei;
- Să dezvolte capacitățile de a selecta tehnologiile pedagogice corespunzătoare educației elevilor la etapa dată de vârstă, reieșind și din particularitățile individuale ale fiecărui elev;
- Să utilizeze diverse metode de evaluare și autoevaluare a lecțiilor;
- Să posede priceperi de a prelucra și de a generaliza informația primită în urma observațiilor, reflectându-le în agendele de practică;
- Să stabilească relații personal-orientative de interacțiune cu elevii, cu cadrele didactice și cu colegii.

Precondiții

- Cunoștințe fundamentale de psihologie (Psihologia dezvoltării, Educația incluzivă etc.) și pedagogie;
- Cunoștințe științifice din domeniile Geografie, Biologie, Informatică, Limba engleză;
- Competențe de proiectare didactică a activităților instructiv-educative;
- Competențe de observare și analiză a activităților didactice desfășurate în condiții reale, întâlnite într-o unitate de învățământ;
- Cunoștințe din Didactica geografiei;
- Competențe de observare și analiză a activităților didactice desfășurate în condiții reale, întâlnite într-o unitate de învățământ.

Activitățile de bază ale practicii pedagogice I

Stagiul de practică pedagogică I se realizează pe parcursul a șase săptămâni, în două clase paralele. Pe parcursul stagiului sunt propuse spre realizare următoarele activități:

1. Studiul documentelor ce reglementează activitatea instructiv-educativă la nivelul instituției de învățământ, consemnarea datelor semnificative în caietul/portofoliul de practică pedagogică:

- a) documente curriculare;
- b) documente de management educațional;
- c) documente de proiectare a activității instructiv-educative;
- d) documente ale comisiilor metodice.

2. Asistența la activitățile instructiv-educative la clasă, la activitățile de formare continuă, analiza acestora, consemnarea observațiilor în caietul/portofoliul de practică pedagogică:

- a) activități susținute de cadrele didactice din instituția de învățământ preuniversitar cu elevii;

b) activități susținute de studenții stagiaari;

c) activități extrașcolare etc.

3. Proiectarea și elaborarea unor materiale necesare organizării și desfășurării activităților didactice și educative:

a) materiale legate de activitatea directă la clasă:

- proiectarea anuală, pe unități de învățare la disciplina de specialitate (geografie, limba engleză, biologie, informatică);
- proiecte de lecții pentru toate activitățile susținute;
- seturi de materiale didactice pentru disciplinele predate la clasele unde se efectuează practica pedagogică I;

b) susținerea, autoevaluarea și evaluarea lecțiilor predate (de probă):

- proiectarea și susținerea lecțiilor;
- completarea fișelor de observații pentru lecțiile/activitățile asistate;
- autoevaluarea activităților susținute;
- analiza și evaluarea activităților susținute de colegi, pe baza observațiilor consemnate în fișele de observație.

Conținuturile practicii pedagogice	
1.	Importanța practicii pedagogice în formarea inițială pentru cariera didactică. Reglementări privind organizarea și desfășurarea practicii pedagogice. Finalități, conținuturi și coordonate ale practicii pedagogice. Structura generală și secvențele practicii pedagogice. Portofoliul de evaluare al practicii pedagogice
2.	Activități de cunoaștere a instituției școlare: a modului de organizare a spațiului școlar, a dotărilor materiale, a documentelor școlare, a modului de organizare a activităților specifice școlii;
3.	Activități de cunoaștere a elevilor și a grupului școlar: întocmirea fișei de caracterizare psihosocială a clasei de elevi, întocmirea sociogramei, exersarea unor metode de stimulare a cooperării și creativității
4.	Activități didactice: observarea și implicarea directă în activități de proiectare, realizare și evaluare a unor lecții, activități didactice complementare lecțiilor;
5.	Activități de management școlar: activități de observare a managementului procesului didactic, a managementului curricular, a managementului grupului școlar, a managementului activităților educative, a managementului conflictelor, a managementului diversității, a managementului timpului, a managementului instituției școlare

5.	Activități de consiliere educațională, orientare școlară și profesională a elevilor
6.	Activități de realizare a parteneriatului școală-familie-comunitate: participare la organizarea și desfășurarea unei ședințe cu părinții, la organizarea și desfășurarea unor activități extrașcolare cu elevii, activități de realizare a unor proiecte educaționale
Strategii de evaluare	
<p>La încheierea perioadei de practică, studentul va prezenta conducătorului practicii următoarele produse evaluabile:</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Portofoliul practicii pedagogice , care va conține: <ul style="list-style-type: none"> -Agenda practicii pedagogice; Documente redactate de studenți: notițe luate în activitățile de practică pedagogică, jurnale de reflecție, caiete de consemnări; Produse de evaluare externă: fișe de observație a prestației pedagogice a studentului, fișe de interevaluare și co-evaluare; Produse de autoevaluare; Orarul studenților la practica pedagogică; Fișe de evidență a lecțiilor demonstrative susținute de profesorii școlari, studenți; Fișe de observare și de analiză a lecțiilor demonstrative susținute de profesorul de geografie și studenți; Proiecte de lecție; Fișa psihopedagogică a unui elev observat; Documente curriculare. 5. Proiectele didactice (Geografie – 4, Limba engleză/Biologie/Informatică - 4) 6. Raportul de activitate (în conformitate cu obiectivele și finalitățile practicii). 7. Fișa de reflexie. <ul style="list-style-type: none"> Nota finală se va constitui ca medie dintre: 2. Aprecierea rezultatelor la către consiliul pedagogic al instituției de aplicație. 3. Aprecierea de către conducătorii/metodiștii practicii (realizarea practicii și calitatea documentelor). 	
Bibliografie	
<p>Domeniul Geografie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Curriculum pentru învățământ gimnazial Geografie, Clasele V-IX. Chișinău 2019; 2. Ionescu, M., Radu, I. (1995), <i>Didactica modernă</i>, Ed. Dacia., Cluj-Napoca. 3. Dulamă M. E. <i>Didactica geografică</i>. Clusium 1996;. 4. Dulamă M.E. <i>Didactica axată pe competențe</i> Presa Universitară Clujeană, 2010; 5. Dulamă M. E. <i>Strategii și tehnici didactice activizante cu aplicații în geografie</i>. Cluj-Napoca 2002; 6. Dulamă M. E. <i>Aplicarea modelului învățării depline în predarea și învățarea geografiei</i>. Cluj-Napoca 2000; 7. Dulama Eliza, Serafima Roșcovan. <i>Didactica geografiei</i>, Ed. Bons Offices, Chișinău, 2007; 8. Dulamă Eliza. <i>Metodologia didactică, teorie și practică</i>, Ed.Clusium Cluj-Napoca, 2008; 	

9. Dulamă Eliza. *Cum îi învățăm pe alții să învețe*. Clusium, Cluj-Napoca, 2009;
10. Drumea P., Drumea S. *Didactica geografiei*. Chișinău 2000;
11. Drumea P. *Evoluția învățămîntului geografic în Republica Moldova*. Chișinău 1997;
12. Drumea P. Volontir N. *Valorificări pedagogice*. Didactica Pro Nr. 4 Chișinău 2002;
13. Drumea P., Drumea S. *Metode active utilizate în predarea-învățarea geografiei*. Chișinău 2002;
14. Dragu K(coord.) *Geografie, geologie. Ghid metodologic*. Collegium Polirom 2000;
15. Ilinca N. *Didactica geografiei*. Corint 2000;
16. Ionescu M. *Instrucție și educație. Paradigme, strategii, orientări. Modele*. Cluj-Napoca 2003;
17. Mândruț O. *Ghid de evaluare la geografie*. București 1999;
18. Mândruț O., Dan S., *Didactica geografiei. O abordare actuală*. București: Corint Educațional, 2014;
19. Mândîcanu V. *Tehnologii educaționale moderne*. Vol. V, Le Mott- București 1999;
20. Neacșu I. *Metode și tehnici de învățare eficientă*. Iași, Ed. Polirom, 2018;
21. Pânișoară I., *Enciclopedia metodelor de învățămînt, Iași*. Polirom, 2022.
22. Садкина В.Н. *101 педагогическая идея. Как создать урок*. Ростова на Дону . 2014

SISTEME INFORMAȚIONALE GEOGRAFICE

Denumirea programului de studii	0114.7 Geografie.
Ciclul	Licență
Denumirea unității de curs	Sisteme Informaționale Geografice
Facultatea/catedra responsabilă de unitatea de curs	Facultatea de Geografie, Catedra Geografie și Turism
Titularul unității de curs	Mamot Vitalie, conf. univ. doctor
Cadre didactice implicate	-
E-mail	mamot.vitalie@upsc.md

Codul unității de curs	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual

F.07.O.045	3	4	7	90	28	62
------------	---	---	---	----	----	----

Descriere succintă a integrării unității de curs în programul de studii

Sistemele Informaționale Geografice (SIG) este un curs care orientează studenții ciclului I la studiile de masterat. El are menirea de a iniția studenții de la specialitatea Geografie și Informatică cu elementele de bază care se referă la modelarea în spațiul SIG a lumii reale. Acest curs are ca rol principal familiarizarea studenților de la anul IV de studii cu elementele teoretice, metodologice și aplicative fundamentale din domeniul Geoinformaticii.

Cursul Sistemele Informaționale Geografice este destinat pentru ai face cunoscut pe studenți cu noțiuni generale din domeniul dat, care vor servi mai departe drept suport pentru studierea și utilizarea metodelor în celelalte discipline ce țin de geografia umană, ramurală și regională.

Scopul cursului: de a contribui la pregătirea unui specialist, a unui profesor de geografie care să optimizeze procesul educațional la predarea geografiei conform cerințelor și dezideratelor reformei curriculare.

Sarcinile disciplinei: formarea la viitorii profesori de geografie a cunoștințelor geografice durabile și profunde, a deprinderilor și priceperilor în domeniul aplicării instrumentelor geoinformaționale, pe care să le utilizeze în practica cotidiană; formarea cunoștințelor și abilităților metodologice în analiza fenomenelor și obiectelor geografice în instituțiile preuniversitare; pregătirea practică a studenților pentru profesia de pedagog.

Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs

Competențe cognitive:

- Definirea conceptelor de bază din domeniul Sistemele Informaționale Geografice (SIG);
- Utilizarea corectă a termenilor de specialitate;
- Investigarea și interpretarea fenomenelor și proceselor specifice Sistemelor Informaționale Geografice (SIG);
- Perceperea coerentă în aplicare instrumentelor geoinformaționale pentru analiza proceselor și fenomenelor geografice la nivel mondial și regional;
- Identificarea factorilor care determină procesele și fenomenele geografice de caracter social și economic.
- Aplicarea cunoștințelor din domeniul studiat și în alte domenii.

Competențe de explicare și interpretare:

- Analiza și interpretarea corectă a instrumentelor de analiză spațială;
- Analiza și interpretarea corectă a rezultatelor aplicării instrumentelor geoinformaționale cu referință la repartiția spațială a populației, evoluția numerică, mișcării naturale a acesteia pe Terra; de analiză calitativă și cantitativă a unei categorii geografice;

- Identificarea elementelor specifice de instrumentariul privind aplicarea adecvată a instrumentelor geoinformaționale pentru soluționarea problemelor social, geodemografice, economice etc;
- Explicarea concretă a realității de caracter geoinformațional utilizând terminologia specifică.

Competențe instrumental-aplicative:

- Evaluarea cu ajutorul instrumentelor SIG a situației fizico-geografice, social-economice, geodemografice a unei țări, regiuni, localități;
- Relaționarea fenomenelor economico-geografice, demografice din realitate cu reprezentarea lor grafică și cartografică
- Determinarea soluțiilor unor probleme demografice;
- Argumentarea consecințelor diferitor procese și fenomene economico-geografice;
- Recomandarea măsurilor concrete de redresare a situației de impact fizico-geografic și economico-geografic în diferite state;
- Participarea la dezbateri în situații reale și imaginare, în legătură cu problematica disciplinei de studiu;
- Previzionarea evoluției populației pe termen scurt, mediu și lung;
- Construirea creativă și responsabilă a unor alternative pedagogice contextualizate;

Competențe atitudinale:

- Implicarea în activități științifice în legătura cu disciplina;
- Capacitatea de a avea un comportament etic în legătură cu mediul socio-uman;
- Capacitatea de a aprecia diversitatea și multiculturalitatea;
- Abilitatea de a colabora cu specialiști din alte domenii;
- Atitudine pozitivă față de cunoaștere;
- Curiozitate pentru explorarea mediului geografic;
- Respect pentru diversitatea naturală și umană;

Finalități de studii

- Să analizeze din punct de vedere geoinformațional evoluția proceselor și fenomenelor geografice la nivel mondial și regional.
- Să investigheze multitudinea de metode generale și specific geografice aplicate în cercetare în geografie.
- Să analizeze indicatorii geodemografici și economici la nivel mondial, regional și local.
- Să aprecieze principalele corelații spațiale și temporale între populație, resurse, valorificare, forme de habitat și nivel de dezvoltare;
- Să interpreteze problematica specifică fiecărui domeniu de cercetare din cadrul geografiei prin prisma interculturalității.

Precondiții

Discipline anterior studiate: Tehnologii informaționale, discipline din domeniul Geografiei fizice și Geografiei Umane etc.

Condiții prealabile:

- Operaționalizarea termenilor în domeniul: *informaticii, economiei, matematicii, sociologiei* etc.
- Deprinderi de muncă intelectuală: *capacitatea de a elabora un proiect, portofoliu, de a căuta și rezuma sursele bibliografice de specialitate, de informare și documentare, de organizare independentă a activității de învățare* etc.
- Deprinderi de analiză și sinteză: *capacitatea de a analiza materialele din domeniul geografiei* etc.

Conținutul unității de curs

Unitatea de învățare 1. Introducere în Sisteme Informaționale Geografice. Istoria Sistemelor Informaționale Geografice

- Noțiuni de Sistemele Informatic Geografice.
- Istoria Sistemelor Informaționale Geografice
- Sistemele Informaționale Geografice (SIG) - tehnologii informaționale care au transformat modul în care geografii efectuează cercetări și contribuie prin intermediul lor la prosperitatea și dezvoltarea sustenabilă și durabilă a societății.
- Sistemele Informaționale Geografice și inovația tehnologică;
- Aspecte ale spațiului caracterizate de Sistemele Informaționale Geografice;
- Sisteme Informaționale Geografice este o convergență de domenii tehnologice și discipline tradiționale. GIS a fost numită „tehnologie activatoare” din cauza potențialului pe care îl oferă pentru marea varietate de discipline care trebuie să se ocupe de date spațiale. Fiecare domeniu conex oferă câteva dintre tehnicile care compun SIG. Multe dintre aceste domenii conexe pun accentul pe colectarea datelor - SIG le reunește punând accent pe integrare, modelare și analiză, ca domeniu integrator. El pretinde adesea că este o știința a informațiilor spațiale.
- Structura Sistemelor Informaționale Geografice;
- Hardware-ul legat de SIG poate fi împărțit în patru grupuri
- Software-ul legat de SIG poate fi împărțit în patru grupuri

Unitatea de învățare 2. Noțiuni generale despre sistemul geografic

- Sistemele Informatic Geografice – categorie a Sistemelor Informatic Spațiale. Categoriile Sistemelor Informatic Spațiale.
- Geomatica - disciplină care se ocupă cu tehnicile și metodele de reprezentare și studiere informatizată a suprafeței Pământului și a entităților acesteia.
- Geoinformatica, disciplină subordonată geomaticii, disciplină informatică specializată pentru abordarea bazelor de date spațiale
- Analiza Spațială. Scopul unui Sistem Informatic Geografic este Analiza Spațială a datelor georeferențiate și a variabilelor regionalizate.
- Procedeele și metodele de analiză spațială: operații spațiale unare, analize spațiale unare, metode de modelare spațială și spațio-temporale.

Unitatea de învățare 3. Termeni in Sisteme informaționale geografice

- Definiția Sistemului Informatic Geografic. Organizarea unui Sistem Informatic Geografic.
- Elemente specific geografice.
- Spațiul Euclidian. Spațiul cartezian. Spațiul fractal. Spațiul peanian. Spațiul teseral. Spațiul topologic.
- Reprezentarea entităților spațiale în cadrul SIG - datele nongrafice și datele grafice (punctul, linia, poligonul). Entități spațiale derivate: rețeaua, suprafața tridimensională, solidul.

Unitatea de învățare 4. Modelul geoinformatic al lumii reale. Concept. Surse

- Harta. Macheta. Fotografia aeriană.
- Sursele de date: Harta - instrumentul tradițional de lucru pentru utilizatorii de date geografice;
- Teledetecția - obținerea informației despre un obiect prin analizarea date hărților culese cu ajutorul unui instrument ce nu este în contact direct cu obiectul;
- Baze de date și verificarea bazelor de date;
- Măsurători topografice convenționale; tehnologia GPS.

Unitatea de învățare 5. Sisteme geodezice de referință, sisteme de proiecție.

- Geoidul și elipsoizii de referință. Sisteme de coordonate.
- Tipuri de proiecții. Clasificarea proiecțiilor: clasificare în funcție de specificul deformațiilor produse; clasificare în funcție de poziția punctului de vedere sau de perspectivă; clasificare în funcție de suprafața geometrică cu ajutorul căreia se face trecerea în plan etc.
- Proiecții cartografice pentru Moldova.

Unitatea de învățare 6. Georeferențierea hărților și planurilor.

- Metodologia georeferențierii unei harti topografice și a unui plan geografic.
- Georeferențierea – localizarea cu precizie maximă a unor pixeli dispersați, asociându-le coordonate geografice cunoscute dinainte.

Unitatea de învățare 7. Gestiunea bazelor de date în cadrul Sistemului Informatic Geografic.

- Elemente de baze de date. Tipurile de baze de date pentru fișiere: Structură de listă simplă, Structură ordonată secvențial, Structură indexată. Proiectarea bazei de date.
- Etapele proiectării unei baze de date: analiza inițială, definirea structurii logice și modelului conceptual, realizarea proiectării (design) fizice, testarea, implementarea, întreținerea bazei de date.
- Sistemele de Gestiune a Bazelor de Date (SGBD). Arhitectura SGBD.
- Tipurile de baze de date: baza de date ierarhică (arborescentă); baza de date tip rețea; baza de date relațională; baza de date orientată obiect.

Unitatea de învățare 8. Achiziționarea (obținerea, acumularea) datelor

- Achiziționarea datelor de pe hărți, aerofotograme, schițe, documente desenate în teren, profile cartografice, grafice.
- Digitizarea și metodele de digitizare. Stabilirea modului de digitizare - digitizarea în modul “point”; digitizarea în modul “stream”.
- Scanarea și pregătirea hârtiilor pe hârtie pentru digitizare. Etapele pregătirii hărții pentru digitizare.
- Metode de achiziționare a datelor atribut. Surse de date atribut. Introducerea atributelor.
- Conectarea obiectelor geografice cu atributele care le caracterizează.

Unitatea de învățare 9. Geometria datelor spațiale.

- Sistemul geometric. Tipurile geometrice ale obiectelor spațiale. Punct (point și multipoint). Polilinia. Poligonul. Segmentul.
- Atributele formelor obiectelor spațiale – valoarea Z, valoarea M și identificatorul punctului (point ID). Construcțiile geometrice – construcția punctului și multipunctului, construcția intervalelor, construcția coardelor de circumferință, construcția curbelor, construcția cailor, construcția unghiurilor.
- Aprecierea relațiilor spațiale obținute. Modelul obiect orientat a geometriei obiectelor spațiale.

Unitatea de învățare 10. Modelul raster al datelor.

- Tipurile de reprezentare a datelor prin raster. Structura unui raster.
- Reprezentarea rasterului (monocanal și policanal).
- Funcțiile rasterului (local, focal, zonal și global).
- Tipurile de raster folosite în SIG (ESRI BIL, Er Mapper, Erdas Imagine, Tiff și GeoTiff etc.).
- Comprimarea, arhivarea și păstrarea datelor raster. Modelul obiectelor raster.

Unitatea de învățare 11. Analiza datelor spațiale. Tipuri de analize spațiale

- Tipuri de analize spațiale: Operații și analize spațiale unare; Modelarea spațială; Modelarea spațio-temporală.
- Manipulări geometrice: scalare (modificări de scară); corectarea erorilor și distorsiunilor; ajustări ale marginilor hărților și între suprafețele învecinate; schimbarea proiecției; modificarea coordonatelor.
- Măsurători în modul raster: lungimi (distanța euclidiană, Distanța Manhattan, Metoda proximității), perimetre și arii. Măsurători în modul vector: distanța, perimetre și arii.
- Interogări: aspațiale și spațiale (căutare în bază de date; utilizarea unei ferestre de selectare; utilizarea unei ferestre de generare de interogări; interogarea hărților cu foi multiple; recuperarea Booleană a atributelor entităților).
- Funcții de vecinătate – bufferingul și funcția de căutare.
- Operațiile de overlay în modul raster și vector (punct-în-poligon, linie-în-poligon, poligon-pe-poligon). Overlay combinat raster – vector.

Unitatea de învățare 12. Metode de interpolare. Modelarea suprafețelor cu ajutorul rețelei neregulate de triu (TIN)

- Metode de interpolare: metoda manuală de interpolare – Line Threading sau Eye-balling,
- metoda poligoanelor Thiessen sau Voronoi;
- metoda mediei dinamice – the Spatial Moving Average;
- metoda rețelei neregulate de triu (TIN – Triangulated Irregular Network).
- Structura rețelei neregulate de triu (TIN). Topologia și triangularea. Triangularea Delone. Construcția unui TIN.

Unitatea de învățare 13. Întocmirea și proiectarea unei baze de geodate.

- Necesitatea proiectării unei baze de geodate. Scopurile proiectării. Etapele întocmirii unei baze de geodate. Determinarea obiectelor și relațiilor dintre ele. Organizarea structurii unei baze de geodate.

Strategii de predare și învățare

Strategii centrate pe student, cu accent pe dobândirea (inter)activă a cunoștințelor, abilităților și competențelor prin cooperare/colaborare, pe învățare experiențială, învățare bazată pe sarcini de lucru, învățare autonomă.

Curs: prelegerea introductivă; prelegerea tematică interactivă; prelegerea-dezbatere; prelegerea problematizată; prelegerea-conferință; prelegerea practică/aplicativă; prelegerea modular-integrativă (sandwich);

Seminar: de reluare și aprofundare; de dezvoltare; aplicativ; training; integrativ; în bază de studii de caz, sarcini de lucru, exerciții, rezultate ale studiului individual etc.;

Laborator: în bază de exerciții, observare dirijată, modelare, simulare didactică, joc de rol, proiect, învățare bazată pe sarcini de lucru etc.;

Studiu individual în baza elaborării ghidate a unor produse diferențiate/individualizate/de grup: sistem de sarcini aplicative/practice, rezumat, portofoliu, referat, proiect, studiu de caz, situație-problemă, problem-based learning etc.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă:

- Proba I: test + activitatea în cadrul laboratoarelor.
- Proba II: test + activitatea în cadrul laboratoarelor (40%) + proiectele elaborate în cadrul lucrului individual (60%).

Evaluare finală:

- Prin examen scris (3 subiecte teoretice).

Nota finală se constituie din: nota de la evaluările curente (60%) + nota de la examenul oral (40%) = nota finală (100%).

Bibliografie

Bibliografie obligatorie:

1. Donisă Valentin, Donisă Ioan, "**Dicționar explicativ de teledeteție și sisteme informaționale geografice**", Editura "Juninea", Iași, 1998.
2. Al. Imbroane, David Moore, "**INIȚIERE ÎN GIS ȘI TELEDETEȚIE**", EDITURA "PRESA UNIVERSITARĂ CLUJEANĂ", CLUJ-NAPOCA, 1998.
3. **BADEA AL., DANA IU., NISTOR-LOPATENCO S., DILAN V.** TELEDETEȚIE. GHID METODIC, CHIȘINĂU, 2013
4. **BADEA AL., NISTOR-LOPATENCO S., DILAN V.** TELEDETEȚIE. CURS UNIVERSITAR. CHIȘINĂU, 2012
5. **IMBROANE AL.,** SISTEME INFORMATICE GEOGRAFICE. VOL 1. STRUCTURI DE DATE. PRESA UNIVERSITARĂ CLUJEANĂ. CLUJ-NAPOCA, 2012
6. **CASTRAVEȚ T., BEJENARU GH., CĂPĂȚÂNĂ L., DILAN V.** INITIERE ÎN SIG. GHID METODIC. CHIȘINĂU, 2013
7. **CASTRAVEȚ T., BEJENARU GH., CĂPĂȚÂNĂ L., DILAN V.** INITIERE ÎN SIG. CURS UNIVERSITAR. CHIȘINĂU, 2013
8. **CASTRAVEȚ T., DILAN V.** GEOINFORMATICA ȘI ANALIZA SPAȚIALĂ. SUPORT DE CURS. CHIȘINĂU, 2012

Bibliografie opțională:

1. Энди Митчелл „Руководство по ГИС анализу. Часть 1. Пространственные модели и Взаимосвязи”. Editura „Ecomm Co”, Киев, 2000
2. Rațiu-Suciu Camelia, „**Modelarea și simularea proceselor economice**”. – București: Editura Didactică și pedagogică, R.A., 1995.
3. Rațiu-Suciu Camelia, Daniela Hîncu, Florica Luban, Mara Sarchiz, „**Modelarea și simularea proceselor economice. Lucrări practice**” – București: Editura Didactică și pedagogică, R.A., 1997.
4. Майкл Н. ДеМерс, „**Географические информационные системы**”. Editura „Дата+”, Москва, 1999.

TEORIA ȘI METODOLOGIA GEOGRAFIEI

Denumirea programului de studii	0114.7 Geografie.
Ciclul	Licență
Denumirea unității de curs	TEORIA ȘI METODOLOGIA GEOGRAFIEI
Facultatea/catedra responsabilă de unitatea de curs	Facultatea de Geografie, Catedra Geografie și Turism
Titularul unității de curs	Volontir Nina conf. univ., dr

Cadre didactice implicate	Dilan Vitalie asistent univ.
E-mail	volontir.nina@gmail.com volontir.nina@upsc.md dilan.vitalie@gmail.com

Codul unității de curs	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
F.07.O.046	4	IV	VII	120	36	84

Descriere succintă a integrării unității de curs în programul de studii

Cursul de **Teoria și metodologia Geografiei** constituie un curs fundamental și de specialitate, destinat pregătirii și formării viitorilor specialiști în Științe ale educației și în Științe fizice. Predarea cursului de Teoria și metodologia Geografiei ține seamă ca viitorul profesor de geografie și cercetător în geografie să fie capabil să aprecieze în mod critic ideile noi în Geografie; să-și restructureze concepțiile referitor la obiectul de studiu al Geografiei; să-și formeze o atitudine corectă și științifică asupra diverselor concepte contraverse, care determină și asigură dezvoltarea științei geografice. Cursul poartă și un evident caracter aplicativ, deoarece studenții în rezultatul însușirii programei cursului vor obține deprinderi practice și competențe de a aplica elementele teoretice și metodologice ale Geografiei într-un studiu științific de laborator sau direct în natură, precum, vor obține abilități și competențe de organizare, de desfășurare a unor investigații științifice și a aplicării elementelor teoretice și metodologice în predarea de calitate a geografiei școlare.

Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs

C- 1.La nivel de cunoaștere:

- Definirea elementelor teoretice și metodologice ale științei: noțiuni, categorii, ipoteze, legi, teorii, metode de cercetare, procedee de cercetare, mijloace utilizate în cercetare, principii geografice;
- Selectarea, documenta și analiza informație cu conținut geografic de caracter teoretic și metodologic din diferite surse de informare;
- Cunoașterea și explicarea fenomenelor, proceselor geografice;

C-2. La nivel de aplicare:

- Utilizarea adecvată a elementelor teoretice și metodologice ale științei într-un studiu geografic;

<ul style="list-style-type: none"> - Realizarea sarcinilor de lucru conform unui algoritm; 1. - Utilizarea metodelor, mijloacelor și procedeelelor specifice într-un studiu geografic; - Elaborarea unui referat, raport, proiect tematic. <p>C-3 La nivel de integrare:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Utilizarea în limba maternă într-o manieră clară și precisă, oral și în scris a terminologiei geografice, acsându-se pe tehnologiile de informație și comunicație, în diverse contexte profesionale și socio-culturale. - Susținerea discuțiilor libere într-o manieră clară și precisă, inclusiv utilizând tehnologiile de comunicare și adaptând limbajul în raport cu interlocutorul
Finalități de studii/Rezultate ale învățării
<p style="text-align: center;">Finalități de studii realizate la finele cursului:</p> <p>F-1 - să explice esența concepțiilor geografice contemporane care determină și asigură dezvoltarea științei geografice;</p> <p>F-2 - să explice științific procesele și fenomenele geografice din realitatea înconjurătoare;</p> <p>F-3 - să aplice elementele teoretice și metodologice ale Geografiei într-un studiu științific;</p> <p>F-4 - să opereze liber cu aparatul categorial, mecanismele și concepțiile geografice necesare formării gândirii și culturii geografice active.</p>
Precondiții
<p>O condiție pentru înțelegerea și explicarea materiei de teorie și metodologie a Geografiei, conform conținuturilor Curriculare, studentul trebuie să poseze cunoștințe și competențe atât generale cât și de caracter special din domeniul Geografiei Fizice Generale, Geografiei Umane Generale, Geologiei Generale, Hidrologiei, Climatologiei, Pedologiei, Biogeografiei, Geografiei Mediului</p>
Conținutul unității de învățare
<p>Unitatea de învățare 1. Introducere în curs. Geografia - formă de cunoaștere științifică a realității. Forme de cunoaștere a lumii reale/înconjurătoare. Știința și părțile componente ale ei: Materialul factologic. Generalități despre elementele bazei teoretice și bazei metodologice ale științei.</p> <p>Unitatea de învățare 2. Structura sistemică a Geografiei ca știință unitară și integră. Geografia fizică și subramurile sale, Geografia umană și subramurile sale. Geografia aplicată. Raporturile geografiei cu alte științe.</p>

Unitatea de învățare 3. Obiectul de studiu al Geografiei conceput ca sistem material. Obiectul de studiu al Geografiei – sistem material. Teoria Generală a Sistemelor. Implicațiile sale în cunoașterea științifică. Noțiuni de sistem. Caracteristicile unui sistem. Abordarea sistemică în Geografie.

Unitatea de învățare 4. Evoluția concepțiilor despre obiectul de studiu al Geografiei. Obiectul de studiu al Geografiei, abordat de la începuturile Geografiei. Etapa antichității. Etapa Medievală. Perioada Marilor Descoperiri Geografice. Etapa Geografiei Moderne. Etapa Geografiei Contemporane.

Unitatea de învățare 5. Particularități specifice ale sociogeosistemului. Unitatea și integritatea. Heterogenitatea; Structura; Dimensiunea ambientală; Comportamentul dinamic; Echilibrul dinamic; Caracterul de sistem deschis; Ritmicitate /Ciclicitatea; Autoreglarea; Circuitul substanței, energiei și informației; Diferențierea spațială

Unitatea de învățare 6. Elementele bazei teoretice ale Geografiei. Noțiuni geografice. Categoriile geografice. Legi geografice. Ipoteze. Teorii.

Unitatea de învățare 7. Elementele bazei metodologice ale Geografiei. Metode de cercetare aplicate în studiile geografice; Procedee de cercetare aplicate în studiile geografice; Mijloace de cercetare aplicate în studiile geografice;

Unitatea de învățare 8. Principiile metodologice geografice. Funcționalitatea acestora în sociogeosistem. Principiul repartiției și extinderii spațiale. Principiul cauzalității. Principiul integrării geografice. Principiul evoluționismului și istorismului. Principiul regionalismului. Principiul ecologic și antropic.

Unitatea de învățare 9. Evoluția concepțiilor geografice. Etapa antichității. Etapa Medievală. Perioada Marilor Descoperiri Geografice. Etapa Geografiei Moderne. Etapa Geografiei Contemporane.

Strategii de predare și învățare

Strategii centrate pe student, cu accent pe dobândirea (inter)activă a cunoștințelor, abilităților și competențelor prin cooperare/colaborare, pe învățare experiențială, învățare bazată pe sarcini de lucru, învățare autonomă.

Strategii de evaluare

Pentru o evaluare eficientă a finalităților vor fi utilizate forme și instrumente complementare de evaluare, cum ar fi proiectul, portofoliul, studiile de caz, prezentări cu elaborarea de suporturi TIC, autoevaluarea ș.a. care au un rol deosebit în dezvoltarea capacității de

integrare și în formarea/evaluarea competențelor specifice. Situațiile de integrare vor fi urmate de sarcini concise și clare, limita de timp și, uneori de volum, alte condiții de realizare. Evaluarea curentă: discuții ghidate, oral și în scris, prezentări, rapoarte, prezentarea rezultatelor de la lucrări de control, participarea la discuții în timpul prelegerilor și lucrărilor practice, portofolii, prezentări orale a unei teme pentru studenții de la învățământul cu frecvență redusă Evaluarea curentă prevede 2 testări obligatorii, lucrări individual, referate, studiu de caz, răspunsuri la seminare etc (60% din nota finală). Evaluarea finală – examen final se realizează în formă scrisă sau orală (40% din nota finală).

Bibliografie

Obligatorie:

1. Benedek J., Ciangă N., Cocean P., Irimuș I., Păcurar Al., Petrea D., Surdeanu V., Vescan I., Perfecționare CONTINUĂ GEOGRAFIE, Editura Casa Cății de Știință, Cluj-Napoca, 2004.
2. Donisă I., Bazele teoretice și metodologice ale Geografiei, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1977.
3. Donisă I. – Bazele Teoretice și Metodologice ale Geografiei. Iași, 1987.
4. Mac I. – Știința Mediului. Ed. Europontic, Cluj, 2003.
5. Mândruț O. - Elemente de epistemologie a geografiei. Bazele teoretice și metodologice ale geografiei. „Vasile Goldiș” University Press Arad, 2012.
6. Mehedinț S. – TERRA. Introducere în Geografie ca știință. Vol. I-II, București, 1995.
7. Posea Gr., Armașu Iuliana. Geografie Fizică. Ed. Enciclopedică, București, 1998.
8. Ungureanu A., Petrea D., Geografie Generală, Program postuniversitar de conversie profesională pentru cadrele didactice din mediul rural, București, 2005.
9. Anucin V. A., Теоретические вопросы географии, Изд. Мысль, М., 1972;
10. Hagget P. – География. Синтез современных знаний. Ed. Прогресс, М., 1979.
11. Harvey D. – Научное объяснение в географии. Ed. Прогресс, М., 1974.
12. Kalesnik S. V. – Общие географические закономерности Земли. М., 1970.
13. Saușkin Iu. G. – История и методология географической науки. МГУ., 1976.
14. Volontir Nina, Puțuntică A., Teoria și Metodologia Geografiei, Suport de curs. Chișinău, 2014.
15. Cojocariu Marioara. Bazele teoretice ale geografiei, Edit. Universității "Lucian Blaga" din Sibiu, 2002.

Opțională:

1. Mukitanov N. K. – От Страбона до наших дней. Ed. Мысль, М., 1985.
 2. Djeims P., Martin Dj.- Все возможные миры. История географических идей. Ed. Прогресс, М 1988.
 2. Gregory K. – География и географы. Физическая география. Ed. Прогресс, М., 1988.
 4. Вопросы географии (Серия сборников).
- <https://www.uvvg.ro/docs/cercetare/cdep/epistemologie%20final%20carte.pdf>
<https://vasileloghin.files.wordpress.com/2014/03/4-geografia-ca-stiinta.pdf>

GEOGRAFIE UMANĂ REGIONALĂ I

Denumirea programului de studii	0114.7 Geografie.
Ciclul	Licență
Denumirea unității de curs	Geografia Umană Regională I
Facultatea/catedra responsabilă de unitatea de curs	Facultatea de Geografie, Catedra Geografie și Turism
Titularul unității de curs	Suvac Silvia
Cadre didactice implicate	-
E-mail	godonoaga-suvac.silvia@upsc.md

Codul unității de curs	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S.07.O.047	5	IV	VII	150	46	104

Descriere succintă a integrării unității de curs în programul de studii

Geografia Umană Regională I este o disciplină aflată la intersecția geografiei umane cu geografia regională, care studiază legăturile geografice de evoluție a populației, economiei mondiale și a relațiilor internaționale, procesele de pe harta politică a lumii, inclusiv organizarea social-teritorială a regiunilor și statelor lumii. O caracteristică specifică a geografiei umane regionale constă în studierea obiectelor geografice din punct de vedere al principiilor spațial-teritoriale: relativității, interdependenței, complementarității și coordonării. Studiul geografic al statelor (geografia umană regională), la etapa actuală se integrează tot mai armonios în cadrul celor 3 obiecte de cercetare fundamentale ale geografiei umane – harta politică a lumii, populația și ramurile economiei mondiale. În contextul globalizării și al tranziției către etapa postindustrială a sistemului economic mondial, geografia umană regională asigură integrarea și aprofundarea subiectelor din cadrul geografiei sociale și economice: interpretarea transformărilor pe harta politică a lumii, studiul complex al factorilor de evoluție a proceselor demografice și de repartizare spațială a populației pe regiuni și state, explicarea

factorilor de dezvoltare a economiei mondiale, regionale și naționale; evaluarea complexă a gradului de asigurare cu resurse naturale, factorii de amplasare și structura ramurală a economiei regiunilor și statelor;

Scopul cursului: de formare a cunoștințelor, deprinderilor și abilităților de analiză economico-geografică complexă a diferitor structuri teritoriale: regiuni de dezvoltare, state, regiuni economico-geografice și grupuri de state.

Sarcinile disciplinei: aprofundarea la viitorii profesori de geografie a cunoștințelor economico-geografice în baza analizei sistemice și integrate a structurilor demografice, sociale și economice, necesare în predarea geografiei în instituțiile preuniversitare.

Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs

Competențe profesionale:

- C1 Operarea cu noțiuni, concepte și principii specifice geografiei umane regionale;
- C2 Identificarea poziției de geografie umană reprezentate pe hărți;
- C3 Utilizarea reprezentărilor grafice și cartografice, a datelor statistice pentru interpretarea realității economice-geografice;
- C4 Explicarea relațiilor observabile dintre sistemele naturale și umane ale mediului geografic, dintre științe, tehnologie și mediul înconjurător prin analizarea unor sisteme și structuri teritoriale și funcționale sau prin utilizarea datelor statistice și a reprezentărilor grafice și cartografice;
- C5 Prelucrarea informației: transformarea (transferul) informației dintr-un limbaj în altul, de exemplu din informații cantitative (date statistice) în reprezentări grafice, din reprezentări grafice în text sau în tabel etc;
- C6 Realizarea de corelații între informațiile oferite de diverse surse (texte geografice, tabele, reprezentări grafice și cartografice, imagini etc).
- C7 Integrarea inter- /transdisciplinară a cunoștințelor de geografia umană regională.

Competențe transversale:

- CT1 Realizarea responsabilă și eficientă a sarcinilor aferente profesiei didactice la geografie cu respectare principiilor de etică profesională.
- CT2 Identificarea rolului dintr-o echipă și preluarea responsabilităților corespunzătoare profilului profesional și

personal.

CT3 Reflecție critică constructivă asupra propriului nivel de pregătire profesională în raport cu standardele profesiei.

Competențe specifice:

CS1 Utilizarea corectă, în comunicarea profesională, a noțiunilor, conceptelor, principiilor specifice disciplinei – geografia umană regională;

CS2 Prezentarea în scris și orală a aspectelor definitorii referitoare la sistemul economic regional, utilizând corect și coerent terminologia specifică domeniului;

CS3 Explicarea unor sisteme și structuri umane referitoare la elementele economice, pe baza informațiilor obținute prin diferite mijloace de documentare;

CS4 Utilizarea mijloacelor de reprezentare grafică și cartografică a spațiului economico-geografic;

CS5 Aplicarea de elemente explicative semnificative, specifice științelor sociale, în interpretarea proceselor referitoare la globalizare;

CS6 Documentarea asupra problematicii domeniului, valorificând adecvat semnificațiile termenilor cheie de specialitate

CS7 Explicarea unei realități investigate (direct sau indirect), prin utilizarea limbajului științific specific domeniului;

CS8 Utilizarea TIC în activitatea didactică;

CS9 Elaborarea de proiecte de evaluarea a activității economice;

CS10 Integrarea inter/și transdisciplinară a cunoștințelor pentru rezolvarea unor situații complexe;

CS11 Formularea de probleme referitoare dezvoltarea ramurilor economice, utilizând corect și coerent terminologia specifică domeniului

CS12 Antrenarea studenților în munca de echipă

CS13 Sporirea motivației studenților pentru studiul geografiei ramurilor economiei mondiale;

CS14 Exersarea schemelor de acțiune în vederea dobândirii/perfecționării deprinderilor practice.

<p>CS15 Manifestarea deschiderii față de tendințele novatoare necesare dezvoltării profesionale.</p> <p>CS16 Manifestarea unei conduite (auto)reflexive asupra activităților proprii.</p>
<p>Finalități de studii</p>
<ul style="list-style-type: none">- Să utilizeze corect, în comunicarea profesională, a noțiunilor, conceptelor, principiilor specifice disciplinei – geografiei umane regionale;- Să concretizeze conexiunile dintre resursele naturale, evoluția economică, nivelul dezvoltării economice, tipurile geoeconomice de țări și evoluțiile ulterioare în cadrul economiei mondiale;- Să desfășoare activități de cercetare la disciplina de geografia umană regională, conform cerințelor de calitate în vigoare;- Să realizeze un management eficient al procesului didactic la discipline geografice;- Să valorifice corect resursele informaționale în analiza economico-geografică a statelor lumii;- Să integreze inter/și transdisciplinar cunoștințele geografice pentru rezolvarea unor situații problemă;- Să utilizeze TIC în activitatea de cercetare ;- Să aprecieze rolul cadrului didactic și a competențelor în dirijarea pregătirii profesionale a studentului;- Să aplice diverse metode și tehnici moderne pentru cartarea geografică a componentelor demografice, sociale și economice la nivel regional;- Să aprecieze rolul aplicativ al geografiei umane regionale în organizarea spațiului geografic.
<p>Precondiții</p>
<p><i>Discipline anterior studiate: Geografia umană generală, Geografia populației și așezărilor umane, Geografia resurselor naturale, Geografia ramurilor economiei mondiale, Integrarea economică europeană etc.</i></p> <p>Condiții prealabile:</p> <ul style="list-style-type: none">• Operaționalizarea termenilor în domeniul: <i>pedagogiei, psihologiei, sociologiei etc.</i>• Deprinderi de muncă intelectuală: <i>capacitatea de a elabora un proiect didactic, portofoliu, de a căuta și rezuma sursele bibliografice, de informare și documentare, de organizare independentă a activității de învățare etc.</i>• Deprinderi de analiză și sinteză: <i>capacitatea de a analiza materialele din domeniul geografiei umane regionale etc.</i>
<p>Conținutul unității de curs</p>
<p>Unitatea de învățare 1. Etapele de formare a hărții politice a lumii.</p> <ul style="list-style-type: none">• Etapa antică.• Etapa medievală

- Etapa modernă
- Etapa contemporană

Unitatea de învățare 2. Clasificarea statelor lumii după diferite criterii.

- Clasificarea statelor lumii după nivelul de dezvoltare economică.
- Clasificarea statelor lumii după suprafața ocupată.
- Clasificarea statelor lumii după numărul populației și componența etnică
- Clasificarea statelor lumii după forma de guvernare și structura administrativ-teritorială.
- Clasificarea statelor lumii după Indicele de Dezvoltare Umană.

Unitatea de învățare 3. Caracterizarea grupurilor principale de state.

- State cu economie înalt dezvoltată.
- State cu nivel mediu de dezvoltare.
- State în curs de dezvoltare.

Unitatea de învățare 4. Europa. Caracterizarea economico-geografică de ansamblu.

- **Condițiile și resursele naturale.**
- **Caracterizarea populației.**
- **Caracterizarea generală a industriei.**
- **Agricultura.**
- **Caracterizarea transporturilor.**

Unitatea de învățare 5. Regiunea economico-geografică Europa de Vest.

- Franța. Caracterizarea economico-geografică
- Marea Britanie. Caracterizarea economico-geografică

Unitatea de învățare 6. Regiunea economico-geografică Europa Centrală.

- Germania. Caracterizarea economico-geografică
- Polonia. Caracterizarea economico-geografică
- România. Caracterizarea economico-geografică

Unitatea de învățare 7. Regiunea economico-geografică Europa de Nord.

- Norvegia. Caracterizarea economico-geografică
- Suedia. Caracterizarea economico-geografică
- Finlanda. Caracterizarea economico-geografică

Unitatea de învățare 8. Regiunea economico-geografică Europa de Sud.

- Spania. Caracterizarea economico-geografică
- Italia. Caracterizarea economico-geografică
- Bulgaria. Caracterizarea economico-geografică

Unitatea de învățare 9. Regiunea economico-geografică Europa de Est.

- Rusia. Caracterizarea economico-geografică
- Ucraina. Caracterizarea economico-geografică

Unitatea de învățare 10. Asia. Caracterizarea economico-geografică de ansamblu.

- Condițiile și resursele naturale.
- Caracterizarea populației.
- Caracterizarea generală a industriei.
- Agricultură.
- Caracterizarea transporturilor.

Unitatea de învățare 11. Regiunea economico-geografică Asia Centrală.

- Componenta regiunii și poziția economico-geografică
- Condițiile și resursele naturale
- Caracterizarea populației
- Caracterizarea ramurilor de specializare economică
- Kazahstan. Caracterizarea economico-geografică

Unitatea de învățare 12. Regiunea economico-geografică Asia de Est.

- Componenta regiunii și poziția economico-geografică
- Condițiile și resursele naturale
- Caracterizarea populației
- Caracterizarea ramurilor de specializare economică
- China. Caracterizarea economico-geografică
- Japonia. Caracterizarea economico-geografică

Unitatea de învățare 13. Regiunea economico-geografică Asia de Sud-Est.

- Componenta regiunii și poziția economico-geografică
- Condițiile și resursele naturale
- Caracterizarea populației
- Caracterizarea ramurilor de specializare economică
- Indonezia. Caracterizarea economico-geografică

Unitatea de învățare 14. Regiunea economico-geografică Asia de Sud.

- Componenta regiunii și poziția economico-geografică
- Condițiile și resursele naturale
- Caracterizarea populației
- Caracterizarea ramurilor de specializare economică
- India. Caracterizarea economico-geografică

Unitatea de învățare 15. Regiunea economico-geografică Asia de Sud-Vest.

- Componenta regiunii și poziția economico-geografică
- Condițiile și resursele naturale
- Caracterizarea populației
- Caracterizarea ramurilor de specializare economică
- Turcia. Caracterizarea economico-geografică

<ul style="list-style-type: none"> • Arabia Saudită. Caracterizarea economico-geografică
Strategii de predare și învățare
<p>Strategii centrate pe student, cu accent pe dobândirea (inter)activă a cunoștințelor, abilităților și competențelor prin cooperare/colaborare, pe învățare experiențială, învățare bazată pe sarcini de lucru, învățare autonomă. Curs: prelegerea introductivă; prelegerea tematică interactivă; prelegerea-dezbatere; prelegerea problematizată; prelegerea-conferință; prelegerea practică/aplicativă; prelegerea modular-integrativă (sandwich); Seminar: de reluare și aprofundare; de dezvoltare; aplicativ; training; integrativ; în bază de studii de caz, sarcini de lucru, exerciții, rezultate ale studiului individual etc.; Laborator: în bază de exerciții, observare dirijată, modelare, proiect, învățare bazată pe sarcini de lucru etc.; Studiu individual în baza elaborării ghidate a unor produse diferențiate/individualizate/de grup: sistem de sarcini aplicative/practice, rezumat, portofoliu, referat, proiect, studiu de caz, situație-problemă, problem-based learning etc.</p>
Strategii de evaluare
<p>Evaluarea curentă:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Proba I: test + activitatea în cadrul lucrărilor practice. • Proba II: test (30%) + activitatea în cadrul lucrărilor practice (30%) + proiectele elaborate în cadrul lucrului individual (40%). <p>Evaluare finală:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prin examen oral (2 subiecte teoretice + 1 subiect practic). <p>Nota finală se constituie din: nota de la evaluările curente (60%) + nota de la examenul oral (40%) = nota finală (100%).</p>
Bibliografie
<ol style="list-style-type: none"> Bacci M., <i>Populația în istoria Europei</i>, Iași : Polirom, 2003, 256 p. BALTĂLUNGĂ, A., <i>Geografia așezărilor</i>, Ed. a 2-a, revizuită și adăugită, Târgoviște: Cetatea de Scaun, 2010, 221 p. BÂRDAN, V., <i>Geografia economică mondială</i>, USM, Chișinău: Reclama, 2008, 335 p. BIRTALAN, Á., <i>Reconsiderarea piețelor din Europa Centrală și de Est</i>, București: Expert, 2001, 175 p. CRĂCEA, Tr., <i>Geografia populației</i>, Sibiu: Ed. Univ. "Lucian Blaga", 2014, 128 p. FURTUNĂ, P., <i>Istoria contemporană a țărilor Asiei și Africii: Ghid metodic</i>, FRIȘPA, Chișinău, 2015, 65 p. GRAUWE, P., <i>Economia uniunii monetare</i>, Ed. a 6-a, Chișinău : Cartier, 2009, 312 p. ISPAS, Șt., <i>Geografia regională a României</i>, Târgoviște: Valahia University Press, 2007, 167 p. JINGA, I., POPESCU, A., <i>Integrarea Europeană: Dicționar de termeni comunitari</i>, București: Lumina Lex, 2000, 208 p.

21. KOENIG, V., *Cele mai frumoase mituri ale Asiei*, Trad. din fr. de Gabriela Șiclovan . — Chișinău : Cartier, 2009, 209 p.
22. Marea enciclopedie - statele lumii: 10 volume, *Asia de Est, de Sud-Est și de Sud*. Vol. 4, 2009, 120 p.
23. Marea enciclopedie - statele lumii: 10 volume, *Europa Centrală și de Est* . Vol. 2, București, 2009, 96 p.
24. Marea enciclopedie - statele lumii: 10 volume, *Europa de Nord și de Vest* .Vol. 1, București, 2009, 96 p.
25. Marea enciclopedie - statele lumii: 10 volume, *Europa de Sud-Est și de Sud-Vest* .Vol. 1, București, 2009, 96 p.
26. Marea enciclopedie - statele lumii: 10 volume. *Asia Centrală și Orientul Mijlociu*. Vol. 5, 2009, 96 p.
27. MARIN I., MARIN, M., IELENICZ, M., *Europa: Enciclopedie geografică*, București: Corint, 2005, 542 p.
28. MARIN, I., COSTACHE, N., ION, N., *Asia-Geografia țărilor*, Ed. a 2-a, București: Univers, 1996, 220 p.
29. MÂNDRUȚ, O., FAUR, C., *Geografia populației*, Arad: Vasile Goldiș University Press, 2012, 152 p.
30. MORARU, A., *Integrarea europeană: retrospectivă istorică*, Chișinău: Labirint, 2007, 52 p.
31. NEGUȚ, S., *Enciclopedia Asiei*, București: Meronia, 1999, 351 p.
32. RAEVSKAIA, I., ; MORARU, S., *Integrarea economică europeană*, Chișinău: UCCM, 2017, 201 p.
33. Silași, Gr., Rollet, Ph., Trandafir, N., *Economia Uniunii Europene: O poveste de succes?* Ed. a 2-a, Timișoara: Editura Universității de Vest, 2007, 480 p.
34. Soft G., Datcu A., *Capitalele Europei: De la Amsterdam la Zagreb*, București: Litera, 2015, 240 p.
35. ȚÂU, N., ; POȘTARU, E., *Integrarea economică europeană*, Chișinău, 2019, 240 p.
36. VIJULIE, I., *Geografia umană și economică a Europei*. București: Editura Universității din București, 2020, 444 p.
37. ДЖАНДОСОВА, З. *География Центральной Азии: Учебное пособие*, С.-Петербург : Изд-во С.Петербургского ун-та, 2005, 88 p.

TEHNICI DE DEZVOLTARE A GÂNDIRII CRITICE

Denumirea programului de studii	0114.7 Geografie.
Ciclul	Licență
Denumirea unității de curs	Tehnici de dezvoltare a gândirii critice
Facultatea/catedra responsabilă de unitatea de curs	Facultatea de Geografie, Catedra Geografie și Turism

Titularul unității de curs	Sochircă Elena
Cadre didactice implicate	-
E-mail	sochirca.elena@upsc.md

Codul unității de curs	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S.06.O.041 (învățământ cu frecvență redusă)	4	III	VI	120	36	84

Descriere succintă a integrării unității de curs în programul de studii

Tehnici de dezvoltare a gândirii critice reprezintă un curs de specializare pentru pregătirea profesorilor de geografie la Facultatea de Geografie, secția cu frecvență redusă.

Formarea responsabilă a studenților pentru o societate deschisă, pregătirea acestora pentru a putea face față schimbărilor care se petrec în societatea noastră și a se adapta noilor situații, impun dezvoltarea gândirii critice. Dezvoltarea gândirii critice constituie un obiectiv important, de tip formativ și se realizează prin folosirea cu precădere a unor strategii interactive care îi scot pe studenți din ipostaza de obiect al formării și îi transformă în subiecți activi, coparticipanți la propria formare. „A gândi critic” înseamnă a emite judecăți proprii, a susține propriile idei, a accepta părerile altora, a recunoaște cu simțul răspunderii propriile greșeli, a le corecta, a primi ajutorul altora și a-l oferi celor care au nevoie de el. Studenții trebuie să înțeleagă că în cadrul dezbaterilor, al schimbului de opinii, nu se critică persoana, ci ideea; trebuie să își expună acordul sau dezacordul, indiferent de relațiile existente (simpatie sau antipatie) între participanți la situația de învățare.

Obiectivul general al acestui curs este de a le oferi studenților posibilitatea de a exersa un set coerent de metode care pot fi integrate în predarea la clasă pentru a dezvolta abilitățile de gândire de ordin superior ale elevilor. Metodele utilizate la curs sunt predominant cele din programul Lectura și Scrierea pentru Dezvoltarea Gândirii Critice. La finalul cursului studenții vor cunoaște aproximativ 30 de metode de predare, vor ști cum să proiecteze o lecție care urmărește dezvoltarea gândirii critice a elevilor săi și vor ști cum să evalueze învățarea în mod formativ.

Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs

Competențe profesionale

- C1 Operarea cu noțiuni, concepte și principii specifice didacticii geografiei.
- C2 Proiectarea activităților instructiv-educative la disciplina geografie.
- C3 Realizarea activităților specifice procesului instructiv-educativ la discipline din domeniul geografic.
- C4 Managementul procesului instructiv-educativ la discipline geografice.
- C5 Evaluarea activităților instructiv-educative la discipline de geografie
- C6 Integrarea inter- /transdisciplinara a cunostintelor profesionale (de didactică a geografiei).

Competențe transversale

- CT1 Realizarea responsabilă și eficientă a sarcinilor aferente profesiei didactice la geografie cu respectare principiilor de etica profesională.
- CT2 Identificarea rolului dintr-o echipă și preluarea responsabilităților corespunzătoare profilului profesional și personal.
- CT3 Reflecție critică constructivă asupra propriului nivel de pregătire profesională în raport cu standardele profesiei.

Competențe specifice:

Competențe cognitive:

- Definirea conceptelor de bază ce țin de lectură și scriere pentru dezvoltarea gândirii critice;
- Utilizarea corectă a termenilor de specialitate;
- Perceperea coerentă a strategiilor pentru dezvoltarea gândirii critice;
- Aplicarea cunoștințelor din domeniul studiat și în alte domenii.

Competențe de explicare și interpretare:

- Interpretarea corectă a strategiilor pentru dezvoltarea gândirii critice;
- Identificarea tehnicilor de evocare, realizarea sensului și reflecție;
- Proiectarea lecțiilor în cheia lecturii și scrierii pentru dezvoltarea gândirii critice.

Competențe atitudinale:

- Implicarea activă la exercițiile ghidate din timpul lucrărilor practice;
- Exersarea metodelor de predare care dezvoltă gândirea critică
- Abilitatea de a colabora cu specialiști din alte domenii;
- Atitudine pozitivă față de cunoaștere.

Finalități de studii

- Inițierea în metodologia dezvoltării gândirii critice.

- Proiectarea lecției în cheia lecturii și scrierii pentru dezvoltarea gândirii critice.
- Analiza diferitor strategii/tehnici de dezvoltare a gândirii critice.
- Evaluarea în cheia lecturii și scrierii pentru dezvoltarea gândirii critice.
- Inițierea în învățarea prin colaborare și cooperare
- Utilizarea TIC în activitatea didactică;
- Aprecierea rolului cadrului didactic și a competențelor în formarea personalității elevului;
- Aplicarea diverselor strategii didactice în proiectarea demersurilor didactice;
- Aprecierea rolului aplicativ al studiilor didactice.

Precondiții

Discipline anterior studiate: *Didactica generală, Didactica geografiei, Psihologia generală și a vârstelor, discipline din domeniul Geografiei etc.*

Condiții prealabile:

- Operaționalizarea termenilor în domeniul: *pedagogiei, psihologiei, didacticii geografiei, sociologiei etc.*
- Deprinderi de muncă intelectuală: *capacitatea de a elabora un proiect didactic, portofoliu, de a căuta și rezuma sursele bibliografice, de informare și documentare, de organizare independentă a activității de învățare etc.*
- Deprinderi de analiză și sinteză: *capacitatea de a analiza materialele din domeniul educațional etc.*

Conținutul unității de curs

1. **Ce este gândirea critică? Crearea cadrului necesar pentru gândirea critică. Responsabilitatea elevilor pentru dezvoltarea gândirii critice.** Conceptul de gândire critică. Proiectul Lectură și Scriere pentru Dezvoltarea gândirii critice. Condițiile necesare pentru dezvoltarea gândirii critice.
2. **Predarea pentru dezvoltarea gândirii critice. Cadrul pentru dezvoltarea gândirii critice – model de gândire și învățare.** Cadrul ERRE – Evocare, Realizarea sensului, Reflecție, Extindere.
3. **Dezvoltarea cadrului Evocare – Realizarea sensului – Reflecție – Extindere.** Taxonomia lui Bloom, adaptată de Sanders și Anderson.
4. Tehnici de spargere a gheții. Tehnici de motivare. Tehnici de prezentare și de cunoaștere a grupului de elevi. Modalități de repartizare a elevilor în grupuri.

5. Tehnici de Evocare la lecțiile de geografie.
6. **Tehnici de Realizarea sensului** la lecțiile de geografie.
7. **Tehnici de Reflecție** la lecțiile de geografie.
8. **Strategii pentru dezvoltarea gândirii critice** la lecțiile de geografie. Brainstorming, brainwriting, mozaic, generalizarea categorială, Scrierea liberă, lectura ghidată, asociațiile libere, graffiti. *Aplicarea strategiilor pentru dezvoltarea gândirii critice.*
9. **Învățarea prin colaborare. Învățarea prin cooperare**
Elementele de bază ale învățării prin colaborare. Rolurile elevilor. Abilitățile necesare activității în grup. Cauzele refuzului de a lucra în grup. Strategii de învățare prin colaborare. *Aplicarea strategiilor/tehnichilor pentru învățarea prin cooperare.*
10. **Tehnici de învățare prin cooperare** la lecțiile de geografie. *Aplicarea și exersarea strategiilor/tehnichilor pentru dezvoltarea gândirii critice.*

Strategii de predare și învățare

Strategii centrate pe student, cu accent pe dobândirea (inter)activă a cunoștințelor, abilităților și competențelor prin cooperare/colaborare, pe învățare experiențială, învățare bazată pe sarcini de lucru, învățare autonomă. Curs: prelegerea introductivă; prelegerea tematică interactivă; prelegerea-dezbatere; prelegerea problematizată; prelegerea-conferință; prelegerea practică/aplicativă; prelegerea modular-integrativă (sandwich); Seminar: de reluare și aprofundare; de dezvoltare; aplicativ; training; integrativ; în bază de studii de caz, sarcini de lucru, exerciții, rezultate ale studiului individual etc.; Laborator: în bază de exerciții, observare dirijată, modelare, simulare didactică, joc de rol, proiect, învățare bazată pe sarcini de lucru etc.; Studiu individual în baza elaborării ghidate a unor produse diferențiate/individualizate/de grup: sistem de sarcini aplicative/practice, rezumat, portofoliu, referat, proiect, studiu de caz, situație-problemă, problem-based learning etc.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă:

- Proba I: test + activitatea în cadrul seminarelor.
- Proba II: Fiecare student va prezenta câte o lecție demonstrativă (30%) + proiectele didactice elaborate în cadrul lucrului individual (40%) + activitatea în cadrul seminarelor (30%).

Evaluare finală:

- Prin examen oral (2 subiecte teoretice + 1 subiect practic).

Nota finală se constituie din: nota de la evaluările curente (60%) + nota de la examenul oral (40%) = nota finală (100%).

Bibliografie

Bibliografie obligatorie:

- b) Bocoș, M., (2002), *Instruire interactivă*, Ed. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca
- c) De Bono, E., (2007), *Șase pălării gânditoare*, Ed. Curtea Veche, București
- d) Doise, W. și Mugny, G. (1998) – *Psihologie socială și dezvoltare cognitivă*, Polirom, Iași
- e) Dulamă, E., (2006), *Metodologia didactică*, Ed. Clusium, Cluj-Napoca
- f) Flueraș, V., (2003), *Paideia și gândire critică*, Ed. C.C. de Știință., Cluj-Napoca
- g) Flueraș, V., (2005), *Teoria și practica învățării prin cooperare*, Ed. C.C. de Știință., Cluj-Napoca
- h) Flueraș, V., (2008), *Scrisul și gândirea laterală*, Ed. C.C. de Știință., Cluj-Napoca
- i) Oprea, C., (2006), *Strategii didactice interactive*, E.D.P., București
- j) Steele, J.L., Meredith, K.S. și Temple, C. (1998) – *A Framework for Critical Thinking Across the Curriculum*, Ghidul I-VIII, pregătit pentru proiectul Reading and Writing for Critical Thinking.
- k) Temple, C. (2002) – *Gândirea critică în abordare transcurenculară: un model de proiectare*, în Cooperare și interdisciplinaritate în învățământul universitar, coord. Bernat, S.E. și Chiș, V., Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.
- l) www.alsdgc.ro
- m) <http://ct-net.net/>
- n) www.prodidactica.md
- o) Mândruț O., Dan S., *Didactica geografiei. O abordare actuală*. București: Corint Educațional, 2014;
- p) SOCHIRCĂ, E.; PLĂCINTĂ, D.; CHIȘCĂ, D. Ghid de implementare a tehnologiei STEM și utilizare a senzorilor în domeniul Științe ale naturii (geografie, biologie, chimie), ciclul gimnazial. Ch.: UST, 2021. 82 p. ISBN 978-9975-76-359-2.
- q) GUȚU, V.; BOCANCEA, V.; CIUVAGA, V.; SOCHIRCĂ, E. Curriculum de bază pentru domeniul Știință. Tehnică. Tehnologii. Educația și învățământul extrașcolar. Ch: 2021. 56 p.
https://mecc.gov.md/sites/default/files/curriculum_stiinta_tehnica_tehnologii.pdf
- r) SOCHIRCĂ, E.; PLĂCINTĂ, D.; CHIȘCĂ, D., ROTARI, N. Ghid de implementare a tehnologiei STEM și utilizare a senzorilor în domeniul Științe ale naturii (geografie, biologie, chimie), ciclul liceal. Ch.: UST, 2022. 69 p. ISBN 978-5-88554-079-7.
- s) BEREGOI E., AXÎNTI S., JIOARĂ M., LAZARI R., SOCHIRCĂ E. ș.a. Geografie. Curriculum disciplinar. Ghid de implementare. Clasele V-IX. Chișinău: Lyceum, 2020. 88 p. ISBN 978-9975-3437-0-1.
- t) BEREGOI E., AXÎNTI S., JIOARĂ M., LAZARI R., SOCHIRCĂ E. ș.a. Geografie. Curriculum disciplinar. Ghid de implementare. Clasele X-XII. Chișinău: Lyceum, 2020. 92 p. ISBN 978-9975-3437-1-8.

- u) BEREGOI E., AXÎNTI S., JIOARĂ M., LAZARI R., SOCHIRCĂ E. ș.a. География. Curriculum disciplinar. Ghid de implementare. Clasele V-IX. Chișinău: Lyceum, 2020. 100 p. ISBN 978-9975-3437-3-1.
- v) BEREGOI E., AXÎNTI S., JIOARĂ M., LAZARI R., SOCHIRCĂ E. ș.a. География. Curriculum disciplinar. Ghid de implementare. Clasele X-XII. Chișinău: Lyceum, 2020. 96 p. ISBN 978-9975-3437-5-5.
- w) **SOCHIRCĂ, E.**; BEREGOI, E. Aspecte didactice cu privire la predarea-învățarea-evaluarea unităților de conținut curriculare Procese și fenomene geografice de risc la Geografie. Revista Didactica Pro... 2022, nr. 2-3 (132-133), 84-91. ISSN 1810-6455.
- x) **SOCHIRCĂ, E.**; PÎNTEA S.A., Contribuția noilor educații la dezvoltarea educației globale. Revista Didactica Pro... 2022, nr. 2-3 (132-133), 7-11. ISSN 1810-6455.
- y) VOLONTIR, N.; **SOCHIRCĂ, E. Aplicarea fișelor de evaluare criterială la lecțiile de geografie.** Didactica Pro... Revistă de teorie și practică educațională. Nr. 5-6 (105-106), 2017. Pag. 74-79. ISSN: 1810-6455.
- z) VOLONTIR, N.; **SOCHIRCĂ E. Proiect pentru educația ambientală și protejarea mediului.** Didactica Pro... Revistă de teorie și practică educațională. Nr. 1 (107), 2018. Pag. 47-51. ISSN: 1810-6455.
- aa) VOLONTIR, N.; **SOCHIRCĂ, E.** Educația pentru dezvoltare durabilă prin Geografie – imperativ al mileniului III. Revista Didactica Pro... 2019, nr. 2 (114), 36-40. ISSN 1810-6455;
- bb) **SOCHIRCĂ, E.**; BEREGOI, E. Elemente de noutate ale curriculumului la disciplina școlară Geografie. Revista Didactica Pro... 2019, nr. 4-5 (116-117), 61-66. ISSN 1810-6455.

Bibliografie opțională:

- cc) Anderson, R.C. (1984) – *Role of the Reader's Schema in Comprehension, Learning and Memory*, în *Learning to Read in American Schools: Basal Readers and Content Texts*, Eds. Richard C. Anderson, Jean Osborn, Robert J. Tierney. Hillsdale, NJ: Erlbaum.
- dd) Bernat, S.E., (2003), *Tehnica învățării eficiente*, Ed. P.U.C., Cluj-Napoca
- ee) Gardner, H., (2004), *Mintea disciplinată*, Ed. Sigma, București
- ff) SOCHIRCĂ, E.; BEREGOI, E. Considerații privind aplicarea textelor la lecțiile de geografie. În: *Materialele conferinței republicane a cadrelor didactice (10-11 martie 2018)*. Volumul II: Științe ale Naturii. Ch.: UST, 2018. pp. 222-228. ISBN 978-9975-76-228-1.
- gg) SOCHIRCĂ, E.; COZMA, N. Considerații privind formarea competențelor antreprenoriale la lecțiile de Geografie în învățământul general. În: "Probleme actuale ale didacticii științelor reale". Conferința științifico-didactică națională cu participare internațională, ediția a II-a, consacrată aniversării a 80-a a profesorului universitar Ilie Lupu (10-12 mai 2018). Volumul II. Ch.: UST, 2018. pp. 78-82. ISBN 978-9975-76-239-7.
- hh) SOCHIRCĂ, E.; MAMOT, V. Educația demografică, în contextul noilor educații, pe dimensiunea disciplinei școlare Geografia. În: "Probleme actuale ale didacticii științelor reale". Conferința științifico-didactică națională cu participare internațională, ediția a II-a, consacrată aniversării a 80-a a profesorului universitar Ilie Lupu (10-12 mai 2018). Volumul II. Ch.: UST, 2018. pp. 83-87. ISBN 978-9975-76-239-7.

- ii) SOCHIRCĂ, E.; MAMOT, V. Aplicarea unor tehnici de dezvoltare a gândirii critice la lecțiile de geografie în clasa a VIII-a. În: Materialele conferinței științifice naționale cu participare internațională "Mediul și dezvoltare durabilă". Ediția a IV-a. 80 de ani ai Facultății de Geografie (25-28 octombrie 2018). Ch.: UST, 2018. pp. 239-243. ISBN 978-9975-76-253-3.
- jj) SOCHIRCĂ E., JECHIU E., Considerații privind dezvoltarea creativității elevilor la lecțiile de geografie. Chișinău, UST, 2017. Materialele conferinței științifico-practică națională cu participare internațională "Reconceptualizarea formării inițiale și continue a cadrelor didactice din perspectiva interconexiunii învățământului modern general și universitar", vol. II (27-28 octombrie 2017). Pag. 301-306. ISBN 978-9975-76-215-1.
- kk) SOCHIRCĂ E., MAMOT V., Considerații privind conexiunile interdisciplinare dintre geografie și alte discipline școlare. Chișinău, UST, 2017. Materialele conferinței științifico-practică națională cu participare internațională "Reconceptualizarea formării inițiale și continue a cadrelor didactice din perspectiva interconexiunii învățământului modern general și universitar", vol. II (27-28 octombrie 2017). Pag. 306-311. ISBN 978-9975-76-215-1.
- ll) PÎNTEA, A.; SOCHIRCĂ, E. Interdisciplinaritatea – necesitate impusă de schimbările actuale în domeniul cunoașterii. În: Dialog intercultural polono-moldovenesc. Culegere de studii. Materialele Congresului Științific Internațional Polono-Moldo-Român: Educație – Politică – Societate. Chișinău-Iași, 01-04 aprilie 2019. Chișinău: Tipografia UST, volumul III, nr.1, 2019. Pp. 46-48. ISBN 978-9975-76-273-1.
- mm) PÎNTEA, S.; SOCHIRCĂ, E. Educația demografică – esențială pentru înțelegerea modului în care funcționează societatea. În: Dialog intercultural polono-moldovenesc. Culegere de studii. Materialele Congresului Științific Internațional Polono-Moldo-Român: Educație – Politică – Societate. Chișinău-Iași, 01-04 aprilie 2019. Chișinău: Tipografia UST, volumul III, nr.1, 2019. Pp. 49-52. ISBN 978-9975-76-273-1.
- nn) SOCHIRCĂ, E.; MAMOT, V. Situații de învățare la lecțiile de geografie în clasa a IX-a prin aplicarea organizatorilor grafici. Materialele conferinței republicane a cadrelor didactice. 1-2 martie 2019. Chișinău, 2019. Vol.2: Didactica științelor naturii. 316 pagini. ISBN 978-9975-76-268-7. Pag.78-83.
- oo) Cartaleanu T., Cosovan O., Goraș-Postica V., Lîsenco S., Scrifos L. *Formare de competențe prin strategii didactice interactive* ProDidactica, Chișinău 2008
- pp) Cerghit I., *Metode de învățământ*, Iași: Polirom, 2006
- qq) De Bono E., *Șase pălării gânditoare*. Curtea Veche, București, 2021;
- rr) Dulamă M. E. *Aplicarea modelului învățării depline în predarea și învățarea geografiei*. Cluj-Napoca 2000;
- ss) Drumea P. Volontir N. *Valorificări pedagogice*. Didactica Pro Nr. 4 Chișinău 2002;
- tt) Drumea P., Drumea S. *Metode active utilizate în predarea-învățarea geografiei*. Chișinău 2002;
- uu) Lemov D., *Cum să predai ca un campion*. Editura Trei, București, 2021;
- vv) Mândăcanu V. *Tehnologii educaționale moderne*. Vol. V, Le Mott- București 1999;
- ww) Neacșu I. *Metode și tehnici de învățare eficientă*. Polirom, Iași, 2013;
- xx) Neacșu I. Stoica A. *Ghid general de evaluare și examinare*. Aramis. București 1996;
- yy) Okon.W. *Învățământul problematizat în școala contemporană*. Bucurști 1978;

zz) Pânișoară I. *Enciclopedia metodelor de învățământ*. Polirom, Iași, 2022;
aaa) Petty G., *Profesorul azi. Metode moderne de predare*. București, 2007;
bbb) Tomescu V., Popa F. *Metodica predării geografiei și științelor naturii în ciclul primar*.
Ed. Gh. Alexandru, Craiova 1999;

PRACTICA PEDAGOGICĂ II

Denumirea programului de studii	Geografie
Ciclul	Licență
Denumirea unității de curs	Practica pedagogică II
Facultatea/catedra responsabilă de unitatea de curs	Geografie, Catedra Geografie și Turism
Titularul unității de curs	Sochircă Elena
Cadre didactice implicate	Prunici Petru
E-mail	sochirca.elena@upsc.md

Codul unității de curs	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S.07.O.048	10	IV	VII	300	-	300

Descriere succintă a integrării unității de curs în programul de studii

Practica pedagogică II constituie o parte componentă a procesului instructiv-educativ, care asigură corelația dintre pregătirea teoretică a viitoarelor cadre didactice și activitatea lor practică în cadrul instituțiilor preuniversitare, fiind, totodată, și veriga principală de finalizare a pregătirii profesionale a pedagogului. Practica pedagogică II la geografie are menirea să exerseze și să dezvolte competențele didactice de a realiza și desfășura proiectarea didactică prin valorificarea cunoștințelor obținute la didactica geografiei precum și la cursurile practice. Stagiul reprezintă activitatea cu caracter didactic nemijlocit, desfășurată în cadrul instituțiilor de aplicație (în clase gimnaziale), în cadrul căreia studentul-stagiar, viitor profesor, își formează, își dezvoltă, exersează și operaționalizează competențele practice de proiectare a întregului demers didactic, de realizare a predării-învățării și evaluării/autoevaluării, sub îndrumarea comună a unui metodist universitar și a unui profesor cu experiență din instituția preuniversitară (profesor-mentor). În acest fel se realizează o legătură organică între priceperile, deprinderile și

cunoștințele de psihologie școlară, de pedagogie și didactică, inclusiv, de didactica specialității, și competențele didactice practice, necesare absolvenților care intenționează să devină profesori.

Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs

- Explicarea rolurilor pe care le îndeplinesc documentele școlare pentru realizarea, în condiții de calitate a procesului didactic;
- Elaborarea documentelor școlare necesare pentru realizarea activităților didactice curente: planificarea didactică de lungă durată, pe unități de învățare, proiectul de lecție, fișa de caracterizare psihopedagogică a elevului;
- Proiectarea și susținerea lecțiilor de probă și finale;
- Aplicarea metodelor pedagogiei centrate pe elev în realizarea procesului didactic;
- Recurgerea la strategii și forme de organizare a activităților didactice care stimulează învățarea prin cooperare și în grup.
- Participarea în mod direct la diferite activități specifice școlii: activități de consiliere și orientare în carieră a elevilor, ședințe cu părinții, activități extrașcolare.
- Adoptarea unei atitudini responsabile în exersarea rolurilor de profesor;
- Aprofundarea și consolidarea cunoștințelor de pedagogie, psihologie școlară și didactica geografiei; formarea capacităților și a deprinderilor de a aplica strategiile didactice interactive, tehnologiile noi de predare și de învățare, de a percepe corect trăsăturile definitorii ale multiplelor forme sub care se prezintă actul învățării;
- Operarea cu informațiile de la disciplinele de profil și din domeniul științelor educației, utilizând creator curricula și manualele; integrarea lor în analiza și interpretarea situațiilor educative specifice învățământului preuniversitar;
- Proiectarea, conducerea și evaluarea activităților didactice realizate; formarea deprinderilor de a proiecta științific și de a realiza efectiv cu elevii activități didactice de predare-învățare;
- Analiza critic-constructivă și autoevaluarea a calității proiectelor didactice și a lecțiilor realizate;
- Dezvoltarea deprinderilor de utilizare a mijloacelor de învățământ, a diferitelor materiale didactice auxiliare din domeniul specialității;
- Aplicarea unor metode, tehnici și instrumente adecvate de cunoaștere a elevilor individual și ca grup, în vederea tratării diferențiate și a consilierii acestora;
- Participarea la activitățile de dezvoltare instituțională și la activitățile metodic-științifice derulate în școală; inițierea studenților practicanți în tehnica activităților instructiv-educative desfășurate în cadrul cabinetelor sau laboratoarelor de profil, în scopul integrării organice a teoriei cu practica și a dezvoltării creativității;
- Inițierea în organizarea de activități formative cu elevii, destinate să stimuleze asimilarea valorilor etice, estetice, experiența socială și comportamentele pozitive definitorii ale societății;

Finalități de studii

La finele practicii pedagogice II studenții trebuie:

- Să implementeze în practică Curriculumul modernizat (2019) la disciplinele Geografie/ Limbă engleză/Informatică/Biologie
- Să proiecteze și să realizeze lecții la disciplinele geografie, limbă engleză, informatică, biologie în clasele V-IX;
- Să proiecteze și să realizeze câte 4 ore la geografie la una din clasele V-IX;
- Să utilizeze strategiile, metodele de predare- evaluare și materialele didactice specifice geografiei, limba engleză, biologie, informatică;
- Să formeze priceperi de a observa și analiza informațiile obținute și a le reflecta în agendele de practică;
- Să valorifice potențialul creativ în predarea geografiei;
- Să dezvolte capacitățile de a selecta tehnologiile pedagogice corespunzătoare educației elevilor la etapa dată de vârstă, reieșind și din particularitățile individuale ale fiecărui elev;
- Să utilizeze diverse metode de evaluare și autoevaluare a lecțiilor;
- Să posede priceperi de a prelucra și de a generaliza informația primită în urma observațiilor, reflectându-le în agendele de practică;
- Să stabilească relații personal-orientative de interacțiune cu elevii, cu cadrele didactice și cu colegii.

Precondiții

- Cunoștințe fundamentale de psihologie (Psihologia dezvoltării, Educația incluzivă etc.) și pedagogie;
- Cunoștințe științifice din domeniile Geografie, Biologie, Informatică, Limba engleză;
- Competențe de proiectare didactică a activităților instructiv-educative;
- Competențe de observare și analiză a activităților didactice desfășurate în condiții reale, întâlnite într-o unitate de învățământ;
- Cunoștințe din Didactica geografiei;
Competențe de observare și analiză a activităților didactice desfășurate în condiții reale, întâlnite într-o unitate de învățământ.

Activitățile de bază ale practicii pedagogice II

Stagiul de practică pedagogică I se realizează pe parcursul a șase săptămâni, în două clase paralele. Pe parcursul stagiului sunt propuse spre realizare următoarele activități:

1. Studiul documentelor ce reglementează activitatea instructiv-educativă la nivelul instituției de învățământ, consemnarea datelor semnificative în caietul/portofoliul de practică pedagogică:

- a) documente curriculare;

- b) documente de management educațional;
- c) documente de proiectare a activității instructiv-educative;
- d) documente ale comisiilor metodice.

2. Asistența la activitățile instructiv-educative la clasă, la activitățile de formare continuă, analiza acestora, consemnarea observațiilor în caietul/portofoliul de practică pedagogică:

- a) activități susținute de cadrele didactice din instituția de învățământ preuniversitar cu elevii;
- b) activități susținute de studenții stagiați;
- c) activități extrașcolare etc.

3. Proiectarea și elaborarea unor materiale necesare organizării și desfășurării activităților didactice și educative:

a) materiale legate de activitatea directă la clasă:

- proiectarea anuală, pe unități de învățare la disciplina de specialitate (geografie, limba engleză, biologie, informatică);
- proiecte de lecții pentru toate activitățile susținute;
- seturi de materiale didactice pentru disciplinele predate la clasele unde se efectuează practica pedagogică I;

b) susținerea, autoevaluarea și evaluarea lecțiilor predate (de probă):

- proiectarea și susținerea lecțiilor;
- completarea fișelor de observații pentru lecțiile/activitățile asistate;
- autoevaluarea activităților susținute;

analiza și evaluarea activităților susținute de colegi, pe baza observațiilor consemnate în fișele de observație.

Conținuturile practicii pedagogice	
1.	Importanța practicii pedagogice în formarea inițială pentru cariera didactică. Reglementări privind organizarea și desfășurarea practicii pedagogice. Finalități, conținuturi și coordonate ale practicii pedagogice. Structura generală și secvențele practicii pedagogice. Portofoliul de evaluare al practicii pedagogice
2.	Activități de cunoaștere a instituției școlare: a modului de organizare a spațiului școlar, a dotărilor materiale, a documentelor școlare, a modului de organizare a activităților specifice școlii;

3.	Activități de cunoaștere a elevilor și a grupului școlar: întocmirea fișei psiho-pedagogice a elevului, exersarea unor metode de stimulare a cooperării și creativității
4.	Activități didactice: observarea și implicarea directă în activități de proiectare, realizare și evaluare a unor lecții, activități didactice complementare lecțiilor;
5.	Activități de management școlar: activități de observare a managementului procesului didactic, a managementului curricular, a managementului grupului școlar, a managementului activităților educative, a managementului conflictelor, a managementului diversității, a managementului timpului, a managementului instituției școlare
5.	Activități de consiliere educațională, orientare școlară și profesională a elevilor
6.	Activități de realizare a parteneriatului școală-familie-comunitate: participare la organizarea și desfășurarea unei ședințe cu părinții, la organizarea și desfășurarea unor activități extrașcolare cu elevii, activități de realizare a unor proiecte educaționale

Strategii de evaluare

La încheierea perioadei de practică, studentul va prezenta conducătorului practicii următoarele produse evaluabile:

8. Portofoliul practicii pedagogice , care va conține:
 - Agenda practicii pedagogice; Documente redactate de studenți: notițe luate în activitățile de practică pedagogică, jurnale de reflecție, caiete de consemnări; Produse de evaluare externă: fișe de observație a prestației pedagogice a studentului, fișe de interevaluare și co-evaluare; Produse de autoevaluare; Orarul studenților la practica pedagogică; Fișe de evidență a lecțiilor demonstrative susținute de profesorii școlari, studenți; Fișe de observare și de analiză a lecțiilor demonstrative susținute de profesorul de geografie și studenți; Proiecte de lecție; Fișa de caracterizare psihopedagogică a unei clase de elevi; Documente curriculare.
9. Proiectele didactice (Geografie – 4, Limba engleză/Biologie/Informatică - 4)
10. Raportul de activitate (în conformitate cu obiectivele și finalitățile practicii).
11. Fișa de reflexie.
 - Nota finală se va constitui ca medie dintre:
4. Aprecierea rezultatelor la către consiliul pedagogic al instituției de aplicație.

Aprecierea de către conducătorii/metodiștii practicii (realizarea practicii și calitatea documentelor).

Bibliografie

Domeniul Geografie:

1. Curriculum pentru învățământ gimnazial Geografie, Clasele V-IX. Chișinău 2019;
2. Ionescu, M., Radu, I. (1995), *Didactica modernă*, Ed. Dacia., Cluj-Napoca.
3. Dulamă M. E. *Didactica geografică*. Clusium 1996;.
4. Dulamă M.E. *Didactica axată pe competențe* Presa Universitară Clujeană, 2010;
5. Dulamă M. E. *Strategii și tehnici didactice activizante cu aplicații în geografie*. Cluj-Napoca 2002;
6. Dulamă M. E. *Aplicarea modelului învățării depline în predarea și învățarea geografiei*. Cluj-Napoca 2000;
7. Dulama Eliza, Serafima Roșcovan. *Didactica geografiei*, Ed. Bons Offices, Chișinău, 2007;
8. Dulamă Eliza. *Metodologia didactică, teorie și practică*, Ed.Clusium Cluj-Napoca, 2008;
9. Dulamă Eliza. *Cum îi învățăm pe alții să învețe* Clusium, Cluj-Napoca, 2009;
10. Drumea P., Drumea S. *Didactica geografiei*. Chișinău 2000;
11. Drumea P. *Evoluția învățământului geografic în Republica Moldova*. Chișinău 1997;
12. Drumea P. Volontir N. *Valorificări pedagogice*. Didactica Pro Nr. 4 Chișinău 2002;
13. Drumea P., Drumea S. *Metode active utilizate în predarea-învățarea geografiei*. Chișinău 2002;
14. Dragu K(coord.) *Geografie, geologie. Ghid metodologic*. Collegium Polirom 2000;
15. Ilinca N. *Didactica geografiei*. Corint 2000;
16. Ionescu M. *Instrucție și educație. Paradigme, strategii, orientări. Modele*. Cluj-Napoca 2003;
17. Mândruț O. *Ghid de evaluare la geografie*. București 1999;
18. Mândruț O., Dan S., *Didactica geografiei. O abordare actuală*. București: Corint Educațional, 2014;
19. Mândricanu V. *Tehnologii educaționale moderne*. Vol. V, Le Mott- București 1999;
20. Neacșu I. *Metode și tehnici de învățare eficientă*. Iași, Editura Polirom, 2018;
21. Pânișoară I., *Enciclopedia metodelor de învățământ*. Iași, Polirom, 2022;
22. Садкина В.Н. *101 педагогическая идея. Как создать урок*. Ростова на Дону . 2014

GEOGRAFIA UMANĂ REGIONALĂ II

Denumirea programului de studii	0114.7 Geografie și limba engleză
Ciclul	Licență
Denumirea unității de curs	Geografia Umană Regională II
Facultatea/catedra responsabilă de unitatea de curs	Facultatea de Geografie, Catedra Geografie și Turism
Titularul unității de curs	Căpățînă Lucia
Cadre didactice implicate	-
E-mail	capatina.lucia@upsc.md

Codul unității de curs	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S.08.O.051	4	IV	VIII	120	46	74

Descriere succintă a integrării unității de curs în programul de studii

Geografia Umană Regională prezintă aspectele regionale ale economiei mondiale cu evidențierea particularităților specifice fiecărei regiuni în parte. Studenții studiază regiunile economico – geografice pe durata unui an, cursul fiind structurat în două părți: prima parte – studierea aspectelor economice regionale pentru Europa și Asia, iar partea a doua – America de Nord, America Latină, Africa, Australia și Oceania. Geografia umană regională este o parte indispensabilă în procesul de formare a unui geograf – pentru domeniul Științe ale educației ca disciplină de specialitate, iar pentru domeniul Științe fizice, disciplină fundamentală. Scopul cursului include aprofundarea cunoștințelor despre statele lumii, în special privind nivelul de dezvoltare economică a acestora, precum și integrarea acestora în regiuni economico – geografice, ceea ce permite o pregătire profesională de calitate. Din perspectiva integrării economice internaționale se pune accent pe organizațiile economice regionale formate în cadrul regiunilor economico – geografice, cum ar fi NAFTA, MERCOSUR etc. Conținuturile studiate permit studentului de a avea o pregătire înaltă astfel, ca viitor specialist să devină competitiv pe piața muncii.

Sarcinile disciplinei: formarea la viitorii profesori de geografie (pentru domeniul Științe ale educației) și cercetători (pentru domeniul Științe fizice) a cunoștințelor geografice durabile și profunde, a deprinderilor și priceperilor, pe care să le utilizeze în practica cotidiană; formarea cunoștințelor și abilităților metodologice în predarea geografiei în instituțiile preuniversitare; formarea deprinderilor de cercetare și analiză a diverselor procese și fenomene geografice; pregătirea practică a studenților pentru profesia de pedagog și/ sau cercetător.

Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs

Competențe profesionale

C1 Operarea cu noțiuni, concepte și principii specifice didacticii geografiei.

C2 Proiectarea activităților instructiv-educative la discipline de geografie.

C3 Realizarea activităților specifice procesului instructiv-educativ la discipline din domeniul geografic.

C4 Managementul procesului instructiv-educativ la discipline geografice.

C5 Evaluarea activităților instructiv-educative la discipline de geografie

C6 Integrarea inter- /transdisciplinară a cunoștințelor profesionale (geografie umană, economică, socială etc.).

Competențe transversale

CT1 Realizarea responsabilă și eficientă a sarcinilor aferente profesiei didactice la geografie cu respectare principiilor de etica profesională.

CT2 Identificarea rolului dintr-o echipă și preluarea responsabilităților corespunzătoare profilului profesional și personal.

CT3 Reflecție critică constructivă asupra propriului nivel de pregătire profesională în raport cu standardele profesiei.

Competențe specifice:

La nivel cognitiv:

- Cunoașterea și înțelegerea noțiunilor, categoriilor, principiilor, conceptelor, teoriilor, ipotezelor, procedeele, metodelor și mijloacelor didactice funcționale în geografie umană/ tehnologii ale informației și comunicațiilor și utilizarea lor adecvată în activitatea profesională;

La nivel aplicativ:

- Valorificarea cunoștințelor teoretice și abilităților în rezolvarea situațiilor-problemă din domeniul profesional (geografie umană);
- Aplicarea adecvată a metodologiei de apreciere calitativă a competențelor dezvoltate la elevi;
- Utilizarea tehnologiilor informaționale avansate și a unei limbi străine, pentru a comunica informații, idei și soluții în domeniu.

La nivel de integrare:

- Manifestarea toleranței în raport cu alte persoane și comunități, a deontologiei profesionale, prin asumarea responsabilității în luarea deciziilor;
- Dezvoltarea abilităților de formare a conștiinței, culturii ambientale și informaționale,
- Manifestarea deschiderii față de tendințele inovatoare necesare dezvoltării profesionale.

Finalități de studii/ Rezultate ale învățării

- Să utilizeze corect, în comunicarea profesională, a noțiunilor, conceptelor, principiilor specific disciplinei - geografia umană regională,
- Să interpreteze fenomenele și procesele geografice (în special procesele economice) din perspectiva interdisciplinară și transdisciplinară, în contextul epocii și lumii în permanentă schimbare;
- Să identifice regiunile economico – geografice după diverse criterii de clasificare și grupe/ instituții de cercetare (ONU, Banca Mondială etc.),
- Să caracterizeze din punct de vedere economico – geografic un stat/ o regiune conform algoritmului,

- Să aprecieze rolul statului/ regiunii în dezvoltarea economiei la nivel regional/mondial,
- Să aprecieze rolul organizațiilor economice regionale în dezvoltarea economiei la nivel de regiune,
- Să aplice cunoștințele și abilitățile digitale în procesul instructiv-educativ (utilizarea TIC, de ex. Canva, Padlet, Piktochart etc.),
- Să evalueze produsul realizat de colegi conform algoritmului,
- Să analizeze (sinteza) informația documentată în explicarea conținuturilor de caracter educativ, geografic și tehnologiilor informaționale;
- Să utilizeze tehnologiile informaționale de comunicare în transmiterea cunoștințelor și abilităților la nivel național și internațional;
- Să participe în soluționarea problemelor instructiv-educative, sociale, precum și a drepturilor de egalitate, libertate;
- Să asigure motivarea pentru autoperfecționare, autodezvoltare și formare continuă.

Precondiții

Discipline anterior studiate: Geografia Umană Regională, partea I; Geografia ramurilor economiei mondiale; Integrarea economică europeană; Economia resurselor naturale; Geografia populației și așezărilor umane etc.

Condiții prealabile:

- Operaționalizarea termenilor în domeniul: *geografiei umane, geografiei resurselor naturale, geografiei mediului, economiei resurselor naturale etc.,*
- Deprinderi de muncă intelectuală: *capacitatea de a elabora un proiect, portofoliu, de a căuta și rezuma sursele bibliografice/webografice, de informare și documentare (surse de date statistice), de organizare independentă a activității de învățare etc.,*
- Deprinderi de analiză și sinteză: *capacitatea de a analiza materialele cartografice, didactice și științifice din domeniul geografiei etc.*

Conținutul unității de curs

Unitatea de învățare 1. Caracterizarea economico-geografică generală a Americii de Nord. Acordul Nord American NAFTA

- Conceptul de regiune economico – geografică,
- Clasificarea regiunilor economico – geografice după Banca Mondială,
- Condițiile naturale și rolul lor în dezvoltarea economică a regiunii,
- Resursele naturale și substanțele minerale utile din cadrul regiunii economico – geografice America de Nord,
- Populația și rolul acesteia în dezvoltarea economică a regiunii,
- Acordul Nord American NAFTA.

Unitatea de învățare 2. Caracterizarea economico-geografică a SUA

- Poziția economico-geografică a SUA
- Aprecierea și caracterizarea resurselor naturale ale SUA.
- Caracterizarea populației SUA (indicatori conform diverselor surse de date statistice).
- Tendințele procesului de urbanizare și suburbanizare în SUA.
- Caracterizarea industriei SUA.

- Caracterizarea agriculturii SUA. Tipul de agricultura. Specializarea internațională.
- Caracterizarea transporturilor în SUA.
- Relațiile economice internaționale ale SUA.

Unitatea de învățare 3. Caracterizarea economico-geografică a Canadei.

- Poziția economico-geografică a Canadei.
- Aprecierea și caracterizarea resurselor naturale ale Canadei.
- Caracterizarea populației Canadei (indicatori conform diverselor surse de date statistice)
- Caracterizarea industriei Canadei.
- Caracterizarea agriculturii Canadei. Amplasarea ramurii, specializarea internațională.
- Relațiile economice internaționale ale Canadei.

Unitatea de învățare 4. Caracterizarea economico-geografică generală a Americii Latine. MERCOSUR

- Poziția economico-geografică a Americii Latine.
- Rolul MERCOSUR în dezvoltarea economiei la nivel regional.
- Condițiile naturale și rolul lor în dezvoltarea economică a regiunii,
- Resursele naturale și substanțele minerale utile din cadrul regiunii economico – geografice America Latină
- Populația și rolul acesteia în dezvoltarea economică a regiunii.

Unitatea de învățare 5. Caracterizarea economico-geografică generală a Americii Centrale.

- Caracterizarea economico-geografică generală a Americii Centrale Istmice
- Caracterizarea economico-geografică generală a Americii Centrale Insulare

Unitatea de învățare 6. Caracterizarea economico-geografică generală a Americii de Sud

- Caracterizarea economico-geografică generală a Americii de Sud Andine
- Caracterizarea economico-geografică generală a Americii de Sud Atlantice.

Unitatea de învățare 7. Caracterizarea economico-geografică comparativă a Braziliei și Argentinei

- Condițiile și resursele naturale ale Braziliei și Argentinei
- Evoluția numărului populației Braziliei și Argentinei.
- Economia Braziliei și Argentinei: agricultura, industria și sectorul serviciilor.

Unitatea de învățare 8. Problemele social-economice ale statelor din America Latină.

- Aspectele socio – economice ale statelor din America Latină.
- Identificarea problemelor social-economice ale statelor din America Latină.
- Analiza problemelor social-economice ale statelor din America Latină și propunerea de soluții.

Unitatea de învățare 9. Caracterizarea economico-geografică generală a Africii. Organizațiile regionale economice din Africa.

- Poziția economico-geografică a Africii.
- Condițiile naturale și rolul lor în dezvoltarea economică a regiunii,
- Resursele naturale și substanțele minerale utile din cadrul regiunii economico – geografice Africa
- Populația și rolul acesteia în dezvoltarea economică a regiunii.

- Organizațiile regionale economice din Africa.

Unitatea de învățare 10. Caracterizarea economico-geografică generală a Africii de Nord

- Condițiile naturale și rolul lor în dezvoltarea economică a regiunii.
- Resursele naturale și substanțele minerale utile din cadrul regiunii economico – geografice a Africii de Nord
- Populația și rolul acesteia în dezvoltarea economică a regiunii

Unitatea de învățare 11. Caracterizarea economico-geografică a Africii Centrale și a Africii de Sud

- Caracterizarea economico-geografică a Africii Centrale
- Caracterizarea economico-geografică a Africii Centrale de Vest
- Caracterizarea economico-geografică a Africii Centrale de Est
- Caracterizarea economico-geografică a Africii de Sud

Unitatea de învățare 12. Caracterizarea economico-geografică a Australiei. Ramurile de specializare internațională.

- Poziția economico-geografică a Australiei.
- Condițiile naturale și rolul lor în dezvoltarea economică a regiunii,
- Resursele naturale și substanțele minerale utile din cadrul regiunii economico – geografice Australia
- Populația și rolul acesteia în dezvoltarea economică a regiunii.
- Ramurile economice de specializare internațională

Unitatea de învățare 13. Caracterizarea economico-geografică a Oceaniei

- Poziția economico-geografică a Oceaniei.
- Condițiile naturale și rolul lor în dezvoltarea economică a regiunii,
- Resursele naturale și substanțele minerale utile din cadrul regiunii economico – geografice Oceania
- Populația și rolul acesteia în dezvoltarea economică a regiunii.
- Ramurile economice de specializare internațională

Unitatea de învățare 14. Problemele globale ale omenirii în aspect regional-Agenda 2030

- Agenda 2030 și Obiectivele de Dezvoltare Durabilă
- Problemele globale ale omenirii prin prisma ODD-urilor
- Problemele globale ale omenirii în aspect regional.

Strategii de predare și învățare

Strategii de predare-învățare centrate pe student, axate pe: interactivitate și tehnologii informaționale, dezvoltarea gândirii critice și creative, problematizare, explorare/investigare, studii de caz, proiecte, simulare, lucrul în echipă, ateliere, interdisciplinaritate, e-learning (Google classroom, tabla interactivă Jamboard etc.). Curs: prelegerea introductivă; prelegerea tematică interactivă; prelegerea-dezbatere; prelegerea problematizată; prelegerea-conferință; prelegerea practică/aplicativă. Laborator: învățare bazată pe sarcini de lucru, problematizare, studii de caz, lucrul în echipă etc.; Studiu individual este bazat pe elaborarea unui proiect, inclusiv cu studii de caz, situații problemă, problem-based learning etc.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă:

- Proba I: test + activitatea în cadrul lucrărilor de laborator
- Proba II: Fiecare student va prezenta un Eseu (30%) + lucrările în cadrul lucrului individual (40%) + activitatea în cadrul lucrărilor de laborator (30%).

Evaluare finală:

- Examen, forma de organizare - scris (test grilă)

Nota finală se constituie din: nota de la evaluările curente (60%) + nota de la examenul oral (40%) = nota finală (100%).

Bibliografie

Bibliografie obligatorie:

1. Bailly, Antoine; Béguin, Hubert, Scariati, Renato (trad. Iașu, Corneliu). *Introducere în geografia umană*. Iași: Ed. Universității Al. I. Cuza, 2017, 223 p. ISBN: 978-606-714-368-3
2. Bran, F.; Istrate, I.; Roșu, A. G. *Geografia economică mondială*. București: Edit. Economică. 1996. ISBN 973-9198-25-2.
3. Bari Ioan. *Economia mondială*, București: Ed. Didactică și Pedagogică, 1994 ISBN: 973-30-3463-0
4. Ciubară, S., Calancea-Roșca, Z., Mironov I. *Geografia umană și economică a lumii (America de Nord, America Latină, Africa, Australia și Oceania)*, Chișinău: Tipografia Centrală, 2001, 163 p. ISBN: 9975-78-162-4
5. *Economia mondială în cifre*. București: Institutul național de statistică, 2011
6. Atlas. *Geografia umană a lumii*, Editura Pontos, Chișinău, 2008.
7. Acordul Nord-American de comerț liber: <https://www.trade.gov/north-american-free-trade-agreement-nafta>
8. Population Reference Bureau: <https://www.prb.org/international/indicator/population/snapshot>
9. African Union: <https://au.int/en/organs/recs>
10. Australia Trade and Investment Commission: <https://www.austrade.gov.au/>
11. Banca Mondială: <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.KD.ZG?locations=BR>
12. Biroul de Statistică din Australia: <https://www.abs.gov.au/browse?opendocument&ref=topBar>
13. IDU: <https://hdr.undp.org/data-center/country-insights#/ranks>
14. Index of Economic Freedom: <https://indexdotnet.azurewebsites.net/index/>
15. Eurostat: <https://ec.europa.eu/eurostat>
16. National Geographic: <https://www.nationalgeographic.com/travel/national-parks/most-visited-parks-photos/>
17. UN Data: <https://data.un.org/>
18. https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=National_accounts_and_GDP/ro
19. <https://www.worldometers.info/world-population/>
20. <https://www.britannica.com/place/Brazil/Agriculture>

21. <https://www.britannica.com/place/Argentina/Agriculture-forestry-and-fishing>
22. <https://ourworldindata.org/world-region-map-definitions>
23. https://data.worldbank.org/indicator/PA.NUS.PPP?end=2019&most_recent_year_desc=true&start=2019&view=map

Bibliografie opțională:

1. Matei C. *Geografia economică și social mondială*, Volumul I, Ed. Evrica, Chișinău 2004
2. Mihăilescu Ion Florin, Nicoară Vasile, *Elemente de geografie economică mondială*, ISBN-13: 973-8036-28-3, Constanța: Ed. Ex Ponto, 2000
3. Plămădeală, Gheorghe. *Geografia ramurilor economiei mondiale* (suport de curs pentru studenții specialităților geografice și economice) / Bălți: Presa Universitară Bălțeană (Tipografia USB), 2013 - 212 p. ISBN 978-9975-50-112-5
4. <https://www.economist.com/>

HAZARDURI ȘI RISCURI NATURALE ȘI ANTROPICE

Denumirea programului de studii	0114.7 Geografie
Ciclul	Licență
Denumirea unității de curs	Hazarduri și riscuri naturale și antropice
Facultatea/catedra responsabilă de unitatea de curs	Facultatea de Geografie, Catedra Geografie și Turism
Titularul unității de curs	Puțuntică Anatolie, conf. univ., doctor
Cadre didactice implicate	-
E-mail	putuntica.anatolie@upsc.md

Codul unității de curs	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S.08.A.049	2	IV	8	60	20	40

Descriere succintă a integrării unității de curs în programul de studii

Cursul *Hazarduri și riscuri naturale și antropice*, cunoscute și sub denumirea de hazarde și riscuri, calamități, dezastre au devenit o problemă prioritară a geografiei mondiale contemporane. Acest fapt este determinat, nu numai de frecvența lor sporită, dar și de intensitatea cu care se produc și mai ales, de impactul lor asupra mediului și societății. Sunt bine cunoscute în literatura de specialitate definițiile fenomenelor și proceselor de risc, elaborate de secretariatul ONU și publicate în dicționarul IDNDR în anul 1992.

Cursul are menirea de a scoate în prim plan, principalele aspecte care caracterizează fenomenele și procesele geografice de risc, referindu-ne în special la cauzele acestora (naturale și antropice) și diminuarea impactului lor. Noțiunea de risc, hazard, dezastru au fost impuse în problematica globală a cercetării științifice de evaluare a fenomenelor cu consecințe grave și de dezvoltarea civilizației. Creșterea pierderilor umane și materiale datorate unor fenomene naturale extreme a dus la apariția inițiativelor științifice pe plan internațional: stabilirea tendinței de evoluție a acestor fenomene în timp și spațiu, precum și strategiile posibile de atenuare a lor. Numărul mare de victime și pagube materiale au impus abordarea globală a acestor fenomene și impunerea lor ca obiect de studiu în instituții de învățământ. Materiile însușite la curs vor servi o bună bază teoretică și metodologică pentru specialiștii care vor activa în domeniul cercetării și inovării.

Scopul cursului: de a contribui la pregătirea unui specialist, care să optimizeze procesul cercetării geografice conform cerințelor și dezideratelor reformelor economice prezente și viitoare.

Sarcinile disciplinei: formarea la viitorii cercetători a cunoștințelor geografice durabile și profunde, a deprinderilor și priceperilor, pe care să le utilizeze în practica cotidiană; formarea cunoștințelor și abilităților metodologice în analiza dinamicii hazardelor și riscurilor naturale și antropice în instituțiile de cercetare; pregătirea practică a studenților pentru profesia cercetător științific.

Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs

Competențe cognitive:

- Definierea conceptelor de bază din domeniul Hazardelor și Riscurilor naturale și antropice;
- Utilizarea corectă a termenilor de specialitate;
- Investigarea și interpretarea fenomenelor și proceselor de risc și hazard;
- Perceperea coerentă a proceselor și fenomenelor de risc la nivel global și regional;
- Identificarea factorilor care determină geneza proceselor și fenomenelor naturale/antropice de risc;
- Aplicarea cunoștințelor din domeniul studiat și în alte domenii.

Competențe de explicare și interpretare:

- Interpretarea corelativă a riscurilor geografice;
- Explicarea noțiunilor: „risc”, „hazard”, „vulnerabilitate”;
- Corelarea proceselor și fenomenelor geografice de risc din cadrul diferitor tipuri zonale de mediu, cu efectele asupra activității omului;
- Explicarea posibilităților de diminuare a impactului riscurilor geografice, importanța acestora pentru calitatea vieții și valorificarea durabilă a mediului;
- Dialog intercultural cu diverși actori educaționali, demonstrând cultură civică și disponibilitate de cooperare și implicare.

Competențe instrumental-aplicative:

- Analiza și descrierea principalelor riscuri geografice (atmosferice, geologice, biologice, geomorfologice, hidrologice, biofizice și astrofizice, etc);
- Studiarea condițiilor de geneză a riscurilor geografice;
- Întocmirea proiectelor privind manifestarea riscurilor geografice la nivel local, regional, global;
- Efectuarea unor observații și măsurători instrumentale asupra unor riscuri geografice;
- Stimularea creativității și a apetitului pentru cercetare prin folosirea unor mijloace moderne (stația meteorologică automată, senzori, etc).

Competențe atitudinale:

- Implicarea în activități științifice în legătura cu disciplina;
- Capacitatea de a avea un comportament etic în legătură cu mediul socio-uman;
- Capacitatea de a aprecia diversitatea și multiculturalitatea;
- Abilitatea de a colabora cu specialiști din alte domenii;
- Atitudine pozitivă față de cunoaștere;
- Curiozitate pentru explorarea mediului geografic;
- Respect pentru diversitatea naturală și umană;
- Utilizarea corectă a datelor despre riscuri ca parte a sociogeosistemului;
- Analizarea corectă, completă, sistematică a informației cu privire la riscuri, interpretarea adecvată a metodelor de cercetare utilizate în geografia fizică ;
- Analiza posibilităților de a limita impactul unor hazarde și riscuri naturale/antropice, în scopul diminuării efectelor asupra ecosistemului.

Finalități de studii

- Să explice concepțiile teoretice de bază în domeniul hazardelor și riscurilor geografice, să cunoască activitatea instituțiilor specializate din țară și de peste hotarele acestora și metodele principale de cercetare a acestora;
- Să determine prin calcule indici statistici ai unor riscuri geografice, în baza investigațiilor realizate de instituțiile abilitate (IGS al AȘM, IEG al AȘM, SHS, Serviciul Situațiilor Excepționale al MAI), materialelor publicate, rapoarte, ghiduri de specialitate, etc.;
- Să elaboreze acțiuni concrete de ameliorare a riscurilor geografice din localitatea natală, cu antrenarea autorităților locale, a profesorilor, elevilor și localnicilor;

- Să utilizeze diversitatea informațiilor cu privire la protecția față de riscurile geografice și identificarea modalităților utilizării acestora în soluționarea diferitor probleme de mediu.

Precondiții

Discipline anterior studiate: *Geografie umană generală, Geografie fizică generală, Geologie, Geomorfologie alte discipline din domeniul Geografiei, etc.*

Condiții prealabile:

- Operaționalizarea termenilor în domeniul: *geografiei, fizicii, biologiei, etc.*
- Deprinderi de muncă intelectuală: *capacitatea de a elabora un proiect, portofoliu, de a căuta și rezuma sursele bibliografice de specialitate, de informare și documentare, de organizare independentă a activității de învățare etc.*
- Deprinderi de analiză și sinteză: *capacitatea de a analiza materialele din domeniul geografiei etc.*

Conținutul unității de curs

Unitatea de învățare 1. Terminologia specifică și clasificarea riscurilor geografice

Hazard și risc natural și antropic. Noțiunea de vulnerabilitate, catastrofă, cataclism, susceptibilitate, reziliență Rolul IDNDR în studierea riscului. Clasificarea riscului după diverse criterii.

Unitatea de învățare 2. Hazardurile și riscurile geologice

Fenomene de risc datorate proceselor endogene. Sistemul tectonicii plăcilor litosferice și relația cu dinamica endogenă. Fenomene magmatice. Vulcanii. Sisteme magmatice. Tipuri de magme. Morfologia aparatului vulcanic. Tipuri de activitate vulcanică. Produsele activității vulcanice. Erupțiile vulcanice. Impactul activității vulcanice asupra populației. Prevederea erupțiilor vulcanice. Fenomene seismice. Elementele unui seism. Litologia și riscul seismic. Tipuri genetice de seisme. Măsurarea seismelor. Impactul fenomenelor seismice asupra populației. Cutremurile din Republica Moldova. Aspecte ale predicției cutremurilor. Măsuri de autoprotecție a populației.

Unitatea de învățare 3. Hazarde și riscuri geomorfologice și de degradare a solului

Probleme generale—definiții și clasificare, categorii și tipuri de degradări. Fenomene de risc geomorfologic. Definiție și clasificare. Prăbușirile și surpările. Avalanșele. Procesele de deplasare prin sufoziune și tasare. Alunecările de teren. Procese hidrice de versant. Factorii ce influențează eroziunea. Alte procese de risc de degradare a solurilor. Impactul asupra populației

Unitatea de învățare 4. Fenomene atmosferice de risc

Fenomene meteo-climatice de risc cu declanșare rapidă și impact imediat și direct asupra populației (ciclonii tropicali, viscolul, grindina, fenomenele orajoase, etc). Fenomene atmosferice de risc cu declanșare și impact lente asupra populației (seceta, înghețul, ceața, etc)

Unitatea de învățare 5. Fenomene hidrice de risc

Inundațiile. Cauzele inundațiilor. Cauzele naturale și antropice. Impactul inundațiilor asupra populației. Măsuri de protecție contra inundațiilor. Abraziunea de țărm. Valurile tsunami. Creșterea nivelului apei Oceanului Planetar.

Unitatea de învățare 6. Riscuri biologice, biofizice și astrofizice

Epidemiile. Invaziile de lăcuste. Hazardele legate de incendii. Hazarde astrofizice (căderea meteoriților)

Unitatea de învățare 7. Riscurile tehnologice și nucleare

Tipuri de hazarde industrial. Hazarde legate de transporturi. Evaluarea riscului de producere a accidentelor în transport. Clasificarea accidentelor nucleare. Impactul accidentelor nucleare. Transportul și depozitarea deșeurilor radioactive. Cooperarea internațională pentru prevenirea și atenuarea hazardului nuclear. evaluarea riscului la accidente nucleare.

Unitatea de învățare 8. Riscul conflictelor și terosismului

Clasificarea conflictelor. Impactul conflictelor asupra mediului înconjurător. Impactul social-economic al conflictelor. Atenuarea impactului conflictelor și eforturi de menținere a păcii. Expunerea teritoriului Republicii Moldova la conflicte. Evaluarea riscului de producer a conflictelor. Tipuri de terrorism. Impactul atacurilor teroriste. Combaterea terorismului. Evaluarea riscului la atacuri teroriste.

Strategii de predare și învățare

Strategii centrate pe student, cu accent pe dobândirea (inter)activă a cunoștințelor, abilităților și competențelor prin cooperare/colaborare, pe învățare experiențială, învățare bazată pe sarcini de lucru, învățare autonomă.

Curs: prelegerea introductivă; prelegerea tematică interactivă; prelegerea-dezbatere; prelegerea problematizată; prelegerea-conferință; prelegerea practică/aplicativă; prelegerea modular-integrativă (sandwich);

Laborator: în bază de exerciții, observare dirijată, modelare, simulare, joc de rol, proiect, învățare bazată pe sarcini de lucru etc.;

Studiu individual în baza elaborării ghidate a unor produse diferențiate/individualizate/de grup: sistem de sarcini aplicative/practice, rezumat, portofoliu, referat, proiect, studiu de caz, situație-problemă, problem-based learning etc.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă:

- Proba I: test cu itemi din cadrul laboratoarelor.
- Proba II: test cu itemi din cadrul orelor de curs.

Evaluare finală:

- Prin examen oral (2 subiecte teoretice + 1 subiect practic).

Nota finală se constituie din: nota de la evaluările curente (60%) + nota de la examenul oral (40%) = nota finală (100%).

Bibliografie

Bibliografie obligatorie:

20. Babicenco V. N.- *Stihiinâe meteorologhiceschie iavlenia na Ucraine i v Moldavii*. Ghidrometeoizdat, Leningrad, 1991.
21. Bălțeanu D., Radița A.- *Hazardurile naturale și antropogene*. Edit. „Corint”, București, 2000.
22. Bogdan O. - *Noi puncte de vedere asupra hazardelor climatice*. Lucr. Ses. Șt. An. 1993, Institutul Geografic, București, 1994.
23. Bogdan O. Niculescu E.- *Ricurile climatice din România*. București, 1999.
24. Bogdan O.- *Riscuri climatice — implicații pentru societate și mediu*. Revista Geografică, Institutul Geografic, vol. X, București, 2004.
25. Bogdan O., Marinica I. - *Hazardele meteo-climatice din zona temperată. Factori genetici și vulnerabilitate cu aplicații la România*. Edit. „Lucian Blaga”, Sibiu, 2007.
26. Cazac V., Mihăilescu C., Bejenaru Gh., Gâlcă G., *Resursele acvatice ale Republicii Moldova*, Chișinău, Știința, 2007.
27. Ciulache S., Ionac N. - *Fenomene atmosferice de risc*. Editura științifică, București, 2003.
28. Daradur M., Cazac V., Mihăilescu C., Boian I., *Monitoringul climatic și secetele*, Chișinău, Tipografia Tanavius, 2007.
29. Grecu F., *Hazarduri și riscuri naturale*, Editura UNIVERSITARĂ, București, 2004.
30. Florea M. N. - *Alunecări de teren și taluze*. Editura tehnică, București, 1979.
31. Florea N. - *Degradarea, protecția și ameliorarea solurilor și terenurilor*, București, 2003.
32. Lasse G. F. - *Climat Moldavsoi SSR*, Ghidrometeoizdat, Leningrad, 1978;
33. *Materialele seminarului informativ „Combaterea deșertificării și secetei în Republica Moldova”*, 20-21 octombrie 1997, Chișinău, 1998.

Bibliografie opțională:

5. Erhan E., *Clima și microclimatele din zona orașului Iași și împrejurimi*, Ed. Junimea, Iași, 1979;

6. Nedealcov M, et., *Factorii meteo-climatici de risc asociați schimbărilor climatice pe teritoriul Republicii Moldova*. Tipografia „Alina Scorohodova”, Chișinău, 2018, 114 p.
7. Nedealcov M., *Schimbările climatice regionale*, IEG al AȘM, Tipogr. „Impressum”, 2020, 366 p. Mihailescu C. - *Clima și hazardele Moldovei — evoluția, starea, predicția*. Edit. „Licozn”, Chișinău, 2004.
8. Mîndrescu N. - *Cutremururile de pământ*. Editura tehnică, București, 1991.
9. Philip Steele, *Vulcanii*, Editura ARC, Chișinău, 2002.

GEOGRAFIA ROMÂNIEI

Denumirea programului de studii	0114.7 Geografie
Ciclul	Licență
Denumirea unității de curs	Geografia României
Facultatea/catedra responsabilă de unitatea de curs	Facultatea de Geografie, Catedra și Turism
Titularul unității de curs	Prunici Petru
Cadre didactice implicate	-
E-mail	prunici.petru@upsc.md

Codul unității de curs	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S.08.O.052	2	IV	VIII	60	20	40

Descriere succintă a integrării unității de curs în programul de studii

Geografia României este o disciplină de specialitate, de caracter regional, din cadrul sistemului de învățământ geografic universitar din Republica Moldova. După conținut reprezintă o disciplină care abordează teoria și practica disciplinelor geografice generale de

ramură (geologie, geomorfologie, climatologie, hidrologie, pedologie, biogeografie, geografia populației și așezărilor umane, geografia ramurilor economiei mondiale etc.) la nivel regional și local. Geografia României studiază unitățile teritoriale naturale de rangul regional și local. Interacțiunea componentelor de mediu și socio-umane imprimă unele diferențieri ale naturii pe teritoriul României. În consecință pe teritoriul țării se individualizează unități teritoriale cu particularități specifice ale naturii, și ale dezvoltării socio-economice, studiarea cărora ține de Geografia României.

Obiectivul general al acestui curs este de a aprofunda cunoștințele geografice acumulate precedent, prin prisma evidențierii caracteristicilor esențiale fizico-geografice și socio-economice a României, relevarea particularităților fizico-geografice și socio-umane specifice ale unităților teritoriale zonale și azonale.

Pentru atingerea acestui obiectiv general, se realizează următoarele *sarcini*: Aprecierea poziției geografice, a dimensiunilor și configurației teritoriului României asupra particularităților specifice ale naturii; Deosebirea particularităților specifice ale unităților structural-tectonice și evoluției paleogeografice a teritoriului României; Aprecierea reliefului ca factor de modificare a componentelor naturale; Evaluarea condițiilor climatice și dependența lor de diferite componente naturale, procese și fenomene; Influența reliefului și climei asupra caracterului rețelei hidrografice; Evidențierea particularităților specifice ale solurilor, vegetației și lumii animale; Stabilirea factorilor ce determină diferențierea spațială a unităților teritoriale și specificul lor natural; Evaluarea problemelor ecologice și căile de soluționare. Identificarea particularităților specifice ale populației și așezărilor umane; Aprecierea ramurilor de specializare a economiei României.

Competențe dezvoltate în cadrul unității de curs

Competențe profesionale

- C-1. Operarea cu noțiuni, concepte și principii specifice Geografiei României;
- C-2. Proiectarea activităților instructiv-educative la Geografia României;
- C-3. Realizarea activităților specifice procesului instructiv-educativ la Geografia României;
- C-4. Managementul procesului instructiv-educativ la Geografia României;
- C-5. Evaluarea activităților instructiv-educative la Geografia României;
- C-6. Integrarea inter/trans disciplinara a cunoștințelor profesionale (de Geografia României).

Competențe transversale

- CT-1. Realizarea responsabilă și eficientă a sarcinilor aferente profesiei didactice la Geografia României, cu respectarea principiilor de etică profesională.
- CT-2. Identificarea rolului dintr-o echipă și preluarea responsabilităților corespunzătoare profilului profesional și personal.

CT-3. Reflecție critică constructivă asupra propriului nivel de pregătire profesională în raport cu standardele profesiei.

Competențe specifice:

- Utilizarea termenilor specifici în prezentarea și explicarea informației geografice;
- Formarea abilităților de comunicare corectă, constructivă în limba maternă;
- Utilizarea corectă a termenilor geografici, a numelor proprii geografice în limbi străine;
- Explicarea fenomenelor și proceselor specifice mediului la nivel local și regional;
- Identificarea relațiilor dintre componente, fenomene și procese naturale. Formarea comportamentului în raport cu natura pe baza cunoașterii relației cauză-efect.
- Aplicarea unor elemente din matematică, științe tehnologice în studierea mediilor locale, în rezolvarea unor probleme și situații din cotidian.
- Raportarea conținuturilor geografice la un suport cartografic și grafic. Citirea și interpretarea hărților geografice.
- Aprecierea aspectelor sociale, civice și culturale ale spațiului geografic la nivel local și regional;
- Obținerea unor tehnici și deprinderi de învățare pentru pregătirea sistematică, pentru autoformare.

Finalități de studii

F-1. Analizarea proceselor și fenomenelor fizico-geografice din cadrul României la nivel regional și local;

F-2. Interpretarea proceselor și fenomenelor geografice care au loc în cadrul României, din perspectiva interdisciplinară și transdisciplinară, în contextul epocii și lumii în permanentă schimbare;

F-3. Elaborarea reprezentărilor grafice și cartografice ale proceselor și fenomenelor naturale din cadrul României;

F-4. Înțelegerea și explicarea interdependenței sistemelor naturale și socio-economice prin prisma cauză-efect;

F-5. Aplicarea cunoștințelor fizico-geografice și socio-economice în procesul instructiv-educativ.

F-6. Utilizarea comunicării în transmiterea cunoștințelor și abilităților la nivel local, național și internațional.

Conținutul unității de curs

Unitatea de învățare 1. *Obiectul de studiu. România – poziția geografică și suprafața. Particularitățile specifice ale componentelor de mediu.*

Curs: Scopul și sarcinile disciplinei Geografia României. Poziția fizico-geografică și suprafața României. Privire generală asupra componentelor de mediu.

Unitatea de învățare 2. *Tectonica, structura geologică și resursele minerale utile ale teritoriului României. Seismicitatea teritoriului.*

Curs: Unitățile structurale tectonice ale teritoriului României. Resursele minerale utile.

Lucrare de laborator (practică): Tectonica, structura geologică și resursele minerale utile ale României

Unitatea de învățare 3. *Evoluția paleogeografică a teritoriului României.*

Curs: Tectonica și evoluția paleogeografică a teritoriului României în precambrian și era paleozoică. Tectonica și evoluția paleogeografică a teritoriului României în erele mezozoică și cainozoică.

Unitatea de învățare 4. *Relieful României. Unitățile morfostructurale și procesele exogene de modelare a reliefului.*

Curs: Particularitățile specifice ale reliefului. Unitățile morfostructurale. Procesele exogene de modelare a reliefului.

Lucrare de laborator (practică): Relieful României. Unitățile morfostructurale și procesele exogene de modelare a reliefului.

Unitatea de învățare 5. *Clima României. Regionarea climatică și tipurile de climă.*

Curs: Factorii climatogeni ai României. Particularitățile principale ale elementelor meteorologice. Tipurile de climă de pe teritoriul României.

Lucrare de laborator (practică): Clima României

Unitatea de învățare 6. *Apele de suprafață ale României.*

Curs: Rețeaua hidrografică. Râurile – regimul hidrologic. Tipurile de lacuri după geneză.

Lucrare de laborator (practică): Apele de suprafață ale României.

Unitatea de învățare 7. *Particularitățile specifice ale florei, a faunei și a solurilor României.*

Curs: Particularitățile generale ale florei, faunei și solurilor. Zonele naturale. Azonalitatea. Rețeaua Națională de Arie Naturale Protejate ale României.

Lucrare de laborator (practică): Tipurile zonale și azonale de vegetație și soluri ale României.

Unitatea de învățare 8. *Regionarea fizico-geografică a României*

Curs: Esența regionării fizico-geografice. Caracterizarea regiunilor fizico-geografice.

Unitatea de învățare 9. *Populația și așezările umane ale României.*

Curs: Evoluția numerică a populației, densitatea și repartiția ei geografică. Așezările umane ale României. Organizarea administrativ teritorială a României.

Lucrare de laborator (practică): Populația României. Densitatea, structura populației pe grupe de vârstă și sexe. Repartiția teritorială.

Unitatea de învățare 10. *Economia României. Ramurile de specializare economică.*

Curs: Agricultura României – ramurile de specializare. Industria României – ramurile de specializare.

Lucrare de laborator (practică): Ramurile de specializare a industriei și agriculturii.

Unitatea de învățare 11. *Serviciile: căile de comunicație și transporturile, comerțul, turismul – potențial și valorificare economică.*

Curs: Transporturile terestre. Transporturile aerian și acvatic. Comerțul intern și extern. Potențialul turistic al României. Valorificarea economică a resurselor turistice ale României.

Unitatea de învățare 12. *Problemele ecologice și protecția mediului în România.*

Curs: Factorii naturali și factorii antropici ce declanșează procese și fenomene geografice de risc. Managementul ecologic în România.

Strategii de predare, învățare și evaluare

Strategii centrate pe student, cu accent pe dobândirea interactivă a cunoștințelor, abilităților și competențelor prin cooperare/colaborare, pe învățare bazată pe sarcini de lucru, învățare autonomă. *Curs:* prelegerea introductivă; prelegerea-dialog; prelegerea tematică interactivă; prelegerea-dezbatere; prelegere integrativă de recapitulare sau de sinteză. *Laborator:* în bază de exerciții, observare dirijată, suprapunere cartografică și comparare, învățare bazată pe sarcini de lucru în bază de studii de caz, situație-problemă, rezultate ale studiului individual etc. *Studiu individual* în baza sistemului de sarcini aplicative/practice,

însușirea nomenclaturii geografice a României în baza hărților tematice, localizarea denumirilor geografice pe harta de contur etc. *Evaluare* inițială, curentă, periodică și finală.

Bibliografie:

Obligatorie:

1. IOAN MĂRCULEȚ, MARIUS LUNGU, MANUELA POPESCU, CĂTĂLINA MĂRCULEȚ. Geografie. clasa a VIII-a. București, 2020. 130p.
2. POSEA G. Geografia fizică a României. București, 2006. 237 p.
3. NIMIGEANU V. România. Populație, așezări, economia. București, 2001
4. TANISLAV DĂNUȚ Geografia fizică a României. Note de curs. 2010
5. CUCU V. România. Geografie umană și economică. București. 1993.

Opțională:

1. SILVIU NEGUȚ, CARMEN-CAMELIA RĂDULESCU, IONUȚ POPA. Geografie. clasa a VIII-a. București, 2017. 132p.
2. CHEVAL D., CHEVAL S., GHIUGĂL A. FURTUNĂ C. Geografie. România – Europa - Uniunea Europeană. Probleme fundamentale. Manual pentru cl. A XII-a. București, 2012.
3. POP GR. România. Geografia economică. Cluj Napoca. 1986.
4. IELENICZ M., PĂTRU I. Geografia fizică a României. București, 2005. 256 p.
5. IONAȘ I. Câmpiile Terrei. București, 1989.
6. PÂRVU C. Îndrumar pentru cunoașterea naturii. București, 1981
7. PLEȘEA DAMARIS. Geografia fizică a României. Note de curs. 2013
8. TUFESCU V., GIURCĂNEANU C. Geografia României. București 1993. 128 p.